

Raoul Vaneigem

Van Handboek voor de jonge generatie **naar de nieuwe wereldwijde opstand**

Du Traité de savoir-vivre à l'usage des jeunes générations
à la nouvelle insurrection mondiale

le cherche midi, 2023

[Vertaling Geert Carpels, 2025, eigen opmerkingen tussen vierkante haakjes.]

ACHTERFLAP

Raoul Vaneigem laat weer zijn bijzondere stem horen, die van een menselijk bewustzijn, die van een "opstand van het hart".

Geschreven tussen 1963 en 1965, gepubliceerd in 1967, heeft het *Handboek voor de jonge generatie* [De arbeiderspers, Amsterdam, 1978, vertaling FF De Haan] zijn relevantie te danken aan een voortdurend herschrijven waardoor de woorden uit de geleefde werkelijkheid hun scherpte tegenover de dominante taal stelden. Sinds 1968 heeft de auteur, van *Livre des plaisirs* tot *Retour à la vie*, [<https://www.globalinfo.nl/recensies-enzo/raoul-vaneigem-terug-naar-het-leven/>] een strijd geleverd tegen de ontmenselijking door het kapitalisme, strijd die bovendien te dikwijls wordt overgenomen door het antikapitalisme dat meer dan eens het proletariaat heeft geknecht onder het mom het te emanciperen. Een opstand van het dagelijkse leven verspreidt, in Frankrijk en in heel de wereld, een guerrilla die niet doodt maar vastbesloten is de machinerie die het leven vernietigt uit te roeien en de ondernemingen van het Profijt ongedaan te maken. De strijd van de vrouwen tegen het patriarchaat is voorbeeldig geworden. Het individu bevrijdt zich van het individualisme. De Staat stort in. De zelfverdediging van het leven neemt het op tegen de veralgemeende vergiftiging. De uitoefening van de Macht gaat op belachelijke wijze ten onder. De woorden stoppen met werken om te spelen en om te ontdekken dat de wederzijdse hulp en samenwerking de bron is van liefde die voortdurend wordt herboren in ons en in het universum. Deze begrippenlijst is een uitnodiging tot kuieren in de aardse tuin tot de passie ontluikt om ervan te genieten en hem te cultiveren.

Het leven heeft geen meester nodig, het heeft een menselijk bewustzijn nodig.

...

Aan de kinderen die een nieuwe wereld zullen bouwen tussen de ruïnes van de oude die we hen nalaten

Aan mijn Eleni

INHOUD

Vooreerst

1 Vrijheid

2 Menselijk bewustzijn

3 Ommekeer van perspectief

4 Antifysis

5 Ideologie

6 Overstijgen van tegenstellingen

7 Vrouw

8 Feminisme en vermannelijking

9 Intellectueel

10 Mechaniek

11 Vooruitgang

12 Het coronavirus, veiligheidsenscenering van een reëel fenomeen

13 Tijd van werk en tijd van begeerte

14 Het functionele lichaam en het pulserende lichaam

15 Hiërarchie

16 Werk

17 Overleven

18 Kwantitatief en kwalitatief

19 Plebs en relschoppers

20 Gele hesjes

21 Individualisme

22 Individualiteit

23 Geluk

24 Zelfvernietiging

25 Angst

26 Schuld

27 De Staat

28 Taal

29 Immune zelfverdediging

30 Liefde

31 Politiek en zelfbestuur

32 Het bestaan demilitariseren

33 Het leven is tijdloos

34 De breuk met de natuur heeft de dieren veroordeeld tot een tragisch einde

35 De dood uit de mens halen

VOOREERST

Zelden haalden tijdperken het dermate lage niveau waarin onze samenleving zich lijkt te wentelen. In de greep van de wereldwijde lobby's heeft de Staat een politiek gevoerd van systematisch waardeverlies van al wat leeft door een verwoestende voorrang te verlenen aan de rendabiliteit, het profijt, de financiën. Het Frankrijk van de Verlichting en van de menselijke waarden dooft uit onder de stinkende adem van de mentale ontbinding van zijn leiders.

Terwijl in en rondom ons de woestijn van het hart en van het geweten vooruitgang boekt, zag men nooit voorheen in alle uithoeken van deze wereld die de dodendans van het waanzinnige geld streeft draaiende te houden, zoveel opstanden uitbreken, opflakkeren, uitdoven, weer ontbranden.

Een onbeduidende aanleiding, een onrechtvaardigheid, een kaakslag van de regering volstaan om het vuur aan de lont te steken. Men merkt het snel genoeg: het echte motief is het prozaïsche "*Ya basta! Het is genoeg geweest!*" van een levenswil die het larvenbestaan afwijst waartoe hij zich vermindert ziet.

We bevonden ons altijd al op de tweesprong van schijnbaar uit elkaar lopende wegen maar wel geplaveid met dezelfde fataliteit. Alhoewel de zelfvernietiging de bevoorrechte weg was, kozen we onder een tegengestelde impuls voor het leven door de dood te negeren die ons langs alle kanten aanporde.

Hetgeen vandaag aan de hand is, heeft met nieuwe omstandigheden te maken. De instorting van de hiërarchische piramide, de aantasting van het patriarchaat, de belachelijke val van het gezag, ontnamen de godsdiensten en de ideologieën de lijkwade van zekerheden waarmee die de sociale strijd en de existentiële eisen omzwachtelden. De leugen stuikt in elkaar en de publieke opinie onderschrijft hem meer uit inertie dan uit overtuiging, vooral na de inscenering van het coronavirus. We kregen een beter overzicht op het no man's land waarin we ronddwalen, tussen een oude wereld die ineenstuikt en de moeizame geboorte van een nieuwe.

Eenzijds dwingt een immense ontredde menigte de zijde van de dood te kiezen, uit neiging naar zelfmoord of lusteloosheid; anderzijds heeft de verbroekeling van de ideologische zuilen en van de traditionele tegenstelling tussen behoudsgezindheid en vooruitstrevendheid de levenswil blootgelegd die er genoeg mee neemt te bevestigen dat die er is en niet zal wijken. [Een van de leuzen van de Gele hesjes in Frankrijk is "*Nous sommes là*", "Hier zijn we" of "We zijn hier", een verwijzing naar het Dasein van Heidegger.] Die leuze belichaamt een oppermachtige realiteit: *het leven heeft geen meester nodig, het heeft een menselijk bewustzijn nodig.*

Deelnemen aan het ontwaken van dit menselijk bewustzijn heeft niets van een opdracht voor mij. Het is een weloverwogen keuze voor een genot dat me bekoort en de dominante neerslachtigheid op afstand houdt die zo schadelijk, zo verderfelijk is dat ze uit walging genoeg krijgt van zichzelf.

Omdat ik me bewust ben van de moeilijke toegankelijkheid van een aantal van mijn boeken, ben ik ertoe gekomen op voorhand de omstandigheden van het probleem te verduidelijken.

De vooroordelen, het gangbare gedachtengoed, de dogmatische onwaarheden in vraag stellen, is als met een nagelvijltje proberen de schakels van een ketting door te zagen die millennia geleden door ons misleid bewustzijn werden gesmeed ter medeondertekening van de opkomst van een maatschappij van meesters en slaven.

Het verschijnen van de Gele hesjes in Frankrijk werpt licht op een fenomeen dat, op het eerste zicht, meer lijkt te vallen onder het anekdotische dan onder de Geschiedenis met hoofdletter. Een werkelijkheid is clandestien gebleven, alsof ze bang was in het bewustzijn te verschijnen. Die realiteit is nochtans heel banaal, maar van een banaliteit die van aard is de aanhangers van de slavernij bang te maken.

Het misprijzen waarmee de intellectuelen en de mensen met macht de Gele hesjes overlaadden, is minstens aanleiding tot een schaterlach. Zij die spreken van "cultureel aangepaste boerenpummels", leverden ons een spektakel, en blijven dat doen, van een mentale beperking die nog nooit met een dergelijke unanimité werd vertoond door staatshoofden, leiders, notabelen, de elite. Nochtans ligt die belachelijkheid voornamelijk in hun onmogelijkheid te begrijpen dat ze niet meer zijn dan armzalig puin, achtergelaten op een planeet die de kunst, de cultuur, de gedachte, de menselijke zingeving verwoestte met de cultus van het profijt. Ze zijn de *vanitas vanitatum* van een wereld waar alles vanaf de wortel moet worden herbegonnen. Waar het leven ons zal leren alles weer uit te vinden, te herontdekken.

Men mag ervan uitgaan dat zich onder de bestormers van de Bastille en onder de opstandelingen die de wereld openstelden voor de uitstraling van de Franse Revolutie, weinig lezers bevonden van Diderot, d'Holbach, Rousseau, Voltaire, Montesquieu, Meslier. Het is even weinig waarschijnlijk dat veel Gele hesjes ooit een werk van Adorno, Bloch, Anders, Benjamin, Khayati, Debord, Vaneigem openden.

Zijn er betere omstandigheden om over te gaan tot een *tabula rasa*, om alles te hernemen vanaf het begin van de Aarde en van het leven? Is dit geen volledige breuk met een tijdperk dat zich verlustigt in zijn leegte?

Ik heb een totaal vertrouwen in het autonome en solidaire individu, in de mens die zijn individualistische pantser afwerpt en die dankzij de wederzijdse hulp en samenwerking herontdekt hoe je een maatschappij zonder roofdieren begint. Van hem en zijn gelijken zal de vooruitgang komen van het radicale bewustzijn.

Het is volstrekt niet mijn bedoeling om te overtuigen, ik bewijs niets; ik ben op doorreis van een wenselijk ik naar een meer menselijk gewenst ik. De mysteries van het leven ontdekken, rijkt me het wonder aan dat de opvoedkundige militarisering aan de kindertijd ontrukkt en blaast nieuw

leven in mijn intense vastberadenheid om te strijden voor het doorbreken van de greep van de barbarij op de geneugten die ik koester.

Wat ik schrijf is geen levenswerk, het is een leven in actie.

Ik vond het raadzaam mijn ideeën uiteen te zetten onder de vorm van *korte fragmenten die zich als muzikale variaties herhalen* op de manier zoals sommige toondichters graag bepaalde thema's ontwikkelen. Ik ben ervan uitgegaan dat de moeite om ze te verzamelen, ze samen te vatten en in willekeurige volgorde, vrijwel verstrooid te lezen, overeenkomt met een recht op luiheid dat ik voor mezelf en de anderen opeis. De verscheidenheid aan invalshoeken stelt de lezer bovendien in staat er de zijne aan toe te voegen.

Bovendien ben ik me ervan bewust me tegenover een dubbelzinnigheid te bevinden die niet makkelijk valt op te lossen. Wie me heeft gelezen en aan mijn taalgebruik gewoon is geraakt, kan genoeg krijgen van mijn herhalingen die een geërgerd schouderophalen opwekken "we hebben het begrepen, onnodig er nog een schepje bovenop te doen!" Zich daarentegen voor het eerst in de wirwar van mijn gedachten wagen kan tot een boze uitval leiden: "Hé zeg, verklaar je nader! Wees klaar en duidelijk!" Ik ben het mezelf verplicht er nota van te nemen. Zodoende heb ik begrepen waarom sommige schrijvers uit het verleden in hun voorwoord de welwillendheid van de lezer aanroepen. Zo heb ik de kans gekregen afstand te nemen van de arrogantie die bij wijlen in het *Handboek voor de jonge generatie* sloop.

Ik veroordeel de warboel aan analyses, debatten, geleerde expertises niet (met welk recht ook?) die het kapitalisme de mantel uitvegen. Mijn onverschilligheid of mijn terughoudendheid hebben te maken met een eenvoudige vaststelling: aan al die kritiek op de oude wereld mankeert een essentiële dimensie, *de opstand van het hart*.

Geen enkele van de onderwerpen die ik aansnij is alomvattend noch geordend. Ik laat het aanduiden van mijn tegenstellingen en de ergernis omwille van mijn herhalingen aan de zorg van de lezer. Het is aan hem die te overstijgen. *Laat het allemaal op je inwerken en zie maar wat er overblijft!*

Mijn teksten beantwoorden zichzelf als echo's, ze verspreiden zich makkelijker uit resonantie dan via de economische wegen van de genormeerde communicatie. De intellectuelen begrijpen er niets van? Zoveel te beter, ik wens onaangetast te blijven door dat soort lieden. Hun dode woorden zullen me worst wezen.

Elk fragment weerspiegelt, vervaagt, verheldert, weerkaatst de totaliteit – of bijna – van mijn gedachte. Het spel der resonanties opent een ruimte van weerspiegeling en bespiegeling waarin de onderwerpen zich schoorvoetend verenigen. De terugkaatsende woorden fladderen op poëtische wijze om de uitspraak ervan te weerhouden in een holle frase te veranderen. Het volstaat er in rond te wandelen om van landschap te veranderen. Iedereen kan er het zijne in herkennen.

Geen enkel thematisch overzicht is perfect. De onvoltooidheid is een uitnodiging om de nieuwsgierigheid, de analyse, de bespiegeling verder te zetten. Het zou me daarom bijna plezier doen indien de lezer zich overgaf aan een *verstrooid en grillig parcours*.

Hoe dikwijls mijn uitspraken zich ook herhalen, het zal tijd vergen vooraleer ze kunnen afrekenen met de vervloekte zekerheden die als basis dienden van de gedachte sinds de metafysica zich de plaats van de fysieke gevoeligheid toe-eigende.

Die tijd *heb* ik misschien niet, ik *ben* hem wel.

BEGRIPPENLIJST

1

Vrijheid

1 *Het leven is een ononderbroken experimenteel bruisen.* Het heeft geen enkel doel. Het houdt niet op te vernieuwen, voort te brengen, te aborteren, te vernietigen, toegangen te openen en te sluiten. We zijn het resultaat van onwaarschijnlijke combinaties. In de ordinaire wervelwind van oneindige ruimtes waarin kluwens worden gevormd en ontbonden, ontspringt een kosmische klonter van leven dat plots haar zachtheid uitzaait over de hardheid.

2 *De menselijke evolutie* is minder rechtlijnig dan wel struikachtig. Naargelang haar creatieve woekering bloeien sommige ervaringen op terwijl andere mislukken. Uit de scheuten van de mensachtigen groeien verschillende struiken en twijgen. *Homo sapiens* blijft bestaan terwijl *Homo floresiensis*, *Homo denisovens*, *Homo neanderthalensis* verdwijnen of vroegtijdig wegwijnen. Het verschijnen en uitsterven van de grote sauriërs getuigt op dezelfde manier van het zuiver willekeurige, toevallige karakter van een vitale en kosmische alchemie, zonder enige betekenis.

3 *De eigenaardigheid van de menselijke soort* zit in een voorrecht door het leven verleend uit de chaos van oneindige combinaties. Als *object*, voorwerp onderworpen aan de wisselvalligheden van de natuurlijke omstandigheden, is het mensachtige wezen ook een *sujet* dat in staat is zijn existentiële omgeving te veranderen. Een vrijheid werd ons toegewezen die wordt aangescherpt naargelang de omgeving en de sociale vaardigheden. Bij het verkennen van het aardse manna en het verfijnen van het gebruik ervan, ontdekt deze vrijheid haar creatieve mogelijkheden.

4 *De weg naar autonomie.* Gedurende tientallen millennia ontdoen deze wezens zich beetje bij beetje van hun rudimentaire dierlijkheid. Ze leerden zich louteren, verfijnen, overstijgen door uit hun omgeving niet alleen voeding te putten maar ook de middelen die geschikt waren om hun autonomie te vergroten. Dat was de motor van hun evolutie.

5 Deze fundamentele vrijheid werd tegengewerkt, bestreden, vervalst door de opkomst van een *beheersvorm die een volledige breuk was met de symbiotische evolutie* die overheerste voor de landbouwbeschaving. Het vrije gebruik van de natuurlijke rijkdommen stelde die ten dienste van de collectieven en hun leden. De toe-eigening van de gemene goederen door een klein aantal beheerders luidt een roofoorlog in die op lange termijn de natuur omvormt tot een woestijn.

6 *Vorrang van de begeerte, het verlangen.* Benevens het verzamelen, de jacht, de visvangst, de

voedselbereiding, het vervaardigen van werktuigen en sieraden, de palavers, de emotionele relaties, poogden de vrouwen en de mannen persoonlijke en sociale levensvormen te scheppen die aan hun verlangens, hun begeerten tegemoetkwamen. De paleolithische beschavingen hebben, op hun hoogste ontwikkelingsniveau, zowat vijfendertigduizend jaar geduurd. *De handelsbeschaving heeft in minder dan tienduizend jaar aangetoond dat ze onleefbaar en zelfvernietigend is.*

7 We kennen de kosmische alchemie niet waardoor *het menselijke wezen in het bezit kwam van een uitzonderlijke creatieve kracht*. Terwijl de andere soorten voornamelijk beschikken over een intelligentie van aanpassing, ontdekken de vrouw en de man het geschenk dat de natuur hen heeft toegekend, om zichzelf te creëren terwijl ze de wereld opnieuw creëren.

8 *De bouwer van de wereld en van zijn eigen bestemming ziet af van zijn creatieve genie om het over te dragen aan de Goden die hij zelf heeft gemaakt*. Is dit niet het toppunt van onzin? Wat bij de prehistorische collectieven de vrije individuen verbond [verbinden, *relier* in het Frans, is onder andere de stam van de Nederlandse woorden *religie* en *relatie*], werd achterwege gelaten, verbannen door het project van knechting van de aardse en menselijke natuur. De relatie van wederzijdse hulp tussen vrije individuen heeft plaats gemaakt voor een conglomeraat slaven overgeleverd aan een meester die hen, uit naam van een religieuze macht, ketent aan zijn lekenmacht.

9 *Homo oeconomicus heeft God gemaakt naar zijn eigen beeld: een roofdier gekneed uit de klei van de onderwerping*. De handelsbeschaving heeft de bestemming van de mensheid overgeleverd aan buitenaardse wezens. Hun drogbeelden, hoe langer hoe belabberder, hebben zich mooi voortslepen in het marionettentheater van de wereldwijde Apocalyps, het is gedaan met de onbeschofteriken van de Olympus, van de Sinaï, van Golgotha en soortgelijke bergen.

10 Het leven heeft geen doel, geen zin, behalve dan de door het leven zelf toegekende menselijke eigenaardigheid, het voorrecht om te scheppen en zichzelf te scheppen.

11 Bij ontstentenis van het menselijk maken van het leven, heeft onze soort toegestaan dat het godsdienstige bedrog zich meester maakte van wat nooit ophield ons meest waardevolle goed te zijn door het toe te schrijven aan een goddelijke wil.

12 Van Lucy, onze verre voorouder, tot de pracht van Lascaux en de grot- en wandschilderingen, getuigt het scheppende genie van onze soort van een opmerkelijke evolutie van beschavingen. De meest recente uit het paleolithicum – Aurignacien, Gravettien, Solutréen, Magdalénien – wijzen op

een groeiende verfijning van een gevoelige intelligentie, geschikt voor en eigen aan het verhelderen van de wezens en hun omstandigheden. We weten dat ze te maken hadden met problemen in de voedselvoorziening, nomadisme, klimaatveranderingen. Hun uitsterven daarentegen is het gevolg van het verschijnen en de uitbreiding van de handelsmaatschappij. Hun verdwijnen is als een ondergang, een verval, een misstap waarvan de echo's blijvend weerkaatsen.

13 Ons geheugen heeft niet zonder reden een mythische herinnering bewaard aan een Eden, een paradijs, een oase, een land van melk en honing, een tijd toen de dieren nog spraken. Hesiodos geeft er een indruk van wanneer hij de gouden tijd oproept van een leven dat niets gemeen heeft met de maatschappijen uit de bronstijd. "Ze hadden geen zorgen, geen werk en geen lijden; de wrede ouderdom deerde hen niet; hun voeten en handen behielden dezelfde vinnigheid en ver van alle kwaad genoten ze te midden van feesten, vol van zoete vruchten dierbaar aan de gezegende Onsterfelijken. Ze stierven alsof ze in een diepe slaap vielen. Alle goed dingen ontsprongen rondom hen. De vruchtbare aarde bracht overvloedige rijkdommen voort; vrij en vredelievend deelden ze hun rijkdommen met een groot aantal deugdzame vrienden."

14 *Amper uitgevonden, werd de vrijheid ons geroofd op de drempel van de handelsbeschaving.* Weggerukt uit de levende realiteit, uit haar fysieke aanwezigheid, uit haar praktische poëzie, is ze een object van speculatie geworden, een abstractie, een metafysica, een verdorde intelligentie net omdat ze werd afgesneden van haar universele en persoonlijke voedingsbron.

15 Men gaat ervan uit dat de overgang van de verzamelaarseconomie naar de landbouw- en handelseconomie duizend jaar in beslag nam, de tijd die de legitimiteit van de roofdierverskrachting nodig had om de gevolgen teniet te doen van de samenwerking en van de creatieve autonomie, de natuurlijke basis van de sociale cohesie. Deze "Stadstaatsgreep" ten gevolge van de toe-eigening van territoria en van de mishandeling van de natuur lijkt te hebben plaats gevonden tussen het zevende en het zesde millennium voor "onze" tijd. Van toen dateert de gelijkschakeling van de vrijheid met het recht op onderdrukken, doden, plunderen, roven, uitbuiten.

16 *Vrijheid van handel en handel in vrijheid.* De gesloten wereld van de landbouwmheining geeft aanleiding tot autoritaire maatschappijen die onder hun verstikkende obscurantisme zouden ten onder gaan ware het niet dat de handelsuitwisseling van de geproduceerde goederen een opening biedt op de buitenwereld. De handel is de aardse Geest die een beetje licht toelaat in de duisternis van de godsdiensten. De handel stelt de filosofie tegenover het theologische discours. Maar men merkt snel genoeg dat de een en de ander instrumenten van de Macht zijn.

17 *Het bewustzijn van Homo sapiens legde zich erop toe te verhelderen wat hij was en wat hij wou zijn.* Zo timmerde het bewustzijn aan de vooruitgang van de natuurlijke evolutie. Toen, als een experiment, deed zich een aftakking voor. Het proces van menswording onderging een tegenstrijdige vervorming, een vergissing van spoor. Het menselijk wezen ging achteruit naar een toestand van beestachtig roofdier dat was opgezaald met een engelachtig bewustzijn dat hem toestaat om vooruitgang te boeken door het temmen van de dierlijkheid, die *natuurlijk* wordt beschouwd als een grove en chaotische aardse materie op zoek naar een goddelijke orde en voogdij.

18 *De landbouw- en handelsbeschaving is altijd een slagveld geweest.* Onze geschiedenis is het verloop van een oorlog waarin de oppermacht van kracht en list verbiedt om hulp te bieden aan de zwakkeren en de suggestie belachelijk maakt om conflicten op menselijke wijze op te lossen. Het is een feit dat weinigen geneigd zijn hun goede bedoelingen te baseren op sociale gronden die de emoties, het erotische, de affiniteiten, de liefde toelaten op een andere manier tegenstellingen en verschillen aan te pakken.

19 We zijn de erfgenamen van zij die de vergissing begingen hun oases van overvloed en van vrijheid achterwege te laten, maar nooit afstand hebben gedaan van de *onstuitbare wil* die weer op te bouwen en opnieuw tot bloei te brengen.

20 *Een waarheid verbreidt zich pas eens ze wordt ervaren.* De meeste opstanden gaan verder dan de dwingende noodzaak van *de homp brood* die er de oorzaak van was. Ze schudden het bewustzijn wakker in het besef dat er geen vrijheid tot uitbuiting bestaat, tot domineren, tot doden, tot kwellen, tot ontaarden, tot het behandelen van mensen, dieren, planten, mineralen als objecten. Dan beseft men dat de ethische vrijgevigheid op elk moment kan worden herroepen wanneer ze niet stoelt op een ervaring die gevoelig is voor haar potentiële rijkdom en erop uit is er de spreekbuis van te zijn.

21 *De opstanden van het leven* zijn van aarde, van vuur, van ademhaling van planten, van aanwezigheid van dieren, van grondwater en van oceanen, van landschappen die de dromen van de werkelijkheid zijn.

22 In *de orde der dingen* die wordt opgelegd door het kapitalisme, vervangt de vrijheid van handel de vrijheid van leven. De reïficatie, *die verdinglichung*, de objectificatie of verdinging, verstart en steriliseert de creatieve uitbundigheid. Maar het werkt niet. Vroeg of laat schaft de vrijheid van leven de vrijheden van handel af. De passie van het scheppen haalt het op de verplichting om te werken, de vlam van het menselijke leven flakkert op uit de as van een bestaan dat uitgedoofd

leek.

23 De vloedgolf van het consumentisme, de consumptiedrang, heeft van de winstgevende vrijheid de spil gemaakt van een *totalitaire democratie*. Deze werd door de publieke opinie des te makkelijker aangenomen omdat het Marshallplan op uiterst passende wijze de weg naar de kolonisatie van de Europese naties had geopend. Ironisch genoeg werd het oude Europa toen bedreigd door de economische gevolgen van de opstanden die de eeuwenoude koloniale rijken aan het wankelen brachten. Het werden twee vliegen in een klap voor het kapitalisme. Het profijt dat gepaard ging met de ontwikkeling van het consumentisme bleek veel hoger te liggen dan de opbrengsten van de productieve sector die voortdurend onder vuur lag van sociale conflicten.

24 De massamoorden van Sétif, Algerije vonden plaats in de schaduw van de galgen van Neurenberg. De beheerders van de vrije wereld slachtten in sneltreinvaart de bevolkingen af – zogezegd van de derde wereld – die de doodsklok luidden over de koloniale uitbuiting. Een heldendicht uit het achterkamertje extrapoleerde uit de overwinning op het nazisme een op handen zijnde nederlaag van dat bureaucratisch staatskapitalisme heersend over het rijk dat op zo schandalige wijze werd omschreven als sovjet. De op zijn minst onterechte beschrijving als "communistisch" had tot doel de vrijheden van de vrijhandel op te poetsen en de neigingen tot arbeidersverzet neer te slaan, alsof ze de KGB in hun ransel hadden verstopt.

25 Je hoeft echt niet te overdrijven om bij *de mens-dier hybride* die we zijn een "partij" van de chimpansee te onderscheiden en een "partij" van de bonobo. De agressiviteit van de eerste haalt het meestal van de verzoenende luciditeit van de tweede. Een karikatuur zeg je? Kijk dan hoe het "hou van elkaar" omslaat in het "vermoord elkaar" dat zo dikwijls de verhoudingen teistert. Waarom zoveel trots en arrogantie? Om de kribbigste der grote apen te zijn!

26 De roofzucht onderwerpt, de samenwerking bevrijdt. De opstandelingen van het dagelijkse leven hebben het snel begrepen. Terwijl hun strijd afkomstig is uit een universele eis, vrijheid van het leven en vrijheid van de aarde, zien ze tegelijkertijd overal kleine bazen opstaan die onder het mom van het organiseren en leiden van de spontaneïteit, er hun raden ter recuperatie installeren.

27 De mensheid heeft zichzelf verloochend door het *zijn* op te offeren aan het *hebben*. Het was een absurde keuze zoals nu, laat in het eindspel, wordt aangetoond door de instorting van het hebben en het ontwaken van het zijn.

28 Bij gebrek aan de schat van het leven dat er niet door kan worden geschapen produceert het adaptieve genie de handelsrijkdom.

29 De radeloze Macht van het mannetje verhuult het gif niet meer dat hij overal rondspuit. Een groot aantal "wetenschappelijke deskundigen" pakt met tegenzin, of zelfs met walging, de beschavingen aan waar noch oorlogen voorkomen, noch grote conflicten, noch hiërarchie, noch patriarchaat, noch matriarchaat, noch enige andere vorm van geweld behalve de sporadische jacht. De ongelukkige Marcelino Sanz de Sautuola die de grotten van Altamira ontdekte en het overzicht publiceerde van de opmerkelijke rotstekeningen, werd door de topfiguren van de wetenschappelijke archeologie beschuldigd er zelf de auteur van te zijn. Het genie van de beschavingen voorafgaand aan de landbouw gaat door voor bedrog, het spreekt boekdelen over de realiteit van de omgekeerde wereld.

30 Het bewustzijn van een wereldwijde afgang die de overleving van de soort bedreigt, haalt uit de achtergrond van onze herinneringen de eenvoudige gedachte naar boven dat andere ervaringen mogelijk zijn, dat andere sociale organisaties binnen handbereik liggen.

31 *De godsdienst is tot walgens toe het hart geweest van een harteloze wereld.*

32 Door de vrijhandel gerecupereerd en heruitgevonden, is de vrijheid niets anders dan de overgang van een gesloten ruimte naar een andere, een van de vele deuren die de handelseconomie op zichzelf opent.

33 "Wie de engel wil uithangen, wordt een beest." Zelfs Pascal die nochtans openstond voor wat de geest aanbelangt, drijft de spot met het hybride schepsel en zijn mismaaktheid die nog steeds overheerst alsof ze van alle tijden is.

34 *De echte vrijheid, is leven volgens zijn begeerten in de oneindige begeerte van een leven.*

35 Het triomfantelijke consumentisme veroorzaakte de val van het Sovjetrijk. Die ineenstorting zal het einde veroorzaken van het Amerikaanse imperialisme. In de huidige context betekent dit het einde van het handelsimperialisme.

36 De Macht is gedoemd te verdwijnen. Wie grapjes denkt te maken over de tijd die deze onderneming zal vergen, wordt eraan herinnerd dat haast en spoed meestal slechts het catastrofedenken in de hand werken. En vooral, de tijd de kop indrukken is een deel van het project.

Menselijk bewustzijn

1 De menselijke soort evolueert in opeenvolgende fasen van stilstand en dynamiek. In de pre-agrarische gemeenschappen was de symbiotische relatie met de natuurlijke omgeving een vruchtbaar terrein voor het ontstaan en de rijping van een menselijk bewustzijn. We gingen van dierlijke geluiden naar de kunst van het weven van een taal. De woorden, de beelden, de tekens die ontstonden uit het eerste gestamel van de samenwerking leverden hun bijdrage aan het ontwaken en de autonomie van de individuen.

2 Daarna heeft de oorlog van het profijt tegen de natuur het levende organisme een trauma opgeleverd, een sclerose die ons bestaan blijft beïnvloeden. Terwijl de ontmenselijking en de verveling het ondraaglijke bereiken, ontwikkelt zich een technologie die het groeiende onbehagen beantwoordt door het comfort van de lijdensweg te verhogen. *De dood is een markt waar de notering keldert van een "leven in het hiernamaals" ten voordele van een overleven dat wordt beheerst door het transhumanisme.*

3 Het rampzalige einde van de landbouw- en handelsbeschaving brengt niet alleen de herinnering met zich mee aan de ramp die er het begin van was, maar *brengt de dwingende vereiste aan het licht van het herstel van de sinds lang onderbroken relatie met de natuur*. Een hersenschim zeggen ze? De ontkenningen springen in het oog. De beroering ten gunste van het klimaat, het groeiende belang van de vrouw, de verbroekeling van het patriarchaat, de gammele hiërarchieën, de boycot van het gif van de voedingsindustrie, de solidariteit met de dieren, planten, mineralen sporen minder aan tot het luiden van de doodsklok van de wanhoop dan tot het toejuichen van de salvo's van vreugde van het terug naar de natuur, terug naar het leven.

4 *We hebben rechtstreeks te maken met de ontkenning van onze eigen menselijkheid.* We zullen moeten afleren onze eigen ergste vijand te zijn.

5 *De afgang van het hebben draagt onherroepelijk bij tot de emancipatie van het zijn.* Terwijl de beurspeculatie het waanzinnige geld meesleurt in een wervelstroom waarin het zal verdwijnen, is het aan ons om de overvloed te zaaien en er het voorrecht van het zijn van te maken.

6 *De kosteloosheid is de uitdrukking van een Oerwil.* Het kind voelt het al van bij de bevruchting, wanneer het universele leven wordt ontvangen met een verwondering waarvan zij die verondersteld worden het kind te ontvangen, het zullen beroven.

7 *Het overleven heeft de reikwijdte van de menselijke intelligentie ingekrompen* en kleinzielig het gebied van onze kennis beperkt. De Kennis werd verdoezeld en versmacht door de Macht. Wetenschap, technologie, geneeskunde, cultuur, onderdanigheid, opstand, waarheid, leugen, alles wankelt vandaag onder de levensadem. Alles verkommert, verrot, duikt weer op, steriliseert en bevrucht. Alleen het menselijk bewustzijn doorstaat de orkaan.

8 *Alleen het menselijk bewustzijn regenereert.*

9 *Het bewustzijn van het lichaam en het bewustzijn van de wereld zijn onafscheidelijk.* Iedereen laat het over aan zijn verbeelding, zijn wisselende humeur, zijn fantasie, zijn subjectiviteit om zijn lichaam en de wereld die het bevat, te hertekenen. Niemand die in zijn intiemste binnenste geen *camera obscura* heeft, geen "geheim kamertje" waar hij alleen met zichzelf is, ten goede en ten kwade. Het is een oord van delirium en van vastberadenheid. Ik hou ervan daar een alchemie van het ik uit te vinden waarvan de grondstof – versta, mijn overleven – zich probeert te verfijnen, te louteren, de transmutatie te ondergaan naar een heel en een volledig, volwaardig leven. Mijn eenzaamheid wordt dan bevolkt met samenlevingen van licht en schaduw overheerst door de genegenheid, de liefde, de vriendschap, de vrijgevigheid en hun kweektuinen van vrijheden. Hier wordt geen meesterschap uitgeoefend, geen mythische vluchtigheid, wel de onvergeloofbare voldoening van een geheime gedachte, clandestien bijna, waar mijn begeerten zich verheffen en rondtollen, waar ik – zonder rekenschap af te hoeven leggen – leer kiezen tussen mijn dierbaarste wensen en wat hen tegenwerkt. Tussen mijn wil om te *zijn* en de greep van het *hebben*.

10 *De werkelijkheid van de radicale verbeelding.* Het vandaag erkende bestaan van een buik- of darmbrein, of buik- of darmhersenen, maakt de hypothese aannemelijk dat er een veelheid aan hersencentra bestaat voor elk van onze ontelbare organische bestanddelen. Een onmetelijke hoeveelheid aan bijzonder bewustzijn vormt aldus de melkwegstelsels waarvan het gravitatiecentrum de mentale en fysieke energie verenigt die de kern vormt van een universele gedachte.

11 *Het overstijgen van het sujet, het individu en van het object, het voorwerp* gaat eveneens gepaard met het overstijgen van twee tegenstrijdige benaderingen van de realiteit: het veld van coherentie, dat de traditionele communicatie beheerst en programmeert, en het veld van resonanties, waarvan de poëzie afkomstig is uit het lijf van driften en de gevoelige intelligentie ervan. De resonanties stellen een straling van de zinnen, afkomstig uit al wat leeft, tegenover het prozaïsche van de intellectuele intelligentie. Alles verandert van basis, de textuur van de taalkundige verbanden en hun uitdrukkingswijze inbegrepen.

12 Een levensstijl wordt langzaam geboren uit een overleven in versnellend verval.

13 Aangenaam om zien, die reïncarnatie in haar oorspronkelijke materialiteit van de mystieke visie van Swedenborg die de neus, de longen, de nieren, de maag, elk van onze bestanddelen een beschermengel toekent, een transcendente boodschapper die het aan God overlaat de evenwichten en onevenwichtigheden van onze organische bijzonderheden te regelen. Het menselijk bewustzijn heeft die engel van zijn hoedeplicht ontlast.

14 Het gelijkstellen door Spinoza van God met de natuur is het uitvaardigen van het terug naar de natuur. Het is terug naar af voor de spirituele en hemelse uitwasemingen die de mens ontaarden door hem uit zijn lijfelijke werkelijkheid te rukken. Aan welke reïncarnaties mag men zich verwachten wanneer al die filosofische en godsdienstige speculaties weer op de grond vallen waaruit ze werden ontworteld, al die verwarde en intrigerende abstracties zoals de vrije wil, de wederopstanding, de avatar, de zielsverhuizing, de metempsychose, de palingenese, het hiernamaals en tutti quanti?

15 *Het mysterie van de schepping huist in de gedachte dat het corpus van het brein en het brein van het lijf een en dezelfde werkelijkheid vormen.* Hun fusie is de essentie van het zijn en de voorwaarde van onze menswording.

16 *Het leven is alles en toch is het niets zonder de scheppende gedachte die het ons heeft nagelaten.*

17 De verschillende vormen van autoritair bestuur hebben dermate perfect de leugen geassimileerd dat ze van de weersomstuit een voedingsbodem zijn geweest voor de obsessie om onze tweescheiding ongedaan te maken en om de hiërarchische macht af te schaffen die ons in ballingschap dreef.

18 De waarachtigheid vindt zichzelf spontaan weer uit. Ze opent een bewustzijn van het leven dat voorheen niets voorbij het overleven kon ontdekken noch verkennen.

19 *Het bewustzijn licht het gevoelige lichaam bij door beroep te doen op de intelligentie die uit dit lichaam voortkomt.*

20 In het *Handboek* noteerde ik dat gedachten van dood, van neergang, van wanhoop, gedachten waren uit de dominante wereld. Men ziet vandaag beter hoe de Macht, tot op het bot verrot, in die

gedachten de laatste hulpbronnen vindt om de instorting van haar lege fort te verhullen.

21 Het bewustzijn ontstaat oorspronkelijk uit de bespiegelende afstand die de chaos van de dierlijke impulsen verfijnt en harmoniseert. Het bewustzijn is bij uitstek de *betekenis van het menszijn* die door het beslag van de geest op het lijf ontdaan werd van zijn essentie, ontaard, opgericht tot een gealiëneerd bewustzijn.

22 Het komt er vanaf nu op aan het menselijk bewustzijn toe te staan de tuinen van de aarde te bevruchten door *het genot en het geluk van het bestaan* te cultiveren. Zonder te vergeten dat *de gratie van het maken, het scheppen* het resultaat is van een inspanning die zichzelf in stand houdt door zichzelf te negeren.

23 *Wie in resonantie treedt met wat leeft, herbegint aan een andere kindertijd.* De eigen subjectiviteit opeisen, impliceert de afwijzing van een wereld die objectiveert, reïficeert, verdinglijkt, tot een ding maakt. Op elk ogenblik worden we aangemaand het evenwicht te herstellen dat werd verbroken door de mechanische reïficatie van al wat leeft. Dat is de strijd voor het leven en die verschilt radicaal van de strijd voor het overleven, de *struggle for life* waarvan Darwin aantoonde dat die over geen andere werkelijkheid gaat dan die uit de meedogenloze jungle waartoe de economie van de roofzucht onze samenleving veroordeelde en reduceerde.

24 Onderworpen aan een systeem dat het leven in een ding verandert, worden we stevig ontraden onze vitale energie te richten op ons poëtisch potentieel. Maar vermits het in stand houden van een goede gezondheid onder de subversie valt, wordt het duidelijk dat het herstel van het plezier, van het genot van het leven meer kans heeft de wereld gelukkig te maken dan het vastklitten aan het profijt.

25 Met hoeveel zijn ze niet, de kreunende ontboezemingen "waarom nog kinderen maken wanneer de sociale jungle ze met een snelle hap rauw lust?" in plaats van hen de competitie, de ambitie, het geld, de toe-eigening, de roofzucht, al die ontaarding van het zijn te besparen?

26 De levensvreugde is wegens haar kosteloosheid een krachtig tegengif voor de etterende toxiciteit van het profijt. Echter, om tot een resonantie te komen, mag de biologische aanpak niet los staan van het historische project van wereldwijde subversie.

27 De afstandelijkheid, de distantiëring is een teken van de trage rijping van de radicale gedachte – van de gedachte die haar wortels, haar radix terugvindt.

28 Wanneer mijn gedachten zich vinden in wat ik wil, dringen mijn levensdriften binnen in het functionele lijf door de logica van het overleven te doorbreken en een dialectiek van het overstijgen in te voeren. De levende gedachte annuleert de doodsreflexen die onder de hegemonie van het overleven voor gedachten doorgaan.

29 Er is geen behoefte aan cenakels, goeroes of therapeutische commissies om zelf de voorrang van de hartenwensen op de noodzakelijkheden uit te proberen. Om te leren het perspectief van het leven te zien, om de horizon van de dood te herroepen.

Ommekeer van perspectief

1 Een Joegoslavisch verzetsstrijder vertelde dat hij, achtervolgd door de nazi's in een wijngaard waarin de partizanen zich hadden verzameld, plots voor een hoge muur kwam te staan waarop hij zich in een wanhopige sprong kon hijsen en ontsnappen. Toen hij na de oorlog op die plek terugkeerde, heeft hij, ondanks een goede fysieke conditie, meermaals vruchteloos geprobeerd zijn stunt te herhalen. *De wil, opgelegd door de geest en het mechanisch geoefende lichaam verschilt radicaal van de door het leven geïnspireerde wil.*

2 Het instinct van het leven dat een nakende dood vermijdt is een van de gevolgen van de ommekeer van perspectief. *Er bestaat geen instinct van de dood, alleen een levensinstinct ten prooi aan doodreflexen.*

3 *De karakteriële blokkade veroorzaakt, verspreidt en conditioneert de doodreflexen.* Reich heeft dit aangetoond in *Massenpsychologie des Faschismus*, [ook vertaald in het Nederlands en het Engels]. De aantrekkingskracht van het genot tegenwerken, bestraffen, onderdrukken leidt tot een opkropping die wordt herkauwd om te worden uitgebraakt als haat. Er wordt afgeteld naar de hartstochtelijke uitbarsting. Het versmachte leven haalt een ademteug uit de zucht van de dood.

4 *Bij een teveel aan frustratie vallen de man en de vrouw terug op het dierlijke stadium van het woeste roofdier.* Het verminkte genot zoekt zondebokken om tegemoet te komen aan diens wrekende wrok. De verboden levensvreugde ruimt plaats voor uitvaartfeesten, voor boekverbrandingen als zoenoffer, voor de cultus van Magere Hein. Los van de wonden van het verleden is het fascisme slechts een van de namen van de doodreflex. We zijn de uitvinders van een zelfvernietigende beschaving.

5 De encensering van het humanisme streeft ernaar ons te verdoezelen dat *de vreugden van een authentiek leven voldoende in staat zijn Cerberus, de hellehond te vermurwen.* De lach versteent de Parken, die schikgodinnen. Het heeft millennia geduurd om te begrijpen dat de vitale uitbundigheid ons met de voeten op de aarde zet, onze aarde, want we zijn er geboren om er te leven en mens te worden.

6 De kinderlijke verwondering onderhoudt de tijdeloze aanwezigheid van al wat leeft. De kracht van het leven leren kennen, beschermt ons tegen een vroegtijdige dood, voorkomt het aanroepen van een bovennatuurlijke tussenkomst. De natuur volstaat, ze kan dit aan!

7 *Wat men nu voor een mirakel houdt, zou eenvoudigweg doorgaan voor het "grote gewone"* indien we het leven spontaan leerden kennen op de manier zoals men ons aanmaant vertrouwd te raken met de dood.

8 We zijn schepsels van een grillige storm. Alleen de angst houdt ons tegen verder te gaan en ons een weg te banen tussen de bliksems.

9 *De vitale intentie heeft genoeg aan zichzelf.* Haar koppige traagheid wimpelt de frenesie af. De misstap is niet meer dan een klein oponthoud in het tijdeloze. De dans van het leven zal de laatste klemtonen van de dodendans uitwissen. Ik haal er de focus van mijn energie uit door de wanhoop terug te fluiten waardoor ze af en toe wordt aangetast.

10 *De verovering van de autonomie* impliceert een wil tot nieuw evenwicht die wordt verwezenlijkt door de ommekeer van perspectief, wanneer de gedragingen, de gedachten, de mentaliteiten, de zeden, de gebaren, de emoties naar het leven worden gekeerd nadat ze eeuwenlang door het ongenoegen van de ontaarding naar de dood werden afgebogen.

11 *Die ommekeer komt er wanneer het menselijk bewustzijn de tuinen der Aarde zal bevruchten* door er het genot en het geluk van het bestaan te ontwikkelen en te koesteren.

12 *De sierlijkheid van het maken, het scheppen* is een voortdurende inspanning die wordt geïnspireerd, verfijnd, verlicht door onze grote en kleine geneugten.

13 Een van de meest eigenaardige gevolgen van de ommekeer van perspectief is *de contextuele verandering waardoor een woord plots een onverwachte radicaliteit krijgt*. De zelfverdediging van het milieu verspreidt vandaag een praktijk die in de formule van Proudhon, "eigendom is diefstal", terecht werd gehekelde. De gebieden die door de Staat en zijn bazen worden geprogrammeerd voor vernietiging, worden door een groeiend aantal collectieven als *privépersoon* aangekocht en voorbehouden voor de permacultuur, de weer geaarde landbouw, de tuinbouw, de herbebossing, de dierenbescherming, het onderzoek naar hernieuwbare energiebronnen, met voorrang voor het lokale gebruik en met uitsluiting van de marktecologie. Wat een lieve neus wordt hier door de humor gezet tegen de middelmatigheid van onze tijd, door deze "tuinbouwrevolutie" die, door steeds meer terreinen aan te kopen voor het coöperatieve en emancipatorische gebruik, deze door het handelstotalitarisme begeerde zones onttrekt aan het rijk van de roofzucht.

14 Het voornemen om de door de multinationale bedrijven afbrokkelende Staat over te kopen, is niet verstoken van humor. Maar nu het semantische universum een totale omwenteling ondergaat,

is het de onderdanen toegestaan zich te emanciperen van de reïficatie en *uit de onderlinge hulp en samenwerking en uit de autonomie van de individuen een praktische humor te putten* die uiterst bijtend is voor alle niveaus van de boekhoudkundige zwaarmoedigheid.

15 Wat op het spel staat zal snel de alarmbelletjes van het bewustzijn laten rinkelen. Niet door de doodsklokken van de Apocalyps te luiden maar door overal de aanwezigheid van een leven te onderstrepen dat wordt herboren en dat alles doorbreekt wat haar treitert en belemmert. Dit is het leven dat de absolute heerschappij van de menselijke natuur vestigt. Dit leven *kent* die menselijke natuur *de facto het recht toe om elk decreet, elke wet, elke oekaze te schrappen die poogt haar te vernietigen of te beperken.*

16 *De ommekeer van perspectief kondigt een heruitvinden aan van onze kennis*, een herstel van onze wijsheden die van hun levende wortels werden afgesneden door de logica van het overleven en van de antifysis.

17 *De ommekeer van perspectief leidt tot eigenaardige ontdekkingen.* Zo zal de nieuwe fysica rekening moeten houden met een fundamenteel element waarvan de raadselachtigheid nooit heeft opgehouden door ons bestaan te spoken: de droom. Zo ontdekte ze al, in het hart van haar meest doorgedreven speculatieve abstractie, de theorie van de muzikale sferen aangehaald door Pythagoras. Vroeg of laat zal ze de resonanties onderzoeken die in ons en rondom ons een veelheid aan werelden doen trillen die in dezelfde harmonie der sferen rondtollen als wij. Het woord "muziek" is een suggestie, "zijden rimpelingen" zou ook passen om deze voortdurend wisselende waarnemingen van de droom te benoemen waarin de kleverige nachtmerrie en het rijk van de verwondering elkaar opvolgen en hun gelijktijdigheid overlappen, alsof ze op ons afschampen en ons aflikken in talloze golven van kosmische oceanen, die er al sinds eeuwigheden zijn, in onze tijd en buiten elke tijdelijkheid.

18 Net zoals de ommekeer van perspectief en haar inherente renaissance geen genoegen zal nemen met het afbreken van de hiërarchische sociale structuur en de terugkeer ervan zal verhinderen, zal de renaissance van de vrouw en van de man zich niet beperken tot het beschermen van het vitale lijf tegen de brutaliteit van de allopathische therapieën. *We zullen op een dag de methoden verbannen die van ons instrumenten maken, die ons mechaniseren.*

19 De fusie van het mentale en het visceraal suggereert het idee van *een lichaam dat wordt herboren* voor de nieuwe kracht van haar natuurlijke bestanddelen die tot op vandaag werden onderdrukt en misprezen.

20 *Het individuele bewustzijn dat het individualisme afzweert zal ons bevrijden van de Staat en zijn meesters. De vreugde van het opnieuw gevonden leven is de beste garantie voor de ommekeer van perspectief.*

21 *De mutatie van beschaving gaat gepaard met een radicale mutatie van mentaliteiten. Het ik ziet af van zijn uitvindende macht, de geest heeft die gemechaniseerd, het gemystificeerde bewustzijn heeft de poëzie vervangen uit hang naar economische doeltreffendheid. Maar deze economische efficiëntie zit in een dal van een golf en we weten niet goed of de tsunami die erop zal volgen de onmenselijkheid zal wegvegen of de mensheid in zijn geheel.*

22 *De ommekeer van perspectief is de omkering van het omgekeerde leven.*

4

Antifysis

1 Ondanks zijn geleerde bijklank heeft deze term *de verdienste meer reikwijdte en diepte te verlenen aan het moeras van de antinatuur* waarin de meeste vooroordelen stagneren en gisten. Denk aan de eeuwige waarheden die voortkwamen uit de angst en het misprijzen voor de vrouw, ga na in welke mate het vervrouwelijkte lichaam werd gekazerneerd om als afweermiddel te dienen en het risico aan te tonen te vallen voor de wulpse zwakte waaraan het viriele prestige wordt blootgesteld, de gemilitariseerde spieren, het krijgerslichaam en het karakteriële harnas, op elk ogenblik uitgerust voor het werk, de competitieve doeltreffendheid, het uitoefenen van de macht, de medische en farmacologische strengheid!

2 Ten prooi aan de viriele glorie, vreest het lichaam ervoor zich te laten omkopen door de vrouwelijkheid waarvan het in zichzelf de aanwezigheid en de aantrekkingskracht voelt. Door van Delila te houden verliest Samson zijn waardigheid in de ogen van zijn gelijken, niet omdat hij naïef in het web van een pervers wezen verstrikt raakt, maar omdat hij toegeeft aan *de schandalige familiariteit van de begeerte*, door de christenen gehekeld en afgewezen onder de namen "zonde" en "bekoring". Want de begeerte is de vijand van de plicht die trouw naar het werk en naar het respect voor het gezag leidt.

3 De vermannelijking, dat zijn vervloeking over de meest vitale van de hartstochten uitsprak, bazuïnt naar alle windrichtingen dat er geen gelukkige liefde bestaat.

4 Het dogma van de antifysis heeft de mentaliteiten en de gedragingen gedomineerd tot en met het duistere heden. In de eenentwintigste eeuw kreeg de gedachte van een nieuwe alliantie met de natuur wel wat aandacht, echter zonder de intellectualiteit en het gekonkel van de ecologische belangengroepen te overstijgen. Ze vervoegde slechts marginaal de opstand van het leven die zich traag maar onweerstaanbaar verspreidt. Ze maakt opgang als nieuwe en mooie ziel van *een tijd van rampen en boekhoudkundige zaligmaking*.

5 *Wanhoop zaaien maakt de weg vrij voor de verwoestende graaizucht*. Indien ze de poëtische bevlogenheid van de algemene emancipatie niet vervoegt, dan blijft de afschaffing van de antifysis een idee zonder substantie, dan dient het als mestvoer voor de intellectuelen. Wanneer zullen de protesten tegen de vervuilingen beseffen dat het op zijn minst grotesk is om van de Staat en zijn meesters maatregelen te verwachten voor het ecologische herstel wanneer zij het zijn die de planeet voor onze ogen vernietigen? Hoe maken we ook maar enige kans om de machine te ontwrichten die haar laatste profijt uit de laatste dagen van de mensheid haalt? Zeker niet door

betogers op te roepen voor grote stedelijke manifestaties waarvan de massale aanwezigheid een onontbeerlijke hulp zouden kunnen bieden aan de bezetters van gebieden bedreigd door overlast allerhande en die slechts hun naakte armen kunnen inzetten tegen het repressieve geweld van de regeringsmilities.

6 De verspreide krachten van de samenwerking tussen verenigingen heeft nood aan een federatie die zich concentreert op *de zelforganisatie van een volk*. Nooit eerder verspreidden de politieke corruptie en de mentale zwakzinnigheid van de Macht onder de bewoners van de wereld een dergelijke weigering van, een dergelijke vijandigheid tegenover, een dergelijke allergie tegen elke vorm van Macht. We zijn op weg naar een *acratie*, naar een echt egalitaire samenleving die elk hiërarchisch gezag verwerpt.

7 *Puritanisme en verpaupering*. De steeds groter wordende schaduw van de verpaupering valt nu zelfs op de getrukeerde oases van de supermarkten. In naam van de overvloed en van de gulheid had de roofzucht van het systeem geen enkele scrupule om de hedonistische pluk van pleziertjes aan te moedigen, tot het bevorderen toe van de heilzame gevolgen van wat het medisch-economische jargon *shopping therapy* had gedoopt. Nu de neonlichtjes van de illusie worden gedempt, blijft er van de schitterende verlangens niet meer over dan wat snuisterijen voor de brave wilden. Burgers consumenten, we zullen ons moeten beperken, limiteren, heel klein maken. De wedloop naar de schuilkelders heeft aangetoond dat de publieke opinie zich schikt naar een belegen puritanisme, inclusief de pepers van het maagzuur en van de verklikking als smaakversterkers.

8 De patriarchale dwangburcht barst aan alle kanten. Het dogma van de antifysis, de antinatuur vliegt overal aan stukken. Het heeft het lijfelijke bestaan van het mannelijke en van het vrouwelijke geteisterd door de meest wrede straffen op te leggen aan de vrijheid om de toonladders van de begeerten te moduleren. De nu officieel erkende homoseksualiteit, transseksualiteit, afwezigheid van seksuele differentiatie naar "hij" of "zij", zijn het mikpunt van oprispingen van een puritanisme dat niet vreemd is aan de gewelddadige stuiptrekkingen van een wankelende vermannelijking. De verdediging van de natuurlijke vrijheden door belangengroepen of sectoren lijkt me geen pertinent antwoord op de agressie. De begeerten in abstracte schijfjes of categorieën versnijden, is ze veroordelen tot uitdroging zodat ze, voor de duur van een modegril, een intellectualisme aanzwengelen, hongerend naar debatten om zichzelf te herwaarderen.

9 Hoe dikwijls nog moet iets worden herhaald alvorens het een banaliteit wordt? *Het verliefde gedrag, de amoureuze handelingen zijn aan niemand rekenschap verschuldigd zolang worden uitgesloten: de verkrachting, de onderwerping, de roofzucht onder al zijn vormen.*

10 *De aan gang zijnde renaissance stelt zich het lichaam voor als volledig bevrijd van de mechanisering.* Wat waar is voor het individuele lijf geldt ook voor het sociale corpus.

11 Onze organen en de fysiologische processen van het lichaam beschouwen als voorwerpen is toegeven aan de reïficatie. Hoe nuttig ook het ausculteren van het hart, de maag, de longen, de nieren, men loopt het risico te breken met de subjectieve aanpak van het zelf, met de intrinsieke gevoeligheid en het zelfbewustzijn van het wezen en haar wezensdrang. De medische deskundigheid negeert en kleineert het belang van de interne dialoog die op elk ogenblik wordt gevoerd door al wie door de economische aliënatie wordt ontaard en weggerukt van zijn levensinstinct.

12 Wanneer we worden omgeven door de angstkreten, de pijnscheuten, de cellulaire paniek en het spook van de kanker, dan gutst uit onze diepten in een tegengestelde impuls de aanmaning om weer aan te knopen met het leven in ons, waarvan we ver weg werden gehouden, tot het punt de helende kracht ervan te minachten.

13 Is het niet te verkiezen onze energie te focaliseren op de fluctuaties van ons persoonlijk bestaan om de vrije ontwikkeling van onze immuniteiten aan te moedigen, in plaats van die energie te verkwisten met bezorgdheden die worden aangedreven door de angst? Ik beweer niet dat het voortdurend weer in evenwicht brengen van zichzelf een garantie van gezondheid inhoudt. Maar het is daarentegen ontegensprekelijk zo dat angst de gezondheid verslechtert. We hebben veel te leren van onze immune zelfverdediging.

14 *De werkelijkheid van de omgekeerde wereld*, waarvan de regeringen de acrobaten zijn, heeft het meest onmisbare voor de gezondheid en het welzijn verboden in een maatschappij met aandacht voor het algemeen belang: de ontmoetingen, het contact, de knuffel, de kus, de broederlijkheid, het samen zijn, het samen eten, de samenwerking, de samensmeltende omhelzing, de levensvreugde.

15 De antifysis weegt zo dreigend op het leven van de soorten dat het bestrijden ervan op alle mogelijke gebieden de rebellen een legitimiteit van natuurlijk recht verschaft.

16 *Het is gedaan met het dogma van de antinatuur.* Het vliegt in stukken door de onafwendbare instorting van het patriarchaat. De natuur die stilaan weer wordt geaard, waagt aan de arm van de vrouw, haar eerste wankel passen. Overall botst de greep van de roofdierman op het vitale en vredelievende geweld van *de opstanden van het teruggevonden plezier* waarvan de vrouwen het

belangrijkste ferment zijn.

5

Ideologie

1 Elke gedachte die losstaat van, weggerukt wordt uit de levensimpuls die haar opwekt, behoudt een spoor van die verminking. Waarom zou ik toestaan dat gedachten die afkomstig zijn uit mijn begeerten, gevangen worden genomen door de geest – het hoofd, de chef – die ze ontaardt uit naam van de redelijkheid? De hemel van de abstractie is een vloed aan woorden en ideeën die werden ontdaan van hun levende substantie. Het rijk van de intellectuele intelligentie laat weinig heel van de gevoelige intelligentie. *Het hoofd kijkt neer op de intelligentie van het lichaam*. Het draait om Macht, de "aan het bewustzijn opgelegde vouw" zoals Artaud het zei.

2 *Ideologie is dodelijk*. Ik heb het hier niet over de conflicten die, achter de vaandels van de behoudsgezindheid en de vooruitstrevendheid, hele volkeren uitroeiden. Ik denk gewoon aan de liefhebber, aanhanger van de stierengevechten, die het heel geleerd en uitgebreid heeft over een pas van de toreador terwijl een dier, door vele steken gewond, voor zijn ogen doodbloedt. De Macht laat niet na beroep te doen op deskundigen die hun wetenschappelijke bevoegdheden inroepen om uit leggen waarom de bijen, de vogels, de wolven, de fauna en de flora moeten worden beheerd door zij die ze vernietigen.

3 De stank van kadavers stoort de reukzin niet van zij die het hebben over oorlog en migranten. De ideologie is een systeem van dode gedachten die moorden bij volmacht. De intellectuele debatten verklaren de concurrentiële strijd voor het overleven waarbij de individualistische verwaandheid het haalt op de zoektocht naar een individuele autonomie.

4 Terwijl in de loop der debatten over migratiegolven, overal wanhopige kinderen, vrouwen, mannen sterven van honger, van kou, van koorts gaat de ideologie van het medelijden goed samen met de vette lach van de beulen en hun definitieve oplossing, "het volstaat ze te verdrinken!" Zelfs de goeie ouwe zwarte humor heeft het hedendaagse strontdenken niet overleefd.

5 Het humanisme zweemt naar mercantiele liefdadigheid, huichelachtige hypocrisie, schuldig en beschuldigend medelijden, zolang de samenwerking, de zelforganisatie en de vindingrijkheid van de individuen niet de grondslag vormen van menselijke samenlevingen waar de rijkdom van het zijn het haalt op de verpaupering van het hebben. Alleen de praktische poëzie van het algemene zelfbeheer is in staat de greep te doorbreken van de hongersnood en de schaarste, geprogrammeerd door de dictatuur van het profijt.

6 Wie de radicaliteit ontwikkelt, leert het radicalisme wantrouwen. Indien men het leven een menselijke betekenis wil geven dan is het nodig zich te hechten aan de radix, de wortels, de bronnen van de vreugde.

7 Het leven rekent niet, maakt geen sommen, houdt geen boekhouding bij. Haar grote vitale kracht die zich in ons incarneert, is een tijdloos fenomeen. De kans die we vandaag moeten grijpen, is de samenloop ervan met de triomf en de mislukking van het uit de hand gelopen kapitalisme. *We staan op het breekpunt en op het punt van verzoening van al wat leeft met de geschiedenis.*

8 De intellectuele intelligentie heeft de migratie uitgevonden van de werkelijkheid van begeerten en van driften naar de metafysica van ideeën. De gevoelige intelligentie trommelt ze weer op naar de aarde en het lijf. Ze brengt ze terug naar de fysieke impulsen die ze opwekten.

9 We staan nog aan het begin van het verzet, de eerste stadia van de sabotage van de machine van profijt die radertje na radertje doen ontploffen, die de verkrachting van onze aarde door vervuilingen allerhande verhinderen.

10 De sociale aanspraken voeren de opvattingen van leken en gelovigen weg zoals de rivier de uit geloofsovertuiging geplooid en telkens weer opnieuw geplooid papieren bootjes met zich meesleurt. Ze worden niet verdrongen, ze worden geëvacueerd. Tijdens de stadia van berusting daarentegen, lijken ze op galjoenen waar alle werkloze energie aan de roeispanten trekt. Men zag ook, in hijgende regatta's, de tegenstand tussen een conservatisme dat de christenen opvrijt en een linkerzijde die de moslims naar de mond praat zonder veel omhaal te maken over de Iraanse vrouwen die de sluier afwerpen. Ideologie is vandaag meestal het braaksel opgerispt door de geleefde realiteit.

11 De gebieden waar het leven wortelt en weer aanslaat hebben geen boodschap aan die inwisselbare ouwe rommel van vooruitstrevendheid en behoudsgezindheid, progressief en conservatief. Die gebieden roepen om te worden gecultiveerd, bevrucht, geleid met als enige bezorgdheid het voorthelpen van de menselijke zingeving.

12 Het activistische antikapitalisme pleit zich vrij van de mislukkingen uit het verleden met een louterende rituele vervloeking waarbij het naar fascisme zwemende populisme als stroman dient. Wie zal hen vriendelijk aanraden zichzelf te herkennen bij het herlezen van Wilhelm Reich en Berneri: "Alleen de antikapitalistische strijd kan het opnemen tegen het fascisme. De valstrik van het antifascisme betekent het afwijzen van de beginselen van de sociale revolutie. *De revolutie moet worden gewonnen op het sociale terrein en niet op het militaire.*"?

13 Wanneer ze beledigd worden, muteren de welwillende Eumeniden in de geduchte Erinyen, ze vallen de misdadiger lastig met hun wraakzucht en verpletteren hem onder het gewicht van hun verontwaardiging. Toegegeven, dit is een mythische evocatie, maar het stoort me niet er beroep op te doen tegen tirannen en moordenaars; of, met minder wreedheid en meer humor, tegen mijn vijanden!

14 Het puritanisme is de hand die de leegte ons aanreikt. Als je deze uitdrukking abstract vindt, overdenk ze dan in het licht van de economische ijstijd die in en rondom ons vooruitgang boekt!

Overstijgen van tegenstellingen

1 In de veronderstelling dat vanuit het standpunt van de belevenis, er *geen andere wetenschap bestaat dan een specifieke*, nam ik de vrijheid persoonlijke waarheden te vormen. Het is niet mijn bedoeling ze op te dringen noch er de pertinentie van aan te tonen. Ik sta me dus mijn eigen interpretatie toe van het Hegeliaanse concept *Aufheben*, "overstijgen" [of "louteren" die voorbij "opheffen" gaan] om op praktische wijze de spanningen en tegenstrijdigheden te ontwarren die me destabiliseren, ontwrichten. Mijn subjectieve interpretatie helpt me mijn evenwicht weer te vinden door aan mijn benadering met de vleugelslag van de vlinder een resonantie toe te kennen in het gefladder van een hallucinante wereld.

2 *Het overstijgen van de tegenstellingen is de uitdrukking van de wil van de menselijke zingeving om de door de breuk met de natuur verbroken eenheid te herstellen.* Het rijk van de scheiding en van de verbanning van het leven uitgevaardigd door de hiërarchische Macht, hebben de verovering van de aarde toegestaan door het ingebeelde Godengebroed. De geest, de abstractie, de transcendentie verhullen de existentiële verscheuring niet meer. Uit onze levensdriften en hun chaotische bewustzijn zal eindelijk een Orde ontstaan die is aangewezen door en voor de mens.

3 *Er valt ons niets te beurt dat niet samengaat met zijn tegengestelde.* Gedrag, mening, intieme gedachte, emotie, bewuste keuze, toevallige of geprogrammeerde beslissing schommelen tussen twee polen, willekeurig "positief" of "negatief" genoemd. Dit dualisme paradeert in doodgewone kleren onder het mom van perfect inwisselbaar Goed en Kwaad.

4 De tegenstellingen op afstand houden verlamt hun antagonisme. Ze hinderen mekaar wederzijds. Hun status quo blokkeert de ontwikkeling van het leven dat hun overstijgen impliceert.

5 De aantrekkingskracht tussen tegengestelden lijkt op een elektrisch fenomeen. De positieve en de negatieve pool komen samen in een razendsnelle bliksemschicht om een nieuwe werkelijkheid te onthullen die hen bevestigt en tenietdoet. Dankzij het overstijgen, worden de tegenstellingen *ontkend, tenietgedaan en behouden*. Hun herstelde eenheid geeft onze menswording een dynamisme dat werd vernietigd en op het verkeerde spoor gezet door de breuk met de natuur.

6 *Het overstijgen van tegenstrijdigheden doorbreekt het keurslijf van de dualistische tegenstellingen.* Het maakt komaf met de arbeid en de hiërarchische opdeling die het lijf van de gedachte scheidt, het individu van de maatschappij. Het bevrijdt ons van de logica van A en niet-A. Het verwerpt de koppeling van niet te ontwarren tegenstellingen die zoveel levens meesleurt in het

labyrint van dagelijkse dramatisering.

7 Het verlangen naar een eenheid tussen het ik en de wereld waart door de herinneringen van de eerste filosofen uit China, van de presocratische Grieken, de gnosis van het hermetisme. Ik heb de neiging er het product in te ontdekken van een archaïsch pre-bewustzijn, hetzelfde dat de evolutie van de mensachtigen bepaalde. De mythe van een Geest die zijn licht over een donkere materie straalt is van recenter aard, afkomstig uit de beroeringen van een geschiedenis die haar dualisme put uit het sociale onderscheid tussen meesters en slaven.

8 Men wou een natuurlijke oorsprong vinden voor het dualisme door te verwijzen naar een aantal cycli van ons dagelijks overleven. Maar welke en hoe? De dag? Die werd in beslag genomen en opgeëist door de noodzaak om te werken. De nacht? Die lost de vermoeidheid op, verzorgt de slijtage, herstelt de energie die de ochtend weer zal opvreten. Zelfs het ritme van de systole en de diastole dient om de variaties in lucratieve doeltreffendheid te meten. En wat betreft de steriele afwisseling van samenwerking en roofzucht, we weten nu dat ze ons zal blijven verlammen zolang we de ene en de andere niet hebben overstegen: *door ze te negeren in hun ontaarde dierlijkheid en door ze te behouden als menselijk wordend vermogen.*

9 Voorrang geven aan de begeerte die me nauw aan het hart ligt, op de geprogrammeerde noodzaak botst met de neerbuigende afkeuring en de prekerige rationaliteit van mijn functionele lijf, de dictatuur van de arbeid, de medische bezetenheid, de competitieve uitdaging, de ziekelijkheid van het prestige en van de ambitie, de onderdanige gehoorzaamheid, de cultus van het aas! Er is evenwicht en waardigheid vereist om niet in ongebreidelde zelfvernietiging te vervallen.

10 Ik beschik daarentegen over de goedkeuring en de steun van mijn begerig lijf zodra ik de begeerte aanvaard, een plezier aangrijp, een genot onthaal, niet als een bevestiging maar als een gift die me te beurt valt. Hoe mishandeld ook, mijn vitaliteit grijpt de kans om haar aanwezigheid te versterken.

11 *De niet-overstegen tegenstellingen veranderen in tegenwerkingen en tegenslagen.* Stagnerende dualismen rotten in een proces van reïficatie – ze worden dingen. Ze vergroten, verergeren twijfelachtige conflicten, psychodrama's, agressieve ontladingen. Bij gebrek aan radicalisering van de strijd voor de sociale en existentiële emancipatie, preekt een progressief populisme, op het vurige uur van het aperitief, voor een kruistocht tegen het retro-fascistische populisme. Met dergelijke vastberadenheid klinken zonder de vrijheid om te leven te drenken, is veeleer de aankondiging van een strijd tussen blaaskaken dan het uittesten van een zelfgestuurde

samenleving.

12 Op het geprogrammeerde ritme van het bankroet van het hebben, recupereert de mens schoorvoetend zijn capaciteit tot harmonisatie van de kakofonie aan akkoorden en dissonanten waarmee de wereld ons verdooft.

13 Het leven zou niet meer zijn dan een blinde en zelfvernietigende woekering indien het ons niet de mogelijkheid had overgedragen er een *menselijke betekenis* aan te geven. De val van de beschaving van de arbeid haalt de ware specificiteit van onze soort weer boven; het maken van onszelf en het opnieuw vormgeven aan onze omgeving.

14 De gedachte herleiden tot een intellectuele functie ontaardt haar. Haar scheiding van het leven stelt een *fysieke gewaarwording* tegenover een *metafysische visie* van het lichaam en van de wereld. Beiden zijn kunstmatig, net zoals de rivaliteit die ze aanwakkeren tussen de theologie – een taal van de macht van de priester en van de godsdienst – en de filosofie – een taal van de macht van de leek en van de wereldlijke godsdienst.

15 Leugens en vervalsingen zullen overheersen zolang de hereniging van het lichaam en het verbond met de natuur de gevoelige intelligentie niet teruggeven aan het bewustzijn van onze heropleving en van onze menselijke bestemming.

16 *De mens en het overstijgen van de man en van de vrouw.* De ene en de andere worden tenietgedaan als roofdieren en behouden als scheppers en schepsels van een versmeltende liefde waarvan samenwerking en wederzijdse hulp de drager is.

17 Het overstijgen van de filosofie spookte door de gedachten van de grote denkers van de mensheid. Ze vonden het onverdraaglijk dat het bewustzijn van het leven werd teruggebracht tot een transcendente retoriek, een abstract hersenspinsel, een "metafysica". Ze herkauwden eindeloos de vraag die hun kindertijd en adolescentie nooit losliet: hoe kan heel die warboel me helpen beter te leven?

18 De gedachte van het stoffelijk lijf met een erin opgesloten geestelijke entiteit, is een dwaling van de omgekeerde wereld. *Het komt er niet op aan de geest te bevrijden maar zich ervan te bevrijden.*

19 Het verval van de Macht reikt de voorwaarden aan die gunstig zijn om zich te ontdoen van het karakteriële harnas dat de driften van het leven blokkeert. Het ontwaken van het bewustzijn nodigt

ertoe uit, de levensvreugde maakt ervan gebruik.

20 Hoe kan ik het genot van de aarde heroveren indien ik niet eerst en vooral het leven wil heroveren dat ik in me draag? Voorrang geven aan de menselijke relatie in plaats van aan de relatie van het profijt zal een van de grondslag gevende daden zijn van de nieuwe beschaving.

21 De droom van het kind, zich te vestigen in het wonderbaarlijke kristallen paleis, wordt hem afgenomen. Hij krijgt er een kaartenhuis voor in de plaats. Oei, alles stuikt in elkaar! "Dat is het leven!" Zo wordt onder de naam "opvoeding", het kind verleid en omgekocht.

22 De antagonistische structuur die ons scheidt en tegen onszelf opzet, veroordeelt ons tot immobilisme. De tweelingslangen die zich oprichten rond de caduceus, de staf van Asklepios, herinneren aan de samensmelting die moet worden bewerkstelligd tussen de materiële energie en de energetische materie.

23 De wegen van de opstandige poëzie zijn bij uitstek doordringbaar.

24 De kracht van het leven scherpt de gevoelige intelligentie aan. Om ertegen in te gaan, beschikt de Macht slechts over de list van het roofdier. Zelfs het kind weet de militaire intelligentie te omzeilen.

25 De wetten van een wereld die de mijne niet is, worden opgelost en afgeschaft in de niet te onderdrukken levensbegeerte.

1 *De vrouwelijke radicaliteit bevindt zich in het hart van de strijd voor het leven en voor de natuur.*

Er was de inzakking nodig van de hiërarchische piramide die onze samenlevingen structureert om fatale slagen toe te brengen aan het oude onwankelbaar geachte gezag, het leger, de godsdienst, de familievader. Het zal er niet van herstellen, het patriarchaat, dat met zijn huiselijke laarzen gedurende eeuwen de vrouw verpletterde als voorwerp dienstig voor het huishouden, moederlijk, geil, diabolisch, bron van afgrijzen en van hatelijke en minachtende aantrekkingskracht.

2 *De emancipatie van de vrouw is de universele wil die een menselijke betekenis gaf aan het leven.*

Ze legt de andere kant bloot van een strijd tegen de uitbuiting van de mens door de mens, die lange tijd het voorrecht van de man was.

3 *De uitbuiting van de mens door zijn gelijken had tot gevolg dat de vrouw bovendien door de man werd onderworpen.*

Het werk van de toe-eigening van de aarde en haar transformatie in handelswaar zijn een zaak voor mannen, meester of slaaf. De vrouw is een vijand of een verraderlijke bondgenoot met te duchten nukkigheid, vals spel, opstandigheid, hypocrisie.

4 *In de ogen van een beschaving die haar bestrijdt, plundert en verkracht, is de natuur een schandaal.*

Al wat ermee in verbinding staat – vrouwelijkheid, beestigheid, vitale driften – valt in ongenade, opgesloten in de doos van alle kwaad die Pandora met boosaardig plezier zal openen.

5 *Het waren de vrouwen die als eersten uitriepen: "Baas in eigen buik!"*

Er was de durf van een Danton nodig om een dergelijke kreet te slaken in een maatschappij waar de opinie, de mentaliteit, de gedachten, de cultuur, de kunst, de wetenschappen worden beheerst door de donderpreken van de man of door zijn verleidende gespin. Er zal nog meer moed nodig zijn om het familiale nest te bevrijden van de laatste miskramen van de hiërarchische geest die nog steeds worden voortgebracht door de verziekte maatschappijen, niet zozeer door de evangelische orthodoxie op Amerikaanse wijze, de islam op Iraanse wijze, het katholicisme op z'n Vaticaanse, maar veeleer door het lekenpuritanisme of zelfs het libertaire puritanisme dat hypocriet de draad overneemt.

6 *In wat overblijft aan patriarchale traditie*

in een groot deel van de wereld, wordt de vrouw in het beste geval gezien als een gezellin van de man, in het slechtste als een huisdier. Uitgesloten van het rijk van de productie, vergroot ze de mannelijke roem door toegang te krijgen tot het moederschap. Als moeder wordt ze ervan vrijgesteld voltijds de rust van de krijger [Le repos du guerrier, 1962, film van Roger Vadim] te moeten verzekeren. Maar niet om permanent de man of

de huisgenoot een schare diensten en rollen "aan te bieden" die sinds eeuwen in het familiale theater worden gespeeld en herspeeld. De laatste list van het patriarchaat is het toelaten van de vrouw in een rol die alle andere rollen domineert: de Macht.

7 *De minderwaardigheid van de vrouw* werd dermate in de eeuwigheid van het marmer gebeiteld dat men tot vandaag het eenvoudige feit heeft willen ontkennen dat de oorsprong van haar ongeluk en haar voorgewende ongenade uit een historische gebeurtenis stamt. Een brutaal einde van de symbiotische evolutie heeft haar, zoals Rabelais het formuleert, ondergedompeld in "een ton stront".

8 De geschiedkundigen die het verleden onderzoeken gaan sinds kort akkoord met de vaststelling dat de vrouw in de pre-agrarische samenlevingen niet alleen de gelijke van de man was. Ze genoot van een eigen aura, een voorrang die niet mag worden gelijkgesteld met een matriarchaat. Het is mogelijk dat het groot aantal beelden die haar voorstellen en de overvloed aan rotstekeningen waarop ze voorkomt, een eerbetoon zijn aan een vruchtbaarheid die verder gaat dan kinderen op de wereld zetten, maar ook andere creatieve daden behelst, waaronder het verzamelen en plukken. In een tijdperk waar het bewustzijn nog geen verband had gelegd tussen de seksuele daad en de zwangerschap, was het baren van kinderen een onderdeel van het cyclische mysterie van het leven en van de seizoenen. De waarneming van een heden waarvan de betekenis zowel het verleden als de toekomst omvat, wijst volgens Marshall Sahlins op een overvloed aan vrije tijd die de autoritaire verdeling van specifieke taken heel onwaarschijnlijk maakt.

9 De hypothese die stelt dat de eerste Goden Godinnen waren suggereert het bestaan van een matriarchaat dat door geen enkele andere observatie wordt bevestigd. Het lijdt daarentegen geen twijfel dat *de voorrang zonder macht* van de vrouw nog terug te vinden is aan de dageraad van de eerste pogingen in de landbouw en veeteelt, en redelijk lang standhield in Kreta. Het overwicht van de vrouw en van vredevolle handelsagglomeraties zonder vestingmuren zijn kenmerkend voor het begin van het Minoïsche tijdperk. Ik heb uit een libertaire Spaanse stroming de term "acratie" gehaald, uit het Grieks *a-cratos*, "zonder macht". Hij lijkt me in overeenkomst zowel met de voorrang van een oorspronkelijke vrouwelijkheid als met de collectieve projecten van zelfbeheer waarop de terugkeer naar het leven zich schoorvoetend lijkt te richten.

10 De emancipatie van de vrouw is onafscheidelijk van *de wil om de wereld terug te aarden, de aarde weer natuurlijk te maken*. Haar mysterie, haar raadselachtigheid maken deel uit van de liefde voor het leven. Het is trouwens alleen een raadsel voor zij die hun bestaan, uit inertie of uit ziekelijke berusting, beperken tot de schaduwen van de dood.

11 De patriarchale verslapping probeert razend op te staan tegen een vervrouwelijking van de waarden die niets anders is dan *de groeiende uitstraling van de vrouw*. Het is deze paniek die verantwoordelijk is voor de uitbreiding van haat, angst, lafheid die in wasems van groeiende ontmenselijking de vrouwenmoorden en homofobe agressies aanwakkeren.

12 Alhoewel vernuft en brute kracht inherent zijn aan "het koudste der koude monsters", laat Hobbes na om te wijzen op de ijdelheid van zijn patriarchale Leviathan, pronkend met zijn viriele roem. De galante aanstellerigheid van de krijger verhuult *de huichelarij, de lafheid, het verraad waartoe de uitoefening van de Macht verplicht*. En waaraan wijt het slechte geweten van de man dit bedrog dat, indien erkend, zijn roem zou bezoedelen, zijn pracht vernederen? Aan een *vrouwelijke kracht* die in hem aanwezig blijft en hem herinnert aan het bestaan van een vrouwelijk deel in de man en een mannelijk deel in de vrouw. Het maakt niet uit! Om zich te onttrekken aan die onzuivere en ongepaste vrouwelijke aanwezigheid, laat de man die doorgaan voor een bewijs van menselijkheid, voor een bevestiging van de nobele bedoelingen die vermijden dat hij moet doorgaan voor wat hij meestal is: een bruto roofdier.

13 Eva, Lilith, Pandora, Delila, Medea, Cassandra, Circe, gebroed van tovenaresses, van gifmengsters, van medicijnvrouwen, van kruidenvrouwen zijn uitvluchten tot moordpartijen toen de vrouwelijke eisen het mannelijk gezag in vraag stelden. Zo volgde *de heksenvervolging* op de hoofse stroming uit de 11de, 12de en 13de eeuw toen de eigenaardige poëtische, juridische en aristocratische voorrang van de vrouw met pracht en luister werden onthuld.

14 *De oorlog die het mannetje onderneemt tegen zijn wijffe* druppelde zonder oponthoud een dodelijk venijn in de praktijk en in het discours van de liefde. Geluk noch vrede hebben tot op vandaag geheerst in de oases die sporadisch werden aangelegd door de samenwerking en wederzijdse hulp en haar neiging tot het opwekken van een versmeltende aantrekking die garant stonden voor onze menswording.

15 Ze zijn in aantocht, de tijden van de opnieuw geaarde natuur die haar eerste stappen zet aan de arm van de vrouw. Onvermijdelijk schrijdt ze verder naar haar herwonnen vrijheid. Ze belichaamt de adem van het universele leven. Onder haar bescherming wordt het menselijke herboren om de roofzucht en de onderdrukking af te schaffen.

16 De pre-agrarische samenlevingen, collectieven, groepen getuigen van een beperkt aantal geboorten. Naar alle waarschijnlijkheid was dit het gevolg van het gebruik van vruchtafdrijvende planten. De opkomst van de intensieve landbouw en veeteelt leidt daarentegen tot een verhoogde

vrouwelijke mortaliteit. Het hogere aantal zwangerschappen is de meest waarschijnlijke oorzaak en wijst minstens op het feit dat het productivisme, noch de vooruitgang van de mens, noch de houding ten opzichte van de vrouw ten goede komen.

17 De acratie is het overstijgen van de aristocratie, van de democratie, van de plutocratie en van al wat in het Oudgrieks met *cratos* wordt aangeduid. Het voorvoegsel a, nieuw in deze context en van een praktische poëzie, heeft het voordeel te breken met het door de ideologie te dikwijls verkwanselde "anarchisme".

18 De wedersamenstellingen van Evans in Knossos hebben lang de realiteit verhuld en ontkend van het oorspronkelijke overwicht van de vrouw. De archeologie is niet gespaard gebleven uit de greep van de patriarchale traditie op de geschiedenis. Het aan het licht brengen van de vervalsingen staat pas in de kinderschoenen.

19 Onder het bestrijden van het patriarchaat, met zijn oprispingen van vrouwenhaat en homofobie, moet *het uitroeien worden verstaan van het puritanisme en van de emotionele pest erdoor veroorzaakt*. Het leven de absolute voorrang geven over het profijt houdt het ontvluchten in van het economische en sociale systeem dat de natuur uitbuit en al haar vruchten, te beginnen met de liefde, verkracht.

20 De kruidentuin, die in de Middeleeuwen vooral door vrouwen werd onderhouden, herinnert ons aan het belang van de pluksters uit de pre-agrarische beschavingen. De patriarchale wetenschap heeft zich trouwens niet vergist, toen ze de natuurlijke geneeswijzen gelijkstelde met hekserij en geen scrupules had om "eeuwenoude remedies" te transformeren in "oude wijven remedies" [van *di bona fama*, van goede faam naar *de bonne femme*].

21 Bij Paracelsus is de signatuurleer het toekennen aan planten van een door God goedgekeurde of afgekeurde symbolische vorm. Het zou de moeite lonen die te ontheiligen, opnieuw te aarden en terug te geven aan de stoffelijkheid, aan de materialiteit van de analogieën die door het spiritualistische proces van de wezens en de dingen werd ontvleesd, ontbonden, losgekoppeld van het lijf.

Feminisme en vermannelijking

1 In een tijd waarin de vernietiging van de aarde en van zijn bewoners een aan de gang zijnde realiteit is, krijgt de vrouw weer een historische functie toegekend die geen enkele voorbije periode uit haar verleden liet vermoeden, behalve de hoffelijke stroming en een zeker romantisme dat te snel werd herleid tot een literair fenomeen.

2 Waaraan is het groeiende belang van de vrouw te wijten, overal waar de machine van het profijt de planeet steriliseert en vernielt? Aan haar specificiteit, namelijk, ze *concentreert het leven in zich en biedt het de wereld aan*, en blaast, door analoge resonantie, de proefondervindelijke creatie van een bewoonbare wereld nieuw leven in. De magie en het mysterie van de vrouw, waar Lotus de Païni naar verwijst, hebben te maken met de erfenis van herinneringen aan een kosmische alchemie waaraan we ons bestaan danken.

3 Met de beweging die spottend de naam "suffragette" meekreeg, vervoegt de vrouw de bevrijdingsstrijd die sinds de eerste slavenopstanden werd gevoerd door mannen die vijandig stonden tegenover de Macht en het patriarchaat. Maar naarmate ze actief tussenbeide komt in het project van de menswording, begrijpt ze snel dat het mannetje zijn voogdij niet heeft opgegeven en zowaar baas blijft spelen over de bestemmingen. Dit leidt weleens tot een verwarring die de radicaliteit op het achterplan doet belanden, ten voordele van de polemieken aangezwengeld door de Macht in de gewoontegetrouwe strategie van verdeel en heers.

4 De belediging van de mannelijke en onwrikbare deugdelijkheid heeft de vrouwen blootgesteld aan een dubbele onderdrukking. Het lag in de normale gang van zaken dat de patriarchale macht een voorbeeld zou stellen door Olympe de Gouges te onthoofden, schuldig aan het opeisen van de eenvoudige gelijkheid van rechten. Maar hoe kan het lot worden verzwegen van zij die, door hun energie te steken in de emancipatie van de mens, onder de mannelijke plak terecht kwamen? In 1833 drijft de ondraaglijke viriele neerbuigendheid Claire Démar tot zelfmoord. In 1936 zijn de Spaanse anarchisten van de Anarchistische Iberische Federatie (FAI) en van de Nationale Confederatie van de Arbeid (CNT) nog tegen de oprichting van een beweging van libertaire vrouwen.

5 *Emancipatie zonder de voorrang van samenwerking en wederzijdse hulp op de roofzucht bestaat niet.* De geschiedenis van de vrouw in de handelsbeschaving is, zoals Russische poppetjes, een verhaal van een aliënatie binnen een aliënatie. Het was de logica zelve dat de vrouw aan de man zou bewijzen dat ze in staat is te presteren in alle domeinen, in alle rollen, net

zoals hij. Behalve dan dat onze tijd op de drempel van een radicale verandering staat. Hoe aarzelend en onzeker ook, het leven reageert op de dreiging van de totale vernietiging, geprogrammeerd door het totalitarisme van het profijt.

6 De opstand van het leven heeft het voornemen een einde te maken aan de reïficatie die het sujet in object verandert, het individu in voorwerp, het wezen in handelswaar. Het leven lost de functies en de rollen op, het doorbreekt de orde van de chaos die ons onderwerpt en tekeer gaat tegen de orde van de harmonie. De vrouw is echter de schoot van die radicale verandering. Ze is bij uitstek de lijfelijke substantie van de ommekeer van perspectief, van de omslag van een door de dood versteende samenleving naar een samenleving die wordt herboren in het leven.

7 De meest subtiele valstrik van het patriarchaat was het openstellen van de arena – de plaats waar aanzien, prestige, reputatie worden gevestigd – voor een feministische ideologie die de vrouw ontaardt door haar het recht toe te kennen een roofdierfunctie uit te oefenen. Hoe kan die grove list nog lukken nu de vrouw de levendigheid van de natuur belichaamt die de mens en de aarde die ons voedt, bevrucht?

8 Het activisme van de feministische ideologie heeft mooi een nuttig tegengewicht te zijn voor het patriarchale geweld, het zal vroeg of laat plaats maken voor de zelfverdediging van de vrouw die niets anders is dan de zelfverdediging van al wat leeft en van het bewustzijn ervan.

9 Een feminisme dat niet heeft besloten de roofzucht uit te roeien, verloochent haar eigen wil om de vrouw te bevrijden. Het is één ding, de ideologie van de viriliteit te willen aanpakken die de vrouw de mogelijkheden ontzegt de economie te beheren. Het is nog iets anders de beheerders te vervoegen die aan onze ontmenselijking werken. We willen de economie overstijgen, niet beheren. Wat een geschenk ook, politieagent te zijn, militair, folteraar, zakenvrouw, minister, baas van een bende, baas van een Staat! Hoe kan je nu voorgaan in de strijd voor het leven en tegelijkertijd aanspraak maken op het walgelijkste bij de man: de uitoefening van Macht?

10 *De foute emancipatie is het gevolg van een gealiëneerd bewustzijn.* Daarmee zeg ik niet dat ik de strijd om gelijk loon niet ondersteun; maar het is geen doel op zich. Het recht op arbeid is een recht dat door de ergste aliënering wordt voorgesteld als een vrijheid. Edward Bernays had het goed begrepen toen hij de sigarettenfabrikanten rijk maakte door de vrouwen aan te moedigen te roken zoals de mannen, die toen nog dachten dat ze de enigen waren om te mogen roken. De prijs voor die vrijheid zijn we niet bereid te betalen!

11 In tegenstelling tot de tussenkomst van de man, wordt de radicale actie van de vrouw vergroot

door een voorrecht dat ze bij haar geboorte meekreeg. Ze heeft de macht om leven te brengen in alle domeinen, ver voorbij de functie van het moederschap die het patriarchaat haar toewijst. Ze geniet van een aanzienlijk voordeel. Ze onderhoudt in haar binnenste een relatie met de natuur die haar *een gevoelige intelligentie* aanreikt die door de man werd afgezworen. Hij verkiest een cerebrale intelligentie die hij superieur verklaart – overeenkomstig de arbeidsverdeling. Waarom zou zij haar gevoelige intelligentie verkwanselen door de Macht te grijpen, welke Macht ook?

12 Wat betekenen die mondaine debatten over heteroseksualiteit, homoseksualiteit, transidentiteit? Wat is toch die bureaucratische bezorgdheid om mensen in te delen, in geslachten, in mapjes, in kastjes en laden? Alsof het leven om een categorie draait! Die categorieën worden opgedrongen uit naam van een norm. Het is die norm waar we ons van willen ontdoen. *De vrijheden van de liefde* hebben de affectieve kracht om onze driften te overstijgen, te verfijnen, te louteren. Alleen het ontaarde leven laat zich versnijden in mechanisch gedrag, in lijstjes van erotische acrobatieën. *Verban de roofzucht, geniet en trek je van de rest niets aan!*

13 De vijandigheid tegenover de natuur van mens en wereld heeft de man en de vrouw in tweeën gescheurd door ze af te snijden van hun eigen levende materie. Een geheel van economische en sociale roofzucht is erin geslaagd een scheiding op te dringen tussen *Homo sapiens* en al het andere wat leeft. Die scheiding heeft de zeden en de mentaliteiten een verdraaiing opgelegd. Wat aan mannelijk bestond bij de vrouw en aan vrouwelijk bij de man stond plots apart, bevroren in de tegenstrijdigheid die we, vandaag pas, vastbesloten willen overstijgen. De biologische complementariteit van het vrouwelijke en het mannelijke is voorbestemd om in een universele en fuserende liefde de verwezenlijking en het overstijgen te vinden die niets anders zijn dan de mens die zichzelf creëert.

14 Het gewicht van het verbijsterde, het misleide bewustzijn werd brutaal duidelijk tijdens de revolutie van de Iraanse vrouwen toen ze hun hoofddoek afnamen en zich keerden tegen een van de felste patriarchale Machten van de huidige wereld. Men had op dat ogenblik miljoenen vrouwen overal ter wereld kunnen zien die onverwijd hun onwankelbare steun betuigden aan de moed en de durf van hun Iraanse zusters. Het meest spijtige is niet het gebrekkige bewustzijn maar het gebrek aan een spontaneïteit die te dikwijls wordt versmacht door het feministische intellectualisme en haar mondaine polemieken.

15 *De toe-eigening wordt door het genot uitgesloten.* Wat een van de meest natuurlijke driften zou moeten zijn, werd zo goed ontaard dat we alles opnieuw moeten leren, van in het begin. Te weten met het ontdekken van het leven dat ons wordt aangeboden door een aardse overvloed die we met hard werken dapper vernietigen. Te beginnen met de slimme onschuld die vrolijk komaf maakt

met het steriele veld van verwijten waar het schuldgevoel al zo lang graast.

16 *Een visceraal verlangen moedigt de vrouw aan om de vrijheid van alle mensen na te streven, zonder onderscheid van oorsprong, geslacht, kleur. Vragen of de "vrouwelijke folteraar" eerst en vooral een vrouw is, maakt een grote omweg om tot een vanzelfsprekendheid te komen: menselijkheid is onverenigbaar met al wat het leven breekt.*

17 *Onze zoektocht naar menswording is een eensgezinde en prioritaire strijd.* Hij gaat uit van een overstijgen van vakgebonden en gefragmenteerde eisen. Dit is geen strijd om te overleven, maar een strijd om te leven.

18 Het tegenoffensief van het in een hoek gedreven machismo roept tegenover de man een reactie van haat op, van wraakzuchtige uitsluiting, van woeste afrekeningen. De agressieve uitbarsting van zoveel onderdrukte gevoelens is zonder twijfel onvermijdelijk maar leidt niet tot een ommekeer van perspectief, de ziekelijke kribbigheid staat in dienst van de Macht, altijd op de loer voor autocratische neigingen bij opstandelingen. De baasjes zijn de konijnenoren waarmee de Macht hen vastgrijpt, bepaalde activisten worden zo onvrijwillige medeplichtigen. In feite zegt Heine "De tiran sterft lachend omdat hij weet dat hij wordt opgevolgd door een andere tiran."

19 Verontwaardigd over de zwakte en lafheid van onze tijd, gingen velen geloven, voorspellen, rechtvaardigen – zelfs hopen – in een geweldduitbarsting die zou worden gedirigeerd door de zelfverklaarde erfgenamen van de opstandelingen uit het verleden. Bij gebrek aan de branden die vroeger de paleizen van de onderdrukking verlichtten, moest worden teruggegrepen naar het vernielen van auto's en uitstalramen. De feministische ideologie wacht hetzelfde. Na de louterende tirade zal ze oplossen in *de opstand van het leven* wanneer het tot op vandaag kunstmatig gescheiden en tegengestelde vrouwelijke en mannelijke worden overstegen.

20 De uitdrukking *tota mulier in utero*, "de vrouw is een en al baarmoeder", duidt zonder omwegen op de "mannelijke" geest van de allopathische geneeskunde. Zodra de paternalistische bezoedeling er echter van wordt afgespoeld, onthult dit gezegde, dat aan Hippocrates wordt toegeschreven, een radicaal andere werkelijkheid: *de vrouw is de baarmoeder van de aarde*. Dit oorspronkelijke bewustzijn van een universeel gevoel is de basis, zoals aangetoond door de pre-agrarische samenlevingen, van *de centrale zowel als acratistische aanwezigheid van de vrouw*.

21 Vrouwen zijn het ferment van het vitale geweld dat de meest radicale opstanden leven inblaast. Dit is een vanzelfsprekendheid die heel wat redevoeringen overbodig maakt, zoals ook werd begrepen door de Gele hesjes, de Zapatisten, de strijdsters en strijders van Rojava.

22 De stilstand verdroogt de oude wereld en doet hem barsten. De bloei van de vrouw is het hart van al wat leeft en verleent een teken van waarachtigheid aan de opstandige poëzie. Zonder dit teken, zonder deze authenticiteit, zijn er slechts verraden revoluties.

23 Naarmate het handelssysteem zichzelf vernietigt en ons in zijn val meesleurt, stuikt het patriarchaat ineen. De stuiptrekkingen van het stervende monster zijn er niet minder om te duchten. Maar het perspectief is veranderd. De vrouw moet haar bestaan niet meer bewijzen aan een mannelijke Macht die haar kleineert. Ze is *een feitelijke toestand* zoals het eeuwenoude gezag van haar gevreesde gezel het was. Ze heeft aan niemand rekenschap te geven.

24 Er is bij de man een deel vrouwelijkheid aanwezig en bij de vrouw een deel mannelijkheid. Dit is een banaliteit die moet worden herhaald zolang de poëtische vrijheid van de liefde de greep van de roofzucht en van de omkoping niet heeft afgeschaft.

25 *De verliefde vrijheid heeft geen andere garantie dan de menselijkheid.* Ze wordt door niets begrensd zodra ze niets meer heeft te vrezen van de neigingen tot verkrachting en tot toe-eigening, van zodra ze is behoed tegen haar ontaarding. Behalve voor het verworpen tot een object, is *de subjectiviteit geen verantwoording schuldig, aan niemand.*

26 De acratistische voorrang van de vrouw zal een van de eerste voorbodes zijn van een levensstijl die vroeg of laat de sombere noodzaak van het overleven zal vervangen.

27 Ik bestrijd het patriarchaat niet met de bedoeling een matriarchaat te erven. De Macht is een castratie van de liefde, ze verdoemt de universele seksualiteit tot impotentie, de bron van samenwerking, van broederschap, van vrijheid van gekozen verwantschappen. Gelukkige Macht bestaat niet. [Knipoog naar het gedicht van Aragon "Il n'y a pas d'amour heureux", "Gelukkige liefde bestaat niet"]

28 *De mens is de toekomst van de man en van de vrouw.*

29 Ga maar na wie overheerst bij de Staatsvrouw, de Staat of de vrouw?

30 Het kleine viriele mannetje verkiest de verzadiging boven het genot. Zijn verwaandheid heeft genoeg aan penetratie. Zich overgeven aan het volle genot van de liefde plaatst hem in een positie van zwakte. Zijn orgastische impotentie is de reden voor zijn verslaving aan Macht. Het is fijn de analyse van Reich aan te vullen met de vaststelling van Lucretius, *post coitum animal triste*, "na

het neuken is het beestje triest".

31 *En wat als het onbehagen dat aan ons knaagt het gevolg is van een gebrek aan vertrouwen in het leven, aanwezig in ons en in de wereld?*

32 De voorboden van de opstanden van de gemeenten en steden wijst op het binnendringen van de vrijhandel in een economie die voornamelijk landbouwgericht was. Met de bloei ervan verspreiden zich de formele vrijheden die het feodale immobilisme zullen aanvreten en het uiteindelijk zullen opslokken. Aan het begin van de Middeleeuwen mondt deze crisis uit in een totale breuk met de antieke wereld. De rol van goddelijk schepsel die hem werd opgelegd, wordt door de vooruitstrevende mens afgeworpen. Het ontstaan van het moderne individu gaat gepaard met een staat van genade die door de vrouw wordt opgeëist. De verfijning van haar intelligentie laat zich gelden. De theologie geeft Hildegard van Bingen het woord. Andere kloosterzusters en nonnen grijpen zonder omwegen hun kans, die ze soms met de brandstapel bekopen. De vrouwen zijn de inspiratiebron van een levensstijl met de hoofse literatuur als echo. In de elfde, twaalfde en dertiende eeuwen beschikken ze over juridische voorrechten die hen binnenkort, tijdens de grote reactie van vrouwenhaat, zullen worden ontnomen. Het *bloedbad van de boete* van de heksen brengt ze weer onder de hak van het patriarchaat. Terwijl heel wat humanisten uit de Renaissance de zaak van de vrouw bepleitten, heeft de wraakzucht van de viriliteit nooit zoveel brandstapels aangestoken ter ere van de vrouw.

33 De hymne aan de subjectiviteit, aangeheven door het romantisme, verdient te worden bestudeerd vanuit de invalshoek van de alomtegenwoordigheid van de vrouw.

34 Het autoritarisme is de gezworen vijand van emancipatie en van autonomie. Het *ordewoord* getuigt altijd van de stem van de meester.

35 Het komt er niet op aan de eisen te negeren van gefragmenteerde belangengroepen, gedragen door een veelheid aan verenigingen ter verdediging van de mensenrechten, van de vrouw, van het kind, van het dier, van een landschap. Maar het is goed te weten dat alleen hun overstijgen zal bijdragen tot een krachtige radicale uitstraling. En de basis van een dergelijke beweging is het zelfbeheer.

36 In zijn *Symposium* voorvoelde Plato de oorspronkelijke lijnen van een versmeltende liefde maar zijn puritanisme en zijn cultus van de Macht hebben hem ervan weerhouden verder te gaan dan het eenvoudige metafysische vermoeden.

37 De kunst van het genot stelt op onschuldige manier een levensstijl op. Die zal het halen van de driften van de dood en van de episodische uitbarstingen waarin de frustraties overlopen.

38 Men onderschat de onvrijwillige medeplichtigheid die de feministische ideologie onderhoudt met de vrouwen hatende en homofobe tegenpartij. Eisen, toestaan en er zich over verheugen dat vrouwen dezelfde macht uitoefenen als mannen terwijl ze zijn gezag blijven afkeuren, is dat niet de vrouwen verraden die elke dag de alomtegenwoordige onderdrukking bestrijden?

39 De patriarchale genade beweerde de vrouw te bevrijden door ze *toe te staan* te werken. Deze grove valstrik blijft tot op heden werkzaam, alhoewel we gelukkig een verminderende belangstelling voor het werk meemaken. Het zijn namelijk vrouwen die als eersten deze leegloop aanmoedigen.

40 De zich steeds verder uitbreidende opstanden van het dagelijkse leven openbaren de barsten en breuken in de oude dijk die de vrouwelijke gevoeligheid en intelligentie tegenhield.

41 We zijn nog erg onwetend over de geneeswijzen uit de pre-agrarische beschavingen, maar de kunst van de planten, de sporen van perfect geheelde schedelboringen en een levensduur en relatief goede gezondheid zouden de arrogantie moeten intomen van de aanhangers van de handelsbeschaving. Wat een plezierige weerwraak van de heksen toch, dit natuurlijke geluk dat de inquisiteurs van de kennis terugstuurt naar de vastgestelde tarieven en voldoeningen van hun laboratoria.

42 We treden het tijdperk binnen van de onbegrensde wezens en dingen. Het perspectief van het leven opent een veld van mogelijkheden waarvan de toegang ons werd ontzegd door de koppige kennis van het overleven. Eens we het gekibbel hebben overstegen uit het bekrompen wereldje van de seksuele voorstelling, is het aan de mens om de territoria te ontdekken waar de weelderige uitbundigheid van het leven ons uitnodigt.

Intellectueel

1 *De intellectuele functie is voor de meesters, de manuele functie voor de slaven.* Door de voortschrijdende reïficatie verliest het lichaam zijn subjectieve kracht. Het lijf wordt een gemanipuleerd en manipulerend object. De levenskracht wordt weggezogen en omgevormd tot werkkracht die zich splitst in twee hiërarchische elementen.

2 De verplichting om te werken geeft aanleiding tot een breuk in het sociale en existentiële weefsel. *In ons komt door die scheiding een lichaam, tot functionele gehoorzaamheid gedwongen, tegenover een door de hartstochtelijke aantrekkingskracht gegalvaniseerd lichaam te staan.* De neigingen van de pre-agrarische beschavingen tot het creatieve genot en tot de vrijheden die erdoor worden verspreid, was van aard om ze te beschermen tegen dergelijke interne conflicten. In minder dan twee millennia is een systeem van economisch beheer erin geslaagd een wezen op weg naar zijn menswording te mechaniseren en werd het verhinderd zijn dierlijkheid te overstijgen en zijn relatie met de natuur verder te verfijnen. De zogezegde Menswetenschappen hebben de naam *Homo oeconomicus* niet weerhouden. Maar de realiteit ervan hebben ze de geschiedenis ingevoerd door er het prototype van de Beschaafde mens van te maken.

3 Ingehuldigd door een maatschappij van meesters en van slaven, functioneert die breuk volgens een principe van organisatie en een principe van onderwerping. Ze gaat de geschiedenis in als de geboortacte van de arbeid en van de scheiding in intellectuele activiteit en manuele tewerkstelling.

4 De sociale indeling is een antwoord op de segmentatie van het individu. Het hoofd maakt zich meester van de besturing, het controleert, het beslist. Het lijf gehoorzaamt en voert uit. In elk van ons zijn de intellectuele en de manuele functie tegelijkertijd aanwezig en werkzaam. *Het hoofd beveelt, het lijf onderwerpt zich.*

5 *Het conflict tussen het meesterschap en de slavernij is verwoestend voor het individu net zoals de klassenstrijd de maatschappij verwoest.* De revolutionaire strijd tegen de systematische aliënatie gaat meestal gepaard met de persoonlijke aliënatie van de militanten. Vraagt men zich weleens af waarom de subversieve intellectuele gedachte zo onwillig is deze kwestie aan te pakken?

6 De economische orde behandelt de natuur als een onverzettelijke tegenstander. Een voortdurend misprijzen houdt haar in een minderwaardige positie. De Beschaafde staat zichzelf

een gelijkaardige arrogantie toe. De geest verheft zich boven de cloaca waarin de resten van een onbeminde en dus gevreesde dierlijkheid wegwijnen.

7 De scheiding tussen het tot instrument gemaakte lijf en het lijf van begeerten wordt bevestigd door de beschaving van de Stadstaten. De levenskracht wordt omgevormd tot arbeidskracht. De macht van de meester over de slaaf wordt ingesteld door de taakverdeling. De heerschappij van het hoofd oefent zijn macht uit over de lijfelijke materie. De Geest verlicht met zijn hemelse schijnsel de aardse chaos waarin de wezens rondkruipen en mekaar verslinden. Dit is de walm die nog steeds uit het kadaver van de Goden sijpelt en de wereld, gevormd door de Geest, blijft besmetten.

8 We hebben slechts veranderingen gekend in het onveranderlijke. Meesters en slaven zijn van naam veranderd, van kamp, van statuut. De aliënatie voer er wel bij. De overleving van het volk is niet meer dezelfde als die van de lijfeigenen uit de Middeleeuwen, maar geen enkele schakel van de ketting werd doorbroken.

9 Intellectuele arbeid en handenarbeid zijn producten van een ontaarding die nooit heeft opgehouden ons te besmetten. Deze absurde tweeledigheid heeft ons opgezadeld met een resem van bedrog en misleidingen. De verdeling van de arbeid heeft onze globale kennis verbrokkeld in flarden van versnipperde weetjes. De fysica maakt plaats voor de metafysica, de analogie wordt vervalst in een symbool, de abstractie ontaardt de gevoelige intelligentie. Alhoewel de schemerzone van het einde van de Goden van het hiernamaals een begraafplaats maakt, aanvaarden we dat de Geest zich het *pneuma* toe-eigent, de levensadem, de bron waaraan het menselijke bewustzijn zich laaft.

10 De intellectualiteit is onafscheidbaar van de gehoorzaamheid van de arbeiders. Onder de voortdurende dreiging van een opstand brengt ze licht en zedepreken. *Intellectueel en manueel zijn de voor- en keerzijde van dezelfde aliënatie.*

11 We weten dat de dictatuur van het proletariaat altijd werd uitgeoefend tegen het proletariaat maar we blijven negeren dat de intellectueel, hoe subversief hij zich ook wenst, zich altijd gedraagt als een man van de macht. Toen de arbeidersbureaucratie het statuut van de arbeider een adellijke titel verleende, kwam ze tegenover de wil van de slaven te staan die vastbesloten waren hun aliënatie af te schaffen door een klassenloze maatschappij op te bouwen. Wanneer de intellectueel daarentegen zich wentelt in zijn statuut van denker, dan vervult hij zijn persoonlijke aliënatie en verstevigt hij de sociale aliënatie. Welke kleur zijn discours ook heeft, het is als een misdruk, niet meer dan inpakpapier voor de intriges waarvan het sociale en het individuele corpus

slachtoffer zijn.

12 *De radicale gedachte besteedt geen aandacht aan de goochelaars en koorddansers van de gescheiden gedachte.* Heel wat filosofen uit het presocratische Griekenland, uit de Renaissance en de Verlichting ondervonden de aanwezigheid van een gevoelige intelligentie geïnspireerd door het leven en verwelkomden haar. We zijn de vrijheidsgedachten verschuldigd aan dit duistere bewustzijn, geopend op het gapende inzicht. Want ze gaven de overmacht van de hemelse en roofdierachtige Geest rake klappen die doorheen de Geschiedenis, op tijd en stond, dodelijk bleken te zijn of het zullen zijn. Indien de kritische en poëtische gedachte doorheen de eeuwen haar levendigheid behield, dan is dat dankzij het bewustzijn van de onvermijdelijke noodzaak om de dualiteiten te overstijgen, te beginnen met de scheiding tussen manueel en intellectueel.

13 *We zijn op zoek naar een eenheid* waarvan we werden beroofd door de absurde keuze een roof- en vernietigingsoorlog te moeten voeren tegen de menselijke en de aardse natuur. We smachten er hartstochtelijk naar die eenheid te herstellen die we op het altaar van het profijt hebben geofferd. Er tekent zich clandestien een eenheid af met het dier, de plant, het mineraal, de "fundamenten" van onze oorsprong. De driften van het leven kloppen in het hart van de afzonderlijke wezens net zoals ze kloppen in het hart van het universum.

14 *De versnellende aftakeling van de Macht benadrukt de mentale tekortkomingen van de intellectuele zelfgenoegzaamheid.* Terwijl notabelen en Staatshoofden het spektakel van een zelden gezien verval bieden, is wat zich nog "filosofie" durft te noemen, de dweil geworden van een incontinente Macht. De onmetelijkheid van de leegte smeekt naar het weer ontwaken van het leven, naar het project van het overstijgen van de filosofie dat ons achtervolgt van generatie op generatie.

15 Geen gebrek aan denkers die onbehagen ervoeren tegenover de abstracte woorden van het leven, die de afschaffing voorstonden van de intellectuele functie en opriepen tot het overstijgen van de scheidingen. Heraclitus, Diogenes, Euhemerus, Simon Magus, Lucretius, Lucianus van Samosata, Jean de Meung, Villon, Rabelais, Montaigne, La Boétie, Meslier, Diderot, Spinoza, d'Holbach, Marx, Babeuf, Fourier, Nerval, Hölderlin, Reclus, Kropotkin, Thoreau, Daumal, Artaud, Durruti en hun immense stoet van anonieme gezellen en gezellinnen zouden hun ogen niet geloven bij het ontdekken van de laatste exemplaren van de intellectuele eigendunk op hun roeststokken.

16 *De terugkeer van de geleefde waarachtigheid maakt deel uit van de aan gang zijnde heropleving.* Vermits de leugen overal verontwaardiging oproept, heeft de leugenaar geen andere

toevlucht dan te fascineren met de arrogante karakterloosheid van zijn bekentenissen. De politiek van het profijt maakt sprokkelhout van de ziekenhuissector en geeft applaus aan de zorgverleners die erdoor worden mishandeld. De beslissende macht heeft veel weg van de partijdigheid van de aficionado – de liefhebber van de corrida, het stierenvechten – voor wie het lijden van de stier elk belang verliest ten opzichte van de kunst waarvan de slager-matador blijf geeft. Zien we geen ethologen, gepatenteerde ecologen, ornithologen, fier op hun bekwaamheden, soorten beschermen met het voorstel ze te reguleren door de jacht of met vogelnetten? De statistici doen hetzelfde als ze vanop afstand ouderen en werklozen doden om de economie te redden.

17 *De ondergang van de intellectuele intelligentie komt gepaard met de opkomst van de gevoelige intelligentie.* Het lijf ontdoet zich van de antinatuur waardoor het zolang door het slijk werd gesleurd. Het bewustzijn van het leven kondigt een levensstijl aan die door geen enkel mechanisme kan worden bedwongen.

18 *De samensmelting van de mentale energie met de materiële energie* brengt het zelfbewustzijn nieuw licht. Het laat uit onze emotionele chaos de dierlijke, plantaardige, minerale krachten rijzen die aan de grondslag liggen van onze geboorte, die zich stratificeerden in ons, die tot uiting komen in onze wil tot emancipatie en die zich opmaken om ons het ware gelaat te onthullen van een mensheid waarvan we tot nu toe slechts de maskers hebben gekend.

19 Door de historische oorsprong van haar breuk met het leven te negeren, ontkent de intellectuele gedachte zichzelf de bestemming van universele gedachte. De gevoelige intelligentie erkent de intellectuele intelligentie slechts als gedachte die het lichaam beheerst uit naam van het hoofd. Meer is ook niet nodig om ze te verbannen en het karakteriële pantser te doorbreken dat ons reïficeert, ons in *dingen* verandert.

20 *Het voorrecht het leven menselijk te maken, werd ons toegestaan* op hetzelfde moment dat de kosteloosheid van het aardse manna ons de vrijheid gaf er de verschillende geschenken van te plukken, en ze te leren onderscheiden, zoals de eetbare en giftige paddenstoelen. Alsof we moeten boeten voor de scheppende misdaad van de beschaving, zijn we nog steeds wild aan het vernielen wat ons wordt aangeboden.

21 Geestelijke concentratie heeft de neiging het hele lijf te herleiden tot het netwerk van de hersenen, op het ogenblik dat de hersenen zich gelijkstellen met het volledige lijf. De intellectuele intelligentie heeft het moeilijk dit te begrijpen, behalve wanneer ze zichzelf overstijgt.

22 De gevoelige intelligentie ontstaat uit de relatie die iedereen onderhoudt met zijn lichaam. We

zijn hartstochtelijk op zoek de eenheid te herstellen, gebroken door de abstractie die ons uit onszelf rukt. We zijn voortdurend bezig onszelf weer in evenwicht te brengen, onszelf te genezen van het onbehagen dat de triomf van de omgekeerde wereld wil toeschrijven aan een oorspronkelijke verdoemenis, aan een originele vormfout. We hebben nochtans de tijd gehad om te leren dat de vervorming niet het gevolg is van de natuur, maar van haar ontarding, van haar denaturatie. De vijand die zich binnen in ons heeft genesteld, is de van het leven gescheiden gedachte, het product van de intellectuele functie, opgedwongen aan het individu en aan de maatschappij.

23 Strijden voor de vrijheid sluit de deelname uit aan de rattenkoers van concurrentie en competitie. Het moet gedaan zijn met de handelsvrijheden, het soort vrijheid dat wordt gekocht, verkocht, ontkend!

24 Hoe dikwijls ik er ook de lof van zong, oorspronkelijk met een geestdrift die in stilte werd overgenomen door een vredige routine, de beweging naar het belichamen van de begeerte blijft me onmerkbaar. Het is waar dat ik me er altijd voor hoedde ook maar enig resultaat te verwachten, de eeuwige vraag naar doeltreffendheid als ongepast verbannend. *De gevoeligheid die de aanleiding is tot mijn begeerten, beschermt die begeerten tegen de abstractie die ze van hun bron zou afsnijden.* Ik overstijg met andere woorden mijn intellectualiteit om een "stadium van resonantie" te bereiken dat in dit geval vrijgesteld wordt van communicatie volgens de logica en haar veld van coherentie. Is het niet wanneer de levende adem deel gaat uitmaken van de tijdgeest dat de stilte, waarmee de alchemist zijn werken omhult, haar relevantie terugvindt?

25 Welke kleur de builen ook hebben, de emotionele pest wordt verspreid door intellectuelen die het onbehagen van de gedachte die gescheiden is van het leven, denken te bestrijden door de hersenloze bruut toe te juichen, de gerobotiseerde militair, de onthoofde. Het drama is dat ze oprecht zijn wanneer ze op die manier in de hand werken waar ze zelf een hekel aan hebben.

26 Rabelais heeft het over het geschreeuw dat om onze hoofden wervelt omdat het de kelen wil terugvinden waaruit het opsteeg vooraleer die werden doorgesneden. Ze zijn niet meer te tellen, de intellectuelen uit de eenentwintigste eeuw die zich, na het formuleren van enkele ideeën niet verstoken van menselijke betekenis, opzettelijk de keel hebben overgesneden, alsof het afwijzen van het in hen verankerde levenspotentieel een offer was dat hen in staat zou stellen een abstracte kennis te bereiken, een culturele rol, de helderheid van een werk uit de bibliotheek van de "Verlichting". Vergeefs offer, en belachelijk bovendien! Want, benevens het wantrouwen voor een gedachte die niet meer met het leven is verbonden, komt hun werk terecht in een warenhuis van nuttige en nutteloze kennis, een culturele supermarkt waar de ruilwaarde van de kennis naar

oneindig neigt en de gebruikswaarde naar nul. Mikken op de resonantie van mijn ideeën veeleer dan op hun functionele communicatie verhoogt niet alleen het plezier als dusdanig, het sluit elke berekening uit.

27 *De vreugde die wordt tentoongespreid dooft uit. De vreugde die genoeg heeft aan zichzelf, wakkert aan.*

28 De levensvreugde is een inspanning en een immanente, intrinsieke gratie. Geen enkele transcendentie is in staat die aan te tasten.

29 Het bewustzijn van al wat leeft is de belangrijkste scharnier van de ommekeer van perspectief.

30 Niets is lovend noch beledigend in het concept van intellectueel. Hij is het product van de verdeling van de arbeid die ons in zijn greep houdt. De intellectualiteit maakt deel uit van ons functioneren. Ze is het kenmerk van het binnendringen van het gemystificeerde bewustzijn op grond waarvan de mens, net als het leven, een conceptuele categorie is, een *ding* waarover men praat, bij gebrek aan belevenis ervan. Ze is, net als het handelssysteem, *op het leven geënte mechaniek*.

31 De kloof tussen de razendsnelle ontwikkeling van de technieken en de stilstand van de vitale verlangens blijft groter worden. Onder het mom te werken aan de sociale vooruitgang, maakt de technologische deskundigheid der dingen zich meester van de menselijke wezens door ze te herleiden tot manipuleerbare objecten. Een revolutie die de reïficatie niet afschaft is een schijnvertoning.

32 De onvermijdelijke leegloop van het consumentisme laat weinig hoop aan de ijdeluiten van het transhumanisme die ons nog maar eens het welzijn willen opdringen.

1 Een economische en sociale mechaniek probeert al eeuwen greep te krijgen op de materie van vlees en bloed. Het trauma hierdoor veroorzaakt, heeft wat van de radeloosheid van cellen die het individuele en sociale organisme verkankeren. Het is aan ons om een einde te maken aan de ongelukkige ervaring van een beschaving, pochend met haar "menselijkheid" terwijl een verstoring haar radicaal heeft ontmenselijkt.

2 Het kapitalisme is noch een levende materie noch een dode materie. Het is een teratologische aberratie afkomstig uit de mislukte hybridisatie van de ene met de andere.

3 *Een mechaniek enten op iets wat leeft, leidt tot het afsterven van wat leeft en de zelfvernietiging van de mechaniek.* De transhumanisten, de aanhangers van de eugenetica en andere voorstanders van het sociale krediet zijn gewaarschuwd!

4 De opkomst en afgang van de dinosauriërs zijn een voorbeeld van de blindheid, de zinloosheid en de doelloosheid die de creatieve woekering van het leven kenmerken. We ontdekken vandaag pas het fenomeen van "testbeschavingen". De handelsbeschaving, die uniek wou zijn, heeft het bestaan van de Neanderthaler overschaduwd, van de Floresmens, van de Denisovamens die allen een veel langer bestaan kenden dan het onze. Minder dan tienduizend jaar waren helaas, voldoende voor *Homo oeconomicus* om aan te tonen *dat zijn handelsbeschaving onleefbaar is*.

5 De geschiedenis geeft blijk van een blijvende zin voor zelfvernietiging. We beschikken over mooi bewijsmateriaal van onze neiging onszelf te verscheuren. Voor de meeste oorlogen geldt hoe absurder hoe meedogenlozer. Ze zijn absurd omdat de mens het voorwerp is van een mechanische manipulatie. Naar alle waarschijnlijkheid oorspronkelijk ontworpen om het gezamenlijke lot te verbeteren, *is het systeem van uitbuiting van de natuur snel overgegaan tot het vermalen van zij die moesten worden gered*. Een vergelijkbare ervaring, alhoewel erg verschillend, heeft zich herhaald met de atoomsplitsing die van een stralende toekomst een radioactief heden heeft gemaakt.

6 *Homo floresiensis* heeft, voor hij uitstierf, veertigduizend jaar bestaan. Onze versnelde ontmenselijking maakt een grote kans de landbouw- en handelsbeschaving een veel kortere duur te gunnen. Er blijft een vraag waarvoor *Homo floresiensis* zich zonder twijfel nooit gesteld zag. Zullen we toestaan dat onze soort zichzelf vernietigt samen met de tekortkomende beschaving die ze heeft voortgebracht? We hebben er de middelen toe. Verlangen we dat?

7 *Het tijdperk van het raster.* De opkomst van de mechanismen die het werk regelen van de uitbuiting van de natuur en van de bewoners van de aarde, heeft de maatschappijen die in symbiose met hun omgeving evolueerden ondersteboven gehaald. De concentrische visie die haar rondingen aan de wezens en de dingen gaf, verdwijnt ten voordele van een vierkante voorstelling. De landbouwkraal versnippert zijn cirkel en probeert de kwadratuur. Steen, leemsteen en baksteen bouwen de ideale vierhoek die het stadsterritorium afbakt als landingsbaan voor de Goden.

8 In de primitieve gemeenschappen haalden de individuele en sociale gedragingen hun levensonderhoud uit een omgeving die ze bewust in hun greep probeerden te krijgen. *De vrijheden van de luiheid en het genot openen voor de creativiteit een wijds ontdekkingsveld.* De ontwikkeling van de landbouwtirannie maakte een eind aan deze levenswijze.

9 Eigenaar worden van een terrein, het bewerken, de opbrengst te gelde maken, zich schikken naar de onverbiddelijke wetten van de Macht en het profijt, verstoorden over heel de lijn de gedragingen, de mentaliteiten, de gangbare zeden uit de verzamelaarssamenlevingen.

10 De mechanismen eigen aan het nieuwe sociaaleconomische systeem krijgen geleidelijk hun plaats. De plaats waar de beheerders van de gronden en kuddes zich verenigen, wordt een paleis van bureaucraten. Hier worden de opbrengsten van de bewerkte gronden geboekt op kleitabletten, het aantal dieren, het aantal slaven. *De wiskunde van de Macht eigent zich het recht op overleven en dood toe.* Het wordt een geduchte citadel, halfweg tussen hemel en aarde. Zijn almacht lijkt eeuwig ware het niet dat de sarcastische mythe van de toren van Babel er de ineensstorting van voorspelde. Het was een aardse oorzaak die de hybris van de hemelse ambities deed inklappen. Ze is een gevolg van de rivaliteiten die van in het begin de kaste van de bouwers verscheurde, de deskundigen in bevoeling, de geniale uitvinders, de waarnemers van het klimaat, die met hun kennis een uitzonderlijke opgang hadden gemaakt. De Macht is een opwaarts gevoel versteend door hoogtevrees.

11 De autoritaire opvoeding druppelt generatie na generatie en in de meeste maatschappijen een initiatierflex in, het knielen voor de Macht. Geen enkele troonbestijging in deze wereld voltrekt zich zonder de voorafgaande verplichting te buigen, zich te offeren, zichzelf te schenken. Onze militarisering begint met de geschiedenis van de handelswaar en het wordt zonder scrupules, *onze geschiedenis.*

12 Er was een algemeen alarm nodig over de mishandeling waar de natuur onder lijdt om het dogma van de antifysis aan het wankelen te brengen. Net hersteld van de kernpaniek, had de

apocalyptische mystiek graag het ecologische catastrofisme aangeprezen als trendy nieuwe lijkwade, ware het niet dat we met onze neus op de zelfvernietiging van de planeet zaten. Kan er worden gedarteld in de abstractie van het chiliasme wanneer op tien passen van onze woonst de deuren en vensters wagenwijd worden opengezet voor wat ons de das om doet, pesticiden, voedselvergiften, verontreiniging alom, klimaatontregeling?

13 *Het overleven is het experimentele en financiële laboratorium van de technologie.* Terwijl de wetenschappelijke vooruitgang met succes de duurzame lijdensweg van het leven zonder leven verlengt, krijgt de reputatie van de schoktherapieën een zware tegenslag te verduren. De erkenning dat wetenschappers zich lieten omkopen door de narco-farmaceutische monopolies, bracht de medische wetenschap en de wetenschap in het algemeen een zware klap toe.

14 De gezondheidsoverwegingen hebben het afgelegd tegen die van de veiligheid. Dit had het drievoudige voordeel de macht aan de angst toe te vertrouwen, de ziekenhuissector verder te ontmantelen en de weg vrij te maken voor het sociale krediet dat door het Chinese despotisme wordt opgeworpen als universeel model van bestuur.

15 De geruststellende schaduwzijde van het schandaal is het verschijnen van immuunreacties ter zelfverdediging in het radeloze en vernederde bestaan. Ondanks de kwakzalverij en de markt van de parallelle geneeskunde, wijst de aantrekkingskracht van de empirische remedies en van de fytotherapie op het niet te onderdrukken verlangen naar een nieuw verbond met de natuur.

16 Er huist een lichamelijke intelligentie in ons. Ze herkent het intieme knipperlicht van de pijn en het onbehagen in wording. Het gaat om *een ludieke auscultatie van de natuur om korte metten te maken met een verergering van de symptomen*, of de ziekelijke uitbreiding ervan minstens te verhinderen. Hierbij wordt de subjectiviteit gestimuleerd tot het herstel van de beschadiging veroorzaakt door de opgelegde rationaliteit van de dictatuur van de objectieve realiteit. Ze ontdekt de hartenwens, die geen zin noch belang heeft voor het functionele lichaam, maar die ons bevrijdt van de vermoeidheid die uit de wereldwijde arbeidsintensieve doeltreffendheid sijpelt.

17 De onmenselijkheid bereikt een alarmpeil die onze vastberadenheid rechtvaardigt om met de grove bezem het transhumanisme aan te pakken dat op bedrieglijke sokken voortschrijdt.

18 Het hemelse mandaat van de meesters is verstreken, hun aardse gezag is achterhaald. *Het gewicht van de inertie die ons doet knielen, houdt hen overeind.*

19 Onze vijanden zijn de macht van de schaduwen, wij zijn de macht van de droom. *Denk eraan!*

20 *Het aanbod heft de vraag op.* Het geschenk is de bloeiwijze van het creatieve leven en kent niets van mechaniek.

21 De Bijbelse legende over de kindermoord is een symbolische verwijzing naar de door de Romeinen opgelegde volkstelling van de Joden. Dat de statistieken onder de wiskunde van de Macht vallen en dodelijk zijn, wordt steeds duidelijker naarmate de kloof groeit tussen de geleefde werkelijkheid en de cijfers die er rekenschap van geven en ervoor in de plaats treden.

22 Vanuit het standpunt van de numerieke wurggreep krijgt een banaliteit zoals "in de liefde wordt niet gerekend" plots een subversieve dimensie.

23 Het dier is het nest van onze menselijkheid. Het werd uitgeroepen tot minderwaardig net toen we onze evolutie in een bocht wrongen en ontaardden. Een mutatie van economische, sociale en psychologische structuur is verantwoordelijk voor het ongeluk van de dieren en het onze.

24 *Het is aan ons om de wederzijdse hulp en de roofzucht te overstijgen*, beide afkomstig uit onze dierlijkheid.

Vooruitgang

1 Het is verleidelijk om uit de waarnemingen van een aantal stammen uit het Amazoneregenwoud, nog onkundig in onze barbarij, de bestaanswijzen van de pre-agrarische microsamenlevingen te voorspellen. Alhoewel weinig zogeheten primitieve volkeren ontsnappen aan de greep van de handelswaar en van de evangelische missionarissen die voor de spirituele verpakking ervan zorgen, bieden sommigen toch weerstand, zoals de Pirahã, bestudeerd door Daniel Everett die zijn christengeloof afzweerde en hun bestaan deelde.

De Pirahã onderhouden voor zichzelf en onderling een existentieel en sociaal evenwicht dat zowel kwetsbaar als uitstekend gevestigd is. Verdedigen en beschermen lijken een belangrijke bezigheid. Een of ander gadget uit de buitenwereld op de kop tikken, heeft geen invloed op de vastberadenheid van de stam om geen inmengingen van buitenaf toe te laten. De psychologische en sociale cohesie zijn de gevolgen van een welwillendheid die conflicten vermijdt. Het leven ontrolt zich in een heden dat het verleden en de toekomst niet kent, tot in de taal en de grammatica toe. Macht en toe-eigening kennen ze niet.

2 De aantrekkingskracht van de verandering en de zoektocht naar een sociaal en mentaal evenwicht zijn naar alle waarschijnlijkheid de voedingsbodem geweest van de evolutie van de mens vooraleer de economie van de toe-eigening de egalitaire samenlevingen verpulverde en de verplichting tot werken opdroeg aan een schepsel van begeerte en creatie.

3 De beschaving van plukkers en verzamelaars heeft er een paar duizend jaar over gedaan om plaats te ruimen voor de landbouw- en handelsbeschaving. Van Lascaux tot Göbekli Tepe, de Navelheuvel die eveneens ouder is dan de landbouw, heeft het genie van de meest gevorderde paleolithische samenlevingen vrij spel. Er was het bankroet nodig van de handelsbeschaving dat haar arrogantie tot nul terugbracht, vooraleer men zich vragen begon te stellen over de ontsporing van samenlevingen die overgaan van natuurlijke vrijheden naar een vijandigheid ten opzichte van de omgeving die hun trage loutering van menselijkheid onderbreekt en ombuigt tot het geweld van het roofdier.

4 Het begrip vooruitgang verschilde oorspronkelijk erg van de ge vulgariseerde opvatting die het industriële kapitalisme van de 19de eeuw ervan had. De beweging is verticaal, niet horizontaal. *De vooruitgang vindt zijn oorsprong in een transcendent fenomeen.* De progressie bevrijdt zich van de hemelse uitstraling. De Macht in opdracht van de Goden verheft naar believen het aardse wezen en dwingt het tot de val.

5 Toen het kapitalisme zich verspreidde in vertakkingen van het bankwezen, benadrukte Calvijn het hemelse karakter van de vooruitgang. Hij stelde dat de hand Gods, gelegen op de schouder van de zakenman en met het risico plots weggenomen te worden, beslist over het lukken of mislukken van de winstgevende ondernemingen. Vandaag meer dan ooit scheidt de selfmade man een "heilige angst" af met een pestilente stank die de hele wereld besmet. Men zou er bijna toe komen, zonder zich al te veel te vergissen, het toenemende aantal pandemieën toe te schrijven aan het schuld opwekkende puritanisme dat, van het ascetische productivisme tot het hedonistische consumentisme, inherent is aan het kapitalisme. Maken het ascetisme, de opoffering, de verloochening geen deel uit van de transformatie van levenskracht in arbeidskracht? En werd het openbaar nut ervan niet uitgevaardigd sinds het begin van de Stadstaten?

6 Het spirituele deken van het kapitalisme is sinds lang tot de draad versleten. Het wordt vruchteloos en zonder verpozen weer opgelapt door het evangelische militantisme. Bij de universele haat en het misprijzen opgeroepen door de imperialistische politiek van de Verenigde Staten, komt nog de jubelende aanklacht tegen de *weerzinwekkende calvinistische hypocrisie* die de morele hygiëne predikt in de cloaca's van het profijt dat ze binnenrijft.

7 Tot op vandaag heeft alleen de technische vooruitgang de wereld veranderd. En de enige veranderende wereld was die van de koopwaar.

8 De mythe van Prometheus laat geen twijfel bestaan. De held daagt de tirannen van de Olympus uit om de bewoners van de aarde het genot van de technologie (het vuur, in dit geval) te schenken om toegang te krijgen tot onafhankelijkheid en autonomie. Hij zal met zijn verminkte leven de prijs betalen voor zijn opstandige vrijgevigheid. Vandaar de vraag: hoe komt het dat de technische vooruitgang gepaard gaat met een stilstand van de menselijke vooruitgang?

9 De handelslogica dwingt ons af te zien van het *zijn* ten voordele van het *hebben*.

10 Afschaffing van pensioenen, van uitkeringen, van hospitalen, van scholen, van openbaar vervoer. Gedaan met het "gemene goed". Geen ontmoetingen meer, geen liefde, geen wederzijdse hulp. *Een terugplooi op het kadaver!*

11 De Leviathan maakt plaats voor Moloch die met opengesperde muil zit te wachten *om zijn tanden in de laatste lading levenden te zetten!*

12 We hebben *de eschatologische dimensie van het kapitalisme* onderschat. De tot de hel van de fabrieken veroordeelde arbeider kreeg een opdracht toevertrouwd: het aardse paradijs vorm geven

voor de lijdende mensheid. Werk hebben, hoe afmattend ook, maakt het overleven mogelijk, maakt het mogelijk niet te sterven van honger. Het is een belofte voor een betere toekomst. De oude mythe van een leven dat pas na de dood toegankelijk wordt, ruimt baan voor een echt leven op aarde waarheen de koninklijke route van de industriële vooruitgang zou leiden. De kapitalistische eschatologie overleefde de schokken niet van de geschiedenis waarop het zijn beloftes stoelde. Het onheilspellende bedrog duurde lang. Het *Arbeit macht frei* van de nazi-uitroeingskampen en van de bolsjewistische goelag is een sinistere verklaring voor een aspect van de arbeid waarvan Marx de ontaardende kracht heeft onderschat. Later, in de 20ste en 21ste eeuw, volstonden enkele decennia om *het bedrog van het te vermarkten geluk* terug te fluiten en de ballon te doorprikken van het paradijselijke "welzijn" zoals voorspeld door de consumentenkolonisatie.

13 *De tijd van Prometheus is voorbij.* De maximale aandacht die het kapitalisme voortaan besteedt aan de beurspeculatie, doet de Griekse held aansluiten bij de filantropische Jezus die lang op de affiche stond van de spektakels van de hoop. Hun beider verdwijnen is een zware slag voor de absurditeit van de omgekeerde wereld die stelt dat de mens, om baas te worden over zijn eigen bestemming, ertoe wordt gehouden die op te offeren op het altaar van de gehoorzaamheid en de dood.

14 De wil tot emancipatie heeft haar historische opkomst onder de voorbijgaande vorm van *het proletariaat* te danken aan de kapitalistische industrialisatie. Alhoewel vermorzeld onder de pletwals van het gezamenlijke effect van het consumentisme en van de arbeidersbureaucratie, herleeft het project van een klassenloze maatschappij vandaag met een levendigheid die bevestigt dat de traditionele revolutionaire begrippen in onbruik zijn geraakt. *Het richt de kop op en ontsteekt acratistische opstanden die zich over de hele planeet verspreiden.*

15 De wil om te leven in een maatschappij zonder meesters en zonder slaven ontsteekt overal brandhaarden van een nieuw bewustzijn.

16 Van generatie op generatie heeft *de natuurlijke vrijheid* nooit opgehouden revoltes, opstanden, revoluties weer aan te wakkeren. Geen enkele onderdrukking is er ooit in geslaagd ze te versmachten, zelfs toen wanhoop overal het spinnenweb weefde van onmacht en angst.

17 Kort nadat Zapata en Villa van het toneel waren verdwenen, waarschuwde een Mexicaanse *corrido* of ballade: "Wanneer ze me komen halen voor een volgende revolutie, zal ik hen antwoorden: het spijt me, ik ben aan het ploegen." De teleurstelling vanwege de nederlagen is doorheen de geschiedenis altijd een grote factor geweest in het afschrikken van tumult en volksoptstanden. We beleven vandaag dan ook een radicaal nieuw fenomeen: de revolutie is de

leiders en hun preken beu. Ze is vastbesloten zich van hen te ontdoen en verder te gaan zonder hen. De revolutie dooft uit en vlamt weer op met een regelmaat die verbijstert en de Macht verslijt – zowel de Macht die vastberaden is de revolutie neer te slaan als de Macht die de ambitie heeft de revolutie te leiden.

18 *De drang naar een globaal breekpunt maakt komaf met een teleurstellend verleden.* De ijstijd van het profijt reikt verder dan de klimatologische problemen, hij doodt alles wat hij aanraakt. Zonder het bewustzijn en zonder de opwelling van een universele wil om te leven, rest de mensheid weinig anders dan te verdwijnen, in navolging van de dinosaurussen die eind twintigste eeuw ten gevolge van een nieuwsgierigheid en een plotse modegolf, de haarden en hun televisieverlichting parasiteerden.

19 Het consumentisme heeft de waarheid van haar leugen aangetoond door met een beproefde publicitaire techniek een geluk te verspreiden dat werd ontworpen om de verwachtingen te vervullen van het gemystificeerde bewustzijn. Naarmate de tijd van de fictieve welvaart verbrokkelt onder de mokers van de verpaupering, houdt geen andere vooruitgang stand, wordt geen andere groei vastgesteld behalve in de zelfvernietiging.

20 De voortdurende verschuivingen en ommezwaaien van omstandigheden brengen de onvermoede kracht onder de aandacht van een uiterste gevoeligheid die de liefde, de vriendschap, de affectieve vrijgevigheid ons leert kennen, maar die de mogelijkheid wordt ontzegd een invloed uit te oefenen op de loop van de geschiedenis. Bij het ontwaken voor het ware leven, *ontwikkelen de momenten van feestelijk genot een energie die door geen enkele onderdrukkende inmenging kan worden beteugeld.*

21 *De levensvreugde heeft niets gemeen met de passieve gelukzaligheden die vallen onder de verzadiging en de slaperigheid.* Ze ronselt integendeel vanuit onze diepten een potentiële rijkdom die ons door de dominante wereld wordt afgeraden te herkennen en te gebruiken. De filosoof Simon van Samaria noemde deze gift om te maken en onszelf te maken de *megalè dynamis*, de grote kracht.

22 De menselijke betekenis is het scheppende dynamisme dat de hartstochten de mogelijkheden biedt te transmutatie van de wereld aan te vatten.

23 *Ik erken geen andere vooruitgang dan het overstijgen van de roofzucht.* De roofzucht wordt *ontkend* als vernietigende kracht, en tezelfdertijd *behouden* als energie ten dienste van de creatie.

24 *Ik geef geen bevelen. Ik krijg geen bevelen. Ik hoor ze niet.*

25 Er ligt een veelzeggende kloof tussen de technologische vooruitgang en de menselijke vooruitgang. Terwijl de stenen pijlpunt vooruitloopt op projectielen, raketten, lucht- en ruimtevaart, blijft de afstand miniem, behalve dan wat betreft het aantal slachtoffers, tussen de eerste massagraven (Herxheim, zowat 5000 jaar voor de zogeheten christentijd) en de gruwelen van Dachau in de 20ste eeuw.

26 De inwoners van Chanquillo, Peru, beschikten over een sterrenwacht waarmee ze heel precies de plant- en oogsttijden vaststelden, net als de religieuze evenementen die de transcendentie van de wetenschap een hemels mandaat verleenden. Het lijkt erop dat er in de Andes een volwaardige techniek van zonneobservatie bestond lang voor de zonnecultus van het Incarijk.

27 De archeologische site van Göbekli Tepe in Turkije dateert van zowat 9500 jaar voor de zogeheten christentijd. Er is monumentale architectuur te vinden met grote T-vormige zuilen met daarop gebeeldhouwde mensen en een grote verscheidenheid aan dieren. Niets wijst op het bestaan van landbouw. Niets wijst op het bestaan van een plaats voor cultus of eredienst. Alles laat vermoeden dat het gaat om een plaats van samenkomsten, ontmoetingen, debatten. Alles wijst op een omgeving die werd getekend door samenlevingen in een evolutie die drager was van economische, psychologische en sociale veranderingen die deel uitmaken van te nemen keuzes en oriëntaties. De overheersende mening heeft het over een verzamelruimte voor gemeenschappen van gevestigde of doortrekkende jagers-verzamelaars waar problemen werden behandeld en werd gefeest.

28 Op een muur van de citadel van Arslan Tepe, in de kopertijd gebouwd door een indringer van de koergan of lokale heerser, staan sporen van een geschilderd oog dat ons eraan herinnert dat de priemende blik van de Macht alles ziet.

29 Indien het begrip vooruitgang blijkbaar niet was gekend door de paleolithische samenlevingen, dan is dat omdat de menselijke zingeving waarvan ze blijgaven, gehoor geeft aan de omgeving en erin evolueert door zich aan te passen aan de veranderingen ervan. Hun kennis verrijkt zich door een dagelijks in vraag stellen. De veranderingen in klimaat, demografie, psychologie zijn inspiratie voor een nieuwe aanpak van de natuurlijke omgeving. Zelfs wanneer de wil om het gemeenschappelijke lot te verbeteren tot andere houdingen in de gemeenschappen leidt, blijft het respect voor de natuurlijke rijkdommen en worden ze niet geroofd en niet vernietigd.

30 *Macht over dingen wordt macht over wezens.* Vanaf het neolithicum, de nieuwe steentijd zien

we een algemene tendens naar sociale ongelijkheid. Volgens Engels volgt deze tijd op wat hij het "oercommunisme" noemde dat feitelijk niets anders is dan de egalitaire en solidaire bestaanswijze van de paleolithische beschavingen. De sociale scheiding wordt intenser tijdens de kopertijd en de bronstijd. De kloof verdiept tussen de wil om de omgeving menselijker te maken en de ontwikkeling van een technologie die toegespitst is op de noden van de geprivatiseerde landbouw en veeteelt. De kennis stemt zich af op het profijt.

31 De opkomst van maatschappijen waar agressiviteit het haalt op genot, gaat samen met *de vervolmaking van gereedschap en de transformatie ervan in wapens*. Hier vinden we het conflict terug tussen *het te verdedigen leven van de voedsteraarde* en haar oorlogszuchtige sterilisatie met het profijt als doelstelling.

32 De eerste omwallingen of vestingmuren lijken een antwoord ter bescherming van de velden tegen winderosie. Het is pas later, rond – 8000, dat de sporen van vernieling het gebruik ervan suggereren in oorlogen.

33 Het ontstaan van Stadstaten biedt de wetenschappelijke bouwkunde en haar makers een uitstekend veld voor experimentele vernieuwingen die, *mutatis mutandis*, kunnen worden vergeleken met wat de industriële bloei uit de 18de en 19de eeuw te bieden had aan Papin, Lebon, Montgolfier, Watt, Volta en zoveel anderen, meestal overschaduwd en bestolen – zoals Charles Cros – door geleerden met een zin voor recuperatie, zoals Edison.

Het coronavirus, veiligheidsenscenering van een reëel fenomeen

1 Het verhaal van Thucydides bevat de oudste getuigenis van een epidemie die op pest lijkt. De geschiedkundige van *De Peloponnesische oorlog* meldt dat een epidemie in 430 voor de zogeheten christentijd, toen de Spartanen Athene bedreigden, de stad trof "als een bliksem". Waarschijnlijk afkomstig uit Ethiopië van waar ze Egypte en dan Libië bereikte, haalde de plaag de Piraeus om op te klimmen naar de bovenstad waar de geneesheren machteloos stonden tegenover een ziekte die ze niet kenden.

2 Rudolf Steiner waarschuwde in 1920 tegen het gebruik van dierlijk meel en voorspelde de epidemie die zich omstreeks 1990 zou ontwikkelen onder de naam "gekekoeienziekte". De wetenschap kent al lang de voor de gezondheid schadelijke gevolgen van de vergiftiging van het water, de lucht, de aarde en de gedachten. Maar, respectvol als ze is ten opzichte van de dominante logica van het profijt, schaarde ze zich achter de rendabele graaizucht en ontmenselijking die ze veroorzaakt. We zijn doof gebleven voor *de verwittiging van Rabelais*: "*Wetenschap zonder bewustzijn is niet meer dan verderf van de ziel*", [*"Science sans conscience n'est que ruine de l'âme"* wordt door Hannie Vermeer-Pardoen vertaald als " ... en weten zonder geweten kan de ziel slechts ten gronde richten." Gargantua en Pantagruel, uitgeverij IJzer, 2018, p189. Meestal verkies ik het Franse "conscience" te vertalen door "bewustzijn" om het moraliserende vingertje van het "geweten" geen kans te geven.] De bevestiging dat de radioactieve wolk van Tsjernobyl Frankrijk spaarde, had de publieke opinie moeten waarschuwen. Maar neen! De uitbraak van een virus heeft een wereldwijd afgrijzen verspreid ondanks het feit dat onze medische kennis in staat was de ramp in te dijken ware het niet dat de ziekenhuissector mismeeusterd werd door een aberrant mercantiel beheer dat de patiënt voor een klant aanzag.

3 De verspreiding van een panisch obscurantisme beantwoordde een dubbele noodzaak: het geprogrammeerde gebrek verstoppen van tussenkomsten in de gezondheid en het aanwakkeren van een angst die, door het volk te verlammen, het ervan weerhield haar woede bot te vieren op de verantwoordelijken voor de ramp. De grote overwinnaars van de manipulatie waren de farmaceutische laboratoria en de kliek dienaars van wetenschap en Staat erdoor ingehuurd. Een journalistieke geneeskunde kende aan testvaccins een keurmerk toe van therapeutische garantie. Ze werden, naar goede consumententraditie, aan de man gebracht naar het voorbeeld van wasmiddelen die witter dan wit wassen. Deze ingreep – soms crimineel, altijd gemeen – veroorzaakte weinig openlijke verontwaardiging. Het hen kwalijk nemen zou slechts een nieuw laagje toevoegen aan de hypocrisie. Het Duitse of Russische volk verwijten dat ze zo weinig

weerstand boden tegen Hitler, tegen Stalin en tegen hun handlangers, is onderschatten in welke mate de onverbiddelijke domper van de angst, de ogen, de neus, de oren, het bewustzijn afsluit.

4 Bij de analyse van de epidemie die Athene trof, stelt Thucydides de lockdown, waar de belegerde Atheense bevolking toe werd veroordeeld, tegenover het dunbevolkte Sparta en de Peloponnesos die, zo merkt hij op, van de pest gespaard bleven. Ze lijkt op een *obsidionale ziekte*, een *belegeringsziekte*, een ziektebeeld dat opduikt in een door muren en vijanden omsingelde stad. En het is inderdaad een *planetaire belegering* die werd uitgevaardigd door het geheel aan overheidsorganen dat denkt te heersen over de wereld. Ze hebben het lichaam en het bewustzijn gevangengezet in een beangstigende houtkraag of juk [Engelse Wikipedia lemma *Cangue*] waarvan niemand zeker wist of het beter was erin te stikken of zich eruit te bevrijden. Men zag mannen en vrouwen naar hun hok hollen als arme, doodsbange beesten. Ik beweer dat het coronavirus, hoe te duchten ook, minder slachtoffers heeft geëist dan die walgelijke angst, geënceneerd door de financiële machtscentra en georkestreerd door de overal zwaar onder druk staande Macht.

5 Geen enkele tiran heeft ooit durven hopen dergelijke perfecte gehoorzaamheid te verkrijgen van de meest uiteenlopende bevolkingen. Waar Stalin, Hitler, Mao, Pol Pot onverdroten aan werkten, werd met een toverstokje verwezenlijkt door een allegaartje van middelmatigen. Het getover was slechts schijn, want door haar geratel op te leggen aan de mannetjes met macht, had de dictatoriale machine van de planetaire markt de massa's al tot lusteloosheid gebracht nadat de politieke en syndicale bureaucratie hen makkelijk had overtuigd van de almacht van het kapitalisme.

6 De onbekwaamheid van de beheerders van het coronavirus was van dergelijke aard dat de list van de gezondheid gemetamorfoseerd in veiligheid het lang heeft uitgehouden. Zullen de beduvelden de vermetelheid hebben schadevergoeding te eisen van de organisatoren van die leugen? Wie weet, maar men kan ervan uitgaan dat ze het propagandamiddel dat de dominante taal is, hebben leren wantrouwen.

7 De aanpak van het coronavirus als een veiligheidskwestie heeft het terrein waar het supermarkthedonisme te gelde gemaakte pleziertjes heeft aangeprezen, vrijgemaakt en opgeruimd. Er is een terugkeer bezig naar het afgesabbelde traditionele puritanisme, steunpilaar van het productivisme. Het virus heeft gedaan gekregen om al wat van nature de immune zelfverdediging ondersteunde, te verbieden. Het onbelangrijke werd onder controle geplaatst. De burgers gingen akkoord, alle schaamte voorbij, bureaucratisch te knielen om in de kroeg een glaasje te drinken. Wat heeft het voor zin het hen kwalijk te nemen? Het verwijt is niet meer dan

een tandwiel van het schuldgevoel opgewekt door de verplichting om te werken, bevelen op te volgen, het eigen leven op te offeren aan het profijt.

8 Een panische hysterie heeft ouders ervan overtuigd hun kinderen een experimenteel vaccin toe te dienen, de ouderen alleen te laten creperen, in beveiligde sterfhuizen zonder omhelzing ten afscheid, de allerkleinsten uit te dossen met een masker omdat ze anders het risico liepen hun oudjes te vermoorden. Wat kon een geest van gezag die overal onder vuur lag, beter dromen?

9 Terwijl de inscenering van de terreur ontrafelde naarmate de leugens en de bewijzen van toxiciteit van het vaccin aan het licht kwamen, vielen de veiligheidsinstanties terug op het vervaardigen van geloofwaardige angsten. Men had het over de uitbreiding van nieuwe pandemieën, het kerngevaar werd nog maar eens afgestoft, aangewakkerd en bezworen door de oorlog van de wapenhandelaars in Oekraïne. En waarom niet een invasie van buitenaardse wezens, om het over een andere boeg te gooien dan de weinig overtuigende dreiging van de migranten? Of een burgeroorlog die niemand wil maar die de regeringen aanstoken met fascistoïde pretoriaanse gardes omgedoopt tot "ordediensten"?

10 Het komt erop aan het effect van een ommekeer van perspectief niet te onderschatten, wanneer een volk overgaat van de uitbundigheid van een teruggevonden leven naar de duistere diepten van de zelfvernietiging. Een geestdrift voor het leven die de voorwaarden van zijn almacht niet schept zal zich vroeg of laat verminken in een wanhopige razernij. Het kapitalisme zal de macht weer overnemen indien we niet in staat zijn de microsamenlevingen op te bouwen en te verenigen voor een nieuwe ervaring: de menswording van de vrouw en de man.

11 De gedwongen terugkeer naar het ascetisme en het puritanisme is niet zozeer een regressie naar het verleden, dan wel een te verwachten voorzorgsmaatregel. Bereid jullie voor, brave mensen, op de onvermijdelijke armoede, op de verwoestiging van de aarde, op hongersnoden.

12 De angst in dienst van de Macht zet een doodsreflex in gang. Het fascisme is niets anders dan een emotionele pest. Het historische fenomeen van opkomst, ontwikkeling en implosie van het nationaalsocialisme ontstond op een voedingsbodem van een ziekelijke psychologische reactie. De dictatuur van het profijt zet die ontmenselijking voort onder de naam "fascisme". Om haar val te vertragen heeft de Staat geen andere keuze dan, tot wanhoop van het volk, een van de zelfvernietigingsreflexen uit te lokken die in de 20ste eeuw zichzelf bewees in Duitsland en Rusland, toen twee landen ten prooi waren aan een concurrentieel antagonisme, beiden even dodelijk voor de vrijheid.

13 Enkele monumenten van het wetenschappelijke doxa – dat er niet voor terugschrok stalinistische methodes te gebruiken en iedereen die tegenpruttelde hun oekazes te gehoorzamen als vijanden van het volk en seriemoordenaars bestempelde – werden door het tragikomische beheer van het coronavirus aan het wankelen gebracht.

14 *De veralgemeende behandeling van bijzondere gevallen is rampzalig.* Het beheer van het coronavirus op nationaal en wereldniveau heeft bewezen dat het eerder gehoorzaamde aan de statistieken van de veiligheidsnetten dan begaan was met de volksgezondheid.

15 *De intelligentie die zich wijdt aan het beheer van het zijn alsof het een koopwaar is, is een dode intelligentie.*

16 Gezondheid is een verhouding met het lichaam en met die andere ik die een vriend is die me verzorgt met zijn kennis en genegenheid. Ik wil niets te maken hebben met welke deskundige ook die me zijn decreten om de oren slingert. Vanaf het begin van de epidemie heb ik verklaard dat iedereen volgens mij de volledige vrijheid bezit om zich te laten vaccineren of niet. En ik heb even kordaat iedereen gewaarschuwd me niet te verplichten tot een vaccin dat ik niet wou. Ik walg van welk oordeel ook. Laat iedereen de gevolgen van de eigen keuzes aanvaarden, ermee omgaan of zich eruit redden zoals hij wil. Wat ik onaanvaardbaar vind, is de strategie van de zondebok, de verklikking, de oorlog van het voor en tegen, en eens te meer de overwinning van het "verdeel en heers".

17 Wetenschappelijke commissies, ingehuldigd door regeringen, orakelend als opperpriesters brachten tegenover tegenstanders de schande zover tot het herhalen toe van de *operatie Semmelweis*, naar de naam van een Hongaarse arts die omstreeks 1865 op vraag van zijn collega's in een gekkenhuis werd opgesloten. Die konden niet verkroppen dat hij de aanbeveling gaf de handen te wassen vooraleer over te gaan tot een bevalling, hetgeen veel kraamvrouwen het leven spaarde.

18 De ideologieën, hoe vergevorderd hun staat van ontbinding ook, ontsnapten niet aan het spottende ontvellen toen het fascistoïde populisme zowel de vrijheid eiste zich niet te laten vaccineren als de vrijheid om de migranten te verdrinken; terwijl het linkse populisme – zelfs het libertaire – de verplichte vaccinatie eiste, zonder zich zorgen te maken over de toxiciteit van de geïmproviseerde behandelingen en veinsde niet te beseffen dat een dergelijke handelswijze recht naar het sociaal krediet met Chinese trekjes voerde.

19 *"Er is geen opperste Verlosser, Broeders we verlossen ons zelf!"* De schok van de wereldwijde

epidemie verbaasde alleen de gluiperds die de verwoestingen van de natuur, veroorzaakt door de razernij van het profijt, wilden negeren. Andere alledaagse wangedrochten zullen opduiken. Het is tijd om de lessen te trekken uit de tragikomische enscenering door regeringsinstanties allerhande van de *hocus pocus* van gezondheid naar veiligheid. We waren minstens getuige van de opkomst van een immune zelfverdediging waarvan de inspiratie het lied van Pottier en van De Geyter een levendigheid en een toepasselijkheid verleent die de revolutionaire ideologieën dachten eruit te hebben gehaald.

20 De burgerlijke ongehoorzaamheid is het gepaste antwoord op de barbarij van de Staat, maar het is een noodoplossing. We zullen de beschaving van het roofdierprofijt niet achter ons laten zonder eerst de grondslagen te leggen van een samenleving gebaseerd op *de zelfbeheerde acratie en de passionele aantrekkingskracht*.

Tijd van werk en tijd van begeerte

1 *De viscerale weigering van werk is een gevolg van het menselijk wordende leven.* Toen Charles Fourier een groep opstandelingen een barricade zag oprichten, schatte hij dat het werk, in enkele uren klaargespeeld onder impuls van een hartstochtelijke ingeving, minstens een week zou hebben geveerd onder de bevelen van een baas. Dikwijls als voorbeeld aangehaald door diegenen die de werkslaven verachten, gaat deze vaststelling niet verder dan de slogan "werk nooit!" die makkelijker te schreeuwen is dan toe te passen. In de weigering van werk echter het gevolg ontdekken van een levenswil, wijst het bewustzijn daarentegen op het deel van het bestaan dat wordt opgeofferd in de fabriek en op het deel van de levensvreugde dat walgt van werk en het uitspuwt.

2 *Werken ontaardt.* De hartstochtelijke aantrekkingskracht van wat leeft, waarborgt de terugkeer naar de natuurlijke vrijheid. De beperkingen en verboden opgelegd aan al wat leeft, brengen een onbehagen met zich mee, waarbij vrije tijd, slaap, rust, ontspanning, hedonistische uitpattingen, politieke spelletjes deel uitmaken van het onderhoud, het herstel, de aanpassing van de vereiste lichamelijke prestaties. Terwijl de gedwongen arbeid onze meest uiteenlopende activiteiten mechaniseert, is het hartverwarmend vast te stellen dat er een levensvreugde in ons overblijft. Ze vertrappt lustig de tijd van de wereld die de tijd is van de wereld van het werk. Ze vernielt betaalautomaten, machines die het leven vermalen, graafmachines en bulldozers van het profijt.

3 *De tijd van het werk kent niets van de tijd van de begeerte.* Het kan ook niet anders want het profijt is een absolute vereiste. Het gebrek aan onderscheid verblindt, voorkomt te begrijpen dat de kracht van de vitale begeerte tenietdoet wat haar ontaardt. Het minste voorwendsel herroept de verplichting om te werken, haalt het gezag onderuit, verbreekt de stijgbeugelriemen van de angst en van het schuldgevoel. Tijdens een staking vrezen de patronale en vakbondsinstanties bovenal het gejubel omwille van het afgeschafte werk.

4 *De tijd van het werk is een kooi.* De gevangene telt de tralies en vergeet ze te doorbreken. De toegestane vrijheden om de gegijzelden te luchten zijn eveneens geboeid. Dat is ook de reden waarom triomfkreten snel in *De profundis* omslaan.

5 *Zich ontdoen van de verplichting tot werken* houdt een dermate omvangrijke sociale omwenteling in, dat de utopie, bij de vermelding alleen al, zich de kaken ontwricht van het geeuwen. Er is nochtans geen enkele werknemer die de vleeshaak niet voelt die hem dagelijks verscheurt.

6 *De begeerte naar een ander leven is het begin van dat leven.* Hoe is het mogelijk dat we zodanig hebben afgeleerd hetgeen het kind en zijn rijmpjes ons leren? Aan welke soorten verzuim zijn we ten prooi om minder aandacht te besteden aan de begeerte om te leven zonder angst dan aan de dagelijkse terreur het "niet aan te kunnen"?

7 In dialoog gaan met het lichaam geeft uitzicht op een tijdsperceptie met een heel andere tijdelijkheid. Door in opstand te komen tegen de onderdrukking die haar belemmert, verstevigt het eenvoudige verlangen naar leven *de wil naar individuele autonomie, een waarachtige verandering van samenleving is onmogelijk zonder.*

8 *Vorrang geven aan de levensvreugde die de wereldwijde opstanden bezielt,* duidt op het ontwaken van een subversieve poëzie. Haar lach zal de prozaïsche verveling uitwissen van de autoritaire revolutionairen en van de andere evangelisten van het antikapitalisme.

9 *Wat is het drama van de kunstenaar?* Hij haalt zijn inspiratie uit de onuitputtelijke bron afkomstig van zijn subjectieve kracht, die hij verraadt en verloochent telkens hij prat gaat op zijn talent, op zijn genie, of nog prozaïscher, op zijn succes, wanneer hij zich verdinglijkt, in een voorwerp verandert. Zijn existentiële ondergang, de ziekte van het zijn, is de prijs voor de triomf van zijn oeuvre.

10 De meeste kunstenaars en schrijvers kelderen zichzelf wanneer ze eigenaar worden van een oeuvre in plaats van spreekbuis van het genot waarmee ze creëren en dat ze willen overbrengen.

11 Het veld van coherentie dat voor de rationele programmering zorgt van de dagelijkse noodzakelijkheden is, omwille van zijn labyrinthische structuur, een bron van angst en ongerustheid. Zich verplaatsen met aandacht voor het veld van resonanties, is het openen van een tijd en een ruimte waar het gebied van de begeerte toelaat de kwellingen van de angst te verzachten en op te lossen.

12 Hoeveel emoties, hoeveel avonturen, hoeveel werelden passen in één seconde? Het moment is zich ervan bewust, het ogenblik wist ze uit, of juist, onderdrukt ze.

13 Het werk zelf is onderhevig aan de *ommekeer van perspectief*. Is arbeid niet dubbelzinnig? Met de betekenis van werk-marteling ["travail" verwijzend naar "tripalium"] en van werk-baren ["travail" verwijzend naar de arbeid van de geboorte]? Alsof het de spot drijft met de beproeving van het geaborteerde leven door *de creatieve ontwikkeling ervan te vieren.*

14 Het *ogenblik* is een punt op een tijdslijn, de tijd van de slijtage, de tijd die verstrijkt en verslijt. Die tijd zet uit en wordt een *moment* wanneer de toevallige of gewild opgebouwde aanwezigheid van de levensdrift opduikt. Het ogenblik valt onder het Lot, het moment onder de bestemming. Het ogenblik wordt beheerst door het mechanische, het moment door de chaotische uiting van de begeerte op zoek naar een bewustzijn dat de begeerte harmoniseert. Ik heb dit onderwerp behandeld in *De bestemming* en in *Tafelpraat*. [Beide boeken vertaald en beschikbaar op globalinfo.nl]

15 Werken is sterven! Leven is creëren! Inderdaad, maar in deze omgekeerde wereld is de aantrekkingskracht van de dood soms sterker dan het leven. Niemand heeft slogans nodig om zich te richten op de betekenis van menszijn.

16 Elke ochtend op het perron, wachtend op de trein die me naar het werk zou slepen, bracht ik hulde aan die verschrikkelijke zin van mijnwerker en schrijver Constant Malva: "Ik ben nooit opgestaan zonder te wensen dat de vier windstreken in brand stonden." Zoveel woede en zo weinig geluk!

Het functionele lichaam en het pulserende lichaam

1 *De vijandigheid tegenover de geaardheid van mens en wereld heeft man en vrouw gescheiden door hen te scheiden van hun eigen vitale substantie. Oorspronkelijk kwam de betekenis van het menszijn voort uit het pulserende lichaam dat met de eenheid tussen het zelf en de omgeving het bewustzijn van een groeiende autonomie aanscherpte. De pre-agrarische samenleving volgde de gevoeligheden van haar leden. Het ontstaan van een maatschappij van meesters en slaven heeft de symbiotische zoektocht naar harmonie verpulverd. Ze veroorzaakte in onze evolutie een stilstand die vandaag wordt gekenmerkt door de opstanden van het dagelijkse leven en hun radicale weigeringen.*

2 *Het epos van Gilgamesj is een hulde aan de triomf van de beschaving over de natuur en over de vrouw. Rekening houdend met de fragmenten voorafgaand aan hun samenvoeging en het opstellen van het boek, kan het rijk van de eerste agro-stedelijke tirannen ongeveer worden gedateerd in het vijfde of vierde millennium voor onze tijdrekening. Oorlogen en sociale conflicten zijn ouder, die gaan terug tot het late neolithicum, wanneer de eerste vestingwerken en massagraven verschijnen.*

3 *De kunstmatige tegenstelling tussen een lijfelijke materie en een in het hoofd, hogergeplaatste spiritualiteit, luidt het rijk van de scheiding in. De radicale kritiek van onze tijd wordt er zich van bewust.*

4 *Een endemisch conflict stelt het werkende lijf tegen het lijf vol begeerten. Onze driften komen in opstand tegen het web van de dominante wereld. In deze existentiële en sociale oorlog is het fijn een schommeling te onderscheiden tussen twee tegenstrijdige theorieën. De ene ziet de hersenen als een computer die het lijf controleert, de andere houdt het op de hypothese van een organisch bewustzijn dat het bestaan vooropstelt van een "breinlijf".*

5 *Terwijl het werkende lijf blijft gehoorzamen aan de sinds lang gevestigde mechanismen, probeert het pulserende lijf – het lichaam met emoties, begeerten, driften, hartstochtelijke aantrekkingskrachten – het te verdringen door zich te beroepen op zijn spontaneïteit en op zijn gevoelige intelligentie. Men bevindt zich daar op een essentieel punt, op een kruispunt waar *het bewustzijn van wat leeft, rijk aan tijdeloosheid, de teloorgang aanpakt van de geschiedenis, gemaakt door ons en tegen ons.**

6 *Het gezegde van Hippocrates van Kos, *medicus curat natura sanat, de dokter verzorgt de natuur**

geneest, geeft rekenschap van de noodzaak om een onderscheid aan te brengen tussen een mechanisch lichaam en een lichaam vol driften en emoties. Het lijf, door het werk tot instrument gemaakt, is een voorwerp dat voortdurende zorg vergt met aandacht voor het behoud van de prestaties tot het wegzinkt door slijtage en de uiteindelijke ondergang.

7 Het lijf, beschouwd vanuit de invalshoek van de "genezende natuur", vindt de eigen remedies uit, meestal misprezen en genegeerd door de "verzorgende dokter". De ontvankelijkheid voor de vitale impulsen stimuleert *de zelfverdediging van de gezondheid waar iedereen zijn immuniteiten verkent*. Waarschijnlijk zal de nieuwe alliantie met de natuur ongebruikelijke remedies opleveren. De universele wortels van al wat leeft, ontplooien amper hun buitengewone twijgen, ze dragen amper vrucht.

8 Bewust of niet, de dialoog die tot stand komt tussen ons en ons lichaam maakt deel uit van de voorrechten van de subjectiviteit. Het proces van de reïficatie, dat het sujet in object verandert, onderbreekt, verlamt, diskwalificeert het onderhoud, het gesprek dat het wezen van begeerte voortdurend voert met de tegenwerking en de negatie. Want hoe ontaard ook, de lijfelijke materie houdt nooit op de eigen tegenstrijdige aanwezigheid te uiten. In zijn roman *Ulysses*, brengt James Joyce verslag uit over die intieme overeenkomsten en onenigheden, die meestal, naar de maan huilend van begeerte, stampvoeten en trekkebenen van weerzin.

9 Haalt de universele en tijdeloze golf van muziek haar oorsprong niet uit de gezangen, de melodieën, de deuntjes die altijd door het dagelijkse bestaan van miljarden individuen werden gemoduleerd in de hoop ze te harmoniseren. Pythagoras was de eerste die zich de vraag stelde. Het is niet verboden onderdelen van het antwoord te ontdekken in de als om het hardst wapperende haren van opstandige gezangen en het oproerige veld van resonanties.

10 *Ik verwerp het beeld van, en de identificatie met de machinemens waar de meesten van ons toe worden uitgenodigd bij het opnemen van hun slavernij.* Ik verkies voor alchemist te spelen en in de weer te zijn in mijn geheime kamer. Ik kies voor een persoonlijke praktijk, eigenzinnig, ongewoon, hartstochtelijk. Ik breng een alchemistisch proces ten uitvoer waarbij de *materia prima* tot het "projectiepoeder" leidt op het einde van een loutering, een verfijning die het overleven toegang verleent tot het leven.

11 *De gevoelige intelligentie van het pulserende lijf is radicaal verschillend van de intelligentie waar beroep op wordt gedaan om het gemechaniseerde lijf in stand te houden.* Het spreekt vanzelf dat een maatschappij die voorrang geeft aan de wederzijdse hulp en de roofzucht verbant, ook het persoonlijke bewustzijn aanmoedigt van een te nemen beslissing. Want de vrijheid van een

individueel bestaat niet uit het kiezen tussen gehoorzamen aan de taken van het hebben of het opvolgen van de uitnodigingen van de hartstochtelijke aantrekkingskracht. De vrijheid ligt in het overstijgen van de roofdiergedachte en in het verlangen naar een menselijke emancipatie. In dit geval, het negeren van de roofzucht als toe-eigening van het hebben en het behoud ervan als potentiële energie; en het negeren van de menselijke emancipatie als voluntarisme – de humanitaire praatjes – en het behoud ervan als transmutatieproces van overleven in leven. Dit overstijgen is een poëtische daad bij uitstek.

12 De geestdrift van de subjectieve kracht *het eigen lichaam te hertekenen*, breekt met de algemeen gedeelde voorstelling van een machine waarvan de slijtage en de haperingen de tussenkomst vereisen van een therapeutische technologie.

13 Het verlangen naar emancipatie is onverenigbaar met de visie van het lichaam als een voorwerp, als een voertuig dat naar de garage moet voor onderhoud en reparatie. Met de renaissance van de natuurlijke vrijheden zal de transmutatie van het overleven in een levensstijl een prioritaire en hartstochtelijke bezigheid blijken te worden van onze soort.

14 *Onze behoefte aan menselijkheid kan niet langer genoeg nemen met een geneeskunde die het lichaam beschouwt als een werkinstrument.* We zijn op weg naar een zelfverdediging van de gezondheid, nieuw en toch verankerd in de kunst van de immuniteiten en het empirisme uit het verleden.

15 Het *wezen* van begeerte, onze oorspronkelijke instelling, kan niet worden verzoend met het *hebben* dat ons lichaam vormgeeft aan de hand van de economische noodzaken waaraan het wordt onderworpen. Zoals het transhumanisme ons zo domweg in herinnering brengt, we komen telkens weer uit op die millennia oude, mechanische ent op het leven en op een verdwaasde zakenmentaliteit die de gewetenloze wetenschap op zo belachelijke wijze herontdekt.

16 *De dodendans van het lijf aan het werk zal in een terloopse handomdraai teniet worden gedaan door de terugkeer van het leven.* De mechanisering van de driften draaide altijd uit op een mislukking. Getuige daarvan de psychodrama's die worden veroorzaakt door de benepen betutteling van het hoofd over de vleselijke materie. Het conflict tussen de gebrekkige spirituele beheersing en de revolutie van het geknechte lichaam brengt de misdaad aan het licht die ons levenspotentieel verandert in werkkraft, onze subjectiviteit in een voorwerp, onze autonomie in onderdanigheid, onze individualiteit in individualisme. Zich hiervan niet bewust worden, laat de weg vrij voor de woede van de frustratie, voor de uitbarstingen van opgekropte driften, voor de ziekelijke inversie van begeerten.

17 De tweesplitsing tussen het mechanische lijf en het vitale lijf is de uitlaatklep, afwisselend voor het hatelijke egoïsme en de vreugden van de wederzijdse hulp en samenwerking. De levensvreugde zal niet volstaan om komaf te maken met de dodelijke greep van het handelssysteem. Ze leert ons daarentegen om de feestelijke guerrilla's, waar het sociale leven zijn menselijke betekenis weervindt, *de wapens aan te leveren die niet doden*.

18 De levensbegeerte kent de neppleziertjes niet waarmee het overleven zijn verveling inricht. Zelfs onderworpen aan het natuurlijke ritme van de systole en de diastole, van het hoogtij en het laagtij van de vitale driften, kunnen ze niet worden verward met de cycli van hoop en wanhoop, van vermoeidheid en oplapwerk, van ziekte en wederopstanding die het werkende lijf overvallen met hun alledaagse fataliteit.

19 Ik ontken de boosheid, de uitbarsting van woede niet die de maatschappij, verdorven door het profijt, in me opwekken. Ik zou de uitroeiing van de leiders en de larven die ons het leven vergiftigen zelfs toejuichen indien ik me niet bewust werd van:

a) De meesters zijn niets, het systeem is alles.

b) De emoties zijn een wapen van de Macht. De tactiek van de zondebok is een uitmuntende manipulatie.

c) Het is goed dat de woede zich als eerste uitdrukt maar er moet worden opgelet dat ze niet afglijdt naar een blinde uitbarsting. Want in plaats van de machine van het profijt te saboteren en te vernietigen, machine die zich overal meester maakt van onze wereld en hem steriliseert, overstijgt de uitbarsting de chaos niet, en iedereen weet hoe bevorderlijk die is voor het zakendoen.

d) Het vrij losbarsten van geweld dat de mensen spaart en de mechanismen verwoest die hen kapot maakt, heeft het voordeel het karakteriële pantser aan te pakken waarmee de onderdrukking door de geest, de intellectualiteit, de gescheiden gedachte wordt uitgeoefend. De bewustwording, het afstand nemen en de loutering zullen tussenbeide komen en duidelijk aangeven waar de echte strijd wordt geleverd: niet in de broeinesten van het schreeuwerige antikapitalisme maar in de plaatsen en streken waar de bevolking de hinderlijke inplantingen tegengaat.

20 We zijn op weg naar *een versmelting van het energetische lichaam en het materiële lichaam in een cerebraal en visceraal wezen*. De drang van de verliefdheid en haar onweerstaanbare intensiteit geven een idee van deze eenheid die me de verwezenlijking van de mens lijkt.

Erratum

In de Franse tekst was een fout geslopen: er stond "cervicaal" in plaats van "cerebraal". Raoul verduidelijkt. (Augustus 2024)

Betreffende het functionele en het pulserende lijf ga ik ervan uit dat er tussen beide, in de pre-agrarische beschavingen, een eenheid bestond die de oorspronkelijk dominante symbiotische evolutie mogelijk maakte. Deze zoektocht naar een eenheid tussen de creatie van zichzelf en de schepping van de wereld werd onderbroken door de breuk met de natuur die een vijand werd ten gevolge van haar uitbuiting door een economie van Profijt. We knopen nu weer aan met deze zoektocht naar eenheid door een nieuw verbond met de natuur aan te gaan.

Met het einde van de verscheuring, aangekondigd door de instortingen van de Macht, van het patriarchaat, door het overwicht van het spirituele op het lijfelijke, durf ik de hypothese voorstellen van een globaal bewustzijn, tegelijk energetisch en materieel. Een bewustzijn dat tegelijkertijd afkomstig is uit onze organen en uit het brein dat niet alleen in ons hoofd bestaat maar aanwezig is in ieder van ons.

21 Het verlies van vertrouwen in de markt van de wetenschap en van de anti-wetenschappelijke kwakzalverij nodigt het onderzoek en de hartstochtelijke nieuwsgierigheid uit om nieuwe wegen te ontdekken.

22 De tegenstelling tussen het functionele en het pulserende lichaam heeft niets metafysisch. Ze is een product van de maatschappij van meesters en van slaven die meer belang hecht aan een lijf dat zijn werkkraft opbrengt dan in een organisme op zoek naar genot die het lijf verzwakt en energie verspilt.

23 We overleven onder de hoede van een gemechaniseerd lichaam. We zijn geprogrammeerd door de doeltreffendheid, de efficiëntie – waarvan de ademnood ons doet verflauwen, verouderen, sterven –, gecontroleerd door een medische technologie, we worden weer op poten gezet of uit het concurrentiecircuit gestoten die over ons lot beslist. Verward voelen we aan dat het leven elders is, dichtbij en zo ver weg, in dit hart dat men ons zo ondoordringbaar wenst te maken.

24 Zelfs Reich heeft zich laten vangen in de valstrik van het functionele lijf, uitgedragen door het universele karakter van de spiritualiteit. Een aantal van zijn analyses zijn het slachtoffer van een trouw aan de mechaniek. De avonturiers van de Bezettingsbeweging van Mei 68 zijn niet vergeten dat de verplichting uit de nevenbetekenissen van Kant de liefde overspoelde en soms vernielde: verplicht orgasme, de taak om de liefde te bedrijven en om klaar te komen. Op straffe van verlies

van radicaliteit.

25 Een vibrerend spel van gevoelige snaren lijkt de variaties te bepalen in intensiteit van de vitale kracht. Het beïnvloedt de driften van de levenswil en men heeft het dan over "de tijdgeest" die somber of uitbundig stemt. Betreffende de gevolgen die een dergelijk pulseren heeft op de dominante wereld, geef ik me over aan de gevoelige intelligentie om de hypothese van de vleugelslag van de vlinder die de wereld zou verstoren, al dan niet te bevestigen.

26 Het functionele lijf gedraagt zich als een opdrachtgever. Het vitale lichaam gaat eerder voor vriendelijke aanmaningen. Maar het geeft zich gemakkelijk over aan dezelfde tekortkoming wanneer de kracht niet uit de koppigheid van de begeerten komt die met hun soepelheid en hun ongrijpbaarheid vat krijgen op de sclerose en het karakteriële pantser oplossen. Het vitale lichaam en zijn gevoelige intelligentie zijn de nauwkeurigheid waar geen enkele stijfheid tegen bestand is.

27 Uit de inwendige kracht – uit de chaos van begeerten op zoek naar een harmonische orde – *zal de ontmanteling komen van het karakteriële pantser* en de ontwrichting van de vesting van de Macht waarop dit harnas steunt.

28 Schaf de blokkering van de levensdriften af en je schaft de Macht af omdat je zijn schild vernietigt.

29 We belanden in *een fase van existentiële guerrilla* waar het erop aankomt de ondernemingen van het profijt te vernietigen omdat ze van de aarde een woestijn maken. Het doel is een einde maken aan de sociale jungle waar prooien en roofdieren hun overleven te gelde maken ten koste van hun leven. Voorrang verlenen aan de hartstochten is een pesterig wapen dat met de spontaneïteit van de onschuld, de noodzaak lastigvalt om zich te verkopen aan het werk, aan de Macht, aan het geld.

30 *Het overstijgen van het functionele lichaam en van het pulserende lichaam* stelt zich niet in termen van tijd of doeltreffendheid. Op de loer liggen, wachtend op een resultaat gaat niet samen met de begeerte die zich beetje bij beetje aan het belichamen is. Het onmerkbare is een weg. De koppigheid van het hart wordt niet gemeten met de hartenklop. Herleid tot een horloge, verwordt het hart tot een instrument van de dood.

31 Hoe kunnen de kettingen worden gesmolten die werden gesmeed door de retoriek van de emancipatie? Door de dictatuur van het lijf aan het werk af te schaffen. Door de hartstochten de voorrang te geven die tot vandaag naar mechanische bevelen gaat. *De gebaren van de liefde*

luisteren beter naar het lijf dan de medische diagnose voorgeschreven door de angst.

32 Het ontwaken van de gevoelige intelligentie scherpt de vlijmende radicale gedachte die in staat is tot het verscheuren van de intellectuele gedachte die vandaag met een onbetamelijke snelheid uiteenrafelt. Alleen de intelligentie van het lijf van driften zal het veld van coherentie afschaffen dat, in weerwil van zijn steeds grovere tegenstellingen, overleeft in de [van het leven] afgescheiden gedachte. De cultuur verbergt haar veelal onderdanige gebruik niet meer.

33 De terugkeer van de solidariteit en van de individuele autonomie zijn het ferment van een gedachte die, in overeenstemming met het geleefde dagelijkse leven, haars weegs gaat, daarbij de obstakels ontknoopt en zich alleen bezighoudt met de begeerten en hun harmonisatie. Noem het "ommekeer van perspectief", "algemeen zelfbestuur", "levensstijl", *alleen de gevoelens en het bewustzijn dat erdoor wordt opgewekt zijn van belang.*

34 *De kunst om de hartstochten te harmoniseren is voor het individuele bestaan wat de organisatie van het volk door het volk is voor de maatschappij.*

35 Het veld van resonanties schaft het veld van coherenties niet af. Het veld van coherenties is inherent aan de wereld van het profijt en aan de erdoor opgelegde noodzakelijkheden, het veld van resonanties doorbreekt die mechanismen.

36 Ik geef me, in het spel van mijn verstrooide begeerten, over aan het beste dat het leven voor me kiest.

37 *Het is genoeg geweest met het na-apen van de Goden die naar ons ergste evenbeeld werden geschapen.* Het menselijk wezen is de ware identiteit die de vrouw en de man wordt aangeboden in het proces van loutering, van overstijgen dat de een en de ander ontkent en bewaart. We zijn geen hogere wezens, we zijn niet oppermachtig zoals de hemelse tirannen waarvan de wereldlijke despoten de fecale transcendentie garanderen. Wat ons een ware oppermacht verleent, is de kracht van het leven dat in ons wordt onderhouden door de soorten, mineralen, planten, dieren. Zonder hen zijn we niet meer dan een mislukt experiment, naast zoveel andere.

38 *Voor een zelfverdediging van het pulserende lichaam.* De subjectiviteit is een haven waar het bewustzijn de tijd neemt zich te louteren. Het maakt zich vertrouwd met de kunst om koers te houden op de begeerte, tussen stormen en luwten. Het wakkert bij iedereen een levenswil aan waarvan de heilzame gloed de uitstraling van de roofdierreflexen tenietdoet.

39 Door de reïficatie wennen we aan het onafwendbaar geachte *knielen waartoe eeuwen van inertie ons verplichten*. La Boétie was erdoor geschokt. Hoe machtig de bezweringsrituelen die onze onderdanigheid bestendigen nochtans waren, er zijn geen tijden geweest zonder grote golven van opstanden die de meest onneembare vestingen van de tirannie als strohalmpjes wegveegden. Kortstondige overwinningen, jazeker, maar tot op welke hoogte? Hoe rampzalig de jakobijnse leer ook was, de Franse revolutie van 1789 heeft toch maar mooi de ontbinding van het zowat tienduizend jaar oude agrarische despotisme op haar actief.

40 De lichaam-machine, gescheiden van het lichaam van begeerten is het product van een maatschappij opgebouwd uit een dominante klasse en een gedomineerde klasse. Hoeft het te verwonderen dat het patriarchaat, ontstaan na een ware "Staatsgreep", de man het beheer van het functionele lijf toekent en de vrouw het addergebroed van vriendelijke en giftige serpente dat de chaos van de driften veroorzaakt? Het is makkelijk begrijpen dat God de man aan zijn rechterhand heeft en de vrouw aan zijn voeten.

41 *De verbanning uit zichzelf is de existentiële ziekte waaruit alle andere ontspringen.*

42 De misdaden van de handelsbeschaving worden samengevat in één enkele, haar bestaan.

43 De echte experimentele uitbreiding en groei zal die van onze kosmische bestemming zijn. De verovering van de ruimte waarmee men ons om de oren slaat, is niet meer dan een karikatuur, een rendabele, economisch geprogrammeerde versie van kosmosgaragisten zonder bewustzijn. Tot op welk punt zijn die kleine mannen, [Wilhelm Reich, *Luister kleine man*, 1945] conquistadores van de ruimte, bereid nog voor hun vertrek te pletter te storten op de bodem van hun inerte bestaan?

44 We besteden niet meer dan verstrooide aandacht aan het feit dat een kus bij een kind volstaat om een opkomende pijn te verzachten, te voorkomen dat paniek die doet groeien. Een maatschappij van haat en misprijzen is amper geneigd verder onderzoek te verrichten naar de kracht van de liefde in het voorkomen van ziekte.

45 De kracht van de verbeelding is een uitdrukking van radicale subjectiviteit, ze ontstaat aan de basis, de radix van het zijn.

46 De mannen, zegt men, hebben de neiging de ruimte en de tijd te beschouwen in termen van afstand, van programma, van oordeelvorming; de vrouwen, in termen van betekenis, van bakens, van resonanties. Misschien is dit wel de reden waarom de man zich welwillender schikt naar het functionele lijf – het lichaam aan het werk –, dan de vrouw, die veel meer naar haar pulserende

lichaam luistert, naar haar gevoelige lichaam.

Hiërarchie

1 Wat is de wortel van de hiërarchische structuur die een einde maakte aan de status van gelijkwaardigheid in de pre-agrarische samenlevingen? Welk fenomeen woog op de wederzijdse hulp en samenwerking om voorrang te geven aan een roofdiergedrag dat de menswording net trachtte uit te schakelen door zich te emanciperen van de oorspronkelijke dierlijke afstammelingen? Is het mogelijk dat bepaalde samenlevingen omwille van evolutieve verschillen meer dan andere een agressieve neiging behielden? Moet de schuld worden gezocht bij een gebrek aan waakzaamheid dat een op zijn minst ongelukkig systeem van toe-eigening toeliet zich te vestigen? Hoe dan ook wijst de afwezigheid van oorlogen in pre-agrarische beschavingen erop dat een zekere achterlijkheid op het gebied van landbouwonwikkeling geen belangrijke conflicten of omwentelingen met zich meebracht.

2 De roofdierreflex heeft niet overal en op hetzelfde moment de reflex van wederzijdse hulp en solidariteit vervangen. Het lijkt erop dat het antagonisme tussen roofzucht en wederzijdse hulp slechts in een aantal pre-agrarische samenlevingen ten top werd gedreven. Het overwicht van de predatie op die wederzijdse hulp zou geleid hebben naar een breuk in het sociale weefsel die door de ontwikkeling van een economie van toe-eigening werd verergerd.

3 De jacht is een van de activiteiten die het roofdierinstinct in stand houdt. Vlees eten was lang het eten van aas, waarbij de recuperatie van het vlees en de beenderen van dode dieren een aanvulling betekende. De jacht wordt belangrijker in de overgang tussen het einde van de paleolithische verzamelaars en het begin van de landbouw, van de veeteelt, van de sedentaire leefwijze.

4 Het gebruik van brute kracht tegen dieren heeft binnen de menselijke soort een gevoel van superioriteit verspreid dat samen met de veeteelt heel banaal zal worden. Als door een boemerangeffect, zal het dier, dat als een *object* wordt behandeld door de jager – en later door de veehouder –, ook de jager *objectiveren, die een instrument zal worden* en zijn gevoeligheid zal verstijven. Hun verhouding, hun relatie verstart in het geweld dat hen ontmenselijkt.

5 De mechanisering van de gedragingen en van de mentaliteiten breekt met elke natuurlijke gevoeligheid. Waar de toe-eigening het haalt, gaat de empathie met al wat leeft achteruit. Dit is heel precies het ogenblik in de geschiedenis waarop het rijk begint van de brute militair, tot vandaag de trots van de beschaving.

6 De techniek die vereist is om een prooi te vangen, verschilt van de kunst van het plukken, van de vervaardiging van kledij, van de productie van gereedschap. Alhoewel die bezigheden zowel mannen als vrouwen aanbelangen, lijkt de hypothese van een acratich vrouwelijk overwicht me aannemelijk.

7 Tegen het einde van het neolithicum verschijnt een opmerkelijke kaste van archeo-techniekers, ontwerpers van megalithische horloges, bouwers van mastaba's. We zien de eerste piramiden, waarvan Wittfogel denkt dat ze oorspronkelijk dienden als controlepunt van irrigatiekanalen en bewerkte velden. Gestimuleerd door dit nieuwe tijdperk van de "Staatsgreep van de landbouw", ontwikkelden deze zoekers een dergelijke vindingrijkheid dat ze door de moderne goedgelovigheid van bij het begin werden beschouwd als buitenaards. Alsof de mens uit zichzelf niets was en alles te danken had aan een uitwendige kracht. Alsof het leren beheren van een gebied niet volstond om te begrijpen dat het meesterschap over het water en over de grond ook het meesterschap over het volk garandeert.

8 De evolutie van *Homo sapiens* voorspelde een overstijgen van de dierlijkheid. Ze bevestigde de geboorteakte van een menselijke maatschappij. Men verwachtte een dichter, het werd een bureaucraat! De landbouw- en handelsbeschaving opende het rijk van de schande. De ontgoochelden hebben het over een geaborteerd project. Zij die smachten naar een wedergeboorte spreken over een mensheid die vastzit in een foetaal stadium, een mensheid die nog altijd in de maak is. Wat er ook van zij, *volwaardige mensen hebben nog nooit bestaan*. Onze geschiedenis "vol luidruchtigheid en woede" is die van een ondersoort, half roofdier, half lastdier, van een hybride wereld van dwalende schaduwen, bewoners van duisternis doorboord van bliksems van ongewoon licht.

9 De technische aanpak van dingen en van wezens die in dingen worden veranderd gaf aanleiding tot een geest van vooruitgang die duidt op de overwinning van de orde van hogerhand op de chaos onderaan. Ze zet een machinerie in gang die *verspilte verdiensten* produceert en ons op die manier naar zijn leegte meesleept.

10 Het overwicht van het geestelijke op het manuele is de *metafysische loer* bij uitstek. Het maakt van het menselijke een transcendentale waarde. Het rukt de gedachte los uit haar fysieke wortels en leidt tot het idee dat men zich boven de materie dient te verheffen om tot de subtiële en ongrijpbare essentie te komen van de Mens op zich. Het vlees daarentegen, hypocriet misprezen, blijft een onmisbaar werkinstrument. De mens ontdaan, geledigd van zijn vitale substantie krijgt een hemels statuut. Zijn engelachtigheid heeft een beestigheid als prijs waarvan geen enkel dier, hoe wreedaardig ook, de schande vertoont.

11 Eraan herinneren dat het overstijgen van de dierlijkheid deel uitmaakt van de menswording is niet meer dan een voortdurend herhaalde intellectuele vaststelling indien men uit het oog verliest:

a) dat de opkomst van een handelsmaatschappij en de invoering van een maatschappij van meesters en slaven onze aan gang zijnde loutering een halt hebben toegeroepen;

b) dat deze onderdrukkende maatschappij nog altijd dominant is en dat de strijd om ze uit te roeien belangrijker is dan het antikapitalistische gewauwel.

12 Bij gebrek aan menswording door een loskomen uit de oorspronkelijke dierlijkheid, ontdekken de landbouwmaatschappijen in de onderwerping van de soorten – van dan af voor minderwaardig gehouden – de ziekelijke aantrekkingskracht van de Macht.

13 De vrijwillige onderdanigheid maakte ons bedreven in het liefhebben van en het straffen van het dier dat zich roert in ons. Laars of pantoffel, het maakt niet uit zolang er maar wordt verpletterd.

14 De landbouw- en handelsbeschaving heeft geen genoegen genomen met een regressie tot een niveau van endemische wreedheid die bij geen enkel roofdier te bespeuren valt, ze gaf ook adelbrieven aan de vergunning, opgericht tot een recht, om het dier te onderdrukken. Het beslag dat werd gelegd op de grond en de gezamenlijke kweek van vee en mens hebben de menselijke vooruitgang veranderd in een technische vooruitgang.

15 Voor de eigenaar van een grond en voor een bestuurder van een veehouderij maakt de slaaf deel uit van de akker en van de kudde. Het knielen van de lijfeigene geeft de meester een ingebeelde reuzengestalte. Vandaar de tot vandaag erkende visie van de Mens-op-zich. Die van een half hemelse, half helse eenheid ten prooi aan lagere instincten geërfd van minderwaardige soorten waarvoor boete moet worden gedaan door ze wreedaardig te onderdrukken. De vrouw, de Jood, de homoseksueel, de vreemdeling, de buitenstaander, de werkloze zijn een steekproef van "ondergeschikte" schepsels die door de homunculus aan de macht moeten worden gekleineerd om de eigen middelmatigheid op te waarderen.

16 Een van de voordelen van een rehabilitatie van het dierenrijk dat we meedragen in ons en rondom ons, is een bijdrage tot het uitroeien van racistische reacties, of toch minstens tot het herleiden ervan in een onschuldige plagerij, in een spelletje van vriendelijke schimpscheuten waarmee mensen zich vermaken wanneer ze mekaar graag zien. "Er zijn zo van die dingen waarmee niet wordt gelachen. Niet genoeg!" zei Louis Scutenaire. Hoeveel grapjes van

seksistische of xenofobe aard blijken niet meer dan onbeduidende spot waar zonder voorbehoud hartelijkheid en genegenheid thuis zijn?

17 De oorspronkelijke affectieve relatie van het kind met het dier herontdekken, beschermt tegen de agressieve fobieën die worden aangewakkerd door de Macht en haar strategie van de zondebok. Wie is nog belachelijk genoeg om de ezel met die archaïsche reputatie van onwetendheid en domheid op te zadelen sinds hij ophield kop van Jut te zijn? Nog niet zo lang geleden lachte men met gehandicapten door hun gang of gebaren na te apen.

18 De scherts zonder vijandigheid die gepaard gaat met een ongewoon gedrag, een buitensporigheid, een ongerijmdheid die de gewone gang der dingen verstoord, wordt alleen door de antifysis veranderd in woede, haat, misprijzen.

19 Om te heersen heeft elke Macht nood aan grote aantallen. Waar een horde is, een menigte, een opeenhoping, een overbevolking verheft zich het zwaard van de Orde, dorstig en klefferig van zweet en bloed.

20 Marija Gimbutas schrijft de opkomst van het patriarchaat toe aan de invloed van de koerganbeschaving, afkomstig uit de Euraziatische steppen. Die deed aan paardenfokkerij, hetgeen een autoritair gedrag vereist.

21 *De opnieuw geaarde begeerte negeert bevelen.*

22 *Limiet van burgerlijke ongehoorzaamheid.* Het heeft wat van ketterij. Door de orthodoxie te bestrijden, bevestigt ze haar functie en geeft ze die gelijk. Voor alle duidelijkheid, burgerlijke ongehoorzaamheid is de beste vorm van weerstand tegen de onderdrukking van de Staat, maar ze heeft het nadeel, net door zich ertegen te verzetten, de Macht te erkennen die slechts zal worden vernietigd door een acratistische volksregering, van het volk en door het volk, een zelfbeheerde maatschappij gebaseerd op menselijke vooruitgang.

23 De mens van de macht omringt zich door idioten die zijn waanzin waarderen. Dit is de zelfafschuw waar de behoefte om te regeren toe leidt!

24 *Bedrog van het humanisme.* Hoe kunnen de rechtschapen predikers van het antiracisme geloofwaardig overkomen wanneer ze voor bewaarengel spelen zonder zich te bekommeren om het beest dat bij iedereen voortdurend wilder wordt onder invloed van de frustraties en het geweld verspreid door de gejaagdheid van het profijt?

25 *Net zoals het geld bevuilt de Macht al wat ze aanraakt.*

26 *De basis van het mens-zijn is niet de moraal, maar het genot.*

27 *Het belang van de vluchtige, de oppervlakkige blik, is het opwekken, bij wie de verwonderde nieuwsgierigheid van de kindertijd behield, van een weerkerende drang om onder tafel te kijken, om het mysterie van de wezens en de dingen uit te diepen, het *De natura rerum* van Lucretius. Maar dan moet men wel opgehouden met de verwijten van al wie niet verder ziet dan zijn neus lang is. De goede geesten, gehaast om de beweging van de Gele hesjes een relletje zonder toekomst te noemen, hebben alle reden tot nadenken over het "oppervlakkige"!*

1 *De liefde opofferen moedigt aan tot het liefhebben van de opoffering.* Als endemische oorzaak van het onbehagen, wil het werk er ook de remedie voor zijn: zich onderdompelen in de bezetenheid van de arbeid doet de dagelijkse schipbreuk vergeten. Het werk geneest de zieke door hem murw te slaan.

2 De opoffering van de levenskracht aan de werkkraft is helemaal geen ontologische vervloeking. Het is de Mens, *l'Homme* – in de algemene en mannelijke betekenis van het woord – die het altaar van het zoenoffer opricht en het mes aanreikt.

3 *Men werkt altijd aan de eigen ondergang.* Een onderzoek in rusthuizen – vooraleer de regeringen ze veranderden in slachthuizen – wees erop dat de grootste spijt van de stervenden erin bestond te hebben gewerkt. Het Amerikaanse Bureau van de arbeidsstatistiek maakte in 2022 melding van een tendens die verontrustend werd geacht: op één maand tijd hadden meer dan vier miljoen arbeiders hun werk opgezegd, vier procent van alle arbeidskrachten van het land.

4 De antifysis is een deel van het religieuze fenomeen. Het *verbindt* [*relier* in het frans, vandaar *religie* en *relatie*] de slaaf met de meester net zoals het de aarde *ketent* aan de hemel. Dat is de gemeenschap van geest die de gemeenschappen een kunstmatige samenhang oplegt.

5 Bepaalde beroepen hadden ooit een zekere charme. Leerkrachten, treinbestuurders, postbodes, ambachtslui, artsen, bakkers, landbouwers, brouwers, wijnbouwers hadden het geluk bij te dragen tot het algemene welzijn, nuttig te zijn voor de collectiviteit. De creativiteit vond soms een toevlucht in een labeur dat er stilletjes door werd verlicht. De groeiende onderdrukking door het profijt en de wijdvertakte macht van het geld dreven de laatste beroepen van algemeen belang tot uitsterven.

6 *De tertiaire sector heeft de productiesector vervangen.* Het heeft het aantal beheerorganen en parasitaire diensten vermeerderd en de oplichters, die deze bureaus oprichtten, rijker gemaakt ten nadele van de sukkels die er geloof aan hechtten. Het parasitisme is dermate winstgevend dat de hebzucht de nuttige en aangename productie links laat liggen. De ruilwaarde haalt het op de gebruikswaarde. Van de weeromstuit worden de zelf beheerde en te verdedigen gebieden [Franse Wikipedia lemma ZAD, zones à défendre] belangrijker naarmate de verpaupering, de armoede, de economische afgang groter wordt en zich uitbreidt. *Het zijn de microsamenlevingen, bezorgd om de voorrang van de mens op de barbarij, die het algemene goed opnieuw zullen opbouwen dat werd vernietigd door de Staat en de multinationals waar hij een radertje van is.*

7 Het genot is van nature creatief. Inerte dingen ontwaken voor een menselijke betekenis. De huivering van het hout brengt de vingers van de timmerman aan het zingen.

8 Naarmate *de parasitaire arbeid het haalt op de sociaal nuttige arbeid*, onthult het bewustzijn van al wat leeft hoe absurd het is de eigen gezondheid te beschadigen voor een baas. Het bewustzijn wakkert een vindingrijkheid aan die niets anders vraagt dan in elk van ons tot uiting te komen. Het schetst nederig het tijdperk van de scheppende mens, het tijdperk van de mensheid.

9 *Een andere kindertijd herbeginnen behoedt op elke leeftijd voor seniliteit.* Daar houdt de creatieve kracht zich schuil die het schandaal van de arbeid uit ons leven zal verbannen. Naarmate het kunstwerk verandert in koopwaar, merkt men een zelfverdedigingsreactie van de creatieve gevoeligheid. Elke kunst ontstaat uit de kindertijd en gaat teloor wanneer ze ervan afziet de kindertijd van het leven te worden.

10 *De terugkeer naar de basis is een terugkeer naar de aarde en naar de belevenis.* We hebben geen behoefte aan het ballet van rondjes draaiende intellectuele bespiegelingen, hun kritische spektakel herkauwend. Al dat werk om zich op het podium van de ambitie te hijsen en zo weinig durf om het eenvoudige plezier van het leven te herontdekken en op te eisen!

11 Het project om het werk op te zeggen verleidt des te makkelijker naarmate het werk ons verlaat onder de vleugels van de beursspeculatie. Het afmaken van de ouderen in de zorginstellingen heeft de boodschap verduidelijkt van diegenen die ons aanmanen meer te werken om minder te verdienen. Opgelet "Uit jullie doodsstrijd komen onze laatste winsten. Het uitroeien van de armen, van de werklozen, van de gepensioneerden en van ander puin van de winstgevende doeltreffendheid volstaat niet meer voor onze eisen. Wat ons met de meeste hoogdringendheid interesseert, is jullie voortijdig heengaan. *Seniliteit is geen kwestie meer van ouderdom maar van rendabiliteit.*"

12 *Door de slijtage van het leven uit te buiten*, vergeten ze dat de dood nog gulziger de "levensgenieter" opvreet, die zijn bord leeg gulpt alsof het zijn laatste was.

13 *Het lichaam aan het werk verslijt en verbrokkelt. Het lichaam naar het hart veroudert niet.*

14 De wereld van de koopwaar opent slechts op zijn onveranderlijkheid. De toekomst die hij ontwerpt is een uitgedroogd heden.

15 *Het geheim van de creativiteit is de affectieve vrijgevigheid.*

16 *De doodreflex is voor het levensinstinct wat de roofzucht is voor de wederzijdse samenwerking.*

17 Hoewel het weigeren van werk in een slecht daglicht staat voor al wie een salaris nodig heeft om aan de armoede te ontsnappen, blijft het niet minder waar dat deze walging voor dwangarbeid en loondienst door iedereen wordt meegedragen in het diepst van de vitale driften en men er vroeg of laat bewust van wordt.

Overleven

1 *Overleven is levenloos leven.* De aangekondigde dood, onder voorbehoud, maakt van ons bestaan een lang zeltogen. Het dogma van de antifysis stelt dat de aarde een tranendal is, met reden toch? Hoe is het mogelijk niet te wanhopen bij al die dagen en nachten opgeofferd op het altaar van de noodzakelijke rentabiliteit? De grote universele bibliotheek getuigt al eeuwenlang van het armzalige lot van een mensheid ontdaan van zijn "guts", om wie of wat eten te geven? Het niets waaruit ze voortkwam met de belofte alles te zijn.

2 *Overleven is een vooruitgang en een achteruitgang van het menszijn.* Tijdens de oorlogen tussen de eerste steden botste de gewoonte om de overwonnenen over de kling te jagen op een handelslogica. Het werd voordeliger de mensen die zo goedkoop de kudde van slaven vergrootten de dood te besparen. Dit is de basis van de humanistische ideologie, het overleven met de beste bedoelingen omhullen en te beperken tot de verveling en de weerzin. Vrij vlug werd duidelijk dat "het overleven of de dood" een realiteit vermomt waar overleven op een lange dood lijkt.

3 *De "strijd om te overleven" stimuleert het adaptieve genie van de planten en dieren.* Indien de privé toe-eigening van de aarde deel uitmaakt van een natuurlijke lijn, dan is het wel die van de roofzuchtige agressiviteit van de roofdieren en niet die van de wederzijdse hulp en samenwerking van de zoogdieren waar de menselijke evolutie op steunt door ze te verfijnen, te overstijgen, te louteren.

4 Voor Hobbes is het rijk van de egoïstische berekening "de triomf van de Mens" die zich gedraagt als "een wolf voor de mens". Door beroep te doen op de agressiviteit van de roofdieren om de ontmenselijking goed te praten, verbergt hij het feit dat het rijk van de kracht en de list die ons onderwerpt, haar bestaan dankt aan een maatschappij van meesters en slaven.

5 De survival [Engelse Wikipedia lemma *Survivalism* en lemma *Prepper*] heeft niets te maken met de levenskunst uit de laatste paleolithische beschavingen noch met het collectivisme van de eerste beoefenaars van landbouw en veeteelt. Het maakt deel uit van het rudimentaire bestaan dat wordt opgelegd door de hiërarchische macht die de maatschappij als een jungle beschouwt. Men ontsnapt niet aan het lot van het overleven behalve door weg te lopen uit de beschaving en al haar decreten en normen af te schaffen, uit het grijpen of gegrepen worden, uit het eten of gegeten worden. Hoeveel denkers hebben deze zo beschamend opgehemelde kannibalistische beschaving afgewezen en met aandrang opgeroepen tot desertie?

6 Indien de vestingmuren van de 21ste eeuw niet instorten onder druk van een terugkeer naar het leven, dan zal de toekomst van de handelsmaatschappij de herinnering behouden van een ranzige omheining met graaizucht, kruiperigheid en zelfhaat als ware cultus.

7 De beschaving van het overleven heeft zijn ontbindingsstadium bereikt. De palliatieve zorgen die aan de lange doodsstrijd worden toegekend hebben mooi het overleven verbeteren, *ze verzachten helemaal niet de stekende pijn van het leven dat aan het leven wordt ontrukkt*. Hoe aangenaam geklimatiseerd het overleven ook is, het zal nooit een troost zijn voor de gemiste afspraak met het ware leven.

8 Alexander van Macedonië had gemerkt dat een bijzonder schichtig paard bang was van de eigen schaduw. Hij slaagde erin het te kalmeren en het te bestijgen door het naar de zon te keren. De dood is niet meer dan de schaduw van het leven. Waarom leggen we ons er niet op toe die achter ons te houden? De geschiedenis zit vol onweerlegbare bewijzen van onze handigheid in zelfvernietiging om ons ervan te overtuigen dat we, omgekeerd, in staat zijn te putten uit de onmetelijke bronnen van het leven om ons weer te herstellen.

9 Indien de opstanden die de planeet opschudden echt zouden gehoorzamen aan de voorwendsels die ze inroepen, dan zouden het niet meer dan vluchtige opstanden zijn die het hulpgeroep van het armzalige overleven niet overstijgen. De waarheid is dat ze een veel diepere wortel hebben, het leven zelf dat, ondanks de koppige mishandeling, zichzelf blijft bevestigen en hernieuwen door zijn twijgen uit te spreiden.

10 Een blinde woede leidt ons beetje bij beetje tot de gedachte dat we bedrogen zijn, beroofd van het enige goed dat ons volledig kosteloos werd aangereikt: het recht om te genieten van een bestaan waarin onze begeerten de omstandigheden proberen te scheppen van een universeel geluk.

11 Door de verwoesting van de aarde en zijn bewoners te programmeren, maakt het kapitalisme zich op het overleven, waartoe het ons bestaan heeft teruggebracht, uit te roeien. Het vooruitzicht op uitsterving verleidt diegenen die door een ondraaglijk onbehagen geneigd zijn het niets te verkiezen boven de hel op aarde. De dood heeft geen enkele moeite om fanatiekelingen te ronselen. Waar de levenswil onderdrukt wordt, grijpen de menigten het tegengestelde aan alsof het hen verschuldigd is. Want het lijkt hen de ontstentenis te verzachten van het *zijn*, dat ze zich lieten ontfutselen door het *hebben*.

12 Overal waar het leven de gelijkheid van iedereen niet zal instellen, zal de dood het wel doen.

13 De kosmische zelfmoord heeft zo zijn aanhangers. Ze worden aangeworven overal waar de wanhoop en de razende onmacht woeden. Wie heeft nog niet begrepen dat *de golf van pandemieën ook het gevolg is van een onuitgesproken aantrekkingskracht van de dood?*

14 Vermits alles ook zijn tegengestelde activeert, zal de kant van het leven blijven groeien. Die blinkt niet uit in aantallen en is trouwens helemaal niet bezorgd om al wat blinkt. De kwaliteit van zijn aanwezigheid heeft *een effect van resonantie dat met kleine vleugjes inzicht en scherpzinnigheid de oproep van het leven verspreidt en laat weergalmen* tot in de diepten van de barbarij.

15 *De afschaffing van het overleven is te vinden in het overstijgen, niet in de vernietiging ervan.*

16 Hoe goed onze kennis van de toestand van het overleven ook is, *het leven blijft voor ons een terra incognita*. Het overleven is een product afgeleid van de economische omstandigheden en van de naar de normen van de antifysis misvormde realiteit.

17 Het overleven bestendigt het rijk van de roofzucht. In de dagelijkse jungle snellen de inzichten van het verstand de predator meer te hulp dan de prooi. Waarom nog nadenken wanneer de intelligentie van de geldlade op alles een antwoord heeft?

18 *Leven is het overleven overstijgen*. De intellectueel die dit zo schitterend negeert, wordt er door zijn koliek aan herinnerd.

19 Voor de godsdienstige verslaving is ternauwernood ontsnappen aan de dood een mirakel. Hier is nochtans sprake noch van God noch van een daad van genade. Het is niet meer dan een reactie van het leven dat we toestemming geven ons te leiden.

20 Wat is belangrijker dan de kunst van het genieten om de door de schaduwen des doods verdorde gronden te bevoeien?

21 Onze neiging tot zelfvernietiging wordt gevoed door ons gebrek aan interesse voor het leven. Is *de ommekeer van perspectief* niet gewoon een herinnering om afspraken "spontaan" aan te grijpen?

22 Overleven valt onder de handelsvrijheden, niet onder die van het leven.

23 Ongelukkige aardbewoners, jullie verbijstering heeft jullie misleid. Terwijl de redding binnen bereik was, raakten jullie verward in de tentakels van een usurperende God, jullie lieten je in zijn voordeel ontdoen van je creatieve kracht.

24 De ongebreidelde begeerte om te leven maakt deel uit van de kracht van de droom die de nachtmerrie van de geschiedenis oplost.

25 *Om te overleven, de behoeften! Voor de begeerten, het leven!*

26 *Het levensinstinct is het overstijgen van de wederzijdse hulp en van de roofzucht.*

Kwantitatief en kwalitatief

1 De geometrie van de handelsmaatschappijen verschilt van *het horizontalisme van de egalitaire samenlevingen* die eraan voorafgingen. De hiërarchische structuur geeft de verticaliteit een dimensie die afwezig was in de vroegere vlakke visie waar beslissingen aan de basis werden genomen. De tastbare maat van hoog en van laag wordt geassimileerd met een berekening van gezag. *Een abstracte meting wordt vertaald in termen van meer- en minderwaardigheid.* Onder invloed van de transcendentie slaat de fysiek om in metafysiek.

2 De aardse geometrie wekt een hemelse geometrie op zodat *de afmetingen van het gezag de eenvoudige metrische berekeningen overstijgen* die nodig waren om de oppervlakte van een landbouwgrond, een kraal, een Stadstaat, een natie, een rijk te bepalen. De toe-eigening heeft grenzen nodig. De vereisten van het handelsimperialisme bevoordelen metingen uitgevoerd van de top naar de basis. De ontluikende Macht ziet deze basis als de materiële drager van een *geestelijke hoogte* waardoor die basis verachtelijk wordt.

3 Het beheer van de economie heeft een sociale organisatie geïnspireerd die werd overgenomen uit het model van een pakhuis vol handelswaar. De handelsbeschaving bracht de wetenschap van het laden en lossen en de materiaalafhandeling tot een hoogtepunt.

4 Vrucht van een fabelachtige en rampzalige ervaring, voorziet de handelswaar zowel in het onzekere levensonderhoud van een groot aantal, als in de toe-eigening, door enkelen, van een buitensporige macht en winst. De gebruikswaarde zou nog een schijn van menselijkheid bezitten, ware het niet dat ze dient om een ruilwaarde te rechtvaardigen die al wat leeft verandert in een voorwerp.

5 De afstand die de koopwaar schept met het leven is dezelfde die de Macht tot een alledaagsheid maakt in zijn verhouding tot de basis. Het menselijk wezen abstraheren van, onttrekken uit het vitale bestaan, stelt hem gelijk met de kudde fokdieren waarvan de herder uiteraard of *uit de aard der dingen*, meester wordt.

6 *Het heersen over menigten draait om een manipulatie van cijfers.*

7 De reïficatie, verdinglijking, verzakelijking van mensen – hun transformatie in handelswaar – gaat voorbij aan de kwaliteit, de hoeveelheid is de opgelegde bestaansreden.

8 Naarmate de hiërarchische piramide verbrokkelt en instort onder invloed van interne tegenstellingen, wordt een vanzelfsprekendheid duidelijk: we zullen niet langer verdragen dat decreten op wereldschaal worden genomen, in onze naam en in een volmaakt misprijzen van het leven waarnaar we smachten.

9 *De algemeenheid van behandeling van bijzondere gevallen is een nederlaag voor wat menselijk is en een overwinning voor het financiële rijk.*

10 *Problemen die worden aangepakt als grote verzamelingen offeren de totaliteit op aan het totalitaire.* Zodra de bureaucratie voorwendt een individuele of een collectieve situatie te besturen, haalt ze er het leven uit waarvan alleen wij subjectief de substantie proeven.

11 De strijd tegen de klimaatverloedering is bedrog indien ze niet lokaal wordt verankerd in een project van globale emancipatie, indien dorpen, stadswijken, regionale eenheden niet op het terrein strijd leveren tegen de vergiftiging van de aarde, het water, de lucht, indien ze geen opnieuw geaarde landbouw verspreiden, indien ze geen gratis en niet-vervuilend openbaar vervoer uitvinden, indien ze geen voedselbanken en geen non-profit coöperaties ontwikkelen, indien ze de hernieuwde ambachten niet aanmoedigen. Afgezien van een zelfbeheerde poëzie, zal de ecologische bekkentrekkerij bij het kapitalisme van monopolies en staat blijven bedelen om maatregelen tegen de algemene verontreiniging die het met een waar ongenoegen schaamteloos blijft opleggen.

12 De ommekeer van perspectief is geroepen om de wereld van vooroordelen en tradities van kop tot teen te verstoren. De terugkeer naar het leven bezit uit resonantie *een kwaliteit die in staat is de dictatuur van het getal en het rijk van de hoeveelheid af te schaffen.*

13 De aantrekkingskracht van samenwerking en wederzijdse hulp bevoordeelt een stelsel menselijke opties waarbij het geschenk op de meest natuurlijke wijze de levenskwaliteit uitdrukt.

14 Alleen kleine samenlevingen maken het mogelijk dat iedereen zichzelf en elkaar leert kennen. Het verenigen volgens affiniteiten, goestingen vergemakkelijkt de harmonisatie van begeerten.

15 De slavernij verandert slechts van vorm zolang zij die zich onderaan bevinden knielen voor beslissingen die aan de top worden genomen. *De individuele autonomie en het zelfbeheer van gefedereerde microsamenlevingen zijn de laatste toevlucht die de mensheid wordt geboden om zich op te richten en rechtop te lopen op de aarde die de hare is.*

16 Een aantal volkeren, door de onvolkomen primaten die we zijn, "primitief" genoemd, gebruiken een nummering die voldoet aan de wereld van de begeerte: 1, 2, 3, veel. Het is verleidelijk om er een heropleving van het oorspronkelijke bewustzijn in te ontwaren.

Plebs en relschoppers

1 Volksofstanden, tumult en oproer bestraffen het onrecht en de onderdrukking nog voor een klassenbewustzijn ontsprong uit het proletariaat geboren uit de industriële groei. Onder de naam van "plebs", "gepeupel" of "uitschot", nam het volk de allures aan van een *wild beest* voor wie het als beroep moest temmen. Met wat demagogische kennis wordt het gekalmeerd en in slaap gewiegd, maar opgepast voor de Macht die haar geweren en haar aandacht vermindert. Want de meest onbeduidende ergernis dompelt de onderdrukte massa's in een woede die de welgestelden terroriseert en hun grondvesten aan het wankelen brengt. Tot het uiterste gedreven door een opeenhoping van vernederingen en frustraties, laten mannen en vrouwen vrije loop aan een blinde en wraakzuchtige uitbarsting. Helaas, eens de woede gestild, zal de gejaagdheid van de also opgewekte solidariteit wegebben. Veel doeltreffender dan het repressieve artillerievuur wist de kuddegeest de herinnering uit aan de geweldige kracht die de opstand op gang bracht. De kudde herneemt de weg naar het slachthuis. In haar gekwetste geheugen blijft ze onverbiddelijk piekeren over het verslappen der nekken onder de dreiging van zwaard of pistool.

2 *Het gevoel van een onafwendbare nederlaag heeft erger gevolgen dan het meedogenloze herstel van de orde.* Enerzijds zal een frontaal conflict met de Staat ons een gemilitariseerd gedrag opleggen, hetgeen we niet willen. Anderzijds wordt het tijd om het absurde geloof te verwerpen in een kapitalistische vesting die te machtig is om door ons te worden ontmanteld. Het moet gedaan zijn met die golvende en geprefabriceerde angst die ons de realiteit verstoppt: de vestingmuren scheuren en verbrokkelen onder de stoten van een stervende economie die haar eigen agonie rentabiliseert. De hiërarchische macht is incontinent, lekt aan alle kanten. Zijn duur heeft hij te danken aan de lafhartige berusting van de burgers.

3 De angst aan de kaak stellen, van leer trekken tegen de corruptie, de schande nog schandaliger maken? Ach, het heeft geen zin! Je kan tienduizend jaar schande niet wegmoraliseren. Trouwens, het gaat niet over moed of lafheid. Het is aan de basis dat we in de valstrik zitten en we zullen er blijven zitten zolang we de ketting niet hebben doorbroken die onze passen belemmert, zolang we de troefkaart van het profijt trekken. Zolang we niet de vredige durf hebben om *ja te zeggen tegen het leven en niet tegen wat er een einde aan maakt.*

4 Hoe moet er worden gestreden tegen het kapitalisme wanneer men plooit voor de geest van competitie, van toe-eigening, van concurrentie, wanneer men de kosteloosheid ontmoedigt door het gegeven leven te negeren? Door telkens weer op te stuiteren van foute overwinningen naar echte nederlagen verdrijven we wat we meest nodig hebben: onze vitale kracht, onze mogelijkheid

om de wereld te veranderen.

5 Het leven heeft lak aan triomfen, eisen van respect, de oprichting van een cultus. Voor het leven volstaat het te zijn, en dat we er ons bewust van worden.

6 Pas met het tumult van 1789 werd het plebs bewust van zijn kracht, stopte het met onderdanig buigen en weigerde het koppig te knielen. Het *samenvallen van een historische wending en van de voortdurende impulsen van de levensvrijheden* maakte een eind aan een alomtegenwoordig landbouwimperium, het gooide een duizendjarig regime overboord dat er prat op ging eeuwig te zijn. De revolutie van het volk en door het volk is sindsdien verankerd in de opbouw van een nieuwe wereld. Dat die werd verraden en beroofd van zijn verworvenheden doet geen afbraak aan de omslag waartoe ze de evolutie van de mensheid heeft aangezet.

7 Terwijl het proletariaat ernaar smachtte zijn aliënatie ongedaan te maken door het project van de klassenloze maatschappij op te starten, greep een kaste van volksmenners de controle en het beheer van de arbeidersbeweging. Door de proleet te aanbidden, waardeerde die eigenlijk het statuut van onderdrukke, zodat die de rol en de functie van zijn heil op zich kon nemen. We weten hoe de bureaucratie, onder het mom van emancipatie, de strijdlust van de arbeiders verdoofde en het zelfbeheer van de arbeidersraden doorbrak.

8 De sociologen stellen een categorisatie op van de typologie der opstandelingen. Enerzijds beschrijven ze de slachtoffers van de onleefbare existentiële en sociale omstandigheden, tot het uiterste gedreven door de onrechtvaardigheid, de corruptie, de stomheid, de arrogantie en het geweld van de regeringen. Anderzijds houden ze rekening met geïnfilterde elementen en manipulatie door de politie. In beide gevallen onderschat en miskent de nuchterheid de poëtische kracht van de verbeelding en van het mythische schaduwleger dat door onze dromen waart. De velden van coherentie van de mechanische rationaliteit negeren bewust het ontwaken uit de dromen waaruit de enorme Fantomas opstaat, uitroeier van oligarchen en uitbuiters. Er bestaat een onweerlegbaar geweld dat echt geen behoefte heeft aan wraak omdat de vitale energie die door de hartstochtelijke aantrekkingskracht wordt geconcentreerd in staat is de meest geduchte aanval van de barbarij af te slaan.

9 In het begin van "onze" geschiedenis was het plebs een magma zonder intelligentie dat door alles werd ontraden die in zichzelf te ontdekken. Het plebs was een vormeloze grondstof, een chaos en het behoorde de dominante klasse toe er haar licht over te werpen en er haar onveranderlijk zegel van dominantie op te leggen. Alhoewel de klasse der meesters haar bestaan te danken heeft aan de slaven, liet men de gedomineerde klasse geloven dat ze uit zichzelf niets

voorstelde.

10 Het proletariaat is het plebs dat bewust wordt van de eigen realiteit als sociale klasse. Vanaf nu weet deze klasse dat ze deel uitmaakt van de transformatie van een wereld waaruit ze wordt buitengesloten maar die zonder haar niet functioneert.

11 Het plebs heeft geen benul van de klassenstrijd, maar uit de grond van haar opstanden komt een onweerstaanbare verzuchting tot menswording. Zelfs de dag na de ergste onderdrukkingen wordt het leven weer geboren uit de slagvelden en wordt het bewustzijn weer opgewekt. Het project van een maatschappij zonder meesters en zonder slaven wordt telkens herboren uit een hartslag van de geschiedenis. Ons hart weergalmt vandaag eensgezind met de opstandige drang die de universele trillingen van het leven zijn.

12 Het proletariaat, verpletterd door het bureaucratische parasitisme en door het consumentisme, herrijst vandaag in de primitieve en ondefinieerbare vorm van een levenswil die we dankzij de ontredde van het kapitalisme een vrijheid kunnen bieden die niets anders is dan de betekenis van het menszijn.

13 Geen enkele repressie van leger of politie maakt voor altijd een einde aan de vrijheid van een volk. Temeer omdat het kapitalisme door de openlijke crisis nu wordt gedwongen de beloften van "welzijn" in te trekken waarmee het tot nu toe ons bord met illusies kon spekken.

14 De politiek van de ijzige wanhoop, van de aanvaarding en van de zelfverloochening vult nu de electorale manden van het meest achterlijke conservatisme tot en met die van de meest breedspakkerige vooruitstrevendheid. Zelfs de manipulators zijn moe.

15 Er blijft geen andere keuze dan zich overgeven aan de lusteloosheid der kadavers of aan het omverwerpen van de omgekeerde wereld waar het leren leven de individuele vindingrijkheid wakker maakt die de machines en de bedrijven van het profijt zal saboteren. De intelligentie van het leven bezit middelen die de militaire botheid onmogelijk kan uitputten, noch door onderdrukking, noch door subversief activisme.

16 Noch hoop, noch wanhoop. De droom van miljoenen mensen die beetje bij beetje ontwaken voor een poëtische realiteit van het leven bereikt een dimensie die, gisteren nog ondenkbaar, vandaag de allures krijgt van een niet te onderdrukken banaliteit.

17 *De gelouterde woede scherpt zichzelf aan en dringt dieper door.* De woede is geen blinde golf

die opkomt en weer wegvalt. Ze is de stoot die wordt uitgelokt door de dijk van beperkingen waartegen de levensdrang te pletter loopt. Maar die emotionele golf die door de karakteriële structuur wordt geblokkeerd en verwilderd is slechts een element uit een dualiteit die moet worden overstegen. Noch opstandige hysterie, noch terugval in lusteloosheid.

18 *Nut en schadelijkheid van het activisme*. De verdienste ervan is dat het de vinger legt op knooppunten waar de strijd gestalte krijgt tussen de vrijheden van het authentieke leven en de vrijheden van de toe-eigening en het profijt. Tezelfdertijd echter, past die strijd tegen giftige ondernemingen in een militaire logica en geest. Dan ziet men, in het hart van de subversie, individuen ploeteren die zich, in naam van de doeltreffendheid, toeleggen op het beheren van de beweging van zelfverdediging voor de eigen macht als tribuun, leider, baas. *Nihil novus!*

Gele hesjes

1 Het verschijnen van de Gele hesjes in Frankrijk was een donderslag in de heldere hemel van middelmatigheid. Hun aanwezigheid was als een vage katalysator voor een opstandige kracht die overal ter wereld wakker werd. De ironie van de geschiedenis was dat ze hun opwachting maakten in een land waar een weerzinwekkende en dwaze Macht de Verlichting van weleer verduisterde.

2 De indommelende regering, dankzij de hersenspoeling van de menigte door handel en dienstbetoon, werd in ontzetting en stompzinnigheid gedompeld door *het paradoxale verbond tussen een vredelievende wil en een feilloze vastberadenheid*. De middelmatigheid van de Staatshoofden, de notabelen en de intellectuele elites was dermate voorbeeldig dat de strijdswagen van de Staat niets anders meer te doen stond dan, volgens de plezante uitdrukking van meneer Prudhomme, te "varen op een vulkaan". [[https://fr.wiktionary.org/wiki/le char de l'état navigue sur un volcan](https://fr.wiktionary.org/wiki/le_char_de_l'état_navigue_sur_un_volcan)]

3 Van rechts tot links werden de Gele hesjes unaniem met misprijzen ontvangen. Wie waren die indringers die plots inspiratie vonden in de Commune van Parijs, de vreugde van mei 1968, de rustige zelfverzekering van de Zapatisten, waarvan de meesten niets meer wisten dan de gemiddelde internetvaardige scholier? Aanhoren dat mensen, ontwakend voor een leven in hen en rondom hen waarvan de dagelijkse noodzakelijkheden hen op wrede wijze werden onthouden, werden uitgescholden voor sukkels door de kliek van intellectuelen en snoevers van de kritische kritiek was een mooi moment van hilariteit – waarvan er in de geschiedenis te weinig voorkomen.

4 *Ze hebben spontaan het praktische, ludieke, poëtische bewustzijn verspreid van die vitale drang.*

5 *De Gele hesjes maken geen deel uit van het plebs noch van het proletariaat.* Voor de Staat en voor de behoudsgezindheid zijn het niet meer dan oproerkraaiers om over de kling te jagen. Het naar het fascisme zwemende populisme dacht hen op te slokken. Het verslikte zich bij de eerste hap. Het gauchisme had ze maar wat graag met de oude proletarische gewaden getooid ware het niet dat het syndicale en politieke apparaat, gehaast om een voorgedij aan te bieden, vanwege de opstandelingen op een formeel "onontvankelijk" stootte.

6 *We staan op een kruising van het tijdelijke en het tijdeloze.* Door een begin te maken met een overstijgen van het plebs en het proletariaat bevinden de Gele hesjes zich op een kruispunt dat ook een breekpunt is. De geschiedenis is aan het wankelen en helt over naar een richting die radicaal verschilt van de handelsoriëntatie. Een *ogenblik* van de geschiedenis valt hier samen met

een van die *momenten* die zich, van generatie op generatie, telkens weer herstellen in een niet te onderdrukken ademhaling van het menselijke en soevereine leven.

7 Het informele zelfbestuur van de Gele hesjes berust op enkele beknopte en radicale principes: geen bazen, geen politiek-syndicaal apparaat, geen zelfverklaarde vertegenwoordigers, absolute voorrang van de mens. *Geen enkele opstandige beweging heeft ooit zo resoluut, van bij de aanvang, haar wil benadrukt op een nieuwe wereld in een absolute breuk met onze maatschappijen van roofzucht, van macht, van opoffering, van militaire geest.*

8 De aardbeving die de planetaire maatschappij ondermijnt is niet het gevolg van een rel, noch van een opstand, noch van een revolutie. Het is het leven dat door de handelsbeschaving werd verboden dat nu, plots en bij klaarlichte dag, uitdagend het keurslijf van de lusteloosheid doorbreekt. De bewustwording ontstond niet, zoals in de 18de eeuw, uit de scherpzinnigheid van briljante denkers. Het is een stamelend, anoniem woord. Het is nog diep onder de indruk het onmogelijke te hebben aangedurfd. Maar het is er wel, *en het spreekt de woorden niet uit omdat het aanvoelt dat ook de woorden nog moeten worden geboren.* Het is in alle nederigheid een test van de sociale poëzie waarvan de opstandige orgasmes uit het verleden sidderden.

9 De uitvluchten die werden aangehaald lijken op het eerste zicht onbeduidend: taks, metroticket, Staatsmisprijzen. Het zijn eisen van het overleven maar niemand twijfelt eraan. Er roert iets veel dieper dan de klaagzangen van het ongenoegen. De vreugde die de rotondes, de straten en de harten doet dansen komt wel degelijk uit een wil om vrij te leven. Geen enkele sociale eis gaf ooit blijk van zoveel doorzettingsvermogen, van zoveel rustige vastberadenheid. Alles wijst op een fenomeen dat het bereik overstijgt van de initiatiefnemers, omdat – ze zullen het vroeg of laat begrijpen – *ze dit overstijgen in zich meedragen.*

10 Men hoeft geen groot deskundige te zijn om bij de Gele hesjes een of andere racist, antisemiet, homofob, vrouwenhater, retrofascist, retrobolsjewiek of streber te ontwaren. De traditionele menigte geeft voorrang aan het individualisme ten nadele van het individu, de stompzinnigheid van de onderdrukte emoties heeft voorrang op de intelligentie van het leven. Maar wat van meet af aan de beweging van de Gele hesjes heeft ondersteund, is *de menselijke betekenis die de roofdierreflex uitsluit en de nadruk legt op samenwerking, wederzijdse hulp en individuele autonomie.* Zelfs indien ze verdwijnt, heeft ze bijgedragen overal de kiemen van een opstand van het dagelijkse leven te verspreiden die in elke seizoen de lente tot bloeien brengt. Haar meest waarschijnlijke toekomst is een fragmentatie in tegenstrijdige groeperingen. Sommige daarvan, nog verwickeld in een amalgaam van autoritaire en libertaire ouwe rommel, zullen zich rond concrete projecten keren tegen radicalen die het bewustzijn en de harmonisering van het leven

verder willen zetten. Het steekspel in de vergaderingen van zelfbestuur zal de waarborg blijven van wat de Zapatisten "de junta van goed bestuur" noemen.

11 Zou wie klaagt over de verstikkende tijdgeest bedenken er goed aan te doen zelf eerst deuren en vensters open te gooien voor de verkwikkende wind van het ruime sop? De geschiedenis van de handelsbeschaving zal de beweging van de Gele hesjes vastleggen als een nevenverschijnsel van de opstanden die de meest uiteenlopende gebieden en landen in vuur en vlam zetten. Ze is *een van de voorbodes van de ommekeer van perspectief waarbij het leven zich opmaakt zijn volheid terug te vorderen*. Haar betekenis wordt nog groter wanneer ze, uit de grond van haar slimme onwetendheid, straalt van resonanties die de Zapatisten bestempelen als "galactisch".

12 Verlost van demagogen, van ideologische manipulators, van het laatste uitschot van het intellectualisme, opent de opstand van het leven spontaan de wegen naar een authentieke vrijheid. Geen enkele maatstaf, groot of klein, geen enkele berekening bepaalt het veld van de poëtische resonanties. *De poëzie valt niet uit de lucht, ze ontspringt in de krochten van het bestaan*.

13 *Domheid is besmettelijk, intelligentie is empathisch*. In tegenstelling tot de handelslogica, haalt de kwaliteit het altijd op de kwantiteit. Een paar zaadjes van radicale vruchtbaarheid halen het op de meest steriele gronden van de grote aantallen.

14 Sinds lang geneigd om vlaggen te verachten, heb ik begrepen dat de emblemen van Frankrijk waarmee de Gele hesjes zwaaiden, niet wapperden in de stinkende wind van het nationalisme maar vrolijk flapperden in een oproep aan de voorbije Revolutie, drager van de huidige en komende. Twee eeuwen nationalisme hebben de herinnering verdrongen aan *de Marseillaise*, die ondanks haar bloederige grootspraak, het openingslied was van de opstanden die in de 19de en de 20ste eeuw de wereld aan het wankelen brachten.

15 Radicaliteit, dat is *er zijn*, aan de wortel van het leven.

16 *De angst uit voorzorg tegen het geluk, voedt een agressieve wanhoop*. Uit de diepten van de vrijwillige onderdanigheid stijgt de stem van de woestijn op. "Utopie! Hersenschim! Gelukzalige engelachtigheid!" De handelsrationaliteit draait de betekenis van woorden en begrippen om. Volgens de norm van de absurditeit verblindt het leven en verheldert de dood. De Gele hesjes losten met hilarische onschuld het waarschuwingsschot "*Werda, wie daar!*" in plaats van de doods klok te luiden met een "*Redde wie zich redden kan*". Hebben de ondergeschikte paalveniers [palotins, ondergeschikte bleekneuzen, Alfred Jarry, Ubu roi] van Staat, bureaucratie en maffia begrepen dat de populaire weigering van een wrekende agressiviteit enkele van hun corrupte

vrienden het lot van een "septembermoord" bespaarde vanwege het woedende volk, zoals enkele omgebrachte welgestelden overkwam te Parijs in die maand in 1792? [Wikipedia lemma *Septembermoorden*]

17 Zonder hier de kwestie van het communalisme of het municipalisme, [Bookchin] te willen aanvatten – hetgeen alleen op het terrein mogelijk is – is het goed in herinnering te brengen dat de subversieve poëzie die vandaag het individuele en sociale bestaan ontwricht een strijd van nabijheid is. *Het is vanuit kleine lokale groepen dat de strijd voor de levenskwaliteit en tegen de hinder haar betekenis krijgt.* Losgesneden van haar levende wortels stelt het project van menselijke emancipatie, door globaal te ontwikkelen, zich bloot aan abstractie en intellectuele ontaarding.

Individualisme

1 *De individualist is de eerste vorm van het ontaarde individu.* Bastaarderfgenaam van de roofdieren die doorheen ons verleden spoken, ziet hij in zijn gelijken slechts te grijpen prooien. De heraldiek biedt de aristocratie een groteske catalogus aan wilde dieren waarvan de emblematische voorstelling de glorie dient te verhogen van een kaste die met haar verpletterende schanddaden tot en met de benaming adeldom besmeuren.

2 Hoe kan de tiran ooit begrijpen dat de vitale energie, die hij niet kan missen, verdroogt en stilvalt door op elk ogenblik de handhaving van zijn langs alle kanten bedreigde despotisme te moeten verzekeren? Hij offert de *tijd van het leven* op aan een *tijd van het overleven* die overeenkomt met de duur van zijn Macht. Het is waar dat zijn arrogantie hem de eeuwigheid toekent. Gefrustreerd door de onsterfelijkheid die hij betracht, smeekt de despoot, net als Gilgamesj, gespaard te worden door de dood. Wablieft? Met al die kadavers die hij meezeult?

3 *Het overleven ontwikkelt eigen limieten, het leven negeert ze allemaal:* het is het grote mogelijke.

4 *De individualist verzint zich een uiterlijk, een verschijning* die een bestaan wordt. Hij heeft het nodig erin te geloven om te ontsnappen aan de vernedering slechts een pion te zijn op het schaakbord van elk voor zich. *Het individu* daarentegen *geloof in niets*. Het denken valt onder de hartstochtelijke aantrekking. Het voert de transmutatie uit van het overleven in leven dat een menselijke zin geeft aan onze bestemming.

5 De zoektocht naar de Graal is een mystieke vermomming van de menselijke bestemming waar we zonder oponthoud trachten naar op weg te zijn. Of proberen we geen paden uit te zetten waar de verwondering ons nooit verlaat?

6 Bij de minste fout weet de man van de egoïstische berekening dat hij in zijn eigen val is getrapt. De angst en de wreedheid van de kudde voeden zijn lafheid en zijn moed. Hij maakt deel uit van de menigte die lyncht en knielt, die Jeanne d'Arc op de brandstapel hijst en haar heilig verklaart. In tijden van grote afstomping worden overal altaren opgericht ter ere van de gemeenheid en het weerzinwekkende.

7 Bij het minste tumult wordt de Macht, door de verplichting om wezens en dingen te onderwerpen, ondergedompeld in terreur.

8 Het individu is enig, onvergelijkbaar. Het houdt zich afzijdig van de kudde, ver van de dwalende goede herders. *Het bevindt zich buiten de wereld van de roofzucht omdat het zich in het hart van de wereld van de wederzijdse hulp en samenwerking wil bevinden.* Het is de mateloosheid van alles, omdat het zich van elk ding het genot toe-eigent, niet de eigendom.

9 De sociale jungle waarin men zich laat meeslepen, legt de realiteit een labyrintisch parcours op waar de individualist tezelfdertijd Theseus, Ariadne en Minotaurus is. Moordenaar, hersteller van goede zeden, bevrijder en onderdrukker, het zijn rollen die het theater van de inertie niet overschrijden, tot wanneer de grote begrafenisplechtigheden van de oorlog, van de bloedbaden, van de mentale pest de onmenselijkheid het uniform aanmeten van de doodsregimenten. Indien godsdiensten en ideologieën altijd de grote leveranciers waren van massagraven, hoe moeten die dan aangepakt worden zonder eerst het individu te bevrijden uit het aliënerende individualisme?

10 Onze vastberadenheid om het zijn voorrang te geven op het hebben wordt gekenmerkt door de subjectiviteit tegenover de reïficatie te stellen.

11 Het autoritarisme, de heerszucht ontdoet de subjectiviteit van haar substantie, haar grondstof en herleidt die tot een voorwerp in een wereld waar dingen tegen elkaar botsen, manipuleren en gemanipuleerd worden.

12 De intelligentie die wordt gebruikt om de mens te besturen als een koopwaar, is niet alleen een dode intelligentie, het is een kloofhamer die ter dood brengt.

13 De strijd van het autonome individu tegen het individualisme brengt de slagkracht van de creativiteit aan het licht. Ik vermoed – al dan niet terecht – dat ze de inertie zal doorbreken die sinds millennia op ons weegt.

14 Zonder zijn karakteriële pantser is de individualist de schriekste onder de mensen. Geacht te beschermen tegen een vijandige buitenwereld, waakt het harnas bovenal over de onderdrukking van de inwendige vijand, waarbij vooral moet worden gedacht aan de oplossende kracht gevoed door het oorspronkelijke vuur van de natuurlijke vrijheden.

15 Vrijwillige dienaar bij uitstek, is de individualist het voorwerp van spot van zijn gelijken. Om vooral niet te worden gerekend tot dergelijk gebroed, streven sommigen ernaar zich op te hijsen naar een leidinggevende functie. De samenzwering van idioten [John Kennedy Toole, *A confederacy of dunces*] is een kweekvijver van bazen. De populistische golf van rechts en van links bewijst het.

16 De haat die de vrouw en de man tegenover zichzelf voeden, fascineert uit weerzin, uit kruiperige wreedheid, uit de sluwe cultus van verklikking, uit laffe kuddegeest, uit de legitimiteit van moord omhuld met deugdzaamheid. Zolang het harnas van *de wraakzuchtige middelmatigheid* niet wordt ontmanteld, zullen de misdaden tegen de mensheid hun bloeddorstige farandole blijven opvoeren. Welke La Bruyère zal zichzelf het genoeg doen hierover uit te wijden, kwestie van ons met de neus op de wortel van de wezens en de dingen te drukken?

17 In de spasmen van de doodstrijd probeert het puritanisme haar laatste verwoestingen uit. Het patriarchaat gaat kapot en spuwt het laatste venijn op de vrouw, de homoseksueel, de vrijheid van begeerte. Die woede doodt en het patriarchaat stikt erin. Het individualisme vindt er een gemakkelijke uitlaatklep voor hatelijkheden en frustraties.

18 Het rijk van de egoïstische berekening is op zijn hoogtepunt. Het toppunt van het offensief is bereikt. Hier zal het door de groeiende kloof tussen de reële economie en de fictieve economie worden vernietigd.

19 Waarom zouden *de eigen angst, het zelfmisprijzen en de zelfhaat* niet proberen te worden verzacht door het aanwakkeren van de angst, het misprijzen en de haat voor de anderen? Terwijl het individu spontaan zijn zelfverzekering haalt uit wederzijdse hulp en samenwerking, vindt de individualist, elk gevoel van solidariteit is hem vreemd, een vijandig anders-zijn uit. Zijn terugplooi in de gemeenschap, zijn vergrendeling in de kudde is bevolkt met vijanden die het mes tussen de tanden hebben, monsters op de loer in kleerkasten, kruipende gruwelen onder het bed. Het is gezegend brood voor schrijvers van horrorromans en -scenario's, maar in de nachtmerrie op pantoffels weerklinkt snel het laarzengeroffel van de razernijen uit de geschiedenis. Daden van waanzin worden de norm.

20 *De ziekelijkheid die wereldwijd tot wijze van bestuur wordt opgericht* heeft een bijzonder nefaste invloed op het individualisme. De fysieke en mentale achteruitgang van de individualiteit versterkt de waanvoorstellingen van de ziekelijke verbeelding. In tegenstelling tot het individu dat, op zoek naar autonomie, in de zelfverdediging voldoende middelen vindt om zijn vitale energie te herstellen.

21 Hoe ontsnappen uit een labyrintisch overleven bezaaid met angsten en stress zonder te breken met het veld van coherentie waarin de economie ons plooit? Door het alleen maar te overstelpen met protest, stemmen we in met een sociaal systeem waarin meesters en slaven met mekaar blijven omgaan alsof er niets aan de hand is. We zijn het beu om achter de tralies "vrijheid" te

blijven schreeuwen, erover in debat te gaan zonder ze uit te rukken. Zonder er onszelf van weg te rukken.

22 De kracht van onze begeerten heeft geen andere grens dan de grens die we ons zelf opleggen door ons te beperken tot de niches waar het profijt ons ontleedt.

23 De formule "We zijn op de wereld maar we zijn niet van deze wereld" is afkomstig uit de gnostische stroming en van filosofen zoals Simon Magus. Ontdaan van haar godsdienstige betekenis die een goede en niet te kennen God tegenover een Demiurg stelt, schepper van een slechte wereld, bevindt dit dualisme zich vandaag in een proces van loutering. Een transmutatie van het overleven in vol en heel leven voltrekt zich in onze maatschappij en in heel wat individuen die er deel van uitmaken.

24 Het zelfbeheer is het bestuur van het volk door het volk. Het houdt zich niet bezig met behoeften, het schaft die af. Het wil een veld van resonanties zijn waar onze uiteenlopende wensen uitdrukking vinden in pogingen tot harmonisatie.

25 Met miljoenen zijn we die "uit de grond van het lijf" smachten om een ruimte en een tijd te openen die bevorderlijk is voor de menswording van het leven. Om een plaats te scheppen waar het er niet op aan komt over te gaan tot "iets" anders, maar om heel precies over te gaan *van iets tot zijn*. In deze overal verspreide ziekelijkheid als methode van dominantie hebben de werkwijzen van zelfbestuur minstens het voordeel om te mikken op de oneindigheid van mogelijkheden die hier en nu de kwellingen van de angst kunnen oplossen, verzachten, afnemen.

26 *De mens is goed bij de geboorte in een wereld die volhoudt het niet te zijn.* Dit soort uitspraken wekken de spotternij van Nietzsche op. Maar richt hij zijn sarcasmen in eerste plaats niet tegen zichzelf? Wat is dat voor "übermensch" die wordt bedacht als tegenpool van de grondig vrijgevige mens dat hij zelf is? Want Nietzsche is een voorbeeld van menselijkheid dat zonder moeite de intellectualiteit herroept van een aantal formuleringen die "gewoon geen steekhouden". Het bloederige hameren op het *Wille zur Macht* en op de *Übermensch* weerstaat niet aan de uitstraling van het onafscheidelijk persoonlijke en universele leven van diegene die in Turijn een mishandeld paard om de hals valt.

27 *Het is het bewustzijn van het levende dat, bij het individu, de banden van het individualisme losknoopt.* Hoe wankelend ze ook mogen zijn, mijn gedachten ontslaan me van elk geloof.

28 *De terugkeer van de gevoelige intelligentie en het einde van het intellectuele harnas* zullen het

individualisme afschaffen wanneer het algemene zelfbestuur de Staat en de economische uitbuiting van de mens door de mens zal hebben afgeschaft.

29 Het komt altijd neer op de tegenstelling tussen de samenwerking en wederzijdse hulp en de roofzucht. Alleen een zelfgestuurde maatschappij kan die overstijgen door het geweld, eigen aan de roofzucht enerzijds te behouden en anderzijds te negeren met de uitbundigheid van de wederzijdse hulp.

30 De individualist is een pion op het schaakbord van elke Macht. Het individu bestaat uit zichzelf en heeft het niet nodig anderen uit te dagen.

31 *Ontstaan van het individu.* Ooit zal men de opvattingen over de revolutionaire romanticus herbekijken. Hoeveel levend gevilde mensen [lied van Diam's *écorchée vive*] betalen, net als Prometheus, de prijs voor hun wil tot bevrijding. De *Sturm und Drang* heeft de radicale subjectiviteit gerecupereerd van wie bezeten was door de kracht van de droom en de verbeelding. Het onderdrukte poëtische elan door wie de poëzie net wilde bevrijden van de tirannie van de Goden volstaat om bij het individu in wording een kosmische revolutie aan te wakkeren. Het individu oefent zijn existentiële onevenwicht uit tussen struikrover met een groot hart en zelfmoord door de maatschappij.

32 De parels uit de plastische kunsten, literatuur, muziek gaan op ontdekking in de geheimen van de dromen en de mysteries van de verbeelding. Ze getuigen van een gewelddadige breuk met de prozaïsche noodzakelijkheden van het overleven. Ze zijn een uitdrukking van de zoektocht, de queeste naar een absolute subjectiviteit in een wereld van dingen. De opstanden van het dagelijkse leven brengen er een spontaan eerbetoon aan zonder nood te hebben aan de eeuwigdurende debatten van intellectuelen.

33 Ik vertrouw op de individuele autonomie. *Het bewustzijn op scherp van een enkeling straalt van resonanties die door geen enkel obscurantistisch discours kunnen worden verstikt.* Alle rollen klinken hol. Niets weerstaat de authenticiteit van een genot. Het kwantitatieve vernietigt zichzelf, de kwaliteit regenereert zichzelf.

34 De "kleine man" van Reich wordt door geen enkel mysterie omgeven. Het wonderbaarlijke is hem vreemd. De egoïstische berekening die de wereld bestuurt, verleent hem de transparantie van een vuil raam. Het geweld dat hij ontketent tegen zichzelf en de anderen geeft vrije loop aan de gedragsmechaniek die hij tentoonspreidt telkens de fanatieke kudden hun virulentie verlenen aan zijn haat. De geschiedenis zit barstensvol van die grote eigenwalgingen die het leven, amper

geproefd, weer uitspuwen.

35 In de sociale jungle, waar het individualisme onderdanig gehoorzaamt aan de wetten van de roofzucht, zoekt de ontwakende subjectiviteit een uitweg voor een wereld die niets nieuw heeft behalve het teruggrijpen naar de wederzijdse hulp en samenwerking die we erfdien uit onze dierlijke afstamming.

36 De voortschrijdende vernietiging van het leven door de tornado van het waanzinnig geworden geld brengt ons de ongelukkige ervaring in herinnering van de oorsprong van onze ontaarding. De planetaire verloedering waar ze ons toe leidde laat ons geen ander alternatief dan te verdwijnen of een *ommekeer van perspectief* door te voeren die ons letterlijk weer het leven aanreikt.

37 Van het niets dat we zijn, het alles maken dat we willen zijn.

38 Indien het zoeken naar een mentaal en fysiek evenwicht slechts plezier verschaft omdat de greep van de wanhoop verzwakt, dan is dat omdat ik er het gevoel mee in verband breng uit resonantie te handelen op het evenwicht van een wereld waar de chaos op zoek is naar een acratistische orde.

39 Het frontale oog van het heden opent op de eeuwigheid van wat leeft.

1 De winstgevende instorting van de handelsbeschaving en de opstanden die er het einde van willen versnellen, herinneren aan de historische oorsprong van de individualiteit en van het individualisme. *De toe-eigening van de grond voor privégebruik heeft een einde gemaakt aan de solidariteit* die in het paleolithicum de leden van de gemeenschap verenigde in een verband van gelijkwaardigheid.

2 De Stadstaten hebben een roofdiergedrag bevoordeeld ten nadele van de wederzijdse hulp en samenwerking die de wortel, de bron is van de menswording. Het misprijzen voor wat menselijk is, was nochtans aanwezig lang voordien. Het geweld dat werd gebruikt tegen de natuur van de aarde en de mens heeft geleid naar een involutie, een omgekeerd proces, een tegenspoor van het gemeenschappelijke heil. Hier ligt de oorsprong van *de ontmenselijking* die van de Mens het meest weerzinwekkende schepsel van het universum heeft gemaakt.

3 De eerste sociale verschillen lijken zich te hebben uitgediept naarmate een systeem van *beheer van hogerhand* zich ontwikkelde in landbouw en veeteelt. De kraal wordt omgeven door wallen. Heeft de ontwikkeling van de jacht, tijdens het mesolithicum zowat 10000 jaar geleden, de technische verbeteringen van werktuigen in de hand gewerkt die wapens werden? Verbreidt een instrument ter verdediging en ter onderwerping een scheiding die de relatie tussen het zelf en de natuur beïnvloedt?

4 De natuurlijke vrijheden ondergaan een vervorming. Het dogma van de antifysis maakt van de individuele en collectieve intelligentie een misdrijf. Plots mag het bewustzijn opzettelijk worden omheind en verduisterd. Door het volk te verblinden, eigent de Macht zich het recht toe het te verhelderen.

5 Naarmate de privé toe-eigening vordert, sijpelen "de ijzige wateren van de egoïstische berekening" [Engels en Marx, communistische manifest, <https://www.alain.les-hurtig.org/pdf/marx.pdf>] overal binnen. De zeden worden gieriger, ze luiden voor eeuwen het rijk van de kruideniersmentaliteit in, van de boetiekhouder. Het is de triomf van de transcendentie. De spiritualiteit is de verpakking, de zelfverloochening en het offer worden opgehemeld. En de winstgevende ranzigheid van het werk wordt geheiligd.

6 Was het omdat het *zijn* zich niet bewust werd van zijn creatieve mogelijkheden dat het zich heeft

laten voorbijsteken door het *hebben*? "Men sterft in een moment van onoplettendheid", zei mevrouw de Coislin. Welk gebrek aan waakzaamheid veranderde een maatschappij van gelijkwaardigheid in een maatschappij die in een en hetzelfde logboek rekening houdt met mensen, dieren en hectares?

7 Een heerschappij van pennenlikkers verving de creatieve intelligentie door een intelligentie van het telraam en de geldla. De individualist is de mentale achteruitgang van het autonome individu.

8 De transformatie van mannen en vrouwen in voorwerpen is een proces dat, onder de naam "reïficatie", de ergste vernedering is die we moeten ondergaan. Men verwachtte de autonomie van de mensen, het werd de autonomie van de handelswaar. Het is veelbetekenend dat dit historische schandaal – dat dus door de geschiedenis kan worden rechtgezet – werd gesmeed op het aambeeld van de schuld en er onophoudelijk wordt op gemept. *We blijven de mythe onderhouden van een oorspronkelijke val waarvoor de slachtoffers verantwoordelijk worden gehouden.*

9 *De metamorfose van sujet in object is een van de ergste verloederings toegebracht aan de menselijke soort door de handelsbeschaving.*

10 Wie ervaart niet, zoals het kind, het verlangen zichzelf te worden in de onmetelijkheid van mogelijke levens? Telkens naargelang de schommelingen van de geschiedenis de wederzijdse hulp en samenwerking het halen van de egoïstische berekening, bevordert het opeisen van een niet te onderdrukken autonomie een ommekeer van perspectief. Men vindt gemakkelijk het zwaartepunt waarrond een doodzieke beschaving wankelt om over te slaan in een levende maatschappij. Het bevindt zich in de confrontatie tussen het *er zijn* van het leven en de verwoestende frenetiek van het te verdienen geld.

11 *De queeste naar individuele autonomie* past in de wederzijdse hulp en samenwerking en in de kosteloosheid van het leven die eruit voortvloeit. Ze brengt de middelen binnen bereik van iedereen om het rijk van de egoïstische berekening en het individualisme dat er het gevolg van is, af te schaffen.

12 Terwijl een apocalyptische encensering van panische angst rituelen van puritanisme, van haat weer doet opflakkeren, van verklikking, van zelfmisprijzen en misprijzen van de andere, worden een groeiend aantal regio's verhelderd door ongewone opstanden. Die vormen een duidelijke breuk met de door partijen of revolutionaire organisaties traditioneel gemanipuleerde revoluties. Het zijn feestelijke gelegenheden waar het sociale en het existentiële onlosmakelijk zijn vermengd. Door te verschijnen en te verdwijnen, zoals de kat van Cheshire, illustreren ze door hun

permanentie, *de onverwachte terugkeer naar de ware aard van de wezens en de dingen*.

13 In tegenstelling tot de communautaire, populistische, corporatistische en sectaire terugplooi, groepeert men zich volgens affiniteit, spreekt men af onder mensen, opent men wijd de deuren van begeerte. Het beloofde land heeft het museum van het bedrog lang geleden vervoegd. Maak plaats voor het avontuur, voor het verkennen van onze dromen, voor het ontdekken van landschappen die onze innerlijkheid uittekende en die we tot uiting zullen brengen.

14 De strategie van het profijt heeft pionnen nodig. *De usurpatie van de titel van menselijkheid* stamt uit de periode toen het individuele *sujet* een concurrentieel *object* werd. Door zich het zijn toe te eigenen, *stelt* het hebben op emblematische wijze de absolute macht *voor* van de economische roofzucht. Deze Macht vormt het totalitarisme dat, van de wereldrijken tot de democratische republieken, de handelsbeschaving *karacteriseert*.

15 *De Macht voert een lobotomie uit*. Het individu dat zich opricht tot roofzuchtige held en verdediger des volks laat zijn natuurlijke vrijheid achterwege om zich op te sluiten in de rol van baas. Hij identificeert zich met het hebben ten koste van het zijn. Zijn bewust geleefde leegte streeft ernaar zich te kronen met een hemelse grootsheid die hem dichter bij de Goden brengt. Zijn grillen zijn bevelen. Hij onderwerpt zijn gelijken aan vreugdeloze pleziertjes die aan hem knagen. De Machtswil, die *uit de aard der dingen* de levenswil heeft vervangen, veroordeelt hem om te overleven in een sociale jungle waar hij niet ontsnapt aan het gemeenschappelijke lot, eten of gegeten worden. Overall waar het egoïsme van het profijt triomfeert, verdringt de individualist het individu dat in hem leeft en ronselt het als pion op het schaakbord van een absurd bestaan.

16 *Economisch voortbestaan en menselijke heropleving van het individu*. Van de opstanden van de gemeenten tot de Renaissance, van de eeuw van de Verlichting tot het revolutionaire romantisme heeft het individu geprobeerd de sociale jungle achter zich te laten waarin het ten gevolge van het individualisme noodgedwongen dwaalt.

17 De ontwikkeling van de vrijhandel, inherent aan de handelseconomie, opent bressen in de gesloten wereld van landbouw en veeteelt. De handelsrelaties wakkeren een dynamisme aan dat niet samengaat met het immobilisme en het gewicht van het obscurantisme. Hoe sluw hij zich ook voordoet, de stichter van handelsposten is gepassioneerd door vernieuwing en nieuwsgierig naar al wat zijn individueel potentieel doet herleven.

18 De bloei van de vrijhandel bracht, onder het karakteriële pantser van de man en de vrouw, de aanwezigheid aan het licht van een gevoelig schepsel met een behoefte aan vrijheid, op zoek naar

een emancipatie waarvan de omvang hem meestal ontsnapt. De hiërarchische macht heeft ons opgesloten in een existentiële structuur die geacht wordt ons te beschermen tegen onszelf en tegen de uitwendige veroveraar. Zich bevrijden van de karakteriële onderdrukking duidt op het begin van onze emancipatie, het is de stichtingsakte van onze menswording.

19 *Door in opstand te komen tegen de tirannie herontdekt het individu de natuurlijke vrijheden* afkomstig uit zijn innerlijke diepten en uit de wereld waaruit hij werd geboren. Onze vroege voorouders, de filosofen uit de verre oudheid wisten er de herinnering aan te bewaren. In de verbazingwekkende kweekvijver van denkers uit het presocratische Griekenland en het archaïsche China, lijken een aantal ideeën afkomstig uit een bewustzijn dat teruggaat tot het paleolithicum, overblijfsels die de landbouwbeschaving niet volledig uitwiste. Van waar komen de spottereien van Xenophanes van Colophon over de uitvinding van de Goden? Van waar komt de notie van een oneindige natuur die volgens Anaximander steeds nieuwe wezens opwekt? En van het individu als ondeelbare eenheid, als een "atoom"? En de ongewone kennis van de Tao?

20 De ontwikkeling van de vrijhandel is in Europa het begin van de strijd van het kapitalisme tegen het immobilisme van de landbouw, achter slot en grendel gezet door de aristocratie. Wanneer het kapitalisme de stedelijke burgerij aanzet tot opstand tegen de adellijke heren, wordt haar dubbelzinnigheid snel duidelijk. Terwijl het volk zich verzet tegen de feodale troepen, heeft Chrétien de Troyes het in zijn *Complainte des tisserandes*, de Klaagzang van de weefsters, over de uitbuiting waaronder de arbeidsters en arbeiders in de eerste werkplaatsen te leiden hebben. Omdat ze de stedelijke opstanden aanwakkerde, blijft het nochtans niet minder waar dat de slogan "de stadslucht bevrijdt" lang als springplank kon dienen voor de liberale ideologie van het geluk op aarde, bevrijd van de voogdij der Goden.

21 De eis voor individuele autonomie toont zich in de meest uiteenlopende domeinen. Ze komt spontaan tevoorschijn in de poëzie. De muzikale taal liep altijd voor op de gedachte. In de tijd van Monteverdi wakkerde het groeiende belang, toegekend aan de emotionele impulsen, nieuwe toondichters aan tot de ontwikkeling van het madrigaal als tegenstelling van de polyfone traditie. In deze nieuwe zang, solitair en vol intieme indrukken, krijgt de gevoeligheid vrij spel zonder zich te moeten schikken naar de regels van andere stemmen.

22 In het vilbeluik, waartoe de financiële graaizucht ons veroordeelt, ontwaakt het menselijke bewustzijn en het roept om hulp. Waar moet die vandaan komen? Minder uit de oprispingen van een lijdzame maatschappij strijdend tegen de versmaching, dan uit de verkwikkende zucht die opstijgt uit de aarde en uit het steeds herboren leven. Lijkt het er niet op dat *steeds hoorbaarder kloppingen het tijdeloze hart onthullen van een wereld in wording?*

23 *Het is aan ons om weer aan te knopen met de menswording die een eind zal maken aan het verbijsterde bewustzijn. In dit geval kunnen we de facto rekenen op bijstand: de aftakeling van de dictatuur van het profijt en de mentale instorting van haar laatste bestuurders.*

24 Het project van algemeen zelfbestuur vindt haar belang, niet zozeer in het streven om de Staat te vervangen, maar in de wil *om het sociale weefsel te baseren op samenwerking en autonomie*. De radicaliteit ervan zit minder in de rationele relevantie van het discours maar wel in de uitstraling van het poëtische overstijgen. De begeerten harmoniseren is een praktijk, een doen, geen abstracte formule. Haar betekenis haalt ze uit de problemen die oprijzen uit de sociale en psychologische weg naar een nieuw evenwicht van de individuen.

25 *Samenwerking is een neiging die onvoorwaardelijk wordt aangehangen door elk lid van de gemeenschap* in relatie met gelijken en met de natuurlijke omgeving. De handelsontaarding probeert die vruchteloos te herleiden tot een filantropische riedel, tot een caritatief altruïsme, tot een markthumanisme!

26 Tijdens de bewustwording van zijn levenswil komt het individu tot het besef van wat hij de eigen macht verschuldigd is in een wereld die wordt geregeerd door de kindsheid van de elites. Geen enkele kennis is noodzakelijker dan het leren ontwarren van de verstrengeling tussen tegenvallers en meevallers, dan het plezier van het hart te behoeden door het juk te verbrijzelen waardoor het wordt gedwarsboomd.

27 Mijn wil tot autonomie zet zich in alle nederigheid in om zo niet de macrokosmos waar ik een miniem deeltje van ben, weer op zijn plek te krijgen, dan wel de microkosmos die me vormgeeft en waar ik alleen ben met mijn geneugten en mijn zorgen. Ik bevind me op het kruispunt waar mijn persoonlijke aanspraken in aanraking komen met mijn vastberadenheid de wereld menselijk te maken. Er is veel bescheidenheid vereist om zich op dit terrein te wagen.

28 Het individu is een te ontdekken universum, een kosmische droom, een vitale ervaring die zich maakt en weer breekt, steeds op de loer naar het insijpelen van niet te onderdrukken kloppingen van een universeel begeren. We zijn het leven alles verschuldigd en we moeten het verfijnen, louteren in menselijke zin. Het gaat niet om een uitwisseling, het gaat om een scheppende, informele, verwarde macht die ons in de schoot wordt geworpen. Die ons alleen laat tegenover de vanzelfsprekendheid ze te bevruchten of ze te laten stilvallen en aborteren. Ofwel verbeteren we op natuurlijke wijze wat de natuur ons aanbiedt, ofwel gaan we ten onder, en grote wouden zullen onze begraafplaatsen bedekken.

29 Als autonome individuen en fier op onze anonimiteit, zijn we de uiting van de ommekeer van perspectief dat met zijn resonanties het universum zal doorspekken. We maken een einde aan de egoïstische berekening, aan het individualistische gebroed en zijn kuddes die al veel te lang de aarde doorploegen en het tranendal van de vrijwillige slavernij uitgraven. De absolute vrijheid van het mens wordende individu maakt hem de meester van een sterrenstelsel zonder slaven.

30 Chrétien de Troyes, *Complainte des tisserandes*, *Klaagzang van de weefsters*:

"We weven elke dag de zijde
en nooit gaan we beter gekleed,
voor eeuwig arm en naakt
hebben we altijd honger en dorst."

31 De triomf van de romantische ideologie haalde de revolutionaire substantie uit het herstel van de individuele gevoeligheid. Nerval, Fourier, Blake, Marx, Hölderlin, Kleist getuigen van een radicaliteit waarvan de onderstroom de opstandige poëzie aanwakkerde, meer dan we denken.

32 De conflicten van voorrang tussen theologie en filosofie zijn de vertaling van de botsingen tussen de geestelijke Macht en de tijdelijke Macht, tussen de tegenstrijdige belangen van de prins en de priester.

33 De leugen die het *zijn* gelijkstelt aan het *hebben* blijft tot op heden bestaan, nu het hebben afkalft en samen met ons dreigt te verdwijnen.

34 De menswording houdt een verbond in tussen de collectieve samenwerking en de individuele autonomie. Is er een betere omgeving dat de genegenheid om met de eigen bestemming aan de slag te gaan? De geboorte en de eerste stappen van het kind belichten het genetische proces van het menselijke bewustzijn. Het is gedaan met de lobotomie van de mens en met hem te leren dat het gewone, het vertrouwde niet te kennen is zonder de pedagogische machine.

35 Het grootste geluk is het uitbreiden naar anderen van het geluk dat men voor zichzelf opbouwde.

36 De komende renaissance is de lente van het leven. Aan de toekomstige rijmpjes voeg ik toe:
"De lenteschoonmaak is van alle seizoenen."

1 "Omdat ze niet van de vrijheid hielden, hielden ze van hun slavernij." Uit het verre verleden waarnaar de handelsbeschaving zal worden verwezen, zal dit het doodsbericht zijn dat naar haar graf verwijst.

2 Welke afwijking van een pre-agrarische beschaving, die in enkele honderdduizenden jaren tijd een hoog niveau van verfijning bereikte, heeft geleid tot de valstrik van een sociaal en economisch systeem ontworpen om ze te vernietigen? Men vergeet dat dit soort ervaring werd herhaald in andere tijden, uit onwetendheid en onder de hoede van het gemystificeerde bewustzijn. Waarom niet verwijzen naar Marie Curie, die de deuren van het atomisme opent en eraan sterft, in alle onschuld de wereld overlatend aan een toekomst van schadelijke stralingen?

3 "De mens wordt vrij geboren en ligt overal geketend." De formule dateert uit de 18de eeuw. De wil tot bevrijding die erin besloten ligt, komt vandaag tot uiting in de lichamelijke realiteit door de abstractie achterwege te laten en haar volledige poëtische betekenis aan te nemen. In Rousseau herleeft de mens die de filosoof overstijgt.

4 Men kan moeiteloos stellen dat een maatschappij die moordt uit naam van het profijt, onleefbaar is. Men ziet het en men gaat er nu mee akkoord. Om erover te klagen terwijl men het graf delft.

5 *Opoffering, zelfverloochening, puritanisme.* De voorrang van werk, producent van profijt, heeft altijd het puritanisme opgehemeld, zoniet wordt de doeltreffendheid van arbeid verspild in plezier. Gedurende eeuwen leed het geluk onder het diskrediet en het misprijzen omdat de *onschuldige wellust de rentabiliteit schaadt*. Het puritanisme duldt het genot slechts als afwijking, als neergang, als aftakeling, als zonde, als schuld, als heimelijke en schandalige uitlaatklep. Geluk dat wordt betaald is dood geluk.

6 Op gelijke voet behandeld als de goederen die ze moesten maken, bleven mannen en vrouwen nochtans toegankelijk voor een opborrelende brutale subjectiviteit. De luciditeit verhelderde met horten en stoten het bewustzijn en de sidderingen van de vrijheid. De opkomst van het consumentisme betekende een revolutie voor de kapitalistische wereld van de 20ste eeuw. De aansporing om eender wat te kopen, op voorwaarde dat het wordt betaald, herstelt de winstmarge van plezier en leidt tot het stigmatiseren van een puritanisme dat het winstbejag schade berokkent door te "zondigen" wegens te onaantrekkelijk. Die aanmoediging is bevrijdend en slaagt er tezelfdertijd in – zoals geen enkele tirannie er ooit in slaagde – de mens en het object gelijkwaardig

te maken. De consument belichaamt de triomf van het hebben over het zijn.

7 *Het geluk, dat een nieuw idee was, wordt overal een lege doos.* De gelukzaligheid in aanbieding verheugt zich op haar kettingen. Ze trappelt ter plaatse in producten met een verlopen bestaan, opgesomd in termen van voorraad, door statistieken herleid tot een getal, gedigitaliseerd zoals dat heet in zakenjargon.

8 Men heeft het deel consumenteninprenting onderschat in de publicitaire promotie van terreur. Men zal binnenkort begrijpen dat het leven over de poëtische kracht beschikt om te verwoesten wie er bang van is.

9 Het consumentisme wankelt onder de mokerslagen van de verpaupering. Haar fanfares lopen verloren in de kakofonieën van de recessie. Welke erfenis laat ze ons? Dienstbetoon dat de politiek belachelijk maakt door zijn inwisselbaarheid van behoudsgezindheid en vooruitstrevendheid. Een heropleving van het puritanisme dat op de meest ernstige manier ter wereld aanmoedigt *minder te leven om beter te sterven*. Verveling die geweld opkropt, uitvergroot en het dreigt los te laten in golven van agressie.

10 Het rampzaligste gevolg van deze universele supermarkt waar *de handel in plezier plaats maakt voor de handel in remedies* is de omkoperij van de publieke opinie, goedgekeurd door de ziekelijke politiek, optredend als wijze van besturen.

11 *Het bestuur wordt niet meer verzekerd door zieken, het wordt beheerd door de ziekte.* De Staat en de internationale monopolies worden ontlast van elke verantwoordelijkheid. Er zijn geen schuldigen meer om te berechten, er blijft slechts een gedeelde verantwoordelijkheid. Families van vermoorde oudjes, kankerpatiënten die men "aan de covid hangt", slachtoffers van experimentele vaccins, wat hadden jullie verwacht van een ziekenhuisopname nadat het ziekenhuis was afgebrand?

12 Wanneer zullen we beseffen dat we in staat zijn de homeostase, het interne evenwicht van het leven aan te vatten met de middelen van de menselijke vrijgevigheid? Het ligt in onze macht – en het is onze kosmische bestemming – de creatieve wildgroei van het leven, gedoemd tot zelfvernietiging, te veranderen in een leeftocht gewijd aan het geluk van de soorten. Het komt ons inderdaad toe, in naam van de samenwerking en van de roofzucht die wordt verbannen zoals het hoort, het overschot dat door het leven zou worden vernietigd om het evenwicht te herstellen, om te vormen in geschenk, in kosteloosheid, in tegenstelling tot de commerciële uitbuiting waarvan het systeem voor onze ogen desintegreert. De grote omslag van *de ommekeer van perspectief* ligt

hier. Het wordt tijd de lokale voedselbanken uit te breiden en de traditionele en wereldbanken waar het geld wordt opgevreten maar niet voedt, af te schaffen.

13 De consumentenkolonisatie heeft de ongewilde verdienste gehad onomwonden aan te geven wat voor haar "geluk" was en wat zeker niet. De situationisten waren de eersten die aan de alarmbel trokken. De veroordeling van de *welfare state*, de welvaartsstaat, bevestigde – samen met de Beweging van de Bezettingen van Mei 68 – dat de persoonlijke weigering door een grote groep de algemene weigering vertolkte van het voorgestelde sociale en economische model. Hoewel de mechanismen in gang gestoken door het consumentisme hun greep gedurende een halve eeuw hebben uitgeoefend, heeft het bewustzijn van het leven dat smacht naar emancipatie van de dictatuur van het profijt, zich blijven aanscherpen terwijl de kaken van de verpaupering toehappen aan de ingang van de supermarkten.

14 De nederlaag in 1968 van het project van zelfbestuur tegenover de agressiviteit van de communistische partij – de laatste overwinning voor haar ondergang – zorgde voor een terugval van het bewustzijn en van de verhoopte verwachtingen. Het is vandaag de terugval van het commerciële systeem die flarden schaarse flitsen opwerpt van de gedachte en het project van zelfbeheer van al wat leeft.

15 *Gevolgen van die Mooie Mei*. De tegengewerkte vrijheden vierten hun slavernij. Het was een periode van algemene regressie en verval die vandaag wordt bekroond met een recessie waarop de hongersnood is uitgenodigd.

16 Het consumentisme wist de hemelse overvloed op te roepen die met haar mythe door de hel van de uitbuiting spookt. Hoe grof ook het bedrog van het geluk in aanbieding, het lokaas oefende over de hele wereld zijn verwoestingen uit.

17 Het in evenwicht brengen van de hartstochtelijke onstuimigheid verhindert haar zelfvernietigende woekering. Het effect van resonantie van een zucht van welbehagen volstaat soms voor de transmutatie van hebben in zijn. Dit grapje is heel ernstig te nemen.

18 Het overleven weet niets van de levensvreugde, behalve bij plotse opklaringen en bij stormweer.

19 Er is in de bliksemschicht die de geliefden attent maakt op de liefde, meer energie te vinden dan in alle elektriciteit op aarde. Een dergelijke kracht heeft het voordeel onverenigbaar te zijn met de economie van de roofzucht.

20 De gelukzaligheid is de verveling van het gelukkig zijn. De overvloed keert zich om. De gekunsteldheid doet het wonderlijke de das om. Het geluk dat wordt vergeten op het aambeeld koelt af. Een kleine hersteltik volstaat om het evenwicht terug te vinden. Maar we zijn zo weinig gewend ons plezier te verfijnen, te louteren, of het in goede verstandhouding te bevoelen, dat we ons genot op een dag helemaal verdroogd en gemummificeerd van spijt terugvinden.

21 *De dodendans is een levensdans die fout liep.*

Zelfvernietiging

1 Zoveel tijd en ruimte om het over onze tegenslagen te hebben, en zo weinig om bovenal te genieten van het leven! Terwijl een wals van tegengestelden in gelijke mate het ritme houdt van vreugde en melancholie, geluk en tegenslag, opwinding en neerslachtigheid, hechten we meer belang aan dodendansen dan aan farandoles, rei- of slingerdansen van genot. Er bestaat geen kunst, geen literatuur, geen metafysica, geen cultuur of een koor van klaagvrouwen begeleidt ze met hun lamentaties.

2 *De zelfvernietiging van het leven dat wordt overgelaten aan zijn wilde woekering is een uitdaging om er iets aan te doen voor de menselijke zingeving die we erfd.* We weten dat het leven beroep doet op de dood om de toevloed aan overvloedige wezens te regelen. Het leven brengt zich weer in evenwicht door de overvloedigheid die haar dreigt te verstikken, te elimineren. Het teveel aan kinderen wordt verwijderd, oudjes, zwakken, bevolkingen in exponentiële groei. Het bestraft demografische uitbarstingen, het stopt de schandalige opbouw van het hebben, het sabelt de plantaardige en dierlijke ophoping neer.

3 *Het leven is niet wreedaardig noch onverschillig.* Het heeft volstrekt geen betekenis. Het zijn wij die onverschillig en wreedaardig zijn wanneer we onze mogelijkheden niet gebruiken om de slachtpartijen van de homeostase te voorkomen. Want onze vindingrijkheid is in staat de buitensporige vruchtbaarheid van al wat leeft te corrigeren op dezelfde manier als een goed ontworpen bevoeiingssysteem verwoestende hoogwaterstanden en overstromingen reguleert.

4 Een levensstijl die de ouderlijke keuze aanmoedigt om alleen gewenste en gekoesterde kinderen te verwelkomen zal de rampzalige overspoeling van de ongebreidelde nataliteit voorkomen, zonder beroep te doen op de tirannie van de Staat of van Malthus. De regulering van wouden, van dierlijke overbevolking, van ecologische dreigingen, van migratie, van natuurlijke landschappen valt onder hetzelfde principe.

5 De chaos van de experimentele vitaliteit verspreidt de gedachte aan een onafwendbare dood. Maar onafwendbaar is die slechts ten gevolge van onze weigering om die dood menselijk te maken. *Door ons te leren uit het leven slechts de lessen van de dood te trekken, heeft men ons afgeleerd het geschenk en de kosteloosheid, die ons zonder tegenprestatie in erfenis werden nagelaten, te vergaren en door te geven.*

6 De technologische ontwikkeling van therapieën gaat er prat op de levensduur te verlengen. Deze

verbetering heeft, helaas, betrekking op het overleven ten koste van een vol en heel leven. "Geen leven zonder overleven", zal men zeggen. Zeker, maar wat is overleven zonder leven? Is de afwezigheid van een echt leven niet de oorzaak van het endemische onbehagen dat zo vaak smeekt om de verlossing van de genadeslag? De vorderingen van de geneeskunde hebben vooral te maken met palliatieve zorgen.

7 Ofwel geven het sociale en het individuele lijf toe aan de angst, de verveling, de paniek en verkankeren ze door hun metastases uit te zaaien. Ofwel blaast de menselijke zingeving de pulserende energie nieuw leven in, herstelt het organische evenwicht zich, leeft de solidariteit weer op, wordt de roofzucht en de antinatuur uitgeroeid.

8 Alleen Fourier is zich bewust geweest van de monsterlijke afwijking die de handelsuitbarsting heeft opgedrongen aan de natuurlijke evolutie. Nu onze groeiende kennis van het paleolithicum het aan het licht brengt, hebben geschiedkundigen, archeologen, deskundigen het moeilijk om toe te geven dat, van onze oorsprong tot de permanente vestigingen die gepaard gingen met de landbouw in het eerste steentijdperk, *de evolutie van de menselijke soort een intelligentie van het leven ten toon spreidt waartegenover de intelligentie der dingen, de technologische en intellectuele intelligentie slechts een mager figuur slaan.*

9 *Angst is de laatste troefkaart van het wankelende gezag.*

10 Gefascineerd door het despotisme knielden gisteren onderdanige bevolkingen. Het democratische totalitarisme heeft dezelfde verering geërfd. De kiezers keren naar het eigen braaksel terug met een gevoel van vrijheid die verbijstering opwekt.

11 *Het kwantitatieve criterium herleidt elke vrouw en elke man tot een cijfer.* De administratie haalt er een manipuleerbaar voorwerp uit, een handelsgoed waarvan de ruilwaarde het recht op overleven bepaalt. Hebben beslissingen van Staat en bureaucratie, genomen tegen ons en in onze naam, in het verleden ooit de menigten op een dermate schandalige manier geleid? Kijk naar de onderdanigheid waarmee de arme zich troost door nog armer onder het mes van de etnische en ethische zuivering te houden. Begeleid door het sarcasme van de wapenhandelaren, ronselt de strategie van de zondebok zij die mekaar gaan vermoorden zodat de beheerders van onze existentiële armoede kunnen ontsnappen aan de weerbots van onze woede.

12 Geen enkele gemeenschap ontsnapt aan het proces van zelfvernietiging zodra het de vrijgevigheid van wederzijdse hulp en samenwerking achter zich laat.

13 Een mentaliteit, een gedrag beteugelen door bakens in te stellen, een omheining, een vestiging, een grens, zorgt ervoor dat de gedachte zich intrekt en verschrompelt. Van nature gewend om zich in alle richtingen te ontplooien, ondergaat het denken dat aan limieten wordt onderworpen, een vervorming als was het onder belegering. De angst voor een interne vijand, in geheime betrekkingen met de vijand buiten, is een van de meest onbetwistbare oorzaken van het proces van zelfvernietiging dat overal van toepassing is in het kader van de concurrentiële strijd voor het overleven.

14 Het verschijnsel van de revolutie die haar eigen kinderen verslindt – opgemerkt door Vergniaud – verdient verder te worden geanalyseerd. De opwinding van de bevrijding van het leven verwarren met de wrekende oprispingen van het radeloze overleven, verstart de dialectiek van de begeerten en veroordeelt ze tot wegwijnen in een vijandige en steriele ergernis. Noch het noodzakelijke overleven, noch het hartstochtelijke leven kunnen zich bevrijden, emanciperen zonder zich allebei *te ontkennen en te behouden* door zich te overstijgen.

15 "Wie halve revoluties verwezenlijkt, doet niets anders dan een graf graven", zei Saint-Just. Het progressieve militantisme werd de speerpunt van deze halve maatregelen. De kritiek van de kassei verbetert soms de omstandigheden van het overleven. Maar verder gaat het niet. De beloften van een vrij leven lopen vast in abstract enthousiasme. Bij ontstentenis van een praktische poëzie lopen opstanden op een sisser uit en vallen stil, niet zozeer gebroken door repressie maar uit ongenoegen.

16 Ontevredenheid inwisselen voor onverzadigbaarheid, is roofzucht vervangen door onderlinge hulp en samenwerking, hebben door zijn, de verlatenheid van het "niets werkt meer" door de levensvreugde van het "alle trossen los". *Verspreid kosteloosheid en het geschenk zal het profijt afschaffen.*

17 *Zelfvernietiging en puritanisme.* Voor zover ik weet is het de eerste keer dat wordt aangeraden om *minder te leven om de dood te vermijden*. Er zijn erg zieke hersenen nodig om met dergelijk voorstel naar voren te komen. En het is vooral een beschaving die van hoog naar laag verdorven is om miljoenen toegewijde aanhangers zover te krijgen dat ze aanvaarden dat alle contact en alle ontmoetingen verboden worden, omdat genegenheid gevaarlijk wordt geacht.

18 De ziekelijke reactie die individuen en samenlevingen treft heeft geen andere oorzaken dan het opgeven, afstand doen van het leven. De misdaad van de Macht is het strippen van het bestaan tot op het been, dat de laatste maaltijd wordt van de oligarchie van de begraafplaatsen.

19 De echte levensvreugde verhoogt het geluk van de anderen. Toch zal de radicaliteit en de kosteloosheid die voor iedereen binnen handbereik liggen, er niet komen ten gevolge van morele vermaningen, vrijwillige ethiek, bazig humanisme. Ze ontstaan uit de belichaming – progressief en plotseling – van de begeerten die ons aan het hart liggen. Op een bepaald moment zijn we bezeten door hun verwezenlijking. Dit is het gevolg van het overstijgen wanneer de tegenstelling oplost tussen het bewustzijn van het genot en de beheksing van het zijn door het hebben.

20 Zorg ervoor dat je begeerte zich opent in resonantie met het leven.

21 Kunstmatige intelligentie is een geprogrammeerde stompzinnigheid.

22 De geperfectioneerde lobotomie geeft nieuwe hoop aan de oude traditie van de eugenetica. Een mooi voorbeeld van ontaarding, de eliminatie van haar overschotten aan de natuur overlaten!

1 Verergerd door paniek, had het overheidsbeheer van een aandoening tot gevolg dat de gevoelige intelligentie die in het lichaam ontstaat, wakker werd gemaakt, als bij een terugslag. Velen beginnen te begrijpen dat gezondheid een uiting is van de kunst van het genot, opgebouwd uit luistervaardigheid, verfijning, loutering, evenwicht. Waar de medische auscultatie en zijn technologie ophoudt, neemt de immune zelfverdediging over.

2 Wij zijn dragers van een levenspotentieel, men leert ons die mogelijkheid te vrezen en haar afwijzing te ontwikkelen.

3 Wat maakt het zo moeilijk voor ons om de angst uit te roeien? Ongetwijfeld haar oorsprong die zowel natuurlijk als tegennatuurlijk is. Het stadium van menswording van de pre-agrarische beschavingen wijst op een duidelijke voorrang van de wederzijdse hulp en samenwerking op de roofzucht. De landbouw- en handelssamenlevingen daarentegen, vertonen een regressie veroorzaakt door de praktijk van toe-eigening die een spiritueel aura verleent aan de wreedheid van de uitbuiting. Achterwaarts voortschrijden heeft van het beschaven van moord en onderdrukking een succes gemaakt.

4 Bij dieren en planten beschermt wederzijdse hulp en samenwerking dikwijls tegen de dreiging van een predator. In dat geval is angst een alarmsignaal dat waarschuwt voor het gevaar dat, veraf of dichtbij, vorm krijgt. We worden ons bewust van dit gevaar zonder ooit te hebben geleerd het te beteugelen, zodat we overgeleverd zijn aan een dolende en verwoestende paniek. Angst in dienst van Macht zwengelt een doodreflex aan.

5 Angst die een instrument van dominantie wordt, ondergaat een ontaarding. Dit wordt op karikaturale wijze aangetoond door het beeld van de leeuw die als embleem terechtkomt op de vaandels van prinses, koningen, bisschoppen en andere voddensrapers die hun gekibbel uitwerken op de massagraven van de onschuld.

6 De geschiedenis zit vol periodes waarin de levenskracht zich omkeert in doodskracht. De mythe van de Maenaden of Bacchanten is een treffend voorbeeld. De vrouw, incarnatie van het leven bij uitstek, wordt verondersteld te bezwijken onder een krampachtige hysterische toeval waarbij ze haar overschot aan vitaliteit uitleeft door al wat ze tegenkomt uit te roeien. Grenzeloze vrijgevigheid tentoonspreiden maakt plots plaats voor een verwoestende ontketening. Afgewezen en verdrongen als Alles-Wezen, verandert Pan in een God en braakt zijn niet-zijn uit, zoals het

leven dat werd gevild en ontdaan van het menselijke bewustzijn.

7 De maatschappelijke orde die mensen als dingen behandelt, zou instorten indien ze om te regeren niet kon gebruik maken van de angst voor het leven, de angst voor de natuur, de angst voor de vrouw.

8 Is voorkeur geven aan het leven niet van aard het gif van de roofzucht te ontrukken aan het sociale en het individuele lichaam?

9 Voor een boek met kinderrijmpjes:

Er is geen allerhoogste verlosser.

Mentale sclerose verbreidt zich via massacommunicatie.

*Gevoelige intelligentie wordt gedragen door een effect van resonantie,
kwaliteit haalt het op kwantiteit,
radicaliteit kent geen getallen.*

Autonomie vloeit onuitputtelijk voort uit wederzijdse hulp en samenwerking.

10 Nu grote woestijnen zich ontfouwen onder onze stappen, wil de uitdaging van de tegengestelden dat de kaart wordt getekend van gebieden die de fuserende solidariteit zullen bevruchten. Onderschat de poëtische kracht van de verbeelding niet daar waar de afbeelding niets anders meer is dan de weerspiegeling van een wereld van dingen!

11 Het diskrediet van een geneeskunde zoals die van Diafoirus [Molière, De ingebeeelde zieke] wijst op een fenomeen dat de geboden, van lucratievere aard dan farmaceutische, verplicht negeren: *de psychosomatische factor*. Er ontsnapt nochtans niemand aan. Het gaat om een bepalend element in de evolutie van een ziekte. Hij verergert of geneest ze, meestal tot groot ongenoegen van de medische diagnose. Het is aangewezen op dit gebied de angst te behandelen.

12 In het besef dat het hippocratische principe *medicus curat, natura sanat* tussen de patiënt en zijn huisarts een relatie van vertrouwen en wederzijdse kennis inhoudt, was het opleggen van universele gezondheidsmaatregelen een dwaling. Door de gezondheidsdiensten af te bouwen, heeft de Macht van de eed van Hippocrates een eed van hypocrieten gemaakt, zoals de spontane humor opmerkte. De traditionele geneeskunde zal zich niet herstellen van deze schande. Tenzij ze muteert en haar radicale mensheid herontdekt.

13 Er bestaat een verschrikking die tezelfdertijd voor gevaar waarschuwt en de moed aanreikt om die aan te pakken. De vrees van de kleine pre-agrarische gemeenschappen tegenover wilde roofdieren of milieurampen is niet van dezelfde aard als de angst die wordt verspreid door een maatschappij van meesters en slaven waar ze een wapen is.

14 Angst die in staat is te waarschuwen voor gevaar is evengoed in staat dit gevaar te vergroten, vooral onder een klimaat van paniek.

15 We hebben de verwaandheid niet de dood af te schaffen. We zijn gewoon vastbesloten een einde te maken aan het perspectief dat ze aan het leven oplegt. *De spelletjes van de dood vervelen ons.* We staan op de drempel van een leven dat een begin maakt met het ware avontuur van de menselijke soort. Indien het bewustzijn van dit fenomeen ons dermate bekoort dat het zich in ons belichaamt, dan zal het ons een gepast antwoord bieden op het schaakbord waar alle zetten op voorhand vastliggen.

16 *Een antwoord aan de dood: negeren uit onoplettendheid.*

17 De paniek heeft haar uitwerking door in te werken op het netwerk van door de tovenarij fijnmazig geweven bezweringsen. Uitgevers, propagandisten, technocraten van de "hersenspoeling" lenen hun vakmanschap aan de rituelen van afschuw, vertrouwde vervloekingen, magische vertroebeling die de emotionele blokkeringen in het geheim voeden, meer dan men doorgaans toegeeft.

18 We hebben in de smidse van de hebzucht een realiteit gesmeed die, ondanks ontelbare veranderingen en omwentelingen, onveranderlijk blijft. De angst heeft nooit opgehouden de blaasbalg van onze slavernij aan te drijven.

19 Het is niet moeilijk terreur op te wekken bij grote bevolkingsgroepen. Het nazisme en het stalinisme hebben het onder concurrerende vlaggen aangetoond. Maar het meest schrikbarende ligt elders. In het feit dat regeringen van een opmerkelijke middelmatigheid, zonder goelag noch uitroeiingskampen noch massale slachtpartijen erin zijn geslaagd alle inwoners van de planeet naar hun hok te sturen. Niemand was geschokt toen, ondanks een incoherente aanpak van een virus, miljoenen zich vrijwillig opsloten.

20 De enige weerstand kwam er van autonome individuen die niet waren aangetast door de kuddegeest van de egoïstische berekening noch door het fascistoïde populisme. Het is op hen dat ik inzet tegen de gelatenheid van de meerderheid.

21 Het kwantitatieve criterium is de weegschaal van hoop en wanhoop. *Het leven en haar bewustzijn voorrang geven is een eindeloze en mateloze optie.*

22 Hun gebruik van de dweil van de veiligheid heeft een einde gemaakt aan de uitrafeling van de laatste Apocalyps. De kosmos van staat en superstaat beschikt in uitverkoop slechts over een Ragnarök van groteske paalveniers [palotins, ondergeschikten, Alfred Jarry, Ubu Koning] en een bureaucratische Schemering van ecologisch afgeschrobde Goden.

23 Men werkt om te overleven, men schept om te leven. Uit welke optie komt de angst?

24 Het leven negeert de angst, het leven negeren is de angst verkiezen.

25 Wie de macht wil grijpen is al in de greep van de macht. Even angstaanjagend als kwaadaardig! [*Autant de peur que de mal* is tegenvoets van het gezegde *Plus de peur que de mal* of *Met de schrik vrijkomen*]

1 Men werkt nooit genoeg, men verruilt zichzelf nooit genoeg, men offert zichzelf nooit genoeg op. Dit is de drievoudige verminking waarop de economie haar ingebeelde eenheid van de Handelsgeest baseerde. Het leven geroofd van het individu en de samenleving is de oorzaak van een onbehagen dat voortdurend verergert.

2 *Schuld is een doodreflex*. Het is een vouw die in het gealiënerde bewustzijn werd gelegd. Het schuldgevoel heeft zich verspreid in de periode toen de eerste landbouwers hun levenskracht opofferden aan een werkkraft waar ze de begunstigden niet meer van waren. Wat door en voor het volk werd geproduceerd werd door een hebzuchtige minderheid toegeëigend. De gederfde inkomsten spoorden de noodzaak tot werken aan, veroordeelde de beminnelijke luiheid, hekelde het plezierige talmen, stigmatiseerde het genot, liet zelfs de dominante klassen niets anders dan de verveling en de bitterheid van het roofzuchtige hedonisme.

3 Het doodsinstant bestaat niet. Er bestaat een levensinstinct waarvan de oppermacht werd aangetast door de *giftige beten van de ontaarding, van de doodreflexen*. Het schuldgevoel valt onder de reacties van het verminkte genot dat het weggerukte plezier zoekt in het lijden.

4 De ruil van wezens en dingen opent de omheining, waar landbouw en veeteelt hun bureaucratische structuur hadden opgebouwd, voor de handelsvrijheden. In tegenstelling tot het traditionalisme van de landbouw dat lichaam en geest blokkeert, moedigt het handelsdynamisme de avontuurlijke ontdekking aan, de kritische blik van de filosofie op het godsdienstige absolutisme.

5 Hier krijgt het verschijnen van geld een aanzienlijk belang. De nauwkeurigheid en het universele karakter ervan maken er de moeder van de abstracte zowel als de concrete rationaliteit van. De manier om er "rekeningen mee ter vereffenen" verleent de taal een verhoogde nauwkeurigheid. De relatie tussen mannen en vrouwen ging uit van een vrijheid die niet in overeenstemming was te brengen met de rationaliteit van een financieel verslag. De handel der dingen heeft de onderlinge handel der mensen bepaald.

6 *Het begrip en de praktijk van rechtvaardigheid zijn afkomstig uit de handelstransactie*. Ironie der dingen! Ze is gestoeld op wederzijds bedrog, want de wet van het profijt moedigt de verkoper en de koper aan om mekaar wederzijds te misleiden. De idee van eerlijke handel is een lachertje dat wordt gefinancierd door *eerlijk gedeelde schuld*.

- 7 *De schuld komt voor de straf.* De kastijding is geen gevolg van een vergrijp. Ze is er het product van. Het misdrijf komt voort uit het schavot.
- 8 De vrijheid waarmee de ruilrelatie zich tooit, wordt samengevat in het overstappen van een omsloten plaats naar een andere. De ruimte wordt groter, de omheining blijft.
- 9 *De ruil sluit het geschenk uit. Hoe kan die dan in overeenstemming zijn met de liefde?*
- 10 Is het niet potsierlijk te spreken over een eerlijke prijs in het besef dat elke uitwisseling gepaard gaat met een vanzelfsprekende winst? Die rechtvaardigheid stoelt op een basisoneerlijkheid en het is bij genade van de prins dat er een contractuele vorm wordt aan gegeven.
- 11 *Onschuld, dat is de kosteloosheid van het leven.* Voor het gerecht bestaat onschuld niet, het kent alleen de niet-schuldigheid. Waarvoor dient die weegschaal anders indien niet elke fout op het recht kon rekenen om erop te worden gewogen?
- 12 We hebben niets te maken met een gerechtigheid die het humanitaire alibi is van de Macht. We bereiden ons voor de omstandigheden te scheppen van *een nieuwe onschuld* door de schande van de uitbuiting van de mens door de mens af te schaffen.
- 13 Iedereen wordt verondersteld de wet te kennen, zegt de wet. Het instrument dat werd opgezet om de schuldige en de niet-schuldige tegen elkaar af te wegen, is in handen van de bazen. Zij die beslissen over vergiffenis, gevangenis, dood, zijn ambtenaren van een rechtssysteem met als belangrijkste taak het verstevigen van de hiërarchische piramide. Scepter of rammelaar in handen van regeerders, de plaag van de weegschaal beslist over de goede en de slechte kant van het recht. *Gerechtigheid vragen, is een smeekbede aan een baas!*
- 14 *Elk vonnis draagt het zegel van de Macht,* straalt arrogantie uit. In tegenstelling tot het overleven, dat voortdurend in overgewicht is, heeft het leven geen gewicht.
- 15 De walgelijkste schuld is de schuld die zich opheft door zich uit te breiden. Ze maakt een ritueel van de opoffering, muilbandt de levensvreugde, dirigeert de dodendansen van het winstgevende puritanisme. Laat het rijk van de onschuld maar toe in de harten, de huisjes en de straten!
- 16 Ik heb maling aan eender welk oordeel. De liefde voor het leven beslist als enige over de keuzes van mijn affiniteiten.

17 De gevangenis is een graf. De gevangene eindigt met het verlies van zijn leven dat een ontaarde en wraakzuchtige maatschappij hem al heeft afgenomen. De legale misdaad staat garant voor de illegale. De bescherming van de Staat is een maffiose bescherming.

18 Het handelsverkeer is de basis van het rechtssysteem met een rationaliteit die een ritueel van betovering en van exorcisme verbergt.

19 De Zapatisten schaften de gevangenschappen af, de straffen, de vernedering van de "fout". De schuld en zijn hypocriete sermoenen hebben plaats gemaakt voor het beginsel van *"de herstelling van een vergissing"*. Weliswaar heeft het samenbrengen van gronden in gemeenschapsgebruik in grote mate bijgedragen tot het uitroeien van het geweld dat gepaard ging met privé toe-eigening. Het versterkte de solidariteit. Bovendien heeft het erkende belang van de vrouwen een mogelijke patriarchale heropleving onmogelijk gemaakt. De verantwoordelijken van een diefstal, een misdrijf, geweld krijgen ongeveer het volgende te horen: "Je gedrag heeft het sociale lichaam van de gemeenschap een wonde toegebracht en het is aan jou om die te verbinden, te verzorgen en te helpen bij de littekenvorming." Het rechtzetten van vergissingen bestaat ofwel uit werken voor diegenen die kwaad werd berokkend, ofwel, na beslissing in de vergaderingen, uit het bijdragen aan karweien die de hele gemeenschap aanbelangen.

20 *De nieuwe onschuld*. Een alliantie met de natuur komt vandaag naar voor uit de heroplevende maatschappijen. Er blaast een wind van vrijheid die Macht en Profijt wegvegen. De mens schudt de greep van het hebben van zich af, recht zich op, de voeten stevig op de grond waarvan hij het vruchtgebruik opeist.

21 *Radicale subjectiviteit*. Er is niemand die zich op een bepaald moment niet het onderwerp, sujet van een avontuur voelt, een moment waarop de bestemming op het spel staat en het statuut van voorwerp, object wordt ingetrokken dat door het overleven wordt opgelegd. De begeerte om te leven biedt eigenwijs weerstand tegen de reïficatie. Ook wanneer men er zich niet altijd van bewust is, voelt men wel dat men niet meer aanvaardt om te worden herleid tot een statistisch getal, tot een bureaucratische categorie, tot een politieke goocheltruc, tot een trans-humanistisch proefkonijn.

22 De nieuwe beschaving zal ons leren kiezen tussen de fataliteit van een onafwendbare dood en de vrijheid persoonlijk een eind te maken aan een bestaan tussen het juk van een vrijwillige slavernij en het uit te proberen rijk van een leven dat men verlaat naar keuze.

23 *Er bestaan geen fouten waar men vergiffenis voor moet krijgen, er zijn slechts vergissingen die*

men kan rechtzetten.

24 Kinderversje: "De handel der dingen is bepalend voor de handel der mensen."

25 We zijn allemaal ingescheept op de galei van de economie. We zijn in staat uit deze ramp te stappen, vermits we ervoor hebben gekozen erin te stappen.

26 De moordenaar die het leven neemt, heeft het gevoel zich als een God te gedragen. Met hemelse zekerheid omhangen, wordt de misdaad van gruwel een titel van roem en tooit zich met de verlokkingen van de Macht.

27 Gezag is niet zozeer een instrument van de misdaad als de misdaad zelf. Overal waar het opstandige kamp, onder het mom de oude wereld in brand te steken, de Macht eert met zijn tootsen, is het de opstand zelf die wordt verteerd door de vlammen.

28 Zodra het sciëntisme aan de schandpaal werd genageld, heeft het niet opgehouden zichzelf in ere te herstellen door op de nagel van de collectieve schuld te kloppen. Wie durft nog volhouden dat hij aan de epidemie is ontsnapt door vast te *geloven* dat het vaccin hem in leven hield, of omgekeerd, door de overtuiging aan te hangen dat het stimuleren van de eigen immuniteit hem ervan ontslaat te experimenteren met een omstreden geneesmiddel? Er zal daarentegen geen schuldgevoel zijn, noch bij de regeringen, fier op de verworvenheden van de veiligheid, noch bij de farmaceutische bedrijven waarvan de meest overtuigende doeltreffendheid de groei van hun financiële winsten was.

1 Zonder het belang te minimaliseren van de analyses gericht op het ontstaan, de ontwikkeling en de teloorgang van de Staat, is het toegestaan verwonderd te zijn over hun overvloed in vergelijking met de zeldzaamheid van teksten die oproepen tot het verdwijnen ervan en voor de stichting van acratistische maatschappijen. De kritische kritiek [Marx, *Die heilige Familie*, 1845] maakt zich meester van een ruimte waar het de moeite waard zou zijn om met een verhoogd bewustzijn manieren van organisatie uit te testen die ervoor zorgen dat de belangen van het volk in handen liggen van het volk zelf.

2 De aristocratie en de democratie overstijgend, belichaamt de *acratie* in haar rationele en passionele resonanties het zinderende "Wie daar!" waartoe Déjacque uitnodigt in zijn schotschrift *À bas les chefs!* [<https://theanarchistlibrary.org/library/joseph-dejacque-down-with-the-bosses/>]

3 *Het leven heeft alle rechten. Het heeft geen plichten.* Gisteren nog hield de Staat vol dat het zijn contractuele verplichting was het *res publica* te verzekeren. Dat publieke eigendom heeft hij nu verkocht aan privéondernemingen. Hij verontreinigt, verspreidt pesticiden, vergiftigt de lucht, de oceanen, de voeding. Zijn belastingen, zijn taksen, zijn oplichterijen van lonen worden bevolen door de oligarchen en de multinationale maffia's. Waarom zouden we bestaansrecht toekennen aan een wankelende en incontinent Leviathan die de legitimiteit om zijn volk van de matrak te geven, "overdraagt en uitschijt" – om het zo uit te drukken – op zijn privé politie, terwijl hij ditzelfde volk treitert vanuit de hoogte van een corruptie zonder scrupules?

4 Alle regeringswijzen hebben zonder uitzondering de natuurlijke vrijheden van wat leeft, geschonden. De hiërarchische ijzeren hiel weegt overal op de nek van de slaven. De onderdrukking veranderde duizend keer van vorm zonder dat de onderwerping ook maar een duimbreed afweek. Soms werd de tirannie wat meer achterbaks, geniepiger, de wreedheid wat plooibaarder. Het sociale contract bracht de welwillendheid zover de burger een charter van rechten en plichten voor te leggen en het was afgesproken dat de Staat de controle behield. De kolonisering door het consumentisme vermenigvuldigde het aantal landen van melk en honing en verspreidde de leugen van de hoorn van overvloed en de tuin van Eden. Onder het etiket "vrije wereld" werd op planetaire schaal een marktdemocratie verheerlijkt waarin de engel van de publiciteit zijn slachtoffers met meer respect versmacht dan het Hitler-stalinistische beest.

5 Het bestaan van een welvaartsstaat is een leugen, met alle middelen opgetrokken door de graaizucht van het handelssysteem. Er werd een kapitalistisch offensief ontketend tegen de

winstderving die heerste in de sectoren van de ziekenhuizen, het openbare transport, de scholen, de bijstand aan familie en werkloosheid, de pensioenen. Wat bijdroeg aan het welzijn van het overleven werd overgeheveld naar privébelangen.

6 Verre van een gevolg te zijn van een vrijgeveige voorzienigheid, werden de sociale verworvenheden na hardnekkige strijd losgerukt door het proletariaat. Ze zijn van ons. De beroofde burgers die vandaag jammeren zijn dezelfde die hebben toegelaten dat de Staat werd geleid als een onderneming. Denken ze echt dat ze smekend om een aalmoes aan de deur van de dief hun eigendom zullen terugkrijgen?

7 De smerigheid is aan de macht. De parlementaire latrines zijn verstopt. Door de stank van het geld is de wereld niet te ademen.

8 Het onbehagen normaliseert een cliëntelistische aanpak die kriskras behoudsgezindheid en vooruitstrevendheid vermengt en langzaamaan inwisselbaar maakt. Het politiegeweld is niet alleen het werk van een neonazistische splintergroep, het sijpelt door uit de verrotting van hogerhand. Aangevreten door agressiviteit en frustraties, bezwijken de mentaliteiten aan een emotionele pest die overal haar verwoestingen uitoefent. Waarom wordt die overal aangeprezen onder de naam "fascisme"? Omdat deze benaming, losgekoppeld van de economische en sociale omstandigheden van haar historische opkomst, de strijd verheerlijkt die tegen haar barbarij werd gevoerd door een beweging die op leugenachtige wijze communistisch werd genoemd en waarvan de barbarij er niet minder om was. Indien je het hebt over leven en dood, antwoordt men "goelag of uitroeiingskamp".

9 Geregeerd door uitstalraamfiguurtjes, bevinden we ons in een "leeg burgerschap". Sinds 1968 – de opstand in Chiapas uitgezonderd – beweegt niets meer, alleen de ijs tijd waarin het leven verstart maakt vooruitgang. Maar het leven, dat zijn wij en onze aarde is groot genoeg om er het kadaver van de Staat in te begraven.

10 Sinds het oude Griekenland weten we dat het staatsbestel gekend onder de naam "democratie" bedrieglijk is. Een Macht die de volkswoede kalmeert door voor te stellen het volk te vertegenwoordigen, verhuult slecht zijn neiging tot bedrog en manipulatie. Met zijn analyse van het begrip catharsis, onder de aandacht gebracht door Aeschylus, duidt Aristoteles op het belang, in de encensering van de democratie, van een occasioneel ontladen van de emoties, van een grote uitbarsting die de existentiële malaise en de bijhorende stoet aan frustraties bevredigt. Zodat het volk, afgemat door oorlogen, opstanden, interne conflicten en geweld, gedwee het juk weer opneemt.

11 In welke staat van vernedering hebben we toegestemd als honden bevelen te blaffen en te ontvangen? Zolang de genietingen van het leven en van de menselijke zingeving die eruit voortkomen de verslaving aan de Macht niet hebben uitgeroeid, zullen we, waar we ook gaan of staan, de ketenen van de tirannie meeslepen.

12 *De wederzijdse hulp en samenwerking zijn het antigif voor de roofzucht.*

13 Hoewel uitgetest in een uitzonderlijke economische en sociale context, leek de Zapatistische organisatie me waardevol om de aandacht te weerhouden van de kleine collectieven die overal ter wereld oprijzen. Een man, een vrouw, een adolescent, zelfs een kind, gemotiveerd door een persoonlijke passie, kan de vergadering een voorstel doen om een probleem waarmee het wordt geconfronteerd aan te pakken. Men wordt dan *gemachtigd, opgedragen* om het op te lossen. Men zal de behaalde resultaten voorstellen. Indien het geen succes wordt, volgt blaam noch vermaning. De oude gewoonte om te berechten vervalt omdat, opgenomen door andere gemachtigden, er verder over het project wordt nagedacht.

14 De invoering van een regering van het volk door het volk is onderhevig aan een dubbele dreiging. De gewapende onderdrukking door Staat en wereld is niet meer de meest geduchte. Het echte gevaar dat het kamp van de subversie beloert, is dat het ter plaatse vergaat en toelaat dat het gif van de roofzucht de collectiviteit insijpelt. Indien je niet wil dat de eerste stappen naar de emancipatie ook de laatste worden, wees dan op je hoede voor het verschijnen van nieuwe meesters!

15 Ik ben niet onverschillig voor de oude volkskreet die mijn adolescentie in een arbeidersmilieu kenmerkte: "Oorlog tussen de kastelen, vrede in de stulpjes!" Ik ben er stellig van overtuigd dat de vestingen van het profijt onder het gewicht van hun zinloosheid zullen instorten. Het is aan de stulpjes om de levenslust te herstellen nu de slottorens van de dood wankelen.

16 In het kader van de dominante economie is individuele en collectieve emancipatie een hersenschim. De geest van de antinatuur overheerst met des te meer razernij naarmate het kapitaal verbrokkelt aan de snelheid waarmee het profijt zichzelf verslindt. Alles zou ons afraden en ons doen wanhopen de poging te wagen zelfbeheerde microsamenlevingen op te starten indien de tandwielen van de machine die ons regeert niet op hol waren geslagen en vastliepen.

17 De existentiële en sociale leegte verdiept zich. Ze bereikt beetje bij beetje het omslagpunt, *the point of no return*. Zelfs de blinde woede is het beu te worden gemanipuleerd door de Staat die

haar voortdurend tegen zichzelf keert. Door voortdurend weer de ene tegen de andere gevaccineerde en niet-gevaccineerde op te zetten, migranten tegen werklozen, blanke fanatiekelingen, zwarte, grijze, uitgebuide en uiterste uitgebuide, armen tegen nog armer, *werkt de strategie van de zondebok niet meer.*

18 De Macht zijgt op belachelijke wijze neer. In de heugenis van de Leviathan zijn geen voorbeelden te vinden van een president van de Republiek die alleen en in zijn armzalige naaktheid wandelt over de Champs Elysées, traditioneel voorbehouden aan zijn prestige, zijn pracht en praal.

19 Alleen een ommekeer van perspectief kan het restje menselijkheid in ons nog herenigen met de oppermacht van het leven. Leven zonder dode tijd betekent vandaag het doorbreken van de tijd van de dood en van de doden die over ons regeren.

20 Moge uitsluitend het leven en haar bewustzijn ons verenigen! Zelfbeheer is niets anders.

21 We zijn op weg naar *een guerrilla die wordt gevoerd zonder andere pesterijen dan de koppigheid van het leven* die haar aanwezigheid laat voelen waar de legers van het profijt zich er niet aan verwachten. Lapjes grond aanleggen buiten het bereik van geweren en weer aan het leven overleveren om er vruchten te dragen, valt helemaal niet onder de barricaderevolutie, maar maakt deel uit van de ontwikkeling van een poëtische opstand die door de ergste repressies nog nooit kon worden onderdrukt.

22 De Zapatisten in Chiapas, de Gele hesjes in Frankrijk, de gezellen en gezellinnen in Rojava, de opstandelingen in Iran, het zijn randverschijnselen van een wereldwijde opstandige opflakkering die zich niet beperkt tot het waarschuwen tegen de nihilistische invasie van de gerentabiliseerde vernietiging. Het zijn experimenten in *geweldloos en aanvallend* verzet. Ze verbannen de barbarij en sluiten uit dat die wordt verjaagd met de wapens die tegen ons worden gebruikt. De beste manier om een mens, hoe ontmenselijkt ook, niet te doden, is de sabotage van de machines die het leven vergruizen en de vernietiging, op lokaal en globaal niveau, van de omstandigheden van de onderdrukking. Overal waar het profijt de verpaupering versnelt, duikt een schuchter eerbetoon op aan Pouget [Engelse Wikipedia lemma *Émile Pouget*] en aan sabotage [<https://www.marxists.org/archive/pouget/1898/sabotage.htm>]. Men heeft facturen verbrand, zullen belastingen worden verbrand, administratieve paperassen, identiteitsbewijzen? Of beter nog, zullen we de basis leggen van collectieven zonder geld, zonder macht, zonder dwang, zonder angst en zonder schuld?

23 De kreet "De Staat is niets meer, aan ons om alles te zijn!" [Titel van een stuk van Raoul Vaneigem naar aanleiding van het Feest van de directe democratie in Thessaloniki, oktober 2010 <https://www.globalinfo.nl/recensies-enzo/de-staat-is-niets-meer-aan-ons-om-alles-te-zijn/>] is veroordeeld een intellectuele aansporing te blijven indien ze de oproep aan het leven niet doet ontwaken die in ons aanwezig is en die op elk ogenblik smacht naar het opheffen, niet van de dood, maar van de schaduwen van de dood.

24 Het algemene zelfbeheer voert het overstijgen uit van de Staat en van de burgerlijke ongehoorzaamheid die wijst op het hoogtepunt van het sociale en politieke protest in de onveranderlijkheid van de economie van het profijt.

25 Onze existentiële werkelijkheid en het leefmilieu met zijn invloed erop zijn de ware basis van de opstand van het dagelijkse leven. Lokaal, gemeentelijk, gemeenschappelijk, zelfbesturend, acratisch en zonder duidelijke benaming, het is hier en nu.

26 Frontaal de Staat aanvallen, leidt ons waar we al zijn, op een terrein waar de vijand zowel militair als bureaucratisch volledig heer en meester is. Indien hij niet totaal hersendood is, weet de Macht hoe hij moet wachten tot de opstandelingen hun lot in handen leggen van hun bazen en terugvallen in de versteende strijd van weleer. Telkens het proletariaat van gisteren en het hedendaagse volk hebben gehoorzaamd aan richtlijnen van buitenaf, niet afkomstig uit eigen beslissingen, werden ze teruggevoerd naar strijdvormen die hun ondergang hebben veroorzaakt.

27 *De vernietiging van de Staat is ons project niet, wel zijn vervanging door een regering van het volk, door het volk.* De afgang van het parlementaire en electorale gelul is een aansporing tot het vormen van horizontale, acratische vergaderingen die geen ander gezag hebben dan de collectieve steun waar, tussen andere nieuwigheden, de menselijke kwaliteit het haalt van de kwantitatieve criteria van meerderheid en minderheid.

28 De vergadering is geen doel op zich. De ervaring leert dat de debatten, in afwezigheid van een welomschreven doel, het risico lopen te verwateren in zelfgenoegzame retoriek waar het individualisme de bovenhand haalt. Palavers zijn niet zonder nut, maar het kan de moeilijke oefening van het ontluikende zelfbeheer niet vervangen.

29 De meeste problemen in de wereld zouden beter worden behandeld in het kader van lokale en regionale microsamenlevingen. Die hebben het voordeel een concrete praktijk te leveren in direct contact met de betrokken belevingen, dit in tegenstelling tot de macrosamenlevingen ten prooi aan de abstractie van beslissingen, statistische algemeenheden, onaangepaste maatregelen, nog

verergerd door de mentale aftakeling van de regeerders. Openbaar transport, weer geaarde landbouw, voedselbanken, scholen, medische centra, onthaal van migranten, ambachtelijke vernieuwing, ecologische bescherming door het verbod op pesticiden en "Sevesobedrijven", een geheel aan burgerlijke bekommernissen dat de corrupte Macht onmogelijk kan aanpakken met een minimum aan gezond verstand, liggen in het bereik van een poëzie die ontwaakt voor het leven overal waar het profijt dit leven vermoordt.

30 In welke belabberde toestand is de verschrikkelijke Leviathan die hemel en aarde beheerste, terecht gekomen? Hij kruipt voor de voeten van multinationale instellingen, zijn laatste bestuurders stotteren als lobotomiepatiënten. Het volk bekakt hem in zijn totaliteit. Eigenlijk is hij totaal doorzichtig geworden, zijn restjes zwalpend temidden een uitgestrekt rijk dat zijn ultieme winsten haalt uit een maffiose economie die vooral draait rond de wapenindustrie, het drugsgeld dat in alle farmaceutische legitimiteit wordt witgewassen, de handel in vrouwen, kinderen, migranten, water, oerwoud. Helaas voor het kapitalisme versnelt de daling van de winstmarge. De wapenhandel moet zich tevredenstellen met bekrompen conflicten, de vrouwen verzetten zich tegen het patriarchaat, de natuur richt gebieden op ter verdediging en vorming van verbonden die een gevaar zijn voor de farmaceutische drugshandel. De financiële crisis opent haar grote muil om, in de afgang van het hebben, op te vreten wat overblijft op de bodem van de geldlade. En zo raken de kleine marionetten van de plutocratie in hun rijkeluisgetto's de kluts kwijt.

31 *Van de staat van drug naar drug van de Staat.* De markt van narcotica is de belangrijkste steun van de wereldeconomie. Die ondermijnen ligt binnen bereik van een Staat die echt wil ontsnappen aan de hydra van de wereld. Het volstaat dat hij het vrije en kosteloze gebruik toestaat van producten die door hun verbod duur moeten worden betaald. Indien hij het verstand had om op die manier de wereldhandel te vernietigen – gebruik makend van een gezondheidsdienst die op menselijke wijze marihuana, cocaïne, heroïne zuivert van toxische additieven –, dan zou hij een onmetelijk netwerk van onderwerping erven. Dan zou hij op duurzame wijze de absolute Macht kunnen vestigen waarvan hij tijdens de ophokplicht van de bevolkingen een te kort proevertje kreeg.

32 *Een hongerig volk laat zich verkopen en kopen; een volk dat naar het leven smacht deelt overal een onuitputtelijke kosteloosheid.*

33 Zich even vastberaden tonen om geen enkele mens te doden als om machines te vernietigen die gemaakt zijn om te doden, is een basisbeginsel van actie.

34 We hebben de neiging om te onderschatten in welke mate de levensvreugde van feestelijke

opstanden die arme rijken in hun getto's tot wanhoop drijft en mummificeert. Genieten van het leven leert niet alleen hoe het profijt te saboteren, het leert het profijt ook hoe het zichzelf moet kelderen.

1 Mijn moedertaal is het picardisch. De ruwe, rotsige eigenaardigheid die ze kreeg in het kleine arbeidersstadje Lessen, in Henegouwen, had een spottende bekoring. Gebonden aan het rijke dialect met pittoreske wendingen maar beperkt gebruik, verwachtte ik van het frans, een moeilijke taal, koud en afstandelijk, toegang tot universele communicatie. Het picardisch heeft me beschermd van de nationalistische bezoedeling die soms gepaard ging met de elitaire keuze voor het frans. Die keuze heeft me ervan weerhouden andere zogeheten vreemde talen te leren, niet zonder spijt voor het Duits van Hölderlin, het Engels van Shakespeare, het Russisch van Tsjechov, het Italiaans van Dante. Ik won wel aan zin voor resonantie van woorden, voor precisie, voor etymologie, voor smaak en stijl. Dit was echter niet nodig om met afkering te worden vervuld door de verontreiniging van het hedendaagse Frans. Het fenomeen roept, *mutatis mutandis*, gelijkenissen op aan het agrovoedingsvergift voor de voedsteraarde.

2 Misselijk worden van de toestand van de Franse taal, die zorg droeg voor klaarheid in de gemeenschappelijke begeerte naar zelfuitdrukking en communicatie, is niet voor purist spelen. Het binnendringen van een Anglo-Amerikaans jargon dat wordt uitgescheiden door de *ontherseningmachine van de massacommunicatie* verveelvoudigde het hikken van letterwoorden of acroniemen, grammaticale winderigheid en buikgerommel die een karikaturale waarachtigheid moeten verlenen aan de informatie uit de media. Wanneer woorden spelen, is ook dat niet genoeg om aanstoot aan te nemen. Maar ze spelen niet, ze werken, ze staan ten dienste van een economie die geen kleine winsten kent, waar het lot van een woord afhangt van de snelheid, van het gewicht ervan.

3 Terwijl een taal evolueert en zich regenereert door beroep te doen op nieuwe bronnen uit de volkse levendigheid, ondergaat het frans een regressie naar een populistisch stadium waar de ruwe emotionele chaos het haalt op het bewustzijn. In de massacommunicatie voelt men de steeds sterker wordende greep van *de economische gedachte*, het samenpersen van de levensdriften en de kolieken van frustratie van het sociale en individuele lijf en de incontinentie die ze veroorzaken. De sterren van de officiële communicatie van radio en televisie zijn niet zozeer na-apers van Joseph Goebbels dan wel van Joseph Pujol waarvan de prestaties een vriendelijker luidruchtigheid hebben.

4 *De verarming van de gesproken, geschreven, overgebrachte taal, maakt deel uit van het ont darmen, het ontweiden van al wat leeft.* Als in een terugslag ontstaan nieuwe vormen van communicatie en uitdrukking. Gebaren, rollen met spierbundels, beenderen, feromonen, muziek,

beeld, verspreiding van ongewone echo's, het woord verrijkt zich met een creatief potentieel dat de menselijke natuur ons nog niet onthulde. Hoe onzeker en verward ook – vergelijkbaar met de eerste krabbels van een kind – de poëtische zoektocht verfijnt zich, aangemoedigd door een gevoeligheid die ons wordt ingeblazen door de menselijke bestemming.

5 De taal van de schilderijen, tekens en gravures op rotsen en in grotten die werd ontwikkeld door de pre-agrarische samenlevingen heeft haar geheimen nog niet prijsgegeven, maar ze verschilt naar alle waarschijnlijkheid radicaal van de uitdrukkingswijze en communicatiemethoden die werden veralgemeend door de stadstaten. De hiërarchische structuur stelt een onderscheid in tussen de woorden van de meester en de woorden van de slaven.

6 De voorrang van het financiële kapitalisme op het oude productiegerichte dynamisme doet het belang van de ruilwaarde buitensporig absurd aanzwellen ten opzichte van de gebruikswaarde. De verwoestingen van dit parasitisme zijn merkbaar in de taal zowel als in alle activiteiten op weg naar ontmenselijking. Het omdraaien van betekenis, de Orwelliaanse Nieuwspraak, is een emblematisch voorbeeld.

7 Doorrijden! Hier is niets te begrijpen! De wurggreep van de economie op de taal doet de kritische zin teniet, of juist gezegd, hij verdrinkt die in een verbale woordenvloed waar betekenissen wegvallen "Onwetendheid is kennis".

8 *De Macht maakt een deugd van zijn mentale instorting.* De afschuif van de leegte gaat gewillig samen met een hymne aan het niets. Ziet men de miljardairs niet zonder aarzelen werken aan de verwoestiging van het leven, de armoede die hen aangrijpt zonder meer aanvaardend, een naamloze armoede bovendien, want voortdurend berekend?

9 Zielige intellectuelen. Zenuwtrekjes van de geldlade vervangen op voordelige wijze wat ooit nadenken was.

10 Luisterend naar het leven, hoort men de stem van de verplichtingen niet, van welke meester die ook komt.

11 De strijd tegen het patriarchaat heeft in de Franse taal een taalkundig overwicht van het mannelijke op het vrouwelijke aan het licht gebracht. Deze arrogantie van het familiehoofd is nog ondraaglijker door de opgelegde veralgemening, nu de op hol geslagen vermannelijking zijn gewelddadigheden tegen het vrouw-zijn uitbreidt. Is dit niet de gelegenheid om "het woordenboek een rode muts aan te trekken" zoals Victor Hugo voorstelde? [[Wikipedia lemma *Frygische muts*](#)]

Laat de dichter die in elk van ons sluimert de vrijheid zich uit te drukken met de woorden van zijn leven zonder zich zorgen te maken over de schroothandel van de officiële taal.

12 De dictatuur van het profijt spaart niets of niemand. Afkomstig uit de vooruitstrevendheid van de goede voornemens, zagen we gearticuleerde schrijfwijzen opduiken waarbij een "e" haastig werd toegevoegd en gescheiden door een punt [voorbeeld: in het Frans worden "il" of "elle" dan "i.elle", recenter ook "iel" en "chers" of "chères" wordt "cher.e.s", de voorbeelden in het Nederlands zijn niet eleganter]. Zo wordt de Franse lezer onmiddellijk verzocht te ontdekken dat de oprisping "verple.eg.st.er" een vorm van gerechtigheid betekent voor de vrouw. Men begrijpt snel dat hier met minder inspanning en veel sneller komaf wordt gemaakt met de vriendelijke woordenwisselingen van de affectieve vrijgevigheid, de vreugdevolle genegenheid niemand te vergeten, de beminnelijke vrijheid zich uitvoerig te richten tot "alle vrouwen en mannen, beste vriendinnen en beste vrienden, gezellinnen en gezellen". Wat een mooi eerbetoon aan de vrouw, dit morsetaaltje van radiotelegrafen dat haar een plaats voorbehoudt in de "mannentaal" tegen een onklopbaar prijsje, om niet te zeggen met korting, in uitverkoop!

13 Voor het profijt is het opschrijven, bevestigen, delen van onze verscheidenheid en onze eenheid tijdverlies. Meer Taylorisme, meer Taylorisme! Waarom het op de commercie gerichte onderwijs nog langer belasten met het oude Grieks en Latijn die volledig nutteloos zijn in de wereld van de handel?

14 In naam van de gelijkheid van mannelijk en vrouwelijk is de zogeheten inclusieve schrijfwijze een steun voor een van de meest toxische aliënaties die we ondergaan: spelende woorden worden aan het werk gezet.

15 Het jargon van de Coquillards, vrienden van Villon, pareltjes van de trouvères en van de troubadours, [minnezangers en minstrelen, zie ook de vertalingen door Ernst van Altena], middeleeuwse *fatrasies* of woordenkramerijen, uitdrukkingen uit het dialect, Bargoens, kolder en cafépraat waren nog steeds rond in de achtertuinen van onze creativiteit. Voeg er de uitvinders aan toe van werkwoorden, van zelfstandige naamwoorden, van grammaticale wendingen, de Neufgermain, Lewis Carroll, Edward Lear, James Joyce, Jean-Pierre Brisset, André Martel, de 'Pataphysici, de taalontleders die de wetenschappelijke taalkunde hebben uitgedaagd. Vervolledig met bekertjes vol Griekse, Latijnse, Keltische, Germaanse, Indo-Europese stammen. Vergeet de in en rondom ons fladderende fonetische resonanties en semantische fantasietjes niet. Weet waar je de lippen en de voeten plaatst wanneer je doelbewust het beursgenoteerde "Franglais" blijft braken dat zo zurig de adem verpest. Hoe grappig om je in te beelden dat minnaar en minnares zich tot elkaar wenden op inclusieve wijze!

16 Elke begeerte van het leven is een uitnodiging om de eigen begrippenlijst te *zijn*.

17 De mens is zonder onderscheid "hij", "zij", "hij en zij". De menselijkheid volstaat om zich terug te vinden in de variaties van de metamorfosen van het vrouwelijke en het mannelijke.

18 Zich uitspreken tegen het kapitalisme met woorden waarvan de vleugels werden gekortwiekt staat ten dienste van de reïficatie onder het mom die te bestrijden.

19 *De nieuwe poëzie zal voor de levensstijl zijn, wat het proza van de verveling is voor het overleven.* Op een dag zullen we de drempel overschrijden van een taalkundige archeologie die de in ons gestratificeerde uitdrukkingen en gezegden weer aan het licht zal brengen. Ons lichaam heeft sporen behouden uit een geheugen afkomstig uit de wereld van de dieren, de planten, de mineralen, de onderwereld en de kosmos. Heel dat universum wacht op zijn wedergeboorte.

20 De schok teweeggebracht aan de traditionele loop van de geschiedenis door de Bezettingbeweging van Mei 68 herstelde kortstondig een internationale resonantie van de Franse taal, bedreigd door het slijmerige en evangelische proza van het consumentisme. Gedurende een korte flits van bewustzijn, riep ze het gebrabbel van de heilige economie een halt toe die rijk was aan resonanties. Vijftig jaar later nemen het leven en haar bewustzijn de draad weer op en van de halte die zo lang duurde, maken ze nu een waarschuwingsschot.

21 *Poëzie kent geen dimensies, alles wat van haar de maat neemt, sluit ze uit.* Het levendige deel van de taal is een conglomeraat semantische en fonetische elementen, een universum van resonanties. Dromen en omzwervingen van de verbeelding zijn er vluchtige flarden van, het poëtische bewustzijn verheldert die en dooft de eindeloze debatten.

22 Taal ontvangen als een emotionele botsing onthult de muziek, die de eerste taal was, en samen met haar de harmonie, die nooit heeft opgehouden het hart van elk bestaan te zijn.

23 De ruil, de uitwisseling is de basis van de handel. Ze verrijkt de handelscommunicatie, ze verarmt de menselijke uitdrukking.

24 Poëzie is het geweld van wat leeft.

25 Het tijdperk van de dichters zal onafscheidelijk existentieel en sociaal zijn.

26 Bij Rabelais alleen al is overvloedige laving te vinden voor woorden die dorsten en uitdrogen in het boekhoudkundige ascetisme, in het ambtelijke puritanisme. Aan Rabelais, door zijn vriend Amaury Bouchard terechtgewezen voor zijn seksistische flauwe grappen, hebben we de lieflijke namen "conil", konijntje en "mirely" [verwant met "mirer", "mirroir" en "ligne de mire", Frans voor spiegelen of bekijken, spiegel en vizier of doelwit] te danken om de intieme glimlach van de vrouw aan te duiden, waar onze tijd niets anders heeft gevonden dan het woord kut, waarin seks en domheid samengaan.

27 De waaier aan begeerten en gedrag in de liefde vormen een potentieel van zo goed als onuitputtelijke variaties.

28 Dode woorden die worden afgevoerd naar de goot, leiden ons er soms naar.

29 Stilte en geklets zijn de moedermelk van de censuur.

30 Het systeem van het Profijt willen hervormen, is ervan uitgaan dat het een toekomst heeft.

31 Wie kan zeggen of de schoonheid van een formule een oppervlakkige gedachte omkleedt dan wel een onverhoopte diepgang onthult? De hoeksteen van het leven is de enige die beslist.

32 Wat niet wordt uitgesproken verspreidt zich door resonantie.

33 Zelfs de woestijn vindt de woorden die haar doorkruisen en bevruchten.

34 Heel wat muziek leidt verder dan het vluchtige plezier omdat ze in ons de herinnering aanwakkert van de archaïsche talen uit onze wording. Onze bronnen herontdekken zal de tijd afschaffen die wegvloeit naar het niets.

35 Uit de nevelen van de dominante verwarring bereiken ons archaïsche formuleringen waarvan het oorspronkelijke geweld door de moderne recuperatie werd witgekalkt en vermomd. De aanvangszinnen van "*Le Catéchisme du peuple*", De catechismus van het volk, [niet vertaald] van Alfred Defuisseaux, "Wie ben jij, arbeider? Ik ben een slaaf", hebben de verdienste eraan te herinneren dat het kapitalisme niet meer is dan een historische transitieve, overdrachtelijke vorm van de "uitbuiting van de mens door de mens". Men verkiest zo een antikapitalisme te vergeten dat zonder scrupule overging tot het uitbuiten van het proletariaat in naam van het proletariaat. In dit stadium, waarin het oude conflict tussen arm en rijk, tussen meesters en slaven, draait om de sterilisatie van de aarde of om de herboren vruchtbaarheid van de menselijke intelligentie, vind ik

het inderdaad pertinent om te spreken van een partij van de dood waartegen de opstanden van het dagelijkse leven de vanzelfsprekendheid en de weigering benadrukken.

Immune zelfverdediging

1 *De toe-eigening verplettert de zwaksten, de solidariteit beschermt ze door hun autonomie te verstevigen.* We hebben uit onze voorouderlijke dierlijkheid een tegenstrijdig instinct geërfd. We worden zowel aangespoord tot het geweld van het roofdier als tot de gulle opwellingen van solidariteit, van wederzijdse hulp.

2 De levenskracht die wordt opgewekt door de affectieve kracht van de wederzijdse hulp vervangt makkelijk de Macht van de toe-eigening. In deze strijd is *de zorg voor het bewustzijn van het leven een uitmuntend wapen om de greep van het profijt te doorbreken.* In de aan gang zijnde opstanden zal niets belangrijker zijn dan het vermijden dat onze vitale kracht zich omkeert in een reflex van de dood.

3 We weten dat het leven haar overschotten regelt door beroep te doen op de dood. Het heeft ons de middelen gegeven om die woekering te beheersen zonder terug te moeten vallen op een reiniging door de dood. Of zijn we niet in staat om te voorkomen dat de ongeremde vruchtbaarheid een automatisme maakt van de vernietiging van de overschotten? Hoe? Door de bewoners van heel de wereld te laten genieten van de overvloed aan natuurlijke rijkdommen. Door het gebruik ervan, toegeëigend door het rijk van het profijt, terug te schenken aan de mensheid. Door ons de weelde aan aardse goederen, zo domweg omgevormd in financiële nietigheid, weer toe te eigenen – voor ons en door ons.

4 *Homo sapiens* volgde een pad, uitdrukkelijk tegendraads van de afstamming van de roofzucht, door te leren leven terwijl hij voor alle aardse schepselen de oneindigheid van de natuurlijke rijkdommen verzamelde, verbeterde, toegankelijk maakte. De evolutie van het mens wordende wezen spreidt zich uit over tientallen millennia. Het zijn de laatste tienduizend jaar van regressie niet die deze evolutie zullen uitwissen, vooral niet omdat die ervaring onder onze neus ontspoort en eindigt in bankroet.

5 Ik zet in op de zelfverdediging van al wat leeft om het kankergezwel, veroorzaakt door de stress van een radeloze en roofzuchtige economie, in het microscopische en macroscopische organisme uit te rukken.

6 Onze immune zelfverdediging haalt haar lessen uit de gevoelige intelligentie, de intelligentie van het pulserende lijf, het lijf van driften. We zijn in staat om de kosteloosheid en het vrije genot van de aarde te herstellen, onterecht geësurpeerd door een verwoestende toe-eigening. Is dat ook

onze begeerte?

7 Mensen hebben een vindingrijkheid die in de meest verscheiden domeinen tot uiting komt. De motor die op water of op gegiste vruchten draait, is alleen een hersenschim in de druipogen van de aardolieproducenten. De kosteloosheid van energie gaat van de verbeelding naar de verwezenlijking en zal de ecologische economie tenietdoen die noch de middelen noch de wil heeft om de wereldwijde verwoestijning te verhelpen. Het is aan ons om de aarde en het leven die ons de menselijke creatieve roeping toekenden, weer vruchtbaar te maken.

8 Het is een natuurlijk recht de machinerie te saboteren die het leven rentabiliseert. Maar het vernuft dat in ons sluimert, hunkert ernaar de vernietiging van de machines van de winst om te buigen naar een guerrilla van de kosteloosheid die de financiële macht van de maffia's zal breken.

9 *Wat zijn die spontane opstanden anders dan reacties uit zelfverdediging* die bazen, volksmenners, deskundigen in opstandigheid, medische commissies, leermeesters allerhande afzweren? Hun aanwezigheid volstaat want daar en dan ontwaakt en wortelt het bewustzijn van de zelforganisatie.

10 Voor een bundel rijmpjes:

Het leven heeft de betekenis die je eraan geeft.

De revolutie van de straten en van het hart is een en dezelfde.

11 *Solitaire en solidaire*. Is de vastberadenheid om in eigen naam te strijden voor het herstel van het evenwicht dat men "de gezondheid" noemt, van aard om het verkankeren van de samenlevingen te vermijden? De vraag stellen is belachelijk omdat men dan het traditionele criterium van de doeltreffendheid hanteert. Want het is net de zoektocht naar doeltreffendheid die belachelijk en schadelijk is, niet de poging om het evenwicht te herstellen, om de voeten op de grond te houden en om *alles te begeren en niets te verwachten*.

12 De immune zelfverdediging heeft het voordeel om niet telkens te vallen voor de dwangmatige angst voor ziekte waarvan het spookbeeld onze tradities doorkruist. Indien zelfmedicatie een risico inhoudt, dan schuilt die in de eigenwaan, in het gevoel van overmoed, of zelfs in de wonderlijke macht waarover men denkt te beschikken. Kom maar dichterbij, goeroes, de bak met profijt staat te wachten!

13 De zelfverdediging van de gezondheid stoelt op een psychosomatische cultuur van de immuniteit. Het is een individuele en sociale therapie. Ze stelt ons in staat het hoofd te bieden aan

pandemieën die ons zullen blijven bedreigen zolang we de dictatuur van de rentabiliteit niet hebben afgeschaft.

14 De kwalen en onevenwichtigheden van het werkende lijf waardoor het wordt gemechaniseerd zijn slechts enkele gevolgen van de aftakeling die de wereld ondergaat.

15 *Hoeveel vroegtijdige doden zouden we niet vermijden wanneer we, luisterend naar onze levenswil, leerden tussenbeide komen zodra een storing, een ongemak, een onevenwicht opduikt?* Waar hypochondrie, angst of onrust een plots opstekend lichamelijk pijntje met de vinger wijzen, verwijst de humoristische levendigheid van Fourier die onmiddellijk door naar *de denkbeeldige speelse brigades van de psychosomatische behandeling*. Zonder evenwel een lachtherapie te bepleiten, lijkt het toch zinvoller en vooral plezieriger om te mikken op de geruststellingen van de genegenheid en van de levensvreugde dan op het angstaanjagende ritueel van te slikken medicatie.

16 Het misprijzen en het verbod waarmee de wetenschappelijke instellingen de tuin van onze immuniteiten heeft overstelpt, verraden de bedreiging die een terugkeer van de natuurlijke kosteloosheid laat wegen op de wanpraktijken van het profijt.

17 *Elke geneeskunde is bezeten door een logica van de dood die door het pulserende lijf wordt ontkracht.* De vitale kracht – de energie van het pulserende lijf – neemt over wanneer het mechanische lijf er niet meer in slaagt te besturen, een programma af te werken, de ontregelingen te herstellen.

18 *De geneeskunde voert een strijd tegen de dood, het leven strijdt voor het leven.*

19 *De zelfverdediging van de gezondheid ligt aan de basis van de sociale zelfverdediging.* De kwetsbaarheid van de koopwaar bewijzen door die koopwaar te vernietigen ligt binnen het bereik van de levenden, of toch van zij die het proberen te zijn. Het systeem raken op zijn meest gevoelige plaats ligt binnen de mogelijkheden. Het profijt is dat zenuwknooppunt. De tijd van het profijt is de urgentie, de noodtoestand. Hoe meer vertraging de projecten oplopen, hoe meer geld wordt verloren, en dat is voor het kapitalisme onaanvaardbaar. Het blokkeren, verhinderen, pesten van bedrijven die hele gebieden, territoria, landschappen veranderen in winstgevende braaklanden is een zware beproeving voor de rentabiliteit die hen achtervolgt. Solidariteit met de strijd tegen de milieuvervuiling – de analyses en de tirades voorbij – *snelt de collectieven ter plaatse te hulp* wanneer het gelaarsde en gehelmde kapitalisme hen wil verdrijven.

20 *Het stervende kapitalisme maakt van de angst voor ziekte een manier van regeren.* Het volk raakte ervan overtuigd dat haar zogeheten bestuurders ziek waren. Het is voortaan duidelijk dat de Macht nog slecht toebehoort aan een handvol stokoude zwakkelingen. De Macht wordt beheerst door paniek. De angst voor ziekte is het instrument van de geautomatiseerde onderdrukking. Eens ze in werking is gesteld, functioneert die machine helemaal alleen, neemt ze genoeg met hersenloze bestuurders, strompelende acefale wezens vol dwaasheden en onkunde. De Staat en zijn opdrachtgevers ontdoen zich van elke verantwoordelijkheid. Goed zo, daarmee zijn ook wij volledig bevrijd van enige plicht jegens hen! De immune zelfverdediging wordt voor iedereen de substantie zelf van de algemene zelfverdediging. In dat opzicht *is het zelfbeheer – met andere woorden, de organisatie van het volk door het volk – helemaal niet subversief, het is een gezondheidskuur!*

21 Van de gezondheid een kwestie van veiligheid maken, had een geniale zet geweest, indien de zwakzinnigheid van de regeerders en hun handlangers die onderneming niet zo snel – maar te traag voor de slachtoffers – naar het bankroet had geleid. De intelligentie van de geldlade is, op zijn best, niet meer dan het na-apen van het dierlijke en plantaardige aanpassingsvermogen ware het niet, in het licht van de gevoelige intelligentie, een bewijs van een onthutsend mentaal onvermogen.

22 Het inzakken van de onhandig gemanipuleerde leugen heeft zowel de traditionele geneeskunde als de door hebzucht en ambities opgetrommelde wetenschappelijke commissies in een kwaad daglicht gesteld. Het meest gelukkige gevolg zat in de reactie van zelfverdediging die beetje bij beetje wordt aangenomen door een volk, vastbesloten zich niet meer te laten misleiden.

23 De werkelijkheid van onze verbeelding en de verbeelding van onze werkelijkheid hertekenen op elk ogenblik het psychosomatische landschap waarin we voortdurend de weg kwijtraken en ons heroriënteren. Het gezondheidsevenwicht is grotendeels een gevolg van een dialoog met het lichaam – ik bedoel daarmee het pulserende lichaam dat zijn pijn uitschreeuwt nog voor die verschijnt in zijn optocht van bezorgdheden. Met welk recht ook leggen de medische instellingen me hun decreten op, genomen "voor mijn welzijn" en dat van de farmaceutische drukkingsgroepen, terwijl ze zich geen barst aantrekken van mijn levensinstinct en mijn doodreflexen? Des te meer wanneer de tweelingdictatuur van de veiligheid en de gezondheid een massahysterie verspreidt waar de zondebokken zowel gevaccineerd als niet-gevaccineerd zijn.

24 *Het voorspelbare uitsterven van de geneeskunde van spoed en geweld gaat samen met de opkomst van egalitaire, gynocentrische en creatieve maatschappijen.* In zijn haast om een kanker uit te roeien heeft de oncoloog geen andere keuze dan verbranden, snijden, uitrukken zonder het

ontstaan van het kwaad bij zijn patiënt te kunnen bestuderen, zonder een terrein te scheppen voor immune zelfverdediging, zonder bescherming van de patiënt tegen stress, vergiftigd voedsel, verontreiniging van het water, de lucht, het bestaan.

25 Werk is een dodelijke ziekte en we hebben er een zieke maatschappij aan te danken.

1 Een mogelijke mythe over het ontstaan van de aarde en de mensheid zou de volgende kunnen zijn: in het begin heerste een oneindige ruimte van chaos. In willekeurige wervelingen klitten onwaarschijnlijke en bonte organismen samen. Uit deze alchemistische afgronden zonder begin en zonder einde ontsprong een minuscuul deeltje dat door zijn vurigheid te verliezen, een koud hemellichaam werd dat we "planeet" noemen. Nu wou het spel van de toevalligheden dat deze planeet een uitzonderlijk karakter had die het mogelijk maakte dat levende wezens ontstonden en zich ontwikkelden. Zodanig zelfs dat een klein deel van de bewoners van de Aarde de mogelijkheid had zich te transformeren, te evolueren en zich te verfijnen, te louteren.

2 De vrucht zijn van zuiver toevallige versmeltingen en in de beginselen van vrijheid een verlangen ontdekken om het toeval af te schaffen, ligt dit niet aan de basis van het ontwaken van het bewustzijn van de mens? De aantrekkingskracht van de liefde die de eerste mensen erfden van de lijn van de bonobo's is verantwoordelijk voor onze inprenting met een impuls van samenwerking en wederzijdse hulp die onze evolutie mogelijk maakte.

3 Ons menselijk bewustzijn is afkomstig van een versmeltende liefde. Dat is onze eigenaardigheid, dat is de geboorteakte die van een passie die ons leidt en die de wereld leidt, ons kenmerk maakt. We voorvoelen dat we het resultaat zijn van een panseksualiteit die door een omlegging van onze geschiedenis werd ontaard en omgedraaid.

4 De werkelijkheid en de verbeelding van onze oorsprong werden gedurende millennia in ons verankerd vooraleer ze door de handelsbeschaving werden verwezen naar een duister verleden ten voordele van een hemelse regering waar de Goden de scheppers van de mens en van de Aarde zijn. Alles wijst erop dat een universeel gevoel van liefdevolle aantrekkingskracht overheerste voor de invasie van usurpatoren en predatoren, waaruit het gealiënerde bewustzijn geen enkele scrupule had het idee te putten van een natuurlijke religie en een religieuze natuur.

5 In de volheid van de hartstochtelijke aantrekkingskracht is de wederzijdse hulp en samenwerking de meest tastbare uitdrukking van de wording van de fuserende liefde en het menselijke bewustzijn.

6 *De mens wordt geboren uit de liefde die natuurlijk in hem straalt.* Hij sterft ten gevolge van het verbod dat hij op die liefde legt door ze te ontaarden.

7 *De dood is de omkering van een levenskunst, een savoir-vivre dat onze bestemming haar substantie verleent.*

8 Het leven heruitvinden, de liefde heruitvinden is geen nieuw idee. De nieuwigheid zit daarentegen in het wegnemen van de manipulaties die de liefde en het leven in *objecten* veranderen zodat ze hun eigenschap van *sujet* terugkrijgen. Ze smachten naar het stichten van een radicaal andere beschaving.

9 *Het gevoelsmatige overwicht* heeft niets te maken met de survivalmodus noch met het lethargische pacifisme van de hippietijd. Het leven wordt weer *lieflijk opstandig*.

10 Hoe meer het puritanisme oproept tot de doeltreffendheid van het lichaam aan het werk, hoe meer het pulserende lijf er het recht op genot tegenover stelt dat die doeltreffendheid doet afbrokkelen, hoe erger ook het conflict wordt tussen het gemystificeerde bewustzijn en het menselijke bewustzijn dat de eigen creatieve rijkdom herontdekt. De zelforganisatie van het zijn wordt herboren uit het bankroet van het hebben.

11 *De roofzucht bedenkt alleen omgekeerd genot.* Onder het mom van de streling wordt de liefde ontleed tot mechanisch gedrag. Het samensmelten wordt de liefde afgenomen zodat ze uitdroogt en sterft. Het universele seksuele geschenk is het vermogen zich te geven zonder zich op te offeren, zich te voeden door een onuitputtelijke vrijgevigheid te voeden, zich te vernieuwen door het verstrijken van de tijd op te schorten. De panseksualiteit is een onderaardse, chtonische beweging die, van het Soemerische Ur tot het Amerindiaanse New York, met een opmerkelijke standvastigheid het voorwerp was van hemelse bliksems, van de meest onverbiddelijke verboden, van de meest pathetische onthechtingen.

12 De terugkeer naar het leven is de terugkeer naar de liefde waarvan de handelsbeschaving alles in het werk heeft gesteld de verloochening onder al haar vormen te verspreiden. We zullen trachten weer aan te knopen met de liefdevolle ontboezemingen die worden opgewekt door de voorrang van de wederzijdse hulp en samenwerking, nieuwsgierig als we zijn naar hun bijdrage tot de menselijke evolutie in de pre-agrarische beschavingen. De paradox is dat we een vooruitgang nieuw leven inblazen, onderbroken door een economisch, sociaal, psychologisch en politiek systeem van bestuur dat verantwoordelijk is voor een regressie naar een toestand lager dan die van de bonobo's. We kunnen al veel leren uit hun wijsheid, hun zin voor wederzijdse hulp en samenwerking, hun kunst om hun meningsverschillen op te lossen door zich over te geven aan het liefdesspel.

13 Ons bewustzijn wordt het vaakst aangescherpt door de gebaren en strelingen van genegenheid. Zo leert de liefde ons dat de begeerte eindeloos is en zich voortdurend weer uitvindt.

14 Wanneer de erotische frenetiek de motor wordt van de liefde in plaats van de beroering op te wekken in het spoor ervan, dan sputtert hij en valt stil.

15 We zijn de kinderen van de fuserende liefde. Het "eeuwenoude geheugen" kent geen tijd. De ontboezemingen van de genegenheid hebben geen begin, geen einde, geen leeftijd. Wie er het vermogen van ervaart, kent alleen de eenzaamheid van wie zich laaft aan de onafhankelijkheid en aan de menselijkheid van de wereld.

16 De fuserende liefde verbant elke maat, ze is grenzeloos. Ze heeft de eeuwigheid van het tijdeloze in zich. Ze opent het veld van resonanties voor alle mogelijkheden. Waar ze wordt herontdekt, komen onwaarschijnlijkheden tot uiting, niets wees erop. Ze is een bezit dat de toe-eigening uitsluit, een wederzijds doordringen dat de roofzuchtige archaïsmen uitwist, tot hun herinnering toe.

17 De *fuserende aantrekkingskracht* kent het geheim de minnaars te voeden met onophoudelijke liefkozingen. Men merkt aan de plots gedeelde wellust dat het genot van de liefde en de liefde van het genot nooit hebben opgehouden ons te omringen, onze gebaren te omhullen, onze intieme gedachten te beroeren.

18 De liefde een absolute voorrang geven maakt deel uit van het perspectief van het leven. De zwevende angsten waar Wilhelm Reich het over heeft, ruimen baan voor zwervende strelingen. Want de liefde verstaat de poëtische kunst om het karakteriële pantser dat wordt veroorzaakt door die angsten op te lossen. Alsof er in het hart van de uitgelokte verwoestijning plots een oase verschijnt uit de Tuin der lusten.

19 De begeerte belichaamt zich in mij door één te worden met een persoonlijke levenswil die *de facto* zijn plaats heeft in de planetaire chaos. De vitale impuls, die iedereen op elk ogenblik ondergaat, is de bron van een universele liefde die het overstijgen inhoudt van de man en van de vrouw en de verwezenlijking van hun menswording.

20 Zelfs wanneer de diepste resonanties van de ware liefde meestal krimpen tot vluchtige fonkelingen verdwijnen ze nooit echt, toch? De geestdrift van het liefdeselan als een mystiek begrip beschouwen, wordt vermeden door die te situeren in de biologische lijn van de wederzijdse hulp en samenwerking die in de bonobomaatschappij tekenen vertoont van menswording – de

spraak uitgezonderd – en wijzen op een hogere evolutiegraad dan die van de eerste mensachtigen. In die zin mag men ervan uitgaan dat de kracht van het liefdeselan zich bij elke geboorte laat voelen.

21 Het beuken van labeur en profijt heeft onze geschiedenis gebrandmerkt met steeds weerkerende golven van haat. Er bestaat daarentegen geen enkel tijdperk dat wordt gekenmerkt door de ontplooiing van de liefde – ik heb het hier niet over barmhartige en filantropische vermommingsen. Hoe hardnekkig ook, geen enkel verbod heeft ooit de bloei gedoofd die de *gelouterde liefde* in het geheim verspreidde, zoals wordt bewezen door de beweging van de Vrije Geest, de Hoofse stroming, de opkomst van de Renaissance, de Verlichting en de subjectieve ontdekkingen van het romantisme. [Raoul Vaneigem, *La Résistance au christianisme*, 1993, Fayard, en in Engelse vertaling door Bill Brown, *Resistance to Christianity*, 2024, Eris Press]

22 Uit de diepten van hun oorspronkelijke bewustzijn herontdekken de levenslusten de wederzijdse hulp en aantrekkingskracht van de liefde waarop het individuele en collectieve menselijke avontuur stoelt. Wie durft bevestigen dat hij niet elke dag heen en weer wordt geslingerd tussen de wanhoop van de eerste bevinding en de vreugde van de tweede?

23 Het leven spreidt voor de liefde het bed van een universeel landschap waar de streling, de blik, de reuk, de zang, het vlinderen, de beroering, de aanraking, het vrijen, momenten aaneenrijgen en de moedeloze tijd oplossen in de tijd van de begeerte. Wie in vuur en vlam werd gezet, zelfs vluchtig, door de niet te onderdrukken vlam van de hartstochtelijke liefde vindt in zich de mogelijkheid om Eros en Thanatos te overstijgen. Het zelfbestuur van het volk door het volk maakt deel uit van dit *spel der mogelijkheden waarbij de poëzie de recuperatie door de geest, door de abstractie, door de "metafysica" uitsluit*.

24 De fuserende liefde is een droom die werkelijkheid wordt wanneer de levenswil de Machtswil verslindt.

25 We zijn dermate bedreven in doeltreffendheid, in competitie en in prestatie dat we vergeten dat de mechanica – de arbeid onder al zijn vormen – de passie de nek om wringt.

26 Voor de geneeskundige en filosoof Simon Magus is het "reproductieve vuur" *een potentiële begeerte die nooit uitgeput raakt wanneer het met het leven wordt vereenzelvigd*.

27 Net zoals de afnemende krachten van de reiziger hem ertoe brengen ermee op te houden, zo zitten de minnaars daar op bed, overwonnen door de angst dat hun hartstocht vermindert,

wegkwijnt, verdwijnt. Is dit niet wat hen werd aangeleerd? Maar wat de liefde echt vermoeit en doodt, is de verloedering, het verderf, de ontaarding, de fragmentatie en de verspreiding in doodreflexen.

28 Wanneer het functionele lichaam de voorkeur geeft aan het mechanische in seks, maakt het versmeltende genot deel uit van het pulserende lichaam. Dit verleent het plezier en de resonanties ervan een kwaliteit die door het mechanische lijf worden geweigerd. Bevindt zich hier niet het kantelpunt van de ommekeer van perspectief? Is het hier niet dat we dit kantelpunt het best kunnen waarnemen?

29 "Liefdesplezier is van korte duur, liefdesverdriet duurt een leven lang" – "Plaisir d'amour ne dure qu'un moment, chagrin d'amour dure toute la vie" [klassieker uit het Franse chanson Franse Wikipedia *Plaisir d'amour*]. In enkele maten van een aardig deuntje vat Jean-Paul Martini de inhoud samen van duizenden romans, essays, gedichten, muziek, kunstwerken, sublieme en banale gedachten. Er schuilt nochtans niet meer fataliteit in het verval van de hartstocht van de liefde dan in de vermoeidheid en de slijtage van de arbeider die zijn dagen en nachten opoffert aan het profijt van de baas.

30 De minnaars betalen een zware tol aan de reflexen die hen worden ingeplant door de wetten van de agro-handelseconomie: roofzucht (ik onderwerp je), toe-eigening (je bent van mij), opoffering en schuldgevoel (na al wat ik voor je deed), doeltreffendheid (bewijs me dat je van me houdt), angst (en wat als je me verlaat?), ruil (dat ben je me wel verschuldigd). *Alleen een ommekeer van perspectief schenkt het avontuur van de liefde een nieuw begin.*

31 De voedsteraarde werd gezien als een versmeltende moeder die zich aan iedereen aanbiedt. Ze is het archetype van de erotische opwindning lang voor die werd gevierd in cultussen van de vruchtbaarheid en belasterd door het patriarchaat – dat zich er niet in vergiste! Ze heeft volstrekt geen nood aan de spirituele transfiguratie, de gedaanteverandering van de *Magna Mater*. Ze is de belichaming in ruwe staat van de panseksuele energie die nieuw leven blaast in de ontketening van de liefde, de adem van de uitputting, de nachten die door het ochtendgloren ongevuld bleven. Ze is de oorspronkelijke aanwezigheid van de vrouw, ze straalt met een mysterieus overwicht dat haar geen enkele macht verleent. Ongetwijfeld vanwege de terugkeer naar het leven, naar de liefde, naar onze vastberadenheid niet te verdwijnen.

32 De liefde heruitvinden is die oceanische kracht belichamen, die niets anders is dan het leven waaruit we werden geboren en het menselijke bewustzijn dat ons leert de zelfvernietiging van het leven te vermijden.

33 Bestaat er een feller aanwezigheid van het leven dan het verlangen naar liefde en de liefde van het verlangen?

34 Hetgeen weer opdaagt uit de beschavingen voorafgaand aan de agrohandelsbeschaving opent nieuwe wegen voor de liefde en herontdekt de grote hartstochtelijke beroeringen die de liefde uitvonden in het hart van het leven.

35 "O levenloze dingen, hebben jullie dan een ziel?" De gevoelsmatige relatie die ik tracht op te bouwen met al wat leeft, wanhoopt niet om de dingen het leven te schenken dat erin verborgen zit, of dat de vakman of kunstenaar die ze vervaardigde er heeft ingelegd.

36 De alomtegenwoordigheid van mijn menselijk bewustzijn verstevigen, zet een *harmonisering* in gang waarvan de aantrekkingskracht, de verleiding me ontslaat van elke bezorgdheid om efficiëntie. Ik smacht naar de samensmeltende vereniging van het materiële ik met het energetische ik waarvan de realiteit me door de liefdeservaring zo vrijgevig wordt aangeboden.

37 *De liefde die zich vereenzelvigt met het bewustzijn van al wat leeft, is onuitputtelijk.*

38 Er bestaat niet veel gelukkige liefde in een maatschappij waar alles georganiseerd is voor de heerschappij van de haat en het misprijzen van zichzelf en de anderen.

39 Het spijtige aan de libertijn is dat hij de vrijheden van de vrijhandel niet overstijgt.

40 Als eerbetoon aan de dichter Claude Le Petit, slachtoffer van het puritanisme, deze kwintessens van zijn gedachte: "*We naaien best wanneer we ons niet bekommeren om het naaien.*" "*C'est en nous foutant de foutre que nous foutons le mieux!*" [[Franse Wikipedia lemma Claude Le Petit](#)]

41 De liefde is de versmelting van het leven met de betekenis van het menszijn. Is dat niet de bron van de vreugde, het genot dat we "klaarkomen" noemen?

42 Niemand heeft verlossing nodig. Dat ik diep word geraakt door een stuk van Händel, een vreselijk mens, zegt men, overtuigt me ervan dat er in ons en in onze wereld een universum van versmeltende liefde bestaat die alles ontvangt en verspreidt dat wordt aangeboden uit de grond van het hart door de menselijke vrijgevigheid waar niemand van verstoken is. Verschuilt zich hier soms het *mysterium magnum* van het leven?

Politiek en zelfbestuur

1 Belachelijk gemaakt door het cliëntelisme of het vriendjeskapitalisme, overboord gegooid door de beursspeculatie, onwerkbaar in de ogen van de burger, *beslaat de politiek een ruimte die zich aan het sluiten is over de leegte van het bestaan* mede veroorzaakt door die politiek.

2 De politiek sluit deuren, het zelfbestuur opent die.

3 De politiek heeft lang de opdracht gehad de omstandigheden te beheren die de loop van de geschiedenis bepalen. Het was in belangrijke mate een retorische kunst bestemd voor de manipulatie van menigten. Ze heerste over de markt van de ideeën door het aantal ideologische niches te vergroten waaraan de maatschappijen hun rust en onrust dankten. De kolonisatie van het consumentisme en de publicitaire technieken haalden het van de circusspelen waar de gladiatoren van de zelfingenomen zotternij mekaar bekampten. De gewapende of ongewapende ideologische strijd heeft plaats gemaakt voor een promotionele drukte waar het draait om wie de eigen vuile was witter dan wit kan wassen.

4 De aftakeling van de politiek is een gevolg van het groeiende verval van de Macht. Naarmate de kloof tussen de reële en de virtuele economie groeit – tussen de productie van sociaal nuttige goederen en de beursspeculatie –, brokkelt het kapitalistische bolwerk af, loopt het leeg, ondergaat het een langzame implosie. De gemeenschappelijke zinloosheid van de behoudsgezindheid en van de vooruitstrevendheid heeft de publieke ruimte vrijgegeven en het volk heeft het aangedurfd die te bezetten. Het staat nog ver verwijderd van het lef om van het gebied waar het zich bevindt de basis te maken van een herovering van de aarde. Het is er amper van overtuigd dat haar pad een zoektocht is naar radicaliteit. Het vermoedt nochtans dat een bestuursmodel binnen bereik ligt dat altijd al werd onderdrukt van zodra de belevenis ervan ontwaakte, een acratisch bestuur, een regering zonder enige vorm van autoritaire macht. Deze organisatie van het volk door het volk is het zelfbestuur dat de libertaire collectieven van de Spaanse revolutie in 1936 instelden vooraleer het door het stalinistische communisme werd onderdrukt.

5 Door te krimpen als een huid van chagrijn [[Wikipedia](#) lemma [La Peau de chagrin](#)] haalt de oude wereld oude begrippen naar boven die door de universele ontaarding werden veranderd en vervalst. Het woord "politiek" herontdekt zijn oorspronkelijke betekenis: de organisatie van de *polis*, de stad, de wijk. Indien het begrip polis een zeker belang behoudt, dan is dat alleen maar in referentie naar collectieven met kleine afmetingen, te verdedigen gebieden [[Franse Wikipedia](#) lemma *ZAD, Zones à Défendre*], microsamenlevingen die het zelfbestuur uitproberen. Er zijn

goede redenen om aan te nemen dat het project van sociale renaissance het politiek project zal overstijgen door het af te wijzen als leugenachtige praktijk en door het te behouden als spel – Fourier heeft het in dit verband over "la cabaliste".

6 In microsamenlevingen worden fouten, vergissingen, misverstanden, zonder al te veel moeite opgelost. Op de schaal van naties, van supranationale instanties, van grote gehelen, wordt wanbeheer een ramp, een incoherentie, een chaos.

7 De ervaring van zelfbestuur houdt een onderzoek in naar de omstandigheden die gunstig zijn voor de ontwikkeling ervan. Ze vraagt om kleine demografische eenheden, om beperkte geografische zones. Ze waakt erover om uitbreiding beperkt te houden om stilstand en verstikking, veroorzaakt door overbevolking, tegen te gaan. Charles Fourier heeft geprobeerd kwantitatieve normen voorop te stellen, te bepalen op welk ogenblik het overtal wordt bereikt en de oprichting van nieuwe collectieven zich opdringt. Zonder terug te vallen op zijn rekenkundige subtiliteiten volstaat het misschien *aandachtig te zijn voor de kwaliteit van de gevoelsmatige wederzijdse hulp en samenwerking*. Een te groot aantal mannen en vrouwen vermeerdert de begeerten zonder de mogelijkheid te bieden die te harmoniseren. Het is aan de collectieven en aan de individuen die er in muzikale zin deel van uitmaken om de geschikte orkestraties uit te werken. ["composer" in het frans betekent "deel uitmaken" en ook "componeren"]

8 *De achteruitgang van de politiek is het gevolg van een parasitisme* dat zich heeft veralgemeend naarmate de voor het overleven onontbeerlijke arbeid in de primaire sector werd vervangen door de nutteloze arbeid in de tertiaire sector. Het oude kapitalistische dynamisme waarvan landbouw, gezondheid, onderwijs, transport, energie, grondstoffen afhankelijk waren, is aan het verdwijnen ten voordele van diensten en bestuursraden waar het virtuele geld op zichzelf draait en de grond slechts raakt om die te verwoesten. Het organiseren van de arbeid heeft plaats gemaakt voor de arbeid van het organiseren.

9 *De machteloosheid aan de macht heeft de politiek onthoofd*. De kip zonder kop loopt in alle richtingen. Het oude koppel van de behoudsgezindheid en de vooruitstrevendheid verliest haar pluimen en haar bakens.

10 De behoudsgezindheid, zoals de uitverkorenen traditioneel *rechts* van de Heer geplaatst, heeft nooit een geheim gemaakt van haar wil om de horizon voor de "generaties van de dageraad" te verduisteren en af te sluiten. Uitgesproken hoedster van de vooroordelen was ze altijd een voorstander van de onveranderlijkheid van de tradities. Haar geliefkoosde verlichting was die van de brandstapel. De straf was altijd een verering van het gezag.

11 De *links* geplaatste vooruitstrevendheid was nooit meer dan het schuim van de aanzwellende golf die zich opricht en stormloopt tegen de onmetelijkheid van de onverwoestbaar geachte dijk. Om terug te vallen in de branding van wanhoop en woede en terug te keren naar de machtige oceaan, waar ze weer zal opstaan.

12 De behoudsgezindheid werpt zich op als de onwrikbare wal van de handelsbeschaving. De vooruitstrevendheid is de gedachte die er de barbarij van bestrijdt. De behoudsgezindheid heeft de formidabele inertie mee die het bedje spreidt van de vrijwillige slavernij. De progressieve ideologieën ontbrak het te dikwijls aan het bewustzijn van de oorspronkelijke vitaliteit die van generatie op generatie rellen, revoltes, opstanden aanwakkerde. Dat is ook de reden waarom de vooruitstrevendheid zo dikwijls wordt beschuldigd van reformisme en de slechte reputatie met zich meesleept de radicaliteit van de revolutionaire bewegingen te *verraden*.

13 Zelfbestuur is het overstijgen van de behoudsgezindheid en van de vooruitstrevendheid. Het gaat voorbij aan de politiek waarvan de enige functie het beheer van hun antagonisme was.

14 Is het dan gegrond om te spreken over een politiek van zelfbestuur? Politiek is de kunst van de diplomatische manipulatie. Zelfbestuur is het project dat de verscheidenheid aan begeerten harmoniseert. Het is niet gebaseerd op list, bedrog of bluffpoker, maar mikt op wederzijdse hulp en samenwerking, een hartstochtelijke aantrekkingskracht, de wil tot individuele autonomie.

15 De radicaliteit van het veralgemeende zelfbestuur zit zowel in de pertinentie van het samenlevingsproject als in de uitstraling voor het bestaan door het overstijgen te verwezenlijken van het overleven en het leven.

16 *Alles vertrekt onderaan, wij zijn de basis, wij zijn het leven.* Wat de abstracties van Staat en monopolies het leven onophoudelijk ontnemen, geeft de lokale ervaring terug.

17 Wanneer de hongersnood aan onze deuren staat, dan werd ze uitgenodigd door een uitzonderlijke schaarste aan menselijke intelligentie en zingeving.

18 Het einde van de politiek valt samen met het begin van het algemene zelfbestuur.

19 Het radicalisme, dat is alles willen om niets te hebben; het reformisme, dat is weinig willen om meer te eisen.

20 Men zal ons niet nog eens vangen met de geest die over de materie heerst. De sloophamer die de privébelangen de kop zal inslaan, valt niet uit de hemel der ideeën. Het kapitalisme zal bezwijken aan de voeten, uiteenvallend aan de basis door een sociaal weefsel dat weer wordt geaard en gericht op het leven en het menselijk geworden bewustzijn ervan.

21 Door de ruilwaarde naar oneindig te voeren en de gebruikswaarde naar nul, veroorzaakt de economie een algemene ontmenselijking. Een theaterpersonage van Brecht vat het als volgt samen: "Ik weet niet wat een mens is, ik ken alleen zijn prijs."

22 De lokale ontwikkeling verleent een levende betekenis aan de globale abstracties die ons onderdrukken. De aliënatie is er tastbaar, het verlangen naar emancipatie eveneens.

Het bestaan demilitariseren

1 *De handelsbeschaving legt een raster over tijd en ruimte.* We worden van onze gebaren tot onze gedachten voorbestemd om te worden gekantrecht. Arbeid vereist een strikte organisatie van tijd en ruimte die zelfs het natuurlijk ritme van dag en nacht opsplijst in een productieve activiteit overdag en een herstelrust 's nachts.

2 Elke ochtend schalt als de trommel en de klaroen van de kazernen het lied van het dagelijkse vertrek naar een bestaan dat ons niet meer toebehoort, een ontvleesd bestaan omgeven door de schaduwen van de dood.

3 Veeleer dan de rechte lijn, hoeks, gebroken of rakend, verkiest het nomadisme *de uitdijende spiraal die bevrijdt uit de cirkel* en de opsluiting voorkomt, zowel de innerlijke verschrompeling als de bekrompenheid van de kraal.

4 *Door de natuur in te palmen, leren we van de aarde en van onszelf de maat nemen.* Er ontwikkelt zich een geometrie die de anarchistische vloeibaarheid van het leven en zijn begeerten uitsluit. Fabriekssirenen, kerkklokken, rituele en religieuze dienstregelingen, controle van inquisitie en politie over individuele en sociale ruimten rasteren de tijd en de ruimte waardoor onze zeden en gewoonten militariseren.

5 De arbeid heeft de aarde gekoloniseerd door de gebieden van toe-eigening uit te breiden waar de eisen van het profijt overal het leven aftoppen, "bergen afvlakken en vlaktes op hopen trekken". De vermeerdering van de vierhoeken – kazernes, fabrieken, scholen, hospitalen, gevangenis – verplichtte tot het dogma van de onveranderlijkheid. Hun structuur blokkeerde, belemmerde, verlamde de flux van pulserende energieën die ons lichaam en het sociale weefsel bezielen.

6 *Het puritanisme, inherent aan de doeltreffendheid van de arbeid, onderdrukt het genot, heerst over de remmingen en heft belastingen op de overtredingen.* De frustraties en de weezin die uit de droogzwierder van de driften sijpelen, leggen Jan en alleman wapens in handen die hij naar geloven tegen zichzelf en de anderen keert. Voor de paar opstandelingen die het opnemen tegen de verantwoordelijken voor hun ongeluk, hoeveel berustende nijdgaards staan er niet klaar om mekaar te verscheuren? Het gebeurt nochtans dat alles plots ophoudt, de gewone gang der zaken wordt opgeschort. Wanneer het overleven zijn bijdrage heeft betaald aan het niets, duikt het leven weer op uit onze diepten en neemt hartstochtelijk bezit van ons, gesterkt door het recht dat we het toekennen.

7 We worden vanaf de kindertijd door de gerasterde ruimte ingelijfd. De militarisering van lijf, leden en gedachten begrenst het leven om te verhinderen dat de energie die aan de arbeid wordt besteed, aan het plezier wordt verspild. Wat valt er anders te beleven in een kooi dan tegen de tralies oplopen en toegeven aan de psychopathie van de ambitie?

8 De geometrie van de gebaren en de mentaliteit bureaucratiseert het lijden, normaliseert het en maakt van deze ontaarding, op de manier van Sade, een "natuurlijk kwaad".

9 Wat de maat van ons neemt, onderdrukt ons.

10 De hermetische bewering van *de Smaragden Tafel*, "Zo boven, zo beneden" is een weerspiegeling uit een ver verleden toen het menselijke bewustzijn geen enkele dimensie kende. De aliënatie en inkrimping ervan beginnen met het ontstaan van een sociale superioriteit en inferioriteit.

11 Het begrip van de val, van de aftakeling, van het verderf, stamt uit het begin van onze geschiedenis. Aan de oppervlakte en de omtrek, die op de grond worden berekend, werd een derde dimensie toegevoegd: de verticaliteit van de Macht, die wordt berekend in de hoogte. De aardse basis verheerlijkt de machthebbers en hun veroveringsoorlogen. Ze verleent de ingebeelde Goden asiel, een landingsbaan in zekere zin.

12 Door de vitale driften te blokkeren, veroordeelt het karakteriële harnas ze tot verrotting in plaats van ze te laten rijpen. *Hier leert de slaaf van zijn slavernij houden.*

13 De militaire houding is inherent aan de arbeidsdiscipline. De mobiliteit in de onbeweeglijkheid ervan vindt haar tegenstrijdige toepassing in de vrijwillige onderdanigheid.

14 Het sluiten van *natuurlijke* open ruimten drukt een intrinsiek geweld op onze geschiedenis. Maar dit geweld slaagt er daarentegen nooit in om de uitbundigheid van het leven en de menselijke zingeving ervan voorgoed te breken.

15 Nu de vrijheid van het leven overal in opstand komt en de dictatuur van het profijt afschaft, vallen we nog minder voor het bedrog van de gemilitariseerde handelsvrijheden.

16 Door zich om de meest verscheiden en blijkbaar onbeduidende redenen te verspreiden, bewijzen de wereldwijde opstanden dat hun onweerstaanbare koppigheid opborrelt uit een

levensvreugde die niet kan worden weerstaan. Deze levensvreugde komt niet met oplossingen, ze herinnert er alleen aan dat geen enkele van de oplossingen uit het verleden – met uitzondering van de Commune van Parijs en van de libertaire arbeidersraden en collectieven van de Spaanse revolutie – *de afschaffing van de ontmenselijking* heeft uitgeroepen.

17 *Het leven is een niet-letaal wapen. De onuitputtelijke vruchtbaarheid is van aard om het onderdrukkende economische geweld uit te putten en uit te roeien.* We moeten er ons dan wel bewust van worden!

18 Elke militaire overwinning is een nederlaag in de strijd voor de emancipatie van het leven.

19 Het bewustzijn van het leven heeft begin noch einde, dermate verwickeld in de plooien van de geschiedenis.

20 Een kazerne-onderwijs verandert onze kleine gevoelige wezens, door verwondering doordrongen, in voorwerpen van onderdanigheid en wreedheid. We willen scholen waar *eerst en vooral* samenleven wordt aangeleerd door elke vorm van roofzucht uit te sluiten, door de gevoelige intelligentie voorrang te verlenen op de intellectualiteit die ten dienste staat van de abstractie en de competitie.

Het leven is tijdloos

1 *De hiërarchische scheiding der tijden is een gevolg van een maatschappij van meesters en slaven.* Het leven snakt naar adem, onderdrukt door de doelmatigheid van het labeur. Zo verlopen de uren en de jaren, ze worden afgehaspeld.

2 De opeenvolging van tijden maakt deel uit van de lineaire tijdmeting.

3 Overal ter wereld steken golven van subversieve levendigheid de kop op, ze beuken in op het sombere betoog van de behoefte aan salaris, van de opoffering van het genot aan het hebben, van de hatelijke reacties sijpelend uit de mishandelde en verminkte liefde.

4 De gevoelige intelligentie is het bewustzijn van het driftige, het pulserende lijf. Ze zorgt ervoor dat de begeerte, achteloos en in resonantie, laat weten dat *het leven tijdloos is*.

5 Het imperium van het voorwerp begint met wat wordt geteld, gemeten, gewogen, gekwantificeerd, beoordeeld. Het proces van *reïficatie* is inherent aan de uitbuiting van de mens door de mens – waarvan het kapitalisme niet meer is dan een aankleding van voorbijgaande historische aard. Hebzucht snijdt wezens en dingen in fijne winstgevende plakjes. Leeftijd valt onder de versnippering, vereist door Shakespeare's Venetiaanse Koopman als eindafrekening: het debet, geveild, van een pond vlees.

6 De lineaire tijd – de gemechaniseerde tijd, de tijd van het werk – rafelt uit en verkommert samen met de dalende winstvoet, waarvan hij oorzaak en gevolg is. Het lage economische rendement van de vrouw en van het kind staat hen slechts toe te ontsnappen aan *de afslachting van de nuttelozen* vanwege hun inhoudelijke belofte tot vernieuwing van de arbeidskracht. De ouderdom heeft dit geluk niet!

7 De voortplantingsfunctie van het wijfje en de energetische kracht van de jeugd *rechtvaardigen de focus van de normatieve verdeelsleutel der leeftijden op de adolescentie*. Net wanneer de natuurlijke evolutie de jongeren het wonderlijke mysterie van de ontboezemingen der liefde onthult, stelt het brutale binnendringen van de marktwerking hen tegenover de noodzaak het leven op te offeren aan het profijt. De bloei van het heden wordt gebroken door de schijntoekomst van een markt waar hebzucht de belangrijkste passie is. De jonge generaties werden zich bewust van deze schande rond 1968. De verpaupering zal eraan bijdragen het hen in herinnering te brengen.

8 *In de handelsbeschaving is de adolescent niets als sujet, hij is alles door een object met productief potentieel te worden.*

9 Het onderwijs werd altijd bedacht en ontwikkeld om het realistische principe van de roofzucht te stellen tegenover het principe van het plezier zoals het tot uiting komt in de hartstochtelijke aantrekkingskracht van de liefde, de wederzijdse hulp en de samenwerking. Dit is vandaag een vanzelfsprekendheid die we de rug zullen breken door voorrang te geven aan het leerproces van al wat leeft.

10 Het kind en de adolescent inlijven bij het arbeidsleger vereist dat ze worden gestript van de pracht, van het wonderbaarlijke waarmee ze zich heimelijk omgeven. De economische noodzaak schrijft de overgang voor van het gevoelige lijf naar het mechanische lijf. Het veld van coherentie, omgedoopt tot “de jaren des onderscheids”, neemt de plaats in van het veld van resonanties, toegewijd aan de begeerten en vanaf dan gelijkgesteld aan een kinderlijke regressie.

11 Ik hou de desensibilisatie van het kind en van de adolescent voor een van de voorbeeldige wandaden van de beschavende barbarij.

12 Het leerproces van al wat leeft, beëindigt het castrerende onderwijs van de boekhoudkundige tijd. Het is verheugend zich in te beelden dat de studie van de pre-agrarische beschavingen en van de overweldigende pracht van hun grot- en wandschilderingen binnenkort meer nieuwsgierigheid zullen opwekken dan tienduizend jaar absurde oorlogen.

13 Kinderen ontdekken de kracht van een versmeltende liefde die in hen vormt krijgt en rijpt. Ze smachten naar de fysieke ontwikkeling van de adolescent in wording, ze bereiden zich voor op de meest opwindende ervaring die het leven voor ons ter beschikking heeft: het erotische genot en de affectieve immanentie die de wereld van gedaante verandert en weer uitvindt. Net wanneer de hartstocht van de liefde door de schittering van de mogelijkheden een tastbare werkelijkheid krijgt – die van de huid, van de epidermale streling – worden ze gedwongen ingelijfd door de legers van de macht en van het profijt, net zoals in het begin van de handelsbeschaving.

14 De school van de roofzucht deelt adelbrieven uit aan het weerzinwekkende “Uit de weg, dit is mijn plaats!” De aangewakkerde vijandigheid tussen jonge arrivisten, carrièrejagers en oude arrivés met een lange carrière, toont aan dat ze het “verdeel en heers” dient van een Macht die aan het wegwijnen is.

15 De goede kant van de verpaupering is dat ze, door het bankroet van het *hebben* te versnellen,

het *wezen* aanmoedigt zich te bevrijden van zijn greep. Het hebben steriliseert, het zijn schept en bevrucht. Het bewustzijn daarvan is tijdloos.

16 Het heden wordt weer opgebouwd door de toekomst en het verleden te overstijgen. Het maakt van de kindertijd en de adolescentie het gravitatiecentrum van een aan de gang zijnde renaissance.

17 De adolescentie is een biologisch, psychologisch en sociaal articulatiemoment waar de ontaarding het speciaal op heeft gemunt. Er wordt een voortdurende strijd geleverd tussen de beloftes van de kindertijd en de seniele belangen van de volwassene. De roofzucht houdt de boekhouding van de jaren bij om de kosteloosheid van de dromen te doven.

18 Hoeveel jaar nog voor de ommekeer van perspectief? Het hangt ervan af welke tijd ik voor ogen heb: die van de zelfvernietiging van de Lulkoek van de Staat, of die van de koppige begeerte die in een heden van dag tot dag mijn ongeduld oplost.

19 *Iedereen draagt de totaliteit van zijn geleefd en niet geleefd leven in zich.* Zo hebben verleden, heden en toekomst geen enkele betekenis. Alleen de bliksemflits waarmee we de duistere drukte van het leven doorstriemen, openbaart de begeerten die in ons smachten om zich te bevrijden uit het juk van de roofzucht.

20 We bevinden ons vlakbij een renaissance waar de hereniging van de gedachte met het leven voor onze ogen vorm krijgt. Ze ligt verward in de kern van de steeds veelvuldiger samenwerkingen, steeds actiever, die hun wil om de wereld menselijk te maken tot uiting brengen. Aanvankelijk was het niets meer dan een aalmoes van liefdadigheid, een filantropie van beschermvrouwen. De voortschrijdende ontmenselijking bracht de betekenis van het menszijn naar het toppunt van de wereldwijde eisen. Wat inderdaad herboren wordt, is de macht van de wederzijdse hulp en samenwerking en van een *radicale subjectiviteit die, door roofzuchtige neigingen uit te sluiten, ook geen verantwoording hoeft af te leggen voor haar vrijheden.*

21 Op elke leeftijd herboren worden is een passie op een draaipunt. Ze schraapt de boekhouding van de uren, dagen, jaren. Ze haalt de wijzers uit de klok van de oude wereld.

22 *Leven betekent voor de handelseconomie een onaanvaardbare winstderving.* Het *memento mori* is er de permanente herinnering aan. Zo wordt de taak tot hebzucht bijgebracht aan de jongeren die net uit de kindertijd komen, waar gisteren nog werd gestoeid en lustig gespot met “het leven verdienen door het te verliezen”.

23 De adolescentie is meer dan ooit een te bevrijden gebied. Gelukkig blijven de wapens van de gevoelige intelligentie er binnen handbereik, de rijpende reflectie kan ze aanscherpen en bijdragen tot het opheffen van de verboden van de roofzucht, en van het onderwijs dat er de doelen van dient.

24 Er daagt een ongebruikelijke vanzelfsprekendheid die zelden aan het licht wordt gebracht: *de inmenging van oudere generaties in de opstanden* die meer belang hechten aan de oppermacht van het leven dan aan het gepatenteerde antikapitalistische geschreeuw.

25 Om te breken met een beschaving die zowel voor kinderen als voor ouderen niet meer dan een gemeenschappelijke kindsheid in petto heeft, vindt men in het *phalanstère* van Fourier ruimtes waar ouderen en kleine kinderen als het ware op de tast – zo niet op dezelfde manier, dan toch op een gelijkaardige – een ervaring van nieuw evenwicht zoeken die het bewustzijn van het lichaam laat ontwaken en zowel de vernieuwing van de cellen als het skelet omvat. De ervaring van een fysieke en mentale aanpassing vermijdt dat de spelletjes van het leven omslaan in ziekelijke spelletjes van rollen en functies die worden in gang gestoken door de roofdierreflex.

26 *De terugkeer naar het leven wist het verloop van tijd uit.* Het bewustzijn van het leven is onheuglijk. Het maakt alles weer nieuw, het herbegint alles alsof het nooit echt was begonnen. In de aan gang zijnde existentiële en sociale mutatie, maken de onbeschrijfelijke tederheid en de plotse opwelling van liefde bij meisjes en jongens dermate resonanties los dat minnaars zich moeiteloos zonder leeftijd aan elkaar vergrijpen. Bij elke omhelzing hervallen ze weer in hun adolescentie. En neen, dit is geen nostalgische beroering, het is een voorgevoel van de weer natuurlijk wordende tijd, een prebewustzijn van een transmutatie die zich in ons voltrekt.

27 Het afmaken van de nuttelozen werd altijd aangeraden door wie verteerd werd door de absurditeit van het eigen bestaan. Het *viva la muerte* verleent een schijn van leven aan schepsels met een wreed gebrek aan authentiek leven.

De breuk met de natuur heeft de dieren tot een tragisch einde veroordeeld

1 Terwijl de mens zich opmaakte de dieren, waaruit hij voortkomt, te overstijgen, veroorzaakte de opkomst van een economisch en sociaal systeem gebaseerd op de plundering van grondstoffen, een stilstand, een omleiding, een stase. De evolutie van de vrouw en van de man in symbiose met de natuurlijke omgeving werd een halt toegeroepen.

2 *De onderdrukking van de dierlijkheid heeft het overstijgen ervan vervangen.* Het wezen op weg naar menswording onderging een regressie, een achteruitgang toen het de relatie tussen het dier en zichzelf liet ontaarden. Gescheiden van de samenleving waar hij een voorwerp van uitbuiting is geworden, is hij eveneens verbannen uit zijn levende substantie. Zijn lichaam werd opgesplitst in een spiritueel grondbeginsel waargenomen door het hoofd, en een materieel grondbeginsel, het lichaam van driften met de kokende *materia prima* van emoties en begeerten. Net daar grijpt de existentiële transmutatie plaats van het dierzijn in menszijn.

3 De technieken van de veeteelt ontwikkelden tegen het einde van het neolithicum een boekhoudkundige bureaucratie en een *macht van managers* die in een en hetzelfde register zowel de kudde bijhielden als de individuen die voor haar onderhoud instonden. Het deel dierlijkheid en het deel spiritualiteit in elk van ons kan niet beter worden benadrukt dan via de meester en de slaaf.

4 De gezamenlijke uitbuiting van de aarde en van het leven stichtte en verspreidde samenlevingen gebaseerd op een kunstmatig sociaal en economisch systeem. De onderwerping van de meerderheid aan de macht van enkelen maakte een eind aan de egalitaire collectieven en aan de ontwikkeling van de autonomie. Dat is tevens de onveranderlijkheid die van generatie op generatie wordt doorgegeven, of toch tot de 21^e eeuw toen het volk afkondigde, met een vrijpostigheid waar het zelf nog steeds van verwonderd staat, "*Ya basta!* Het is genoeg geweest! We zijn het beu!"

5 De roofzucht liet het leven in de val lopen van een geschiedenis die intussen slechts een tandeloze beet rest.

6 *De terugkeer naar de natuur is een oproep naar de solidaire bevrijding van het dier en van de mens.* Overal waar het leven zijn kettingen afwerpt, vindt het de revolutie weer uit.

7 Alhoewel de archeologie met patriarchale inslag de leden van de pre-agrarische samenlevingen bestempelde als “jager-verzamelaars”, weten we dat hun levensonderhoud was gebaseerd op de pluk en op een ecosysteem van herstel, een permacultuur avant la lettre. Beoefend door de vrouwen en de mannen, leverde de jacht een aanvullende voedselbron in tijden van schaarste. Het kwam er meestal op neer dat hyena’s of gieren werden verjaagd van hun prooi en men genoeg nam met het kadaver. De uitbreiding van die praktijk in het mesolithicum zal dezelfde vragen hebben doen rijzen als vandaag, nu het nieuwe verbond met de natuur zich nog dwingender aandient.

8 Naast de modieuze moordpartijen van de jacht, heb je de jager die zijn geweer ter hand neemt om zich tegoed te doen aan een fazant, of de in onbruik geraakte zorg van de ambachtsman die zijn eigen meubelen maakt. Wat de jacht betreft beperkt mijn enige ervaring zich tot de duistere opwindende haas in het vizier te hebben van een 30-30 jachtgeweer om daarna in de lucht te schieten en hem in schitterende schoonheid als een pijl uit een boog te zien wegvlugten. Ik denk aan Stendhal die verklaarde: “Ik heb liever een levende vogel dan een gram dood vlees”, aan Jules Renard die op een dag zijn geweer, gericht op een hinde, liet zakken en nooit meer doodde.

9 Hoe onbeduidend mijn kortstondige verleiding tot het neerleggen van een prooi ook was, ze brengt me een waarneming van Françoise Dolto in herinnering: het is pas wanneer de kleine jongen geen permanente erectie meer heeft, dat hij een stok zoekt om te slaan. Voorbij de oppervlakkige analogie tussen Machtswil, jacht en erotische beroering, bevindt zich een fundamentele keuze waarmee we onophoudelijk worden geconfronteerd. De voorrang die enerzijds wordt verleend aan de roofzucht, dan wel aan de wederzijdse hulp en samenwerking, bepaalt in de loop van de individuele en collectieve geschiedenis een voortdurend balanceren tussen de menselijke macht van de fuserende liefde en de inversie ervan in blinde golven van haat en zelfvernietiging.

10 Het vloeien van vaginaal vocht en van sperma, vergoten door de liefde en de oorspronkelijke panseksualiteit, wordt door de pijl, het geweer, de raket veranderd in stromen van bloed.

11 De vrouw en de man zijn alleen om te beslissen over hun menselijke groei of hun aftakeling. Ons bewustzijn heeft nooit duidelijker de keuze belicht tussen een vrije bestemming en een rottend Lot.

12 We ploeteren in het bloed en de drek van een wereldwijd slachthuis waarin miljoenen dieren dagelijks omkomen. We dulden de marteling van de concentratieveeteelt, van de industriële jacht

waar opgekweekt wild van dichtbij wordt omgelegd. Dieren en mensen delen hetzelfde massagraf.

13 In lijn met de wetenschappelijke commissies die met hun kennis het veiligheidsbedrog van het coronavirus ondersteunden, vindt men ethologen, ecologiedeskundigen, ornithologen die de jacht en de vogelvangst met klapnetten een soortenbeschermende functie toeschrijven. De methode heeft wat weg van de statistische controle van migranten en de onweerlegbare logica van hun verdrinkingsdood. De ultieme functie van de intellectuelen is het beschermen van de soorten door ze te vernietigen – te beginnen met de menselijke soort.

14 De verenigingen voor dierenbescherming hebben het mis om te klagen en de moed op te geven tegenover de omvang van de barbarij. Hun vergissing begaan ze niet over de hoeveelheid, maar over de plaatsing ervan. Zoals aangetoond door de ervaring van zelfbestuur is *alleen het optreden op lokaal vlak in staat om actiemiddelen aan te reiken die op staats- of wereldniveau volledig onbruikbaar of fout zijn*.

15 Pan, de man met bokkenpoten die oproept tot wereldwijd genieten, is een toonbeeld voor *het drama van de oorspronkelijke ontaarding*. Het mens geworden beest roept zich uit tot meester van alle wellust. Hij wordt een God, hij eigent zich de panseksuele macht van de vrouw toe en steelt haar sensuele gulheid. Maar hij wordt te vrouwelijk geacht en de verdediger van de scheppende en vernietigende Maenaden zal de onwrikbare wet van het patriarchaat ondergaan. Hij zal worden geofferd en gevild, wat aanleiding zal geven tot de tragedie – van het Oudgriekse woord *tragos*, “bok”. Zijn panische verspreiding wordt bezwangerd door de haat van zichzelf en de anderen en bezegeld in het bloed en het slijk van de agrarische gemeenschappen.

16 *De wegen van het genot kunnen worden gelouterd, verfijnd*. Omnivore fijnproevers, liefhebbers van groenten en vlees, we maken ons elegant druk om een bord terwijl we verkiezen het geweld te negeren waarmee het werd gevuld. Wat moeten we doen? Schuldgevoelens doen niet meer dan de hypocrisie van de “levensgenieter” nog meer benadrukken. We weten immers heel goed dat we zelf worden geobjectiveerd door een dier als een object te behandelen. Indien we het dier zijn gevoeligheid niet willen ontnemen door onszelf ervan te beroven, is het dan niet te verkiezen het genot de zorg te laten van de verfijning en de tegenstelling te overstijgen waar het de dominante barbarij behaagt ons te strikken in totalitaire aliënatie?

17 Door zich te verfijnen, te louteren heeft het leven het in zich het kluwen te ontwarren waarin het gevangen zit. Hetgeen betekent dat we ons van het ene moment op het andere bewust worden van de inversie die het leven, dat we laten stilstaan en verwelken, plots omkeert in een zelfvernietigende maalstroom.

18 Uit het gejammer van de armoede kan een grote woede ontstaan, maar geen revolutie. *Het is uit de levensvreugde dat de mensheid zal herrijzen*. De wil tot individuele en sociale emancipatie heeft de wederopstanding van het leven in zich. Hier, een einde makend aan alle eschatologie, ontdekt ieder voor zich zijn *hic Rhodus, hic salta! Dit is Rhodos, spring maar!* ["dans maar!" voegt Fredy Perlman eraan toe op pagina 1 van *Against His-story, Against Leviathan*, in vertaling]

19 Een moraal, vastgeroest in de antifysis, de anti-natuur spreekt een verbod uit over moord dat hypocriet wordt overtreden. Want het ontstaan van het agressieve geweld schuilt in het historische proces dat aanleiding gaf tot een verbod op de universele seksualiteit, de worteling van de mens.

20 Alleen al ten gevolge van ons emotionele bestaan, waardoor het bewustzijn van de aanwezigheid van het dier in ons ontwaakt, is het een vergissing om de relatie met de dieren aan te vatten als een abstracte algemeenheid.

21 Het activisme van de goede bedoelingen kan niet volstaan om het doden van dieren aan te pakken, hoe nuttig die tussenkomsten ook mogen zijn. Het is aan het autonome individu om dit probleem aan te pakken in zijn concrete realiteit op het terrein. Ik blijf erbij in te zetten op de strijd tussen menselijkheid en onmenselijkheid die in ieder van ons plaatsvindt, om *heel in het bijzonder* en op vruchtbare grond, het project te verankeren van de emancipatie van iedereen, dat een nieuw verbond vereist met de dieren, de planten, de mineralen.

22 Onze relatie met de dieren weer aarden maakt deel uit van het evenwicht en de harmonie die we proberen in te stellen in de chaos van onze levensdriften en onze doodsreflexen. Dit is niets anders dan de immune zelfverdediging. Toegeven aan het verlangen om te genieten van rauw vlees, zoals me soms overkomt, is een autofagie die opgeroepen wordt door mijn vitaal evenwicht. Ze verzwakt in geen enkel opzicht mijn vastberadenheid de soevereiniteit van het leven te verzekeren, noch mijn wil om het profijt en het handeltje van de dood te vernietigen.

23 Onze beperkte graad van menselijkheid betekent in ons het samenleven in standhouden van een beest en een beestendoder. Iedereen is door het onbehagen verplicht om met zichzelf in dialoog te treden. De keuze is een kwestie van persoonlijk evenwicht, ze bekommert zich niet om beoordelingen noch schuldgevoelens.

24 Ik hou me niet bezig met morele oordelen, noch met corporatistische abstracties en nog minder met de walmen van het puritanisme. Mijn wezen en mijn wezensdrang – die geen plicht is maar de menselijke bestemming die ik nastreef – bevinden zich namelijk op het gebied van de natuur en

van de ontaarding. *Mon être et mon devoir-être – qui n'est pas un devoir mais le devenir humain auquel j'aspire – se situent en l'occurrence sur le terrain de la nature et de la dénaturation.* Het is aan ieder voor zich om te kiezen voor de versmeltende genietingen van de wederzijdse hulp en samenwerking dan wel voor de roofzuchtige verzadiging die terug te vinden is in de grove uitdrukking uit de jacht “een snelle wip” [*tirer un coup* is frans voor zowel een schot lossen als neuken]. De terugkeer naar het leven zal ons vrijwaren van heel wat debatten.

25 Het leven op weg naar menswording wordt gedwarsboomd door stijfheid en beperkingen, de kracht van het leven schuilt in soepelheid. De opstanden tonen het aan zonder het te moeten bewijzen.

26 *Racisme en misprijzen voor het dier.* Is het niet het onderdrukkende en symbolische overwicht van de ontaarde mens dat het misprijzen voor zijn gelijken aanzwengelt? Wat is, in de rivaliteiten aangewakkerd door de kuiperijen van de egoïstische berekening, meer gewettigd dan het gelijkstellen van de vijand met een ding geworden beest en het aldus te behandelen, neer te schieten, te overwinnen, te verjagen? De antifysis, de antinatuur is een reservoir van racisme, van etnische, ethische, seksistische, politieke, godsdienstige en seculiere uitsluitingen.

27 Het beschuldigen van de Joden, de Zwarten, de Witten, de Rossen, de bleken, de progressieven, de reactionairen heeft de wervelende geschiedenis van onze zelfvernietiging met bloed besmeurd zonder de oorzaak van de slachtingen en van de massagraven ook maar een duimbreed te wijzigen. Wat de splintergranaten van de wraakzuchtige haat binnen handbereik brengt, is de verbanning uit het leven en de frustraties die erdoor worden veroorzaakt.

28 Het groeiende belang van de ethologie vestigt de aandacht op het specifieke genie van de dieren, de planten, de mineralen. Het krankzinnige vernuft van de spin die haar web verankert en in evenwicht brengt, komt in de buurt van de inspiratie van de preevogel die baltsplaatsen bouwt van waanzinnige complexiteit. De overduidelijke aanwezigheid van een universele intelligentie onthult haar stoffelijkheid en maakt *Homo oeconomicus* belachelijk, die deze intelligentie toeschreef aan een spirituele macht en er het bedrog van de Goden vorm mee gaf.

29 Een universele intelligentie van het leven schittert in en rondom ons. De *menselijke intelligentie* openbaart er zich als een element tussen de andere. Behalve dan dat ze, met de belofte van een uitzonderlijke potentiële ontwikkeling, *tot op heden in een rudimentaire toestand is gebleven.*

30 De gevoelige intelligentie ontwaakt met de eigenliefde en de liefde voor het leven.

31 Het kind openstellen voor het genie van de dieren zal niet volstaan om ze te rehabiliteren, maar de jongere generaties zullen tenminste het plezier hebben om de volwassenen de spiegel voor te houden van de dwaze vooroordelen die hen bij de neus nemen. Een humoristische aanpak van de opnieuw te aarden wereld zal meer dan welkom zijn.

32 Alhoewel de jacht de weg van de roofzucht opent naar gewapende conflicten, wijst het ontbreken van oorlogen in de pre-agrarische beschavingen erop dat het menselijke bewustzijn de mogelijkheid heeft om de ontmenselijking te vermijden die gepaard gaat met de roofzuchtige greep van de jager op de prooi.

33 De roofzucht weigeren als toe-eigening en ze behouden als omgeleid genot.

34 Het dier is geen mens. We hebben weinig aandacht voor de eigenheid van het dier. Door ons te beroepen op de emotionele relaties die we spontaan opbouwen met onze huisdieren, mishandelen we ze ondanks alles. Gelukkig zullen zij het zijn die ons van ons antropocentrisme zullen verlossen. En van ons schuldgevoel tegenover hen.

35 Ik denk niet dat de laboranten die vivisectie uitvoeren op een of ander ogenblik ter verantwoording zullen worden geroepen door het beest dat de wetenschappelijke engelachtigheid in hen wekt. Er is geen sprake, noch van oordeel noch van rechtszaal. Het komt erop neer licht te werpen op de onverenigbaarheid van de betekenis van het menszijn en de martelingen die in naam daarvan worden uitgevoerd. We stellen ons niet genoeg de vraag: "Wie heeft hier baat bij?"

36 We bevinden ons nog onder de invloed van de intellectuele cenakels waar het debat over de onmenselijkheid volstaat om niet tot de uitroeiing ervan over te gaan. De retoriek van het antikapitalisme boekt sneller vooruitgang dan de landbouw in eigen beheer.

37 De huishoudelijke integratie van het dier in de menselijke omgeving waar het vreemd aan is, stelt een probleem dat amper ingewikkelder is dan de harmonisatie van de begeerten in een zelfgestuurde samenleving. Meer aandacht geven aan de gevoelige intelligentie dan aan de intellectuele intelligentie is – in de strikte zin van het woord – van aard om ons te behoeden voor de reïficatie, het rijk van het voorwerp.

38 Alleen *het overstijgen van onze hybride dierlijke en menselijke status*, kan het einde betekenen van de oorlog tegen de dieren.

39 *De spiritualiteit is een cloaca, een beerput.* Onder de valse voorwendselen van de intellectuele

analyse, eist een realiteit de rechten op van het pulserende lijf, traditioneel zo misprezen door het functionele lijf, het werkende lijf, het lijf ten dienste van de economie. De massale slachtpartij van dieren is geen probleem voor het denkende hoofd van het gemechaniseerde lijf, of juist gezegd – want er moet rekening worden gehouden met de ethische gedachte – ze maakt deel uit van de problemen die niet kunnen worden opgelost omdat ze onder een noodzakelijkheid vallen, die zich ertegen verzet.

40 Het pulserende lijf is wijs onwetend over noodzaak, het maakt deel uit van de nieuwe onschuld zoals Mark Twain die verwoordde: “Ze wisten niet dat het onmogelijk was, toen hebben ze het gedaan.”

41 Het zwarte orgasme van de roofzucht leidt tot oorlog.

42 Een moord is altijd een toe-eigening.

43 Arme diersoort die tweemaal wordt gedood, door geweld en door transcendentie.

44 Was de ontwikkeling van de jacht in het mesolithicum de voorbode voor de oorsprong van de Macht?

45 De geobjectiveerde mens maakt van het dier een voorwerp. Hij is slachtoffer en beul.

46 Hoe meer de progressieve ideologie faalt de sociale strijd nieuw leven in te blazen, hoe meer ze tekeer gaat tegen een fascistoïde populisme waarvan ze zelf de pantoffels draagt.

47 De Macht is het kwalijkste virus. Zodra hij in de geesten is geworteld, moeten de koppen worden afgehakt. Dat is wat de angst voorschrijft, zowel in het kamp van de meesters als in het kamp van de slaven.

48 We zullen nooit het racisme afschaffen, het seksisme, de homofobie, het ethische en etnische puritanisme zonder het zelfbeheer van de levensdriften, zonder harmonisering van de vitale begeerten.

49 *Lof der traagheid*. Wanneer men ophoudt traagheid te verwarren met onvermijdelijke gelatenheid, ontdekt men in haar reptielenplooien de aanpak en de rijping van *de grote middag*. [Nietzsche, Aldus sprak Zarathustra]

50 De hoogdringendheid is erger dan een slechte raadgeefster, ze is militair.

De dood uit de mens halen

Het leven bevrijden van de dood waarin het is opgesloten

1 Het mensenleven is dus afkomstig uit een kosmische chaos zonder begin noch einde. Onze soort dankt haar wonderlijke en paradoxale ervaring aan het toeval van een brouwsel van onwaarschijnlijke samenvoegingen waarin ze een rol van passief element en een actief potentieel heeft. Inert overwint ze de apathie. Willekeurig kan ze een bepalend karakter hebben.

2 *Wanneer zullen we eindelijk inzien welk voorrecht het leven ons verleent door ons de mogelijkheid na te laten om onszelf te maken terwijl we de wereld maken?*

3 In tegenstelling tot wat Mallarmé dacht, *kunnen we, met het werpen van een dobbelsteen het toeval afschaffen.*

4 Het leven is een wapen dat niet doodt, behalve wanneer het zich tegen zichzelf keert. Dit is wat er gebeurt wanneer het haar overschotten vernietigt waarmee het wordt belast door een uitbundige vruchtbaarheid. *Zo is de dood een uitvinding van het leven.* Ze gehoorzaamt aan de reactie van zelfvernietiging die het leven in werking stelt om zich te beschermen tegen de stuwing, de opkropping. Maar het is mogelijk dit soort wrede gevolgen te vermijden. Want de overschotten die het leven dreigen te verstikken, die kunnen we controleren, herverdelen, weer natuurlijke grondstoffen van maken, aanwenden ten gunste van andere aardbewoners, want zonder menselijk gebruik staan die overschotten stil en rotten.

5 Het meest waardevolle geschenk dat we van het leven krijgen, is niet de toegang tot de onsterfelijkheid, het is *de bevrijding van de ontaarde en daardoor meestal vroegtijdige dood.*

6 *We hebben het leven slechts gekend in de schaduw van de dood.*

7 Na gedurende bijna tienduizend jaar de natuur van mens en aarde te hebben bedorven, *haalt de economische, sociale, psychologische en politieke macht van het profijt zijn laatste winsten uit een geprogrammeerde dood.*

8 Het rijk van het profijt stelt deze dood, de hare, zonder scrupules gelijk met het uitsterven van onze wereld. Haar einde verheldert met een doods licht de misstap uit een verleden waar ons heden de gevolgen van draagt. Zodra het tijdperk van de winst het tijdperk van de gevoelige

vrijgevigheid heeft opgevolgd, *werd de dood de verplichte vorm van het verbod op leven*. Het “denk eraan dat je zal sterven” is een bevel dat ons van wieg tot graf ontwricht.

9 We blijven het dovemansgesprek voeren met de partij van de dood die, omdat ze anders uiteen zou vallen, ervoor kiest de wereldwijde opkomst te negeren van *een soeverein leven waarvan we elk apart en met miljoenen samen het vrije genot opeisen*.

10 Van het stijfste conservatisme tot het meest demonstratieve linkse activisme, is het wel degelijk een partij des doods die wordt gevormd door die verwoed doende mannen en vrouwen, verteerd door hun verslaving aan de Macht. Het *viva la muerte!* heerst van hoog tot laag in de hiërarchische maatschappij. Indien haar volgelingen ervoor terugdeinzen deze weinig opbeurende spreuk openlijk aan te hangen, dan is dit minder vanwege een Nieuwspraak van het fatsoen dan uit bijgelovige angst dat het eenvoudige uitspreken ervan, het *ding* zou loslaten en dichterbij brengen. Welke duiveluitdrijving kan hen beter beschermen dan het opofferen, als aan een bloeddorstig idool, van hun gelijken? Het kelen van de ander als zoenoffer heeft van de slachting van de zwarte schapen een fundamenteel ritueel gemaakt van de handelsbeschaving. De chaos en het nihilisme eigen aan het businessmodel van de oorlog van iedereen tegen iedereen geeft stilaan vorm aan een toekomst van angst, van haat, van woede, van weerzin, van aftakeling en van psychopathische agressiviteit. Het is niet sinds gisteren dat “het tranendal” de verzoenende deugden van de dood viert, maar het is de eerste keer – of toch bijna – dat deze dodelijke samenloop te maken krijgt met een wereldwijde opstand van het leven dat zijn universele soevereine aanwezigheid opeist.

11 Het conservatisme heeft nooit ontkend een bijzondere verering in acht te nemen voor wat Albert Libertad de “cultus van het aas” noemde. Wat meer verbaast is dat ook de vooruitstrevenden ervoor vallen in het zog van een activisme dat gewillig slachtoffers en martelaren viert.

12 *De dood heilig verklaren, doet hetzelfde met het leven. Het wordt onaantastbaar door beweging te verhinderen.*

13 *Een mechaniek enten op het leven veroorzaakt de teloorgang van het leven en de zelfvernietiging van de mechaniek.* Ik herhaal dit hier, inderdaad voor het plezier om de opgelapte eugenetica van het transhumanisme belachelijk te maken, maar ook om de bijdrage aan te klagen van de gerentabiliseerde verwoestijning van de aarde, waaruit het handelssysteem zijn laatste profijtjes haalt. Want het is de spreekbuis van een boodschap die noch de producenten van virtuele rijkdommen, noch de financiers van het waanzinnige geld met luide stem durven uitbazuinen: *de kunstmatige intelligentie verkiest een systeem dat werkt zonder leven boven het*

14 De vijand van het leven heeft oorlog nodig. Dat is zijn levenswijze. Zonder toepassing van een militaire discipline, ontrafelt de Macht en valt uiteen.

15 Onder de noemer “communicatie” wijst de endemische staat van oorlog de taal een propagandafunctie toe. Maar, ten gevolge van een tegengesteld effect van de leugen die indoctrineert en afstompt, komt er een moment van de doorbrekende geleefde realiteit. De retorica van de geest verdoezelt de massagraven niet meer. De laarzen van de zakenvrouwen en – mannen zinken weg in de lijken die de wapenhandelaars in hun spoor achterlaten. Zie die prachtige wereld, gewend aan de stank van het geld, zich tentoonstellen in de media waar ze mekaar besnuffelen tussen twee glazen champagne. Ze beseffen maar al te goed dat ze, samen met de producenten van dodelijke drugs en seniel makende neuroleptica, de waarborg en de redders zijn van de economie van Staat en wereld. Nationalistisch uitschot of aanhangers van de geweldloosheid, niemand betwist dat het belang van het kapitalisme lokale oorlogen nodig heeft die lang duren en zich uitbreiden. *Pacifisten, voor wanneer die algemene staking die de wapenfabrieken verlamt en ontmantelt?*

16 Tussen de gevoelige intelligentie en de geplastificeerde hersenen van het functionele lijf bestaat geen open conflict noch opzettelijk contact, alleen de vaststelling dat ze naast elkaar bestaan.

17 De doelmatige intelligentie is zo laag gevallen dat de gedachte die vandaag weer oprijst geen zorgen heeft wat betreft hoogte noch platheid. In ons, boven ons, onder ons, rondom ons bries het leven met wapperende haren en uitbundig wordt de kliefwig losgepeuterd die de geest in ons hoofd sloeg. Het staat garant voor onze *nieuwe onschuld*.

18 De dood en het einde van het leven zijn niet een en hetzelfde. De dood is een mechanisch gevolg van slijtage, het einde van het leven is de vrucht van een pulserende vastberadenheid. Het lijf aan het werk is geprogrammeerd om te worden gevierendeeld, het lichaam van begeerten geeft antwoord op de chaos van vitale driften, waarin ons menselijk bewustzijn, willens nillens, een aandeel heeft.

19 Ligt de alchemie van het ik, die de transmutatie van het overleven in het leven bewerkstelligt, aan de oorsprong van de verwijzing naar *een dubbelganger*, waarvan men – onder de beeldvorming van de engel – verschillende echo's terugvindt in het werk van de godsdienstige ontaarding en recuperatie? Het bestaan van goede en slechte beschermgoden in de meest archaïsche animistische geloofsovertuigingen wijst misschien op de perceptie van dit bewustzijn

van menselijke betekenis dat de bestemming van individuen en volkeren, in de pre-agrarische samenlevingen, gidst, inspireert, leidt. Een perceptie die, in dit geval, is gepersonaliseerd als een autonome kracht. Wie heeft niet, in grootse momenten van dronkenschap, de geruststellende aanwezigheid gevoeld van een hoeder, *wakend over de bestemming en ze ontwakend?*

20 Bevrijd van de hemelse greep die hem van het leven wegrukt, *krijgt het begrip engel weer de betekenis van boodschapper, een uitloper van de aardse realiteit* die door de heropleving van de wederzijdse hulp en samenwerking begrepen wordt als een terugkeer naar het leven.

21 De eenheid van het lichaam verwezenlijkt het overstijgen van de hiërarchische structuur waar hoog en laag tegenover elkaar staan. Ontheiligd en ontdaan van het gebruik ervan door de godsdienstige instellingen, is het gevoel vergezeld te zijn door een gids, een boodschapper, een engel, niets anders dan *de opsplitsing van het zelf dat de relatie waarmaakt tussen het zijn en de wezensdrang, het moeten-zijn, le devoir-être inherent aan het proces van menswording.*

22 Het maken van een ontdubbeld wezen is deel van de alchemie van het ik waarbij de grondstof, door zich te verfijnen, te louteren, verandert en dezelfde blijft.

23 Het veld van coherentie is de programmeermethode van het functionele lijf. Een tegenstrijdige relatie verenigt, door ze te scheiden, het mechanische lijf aan het werk en het lijf van driften. Dit laatste verschaft de chaos aan emoties en begeerten een ruimtetijd, veld van resonanties genoemd, waar het bewustzijn van het leven zijn bron vindt.

24 De dood verschilt van het einde van het leven in de omstandigheden die onze manier van ze te benaderen bepalen. De aanpak die het functionele lijf wordt opgelegd – het lijf van slijtage door het werk – is niet die van het lijf van driften en impulsen waar de chaos van begeerten en emoties heerst. Het lichaam is hetzelfde maar opgesplitst. Het lichaam, verwikkeld in een ellendige strijd voor het overleven, maakt van de dood een tandwiel van de onontkoombare machine die het leven verhakelt. Het pulserende lijf kent slechts een leven ten prooi aan beperkingen en negatie. Het eerste zoekt bittere troost in haat en zelfvernietiging. Het tweede roept op tot fuserende liefde die bij uitstek de menselijke uiting is van wederzijdse hulp en samenwerking.

25 De eigenliefde en die voor de anderen weer uitvinden is een bekoorlijk en hartstochtelijk avontuurlijke poging. Wanneer ik erop let om nooit te vervallen in de aanmatiging, de trots, de megalomanie, dan haal ik groot genoegen in het herkennen van mijn persoonlijk evenwicht, mijn immune verdediging, het uitwerken van mijn begeerten volgens de menselijke zingeving die mijn leven uitrolt gedurende haar voortdurend experiment. De opening op de wijde wereld verjaagt op

het juiste moment de verstikkende lucht van een gesloten tijdperk uit mijn bestaan. De wederzijdse hulp en samenwerking is de oorspronkelijke ademhaling van de liefde die de autonomie van het individu openstelt voor de kracht om de wereld vorm te geven. *De radicaliteit kent geen vereenzaming.*

26 *Voor een energetische reconversie van de doodsdrijf.* Wanneer angst me overvalt geeft het vermoeden van de simpele en progressieve ontmanteling van mijn karakterieel pantser me een geruststellend gevoel. Het lijkt me dat het oplost, door langzaamaan nutteloos te worden, naarmate ik het gewoon word mijn emoties en driften aan te pakken zonder ze op te kroppen achter een karakterieel pantser waar ze verwilderen en naar zelfvernietiging neigen. Ik stel ze gelijk met de *materia prima*, de *grondstof* van een transmutatie waarbij mijn doodsdriften worden omgevormd in vitale energie.

27 Ik ben vastbesloten prioriteit te geven aan de wijze onwetendheid [Wikipedia lemma *Nicolaas van Cusa*] van het leven en van de begeerten die ik eraan toevertrouw. Alles eerder dan het overleven dat werkt aan het geprogrammeerde tijdsverloop. De *ommekeer van perspectief* is niets anders.

28 Het samen zuchten van begeerte biedt de minnaars het gevoel van een voortdurende vrijpartij. Met welk vuur of met welke kalmte ook de opwinding gepaard gaat, wie ooit, hoe kortstondig ook, de passie van de liefde ervoer, weet dat een oceanische aanwezigheid in zijn diepste binnenste huist. Soms bevinden we ons bij laagtij, soms bij hoogtij. Zich echter beperken tot het mechanische karakter ervan – bioritme, stemmingswisselingen – valt onder een soort fatalisme, een gealiëneerd bewustzijn. Het verbergt onze mogelijkheid om in te grijpen opdat de daling van onze vitale energie niet de reflex van zelfvernietiging aanwakkert die de overmatige wildgroei van het leven rechtzet.

29 Het heeft lang genoeg geduurd vooraleer we het begrepen: geen eb zonder vloed. De opstandige feestelijkheden die de wereld overal uit haar grauwheid doen oprijzen, getuigen van een terugkeer naar het leven die bevorderlijk is voor het grondig opschuren van de mentaliteiten en gedragingen. *Hier en nu krijgt de menselijke zingeving de kans de microsamenlevingen, die geroepen worden te ontstaan in de zones van weerstand tegen de verwoestijning van de aarde, te zuiveren van de greep van macht en profijt.*

30 *Ons dorsten naar oneindigheid heeft het nodig zich te laven aan het leven.* Men zegt van honden die huilen naar de maan dat ze een niet te lessen dorst naar het absolute hebben. En de mensen, wat is hun absoluut verlangen? Het absolute waar ze zich achter schaaarden toen ze zich vernederden om de bevelen van de Goden na te blaffen, is hun intelligentie onwaardig. Ze

bereiken er vandaag overeenstemming over door herboren te worden voor het leven. Met het geleidelijke uitsterven van de godsdiensten herontdekken ze in zichzelf de verwondering van een aarde die hen werd ontstolen door het bedrog van een fictieve hemel.

31 *Hoe hebben vrouwen en mannen kunnen verzaken aan hun levenswil door af te zien van de natuurlijke vrijheden die hen werden verstrekt?* De val van de mensheid in de hel van de arbeid wordt nu gevolgd door de val en de aftakeling van de handelseconomie. De ironie van de geschiedenis wil dat het antwoord op die vraag niet toekomt aan de intellectuele deskundigheid. Ze valt onder de absolute wil om het probleem op te lossen door het af te schaffen. Ze kan worden samengevat onder de heilzame kreet van het volk: geef het kapitalisme een duwtje, overal waar het wankelt en valt!

32 Hoewel de achterstand van het bewustzijn tegenover de in wording zijnde realiteit is blootgesteld aan de recuperatie door de antifysis, blijft de radicaliteit – de basis van al wat leeft – de beste bescherming van een emancipatie die tijd vergt om te worden aangepakt, begrepen, belichaamd. Aan de basis van de wezens en de dingen bestaat de lineaire tijd niet. Dat mijn *Handboek voor de jonge generatie* er meer dan een halve eeuw over deed om de oude wereld te beginnen ondermijnen laat veronderstellen dat deze begrippenlijst niet sneller zal zijn om te helpen bij de opkomst van een levensstijl. Dit is de inspiratie van mijn *Vooreerst*: “Die tijd heb ik misschien niet, ik ben hem wel.”

33 *De intentionaliteit lost de intentie op.* Ik ervaar geen enkele neiging om de slijtage, de teloorgang, het overlijden uit te dagen. Ik verzeker me van de eenvoudige begeerte een symbiotische relatie aan te gaan tussen mijn persoonlijke leven en de levende wereld. Ik beweer invloed te hebben op de gang van de wereld maar ik ervaar een onweerstaanbare drang om uit de absurde chaos een harmonische orde te halen waar de menselijke soort naar smacht sinds het ontwaken van haar bewustzijn.

34 Ik geef niets om voorspellingen, onthullingen, voortekens. Ik mik op een ommekeer van perspectief door me toe te leggen op het voorrang geven aan mijn levenswil op de doodreflex waarmee de dominante wanhoop en verveling ons lastigvallen.

35 *Het project om de dood weer te aarden, weer natuurlijk te maken, is een deel van die ommekeer van perspectief.* In overeenstemming met mijn gemeenplaatsen, blijf ik me aangetrokken voelen voor de verstrengeling van de twee slangen van de caduceus. De ene stelt het leven voor, de andere de dood. Ze vragen allebei te worden overstegen. De ene en de andere behouden en verloochen, opent voor het vitale potentieel dat we allemaal in ons hebben, een

weg voor het project om de dood te bevrijden uit het economische, sociale, psychologische proces van zijn ontarding.

36 *De terugkeer naar het leven houdt een terugkeer van mogelijkheden in.* Zou het kunnen dat het hiernamaals waar al die overledenen zich opstapelen een van die parallelle werelden is waar we in onze vreemdste dromen een glimp van ontwaren? Welke andere realiteiten ontwaken en overspoelen onze diepten wanneer de slaap de ogen van de kunstmatige realiteit sluit? Wat als hetgeen er na de dood gebeurt *aanwezig* is in de veelheid aan werelden die we in ons dragen? Is het, gezien de nooit ophoudende willekeurige combinaties waaruit de Aarde ontstond, alsof we worden heen en weer geslingerd in de miljarden sterrenstelsels die voortdurend ontstaan? Worden we, dankzij de mogelijkheid die ons werd verleend om onszelf te maken en de wereld opnieuw te maken, op elk ogenblik voor de keuze geplaatst tussen de fataliteit van een Lot, veroordeeld tot zelfvernietiging, en een bestemming toegewijd aan zelfconstructie?

37 Ik voel me amper betrokken bij een gevecht tegen de dood. Ik verkies de traagheden van de ontrading boven noodmaatregelen. Een aanhoudende dialoog met het lichaam heeft me ervan overtuigd een psychosomatische en bijna rituele ondersteuning te bieden – volledig ontdaan van enige sacraliteit – aan de voorzorgen die me worden aangeraden door mijn emotionele en mentale universums die mijn lichaam uittekenen en vormgeven volgens de inspiraties van mijn verbeelding. Vertering, spanning, verlaten van de droomwereld en ontwaken, hartkloppingen, erecties, ademhaling, slenteren, waarnemingen met de ogen, de oren, de smaak, celvernieuwing zijn een microkosmos waar de passie van de ontdekking me ontslaat van enige inschatting van het nut en de resultaten.

38 De verraderlijke bekoringen van de dood sporen ons met meer ijver aan dan het genot van de passionele aantrekkingskracht. Zonder die onophoudelijke impuls van de begeerte is de kans groot dat de mensachtigen het vluchtige lot hadden gekend van de wezens afkomstig uit de proefondervindelijke woekering. Ze zouden zijn uitgeroeid. Wanneer men het belang van de gelatenheid en de lusteloosheid in acht neemt bij de psychosomatische vatbaarheid voor ziekten en epidemieën – ik verwijs hier naar een noot uit het dagboek van Kierkegaard: “Indien een pan van het dak zou vallen en me de nek breken, wel, dan zou dat een uitweg zijn.” –, dan mag men zich de vraag stellen of onze ogenschijnlijk zo schaapachtige soort niet de keuze voor die geschikte oplossing aan het maken is?

39 Ellendige Macht die denkt te heersen over alles en alleen de eigen dood beheerst.

40 Naar het voorbeeld van de opstanden van het dagelijkse leven die noch bazen noch gidsen

hebben, is het aan ons om bewust te worden van een eenheid die aan de oorsprong lag van de menselijke evolutie van onze soort. Dit bewustzijn is werkzaam. Het brengt ons tot een nieuw verbond met de natuur – en met de vrouw die er de meest gevoelige manifestatie van is. Het bewustzijn maakt een einde aan de scheiding tussen het hoofd, met zijn reputatie van hemelse gehoorzaamheid, en het vleselijke lichaam, uitermate aards. De eenheid herstelt zich: het lichaam wordt brein en het brein wordt lichaam. Elk orgaan, elk element bezit een eigen bewustzijn. Ten onrechte verminkt en gefragmenteerd, creëert de levende immanentie in mij zich opnieuw in een duizelingwekkende veelheid die zelfs de verbeelding niet kan vatten.

41 De terugkeer naar het leven maakt een dubbel bedrog ongedaan, dat van de goddelijke Geest, veroorzaakt door de verdeling van de arbeid, en dat van een onsterfelijkheid verzekerd in het hiernamaals tegen de prijs van een bestaan opgeofferd aan de langzame dood van de slijtage, de verveling, de aftakeling. We zijn nu in ieder geval in staat de zwendel te omzeilen die ons verplicht te werken totterdood. *Leren leven is het antwoord van het zijn op het niets*. Ziehier, simpelweg, onze totaliteit!

42 *De begeerte is een trilling op zoek naar harmonie*. Haar universum is een veld van resonanties waar de trillende touwen van de tijd mekaar van antwoord dienen tot in de vibraties van hun diepste stilten toe.

43 Mijn ik is een muzikaal universum. Van zodra mijn bewustzijn noten van begeerte waarneemt, maakt ze er melodieën mee die, hopeloos tussen akkoorden en dissonanten, begeesterd zijn door hun eigen genot en lak hebben aan de dominante kakofonie.

44 De individuele en sociale emancipatie impliceert een focus op het pulserende lijf en op zijn gevoelige intelligentie om het functionele lijf, gemechaniseerd door het werk, de medische brutaliteit, de ruil, de competitie, de doeltreffendheid, de militarisering, de karakteriële blokkering, de opoffering, het schuldgevoel, de angst, op een zo laag mogelijk pitje te houden.

45 We zijn samengesteld uit harmonische resonanties. Die gedragen zich in ons als even zoveel parallelle universums. We zijn ondergedompeld in een heterogeen lyrisme van aria's en deuntjes afkomstig uit onze zwervende begeerten.

46 Hetgeen men begrijpt door te leven bereikt een universele resonantie.

47 De kracht van de bestemming komt tot uiting aan de andere zijde van het Lot.

48 *Men heeft de macht* om schade te berokkenen, *men is de macht* om lief te hebben. Daar speelt de ware revolutie zich af.

49 *Ontstaan van het religieuze gevoel.* De gevoelige intelligentie bracht een aantal mystici “van hoog niveau” ertoe in zichzelf de aanwezigheid gewaar te worden van een God die ze van zijn antifysis ontteden. Waar haalden ze het lef vandaan hem zijn goddelijk tiranniek pantser te ontnemen waarmee de hiërarchische Macht hem optuigde bij zijn uitvinding? Bij het lezen van Hadewijch, Bloemardinne, Margareta Porete, Meester Eckhart, overvalt de gedachte me dat ze, door het bedrog van het hemelse mandaat te herroepen, weer aanknoping vinden bij de alomvattende liefde waarvan de wederzijdse hulp en samenwerking de bakermat van het menselijk bewustzijn maakte.

50 Om uit de versmeltende liefde van de wederzijdse hulp en samenwerking een maatschappij te weven waar de roofzucht door het genot wordt verbannen, geef ik me over aan het soevereine leven en de gratie die ik daarvan ervaar ontslaat me van elke inspanning.

51 Het bewustzijn van een alomtegenwoordige kracht van de liefde heeft niets ontologisch. Het is afkomstig uit de wederzijdse hulp en samenwerking die onze biologische en etnologische lijn – onze genese – ons naliet. Er is niets profetisch of eschatologisch aan de oceanische vloed van het leven. Niets meer dan een moment waarin onze eeuwigheid op het spel staat.

52 De ontvlaming van de fuserende liefde is het poëtische bruisen dat het profijt zal uitroeien samen met het verschijnsel van seksuele inversie dat erdoor wordt veroorzaakt.

53 *Het volstaat te leven.* Ik zou willen dat de resonanties opgewekt door dergelijke ogenschijnlijke naïviteit, in mij en in de wereld, de kunst van de verwezenlijkingen die vanzelf gaan, aan mijn bewustzijn openbaren.

54 Het leven herontdekken, is de eerste waarnemingen van het kind weer uitvinden. Zijn gevoeligheid opent zich op een verliefde wereld waarvan hij de genetische elementen reeds in zich draagt. We zullen de liefde niet ontdekken indien de liefde zich niet in ons onthult als de oorsprong van onze menselijkheid. Zichzelf maken door de wereld weer te maken is de stof van die banaliteit.

55 Er is in ons, discontinu maar onuitputtelijk, een poëtische macht aanwezig die het proza van de bevelenblaffers en van de aanmaningen versnippert, verspreidt en wegveegt naar het verleden. De pech van de ontluikende revoluties is dat ze struikelen over de eerste Macht die zich haast hen te willen organiseren.

56 *Wat te doen?* Die kwaadaardige knipoog van Lenin: het is gebeurd, kameraden!

57 Wie zal zich, tijdens de feestelijkheden van de terugkeer van het leven, zorgen maken over de ontbinding van de Goden? Iedereen zal aan zijn overtuigingen vasthouden als aan speelgoed waarmee veel werd gespeeld en dat nu kapot in een hoek blijft slingeren. Bij mislukking zal men het weer opzoeken.

58 De symbiotische ontwikkeling van de menselijke evolutie impliceert een rijpingsafstand tussen het *wezen van begeerte, l'être de désir* dat ik ben en het bewustzijn dat mijn *willen zijn, vouloir-être* bepaalt. Daar neemt de aanvaarding van een fataal noodlot het op tegen *de hartstochtelijke aantrekkingskracht van een op te bouwen bestemming*. Het nemen van afstand herstelt de mogelijkheid weerstand te bieden tegen de mechanische pesterijen van de zelfvernietiging, de verminking van de begeerten te verhelpen, het genot te radicaliseren, het gapende gat van het onbehagen te dempen dat door de fabriek van de Goden zo lang werden gevuld met haar leugenachtige volledigheid.

59 *Het leven bevrijden uit de tijd waarin het werd opgesloten*. We komen een tijdperk binnen waarin het overstijgen van de tegenstellingen de scheiding zal afschaffen die door een maatschappij van meesters en slaven kunstmatig werd veroorzaakt.

60 Vanuit een fundamentele hypothese waarin de ommekeer van perspectief het levensinstinct bewaart, en onafscheidelijk daarvan de doodreflex ontkent, behoort het tot de mogelijkheden om ervaringen uit te proberen in een totale breuk met wat ons verleden heeft doorspekt met kadavers.

61 Het komt er inmiddels op neer de wereld opnieuw te lezen door zichzelf te herlezen. Met de vastberadenheid om er in alle bescheidenheid een radicale ommekeer uit te puren.

62 Het wapen van het leven is het bewustzijn van wat leeft.

63 De nieuwe onschuld zal zijn:

Het overstijgen van het vitale lijf en van het functionele lijf.

De perceptie van de hersenen als omhulling en substantie van het lijf.

De resonantie van het ogenblik en van het moment in de overgang van de tijd van de arbeid naar de tijd van de begeerte.

De bewustwording dat de levensbegeerte een vibratie is op zoek naar harmonie.

Het onderzoek van de gevolgen van de terugkeer naar het leven voor het Goddelijk bedrog.

Het overstijgen van de functionele communicatie inherent aan het overleven en de poëzie van resonanties eigen aan de vitale driften.

De verkenning van de harmonische resonanties bedoeld voor een oneindigheid aan parallelle universums die het leven openstellen voor haar veelzijdigheid.

64 We willen dat het einde van het leven beslist over de dood, niet dat de dood beslist over het einde van het leven.

Villon – Sant Pol de Mar, juni 2023

Ik dank Ariane Vaneigem, Eleni Konstantinidou, Anne de Rudder, Somy Khajvandi en Behrouz Safdari, Claude Vasamillet, Sergio Ghirardi, die zo vriendelijk waren de tekst te herlezen.

Zonder Aniouk Vago en het team van correctoren en correctrices.

Dank ook aan Philippe Héraclès voor zijn vertrouwen.

In herinnering aan de vriendschap van Pierre Drachline.